

প্রাচীন বর্ষিক

অষ্টম বর্ষ, সংখ্যা - ৫, মে' ২০২৬

গল্প কবিতা

আহক, আমি কৃতজ্ঞ হওঁ

শংকর-মাধব গুরু দুজনা...

ভাৰতৰ শ্ৰমিক আন্দোলনৰ পটভূমিত...

অসমীয়া বৰ্ণিল

ডিব্ৰুগড় | অষ্টম বছৰ, সংখ্যা - ৫
মে' ২০২৬ | মূল্যঃ ৫০/-

Dibrugarh | Vol. VIII, Issue - 5
May, 2026 | Price Rs. 50/-

মুখ্য কাৰ্যালয়

অসমীয়া বৰ্ণিল

চাবুৰা, ডিব্ৰুগড় - ৭৮৬ ১৮৪

হোৱাট্চ এপ নম্বৰ :

৮৬৩৮৮ ২৫৪৮৬

ইমেইলঃ

bornilmagazine2019@gmail.com

উপদেষ্টা

ড° অনিল শইকীয়া
কলমজিৎ কলিতা

উপঃ সম্পাদক

সুৰভি ডেকা
বশিৰেখা দুৱৰা
মোহিনী মোহন কলিতা

সহঃ সম্পাদক

কাব্যশ্ৰী বৰপাত্ৰ
জানমণি নাথ

প্ৰকাশক

জীৱকান্ত ফুকন
ডিম্পল গগৈ

সদস্য/সদস্যা

ভাস্বতী ডেকা
সংগীতা মৰাণ
লোচন বৰা
বিষ্ণুপ্ৰাণ গগৈ
মুন শৰ্মা

ভি ত ৰ ত

○ শ্ৰমিকৰ শ্ৰম অবিহনে দেশৰ অৰ্থনীতি অচল | ৩

অনুভৱ

- আহক, আমি কৃতজ্ঞ হও | ৫
- ▶ চয়নিকা ভূঞা
- আয়োগ্যপলদ্ধিৰ উৎকৃষ্টতম ঔষধ কিতাপ | ৭
- ▶ অনুপম হাতীমুৰীয়া
- এতিয়াৰ বিহু আৰু তাহানি দিনৰ বিহু | ১০
- ▶ শিখা মণি চৌধুৰী
- ব'হাগ আৰু তাঁতশাল | ১১
- ▶ মৰমী আহমেদ
- কৰ্মজ্ঞান আৰু শ্ৰম আমাৰ কেনেকুৱা... | ১২
- ▶ মঞ্জু কাকতি
- জীৱন | ১৩
- ▶ গীতালী ভৰালী

প্ৰবন্ধ

- ভাৰতৰ শ্ৰমিক আন্দোলনৰ পটভূমিত... | ১৪
- ▶ নাছিৰ আহমেদ
- আন্তৰ্জাতিক শ্ৰমিক দিৱস | ১৭
- ▶ উৰিষ্যা নাথ
- ওদালগুৰিৰ ৰাভা সমাজত খ্ৰীষ্ট ধৰ্মৰ প্ৰভাৱ... | ১৯
- ▶ সাগৰিকা ৰাভা
- শংকৰ-মাধৱ গুৰু দুজনা আৰু অসমীয়া সমাজ | ২৬
- ▶ থগেন বৰা
- অসমীয়া সংস্কৃতিৰ লোকবাদ্য পেঁপা | ২৯
- ▶ মঞ্জিতা দত্ত কলিতা

মুখ্য সম্পাদক : আইলুং লাহন

সম্পাদক : ডিম্পল গগৈ

হোৱাট্চ এপ নম্বৰ - ৮৬৩৮৮ ২৫৪৮৬ | ইমেইলঃ bornilmagazine2019@gmail.com

- কপৌফুল ইয়াৰ ব্যৱসায়িক... | ৩২
- ▶ প্ৰকাশ দত্ত
- অসমীয়াৰ তিনি বিহু পালনত... | ৩৬
- ▶ হৰেন কণ্ডাক
- অসমৰ জন-জীৱনত... | ৪০
- ▶ কুলেন ভট্টাচাৰ্য
- দেশৰ প্ৰগতিৰ শক্তিয়েই হ'ল... | ৪৩
- ▶ শংকৰ দেৱ
- শ্ৰমিক দিৱসৰ তাৎপৰ্য আৰু গুৰুত্ব | ৪৫
- ▶ প্ৰাঞ্জল বৰদলৈ

গল্প

- সেন্দূৰ- এক শোকগাথা | ৪৭
- ▶ বাধিকা দাস কলিতা
- অনভিপ্ৰেত | ৫৩
- ▶ ড° যদুমনি শইকীয়া
- সন্ধ্যাবাগ | ৫৭
- ▶ মনস্বী শৰ্মা
- হাঁহি চম্পা | ৬১
- ▶ তুলিকা বৰা
- বজাৰ | ৬৪
- ▶ পঙ্কজ খাটনিয়াৰ
- হেৰাই যোৱা হাতখন | ৬৭
- ▶ পামিজ

ঃঃ নিয়মীয়া শিতান ::ঃ

- এক মিনিটৰ গল্প | ৮০-৮৬
- অণুগল্প | ১১১-১১২
- অনুবাদ কবিতা | ১১৩
- নীলা খামৰ চিঠি | ১১৪
- গ্ৰন্থ আলোচনা | ১১৯
- সাহিত্য সমালোচনা | ১২১
- স্বাস্থ্য সম্পৰ্কীয় | ১২৫
- বেচিপি | ১৩০

অগ্ণান্য

- অসমীয়া বিয়াৰ স্বকীয়তা... | ৭৫
- ▶ হিমাদ্রী তনয়া মহন্ত
- জীৱন- সুন্দৰ যাত্ৰাৰ অন্বেষণ | ৭৬
- ▶ ডাঃ মুণাল দাস
- জুবিন গাৰ্গৰ... | ৭৮
- ▶ খগেশ্বৰ দাস
- শ্ৰমিক দিৱস | ৯১
- ▶ পৰিস্থিতি বৰুৱা
- শ্ৰমিক দিৱসৰ প্ৰাসংগিকতা | ৯২
- ▶ গীতা দেৱী
- শ্ৰমিকৰ ঘাম আৰু সভ্যতাৰ ভেটি | ৯৩
- ▶ কুণ্ডিল হাজৰিকা
- সাঁচিপাতত উদ্ভাসিত... | ৯৪
- ▶ অনিন্দিতা শৰ্মা
- চিকিৎসা শিক্ষা আৰু... | ৯৫
- ▶ ডাঃ শাস্বতী শৰ্মা
- শিক্ষা প্ৰযুক্তি আৰু... | ৯৮
- ▶ বাজীৰ তালুকদাৰ
- জীৱনত পাৰ্থিৱ সম্পদ... | ১০০
- ▶ বঞ্জিত চুতীয়া
- উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ শান্তি... | ১০২
- ▶ বিকু লেখাৰ
- জুবিন গাৰ্গ আমাৰ প্ৰাণৰ শিল্পী | ১০৬
- ▶ অনামিকা (সংগীত) কলিতা
- মৃত্যুৰ গছ মেনচাইনীয়েল | ১০৭
- ▶ বেনজিন চুলতানা
- পৰিৱেশৰ অস্বাভাৱিক পৰিৱৰ্তন... | ১০৮
- ▶ জ্যোতিষ্মান হাজৰিকা

৬৯, ৭০, ৭১, ৭২, ৭৩, ৭৪, ৮৭, ৮৮, ৮৯ কবিসকল

কুমাৰ বিভূতি, অলকেশ খাটনিয়াৰ, প্ৰবীৰজ্যোতি বড়া, হিমাশ্ৰী ভূঞা, দেব পৰাশৰ, বাণু দত্ত বৰা, বিয়ন বৰা, চন্দ্ৰাণী কলিতা, আশামধুস্মৃতা, দুলাল বৰা, পূৰ্বী হাজৰিকা ভৰালী, চন্দনা চিথে ভূঞা, জুমী চিৰিং, কণ্ঠমইনা সোনোৱাল, জুৰি দেৱী শৰ্মা, কৰবী বৰ্মন কলিতা, নিকুমণি কলিতা, ফুলকণ দেৱী, প্ৰবীণ কুমাৰ টায়ে, নৰেন শইকীয়া, কমল কলিতা

ডিটিপি/অংগসজ্জা/কভাৰ ডিজাইনঃ ডিম্পল গগৈ

ফটোঃ ইণ্টানেটৰ পৰা সংগ্ৰহ

বেটুপাত মডেলঃ ছন্দা দীপ্তা

শ্ৰমিকৰ শ্ৰম অবিহনে দেশৰ অৰ্থনীতি অচল

দেশ এখনৰ উৎপাদন প্ৰক্ৰিয়াৰ সৈতে জড়িত প্ৰতিজন ব্যক্তিকে শ্ৰমিক বুলি আখ্যা দিয়া হয়। শ্ৰমিকসকল প্ৰকৃত অৰ্থত অত্যধিক পৰিশ্ৰমিক। তেওঁলোকৰ শ্ৰম, কৰ্মদক্ষতা আৰু মানসিক স্পৃহাই এক নিৰ্দিষ্ট কৰ্মত দীৰ্ঘসময়ৰ বাবে বৰ্তি থাকিবলৈ শক্তি যোগায়। শ্ৰমিকসকলে নিজৰ শ্ৰমদান কৰি দ্ৰব্য-সামগ্ৰী উৎপাদন কৰে আৰু তাৰ বিনিময়ত এক ন্যূনতম মজুৰি লাভ কৰে। শ্ৰমিকসকলৰ উৎপাদন শক্তিৰ দ্বাৰা দেশৰ অৰ্থনৈতিক ব্যৱস্থা সূচল হৈ থাকে। সেয়েহে তেওঁলোকক দেশৰ অৰ্থনৈতিক বিকাশ, উন্নয়ন আৰু প্ৰগতিৰ মেৰুদণ্ড স্বৰূপ বুলি অভিহিত কৰিব পাৰি। ইয়াৰ মূল কাৰণ হ'ল- তেওঁলোকৰ শ্ৰমৰ অবিহনে দ্ৰব্য-সামগ্ৰী উৎপাদিত নহয় আৰু সামগ্ৰীৰ অবিহনে বজাৰ ব্যৱস্থা নিম্নগামী হ'ব, শেষত দেশৰ অৰ্থনৈতিক দিশটো অচল হৈ পৰিব!

মন কৰিলে দেখা যায় যে- এই শ্ৰমিকসকল বিশেষকৈ কৃষি, উদ্যোগ, পৰিবহণ, ব্যৱসায়, নিৰ্মাণ আৰু সেৱাখণ্ডৰ সৈতে জড়িত। তেওঁলোকে প্ৰত্যেকটো অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানত নিষ্ঠাসহকাৰে কাম কৰি সামগ্ৰীৰ উৎপাদিত পৰিমাণ বৃদ্ধি কৰে। এনে বৃদ্ধিয়ে দেশৰ বজাৰ ব্যৱস্থাত যোগান বৃদ্ধি কৰে, ফলত সৰ্বসাধাৰণৰ লোকে সহজে ক্ৰয় কৰি নিজৰ চাহিদা পূৰণ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। সামগ্ৰীৰ উৎপাদনৰ বাবে প্ৰাথমিক পৰ্যায়ত যদিও কেঁচামাল প্ৰয়োজন হয়, তৎসত্ত্বেও সেই কেঁচামালক এক গুণগত মানসম্পন্ন বস্তুলৈ ৰূপান্তৰিত কৰাত শ্ৰমিকৰ ভূমিকা অপৰিসীম। শ্ৰমিকসকলেই দেশৰ অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ ঘাই শিপাডাল ধৰি ৰাখে, সেয়ে তেওঁলোকক দেশৰ অৰ্থনৈতিক বিকাশৰ মূল চালিকা শক্তি হিচাপে গণ্য কৰিব পাৰি।

শ্ৰমিকসকলে শ্ৰমৰ বিনিময়ত এক মুনাফা লাভ কৰে, কিন্তু সেয়া একেবাৰে নিম্নতম। অত্যধিক সময় কাম কৰাৰ বিনিময়ত উচিত মূল্য নোপোৱাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত শ্ৰমিকসকলে ১৯শ শতিকাৰ পৰাই আন্দোলন কৰি আহিছে। তেওঁলোকে নিজৰ প্ৰাপ্য অধিকাৰৰ বাবে সময়ে সময়ে দাবী উত্থাপন কৰি আহিছে যদিও সেই দাবী, আন্দোলনবোৰ যেন অৰ্থহীন! কাৰণ আজি পৰ্যন্ত শ্ৰমিকসকলে শোষণ, বধনা আৰু নিৰ্যাতনৰ বলি হৈ আছে আৰু তেওঁলোকৰ

আৰ্থিক অৱস্থাও অতি সূচনীয়া। তেনে পৰিপ্ৰেক্ষিতত সমগ্ৰ বিশ্বতে ১ মে' তাৰিখে 'আন্তৰ্জাতিক শ্ৰমিক দিৱস' পালনৰ কোনোধৰণৰ বাস্তৱিক সুফল নাই। কাৰণ আজিও শ্ৰমিকসকলৰ জীৱন আৰু জীৱিকাৰ সুৰক্ষা আৰু নিৰাপত্তা নাই।

শ্ৰমিকসকলৰ উৎপাদন অবিহনে দেশৰ অৰ্থনৈতিক ব্যৱস্থা অচল। সেয়ে শ্ৰমিকৰ সুৰক্ষা আৰু নিৰাপত্তা প্ৰদান কৰাটো প্ৰতিখন দেশৰে মৌলিক দায়িত্ব। এইক্ষেত্ৰত শ্ৰমিকসকলেও নিজৰ প্ৰাপ্য অধিকাৰৰ প্ৰতি সদায় সজাগ আৰু সচেতন হৈ থকাৰ লগতে নিজৰ জীৱন আৰু জীৱিকাৰ মানদণ্ড উন্নয়নৰ বাবে সমগ্ৰ বিশ্বৰ শ্ৰমিকসকলে একগোট হৈ বাস্তৱিকতে উচিত কাৰ্যপন্থা হাতত ল'ব লাগিব। তেতিয়াহে শ্ৰমিকসকলে এক উন্নত মানদণ্ডৰ জীৱন লাভ কৰিব আৰু তেওঁলোকৰ আৰ্থিক অৱস্থাও সবল আৰু শক্তিশালী হ'ব।

সৰ্বশেষত প্ৰতিজন শ্ৰমজীৱী লোকৰ কুশল মংগলৰ কামনা কৰিছোঁ।

ডিম্পল গগৈ

সম্পাদক, অসমীয়া বৰ্ণিল

অনুভৱ

আহক, আমি কৃতজ্ঞ হওঁ

— চয়নিকা ভূঞা

সৰু সৰু কিছুমান কথা আৰু কামে আমাৰ জীৱনত গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰভাৱ পেলায়। যাৰ ফলত নিজৰ জীৱন সহজ হোৱাৰ লগতে আনৰ জীৱনটো সুখ আনিব পাৰি। এইটো চিৰসত্য যে যেতিয়া আপুনি আনৰ ভালৰ কাৰণে কিবা এটা সহায় বা ত্যাগ কৰিছে, ভগৱানে আপোনাক তাৰ প্ৰতিদান দিয়েই। নিৰিচৰাকৈয়ে সুখবোৰ আপোনাৰ কাষ চাপি আহে।

আপোনাৰ এষাৰ কথাই কাৰোবাৰ কাৰণে মহৌষধ হ'ব পাৰে। যন্ত্ৰণাত ভাগৰি যোৱা ব্যক্তিজনৰ কাষত থিয় হৈ 'মই আপোনাৰ বা তোমাৰ লগত আছোঁ' বুলি আপুনি যদি কাৰোবাক আশ্বাস দিব পাৰিছে তাতকৈ সুখ আৰু বেলেগ থাকিব পাৰেনে! আপোনাৰ সেই কথাষাৰতেই কোনোবাই জী থকাৰ সাহস পায়। কোনোৱে জীৱনটো আগুৱাই নিয়ে। মোৰ বা আপোনাৰ এষাৰ কথাই কাৰোবাৰ জীৱনটো পোহৰমুখী কৰি তোলে, তেন্তে সেই পোহৰৰ উৎস আপুনি হ'ব নিবিচাৰিবনে?

সৰু সৰু কথাত আমি কৃতজ্ঞ হ'বলৈ শিকিব লাগে। কৃতজ্ঞতাৰ চিনে আপোনাক বা মোক মহান কৰে। এটা মাত্ৰ শব্দ, 'ধন্যবাদ'ৰে আমি কাৰোবাক সন্তোষ দিব পাৰোঁ। কাৰোবাৰ হৃদয়ত স্থান পাব, তাতেই আমাৰ প্ৰাপ্তি।

হাঁহিৰে ভৰা মুখৰ মাতষাৰ কাৰোবাৰ কাৰণে প্ৰেৰণা। কাৰোবাৰ সাহস। সেই সাহস হোৱাৰ সুযোগ আপুনি নল'বনে? এবাৰ লৈ চাওক কেনেকুৱা সুখ আছে তাত। জীৱনৰ ওচৰত কৃতজ্ঞ নহৈ নোৱাৰিব।

সৰু সৰু কথা, সৰু সৰু কামতে সুখ থাকে। মাত্ৰ আমি

আপোনাৰ এযাৰ কথাই কাৰোবাৰ কাৰণে মহৌষধ হ'ব পাৰে।
যন্ত্ৰণাত ভাগৰি যোৱা ব্যক্তিজনৰ কাষত থিয় হৈ 'মই আপোনাৰ বা
তোমাৰ লগত আছোঁ' বুলি আপুনি যদি কাৰোবাক আশ্বাস দিব
পাৰিছে তাতকৈ সুখ আৰু বেলেগ থাকিব পাৰেনে! আপোনাৰ সেই
কথাষাৰতেই কোনোবাই জী থকাৰ সাহস পায়। কোনোৱে
জীৱনটো আগুৱাই নিয়ে। মোৰ বা আপোনাৰ এযাৰ কথাই
কাৰোবাৰ জীৱনটো পোহৰমুখী কৰি তোলে, তেন্তে সেই পোহৰৰ
উৎস আপুনি হ'ব নিবিচাৰিবনে?

বিচাৰিব জানিব লাগিব। জীৱনটো উদযাপন
কৰিব জানিব লাগিব আমি। আমাৰ সদৰ্থক চিন্তা
ধাৰাই পৃথিৱীখনৰ বা আমাৰ জীৱন শৈলীত
বহু প্ৰভাৱ পেলাব পাৰে। এটা মসৃণ পথ সৃষ্টি
কৰিব পাৰে। ইতিবাচক সমালোচনাই মনত
উৎসাহ যোগায়।

আমাৰ ব্যৱহাৰতে আমাৰ পৰিচয় লুকাই
আছে। সকলোৰে লগত সম ব্যৱহাৰ কৰিব
পৰাটো জীৱনৰ এটি কলা। মানুহ ভেদে মানুহৰ
আচৰণ ভিন ভিন দেখা যায়। তাকে নকৰি
সমান দৃষ্টি ভংগীৰে চাব পৰাটো আমাৰ জীৱনৰ
এটি ইতিবাচক দিশ বুলিব পাৰি। কথাবোৰ
তেনেকুৱাই সৰু অথচ গুৰুত্বপূৰ্ণ।

এতিয়া সঘনাই আমি কোৱা কথাষাৰেই

হৈছে ব্যস্ততাপূৰ্ণ জীৱন। বৰ্তমান সময়ত হয়
আমি খুবেই ব্যস্ত। তথাপিও ব্যস্ততাক দোহাই
দি জানো আমি আপোনজনৰ পৰা আঁতৰি
থাকিব পাৰোঁ! ব্যস্ততাক সাঙুৰি আনি আমি
নিজকে যন্ত্ৰলৈ ৰূপান্তৰিত কৰাতকৈ ব্যস্ততাৰ
মাজতো অলপ সময় নিজৰ বাবে,
আপোনাজনৰ অথবা পৰিয়ালৰ বাবে উলিয়াব
পাৰিলে মনত যি সুখ অনুভৱ কৰিব সেয়া
কাৰো লগতে তুলনা নহয়। অতুলনীয়।

সৌজন্যতাৰ খাতিৰতে হওক অথবা
কৰ্তব্যৰ খাতিৰতে হওক আমি কৃতজ্ঞ হ'ব
লাগে। জীৱনমুখী কথাবোৰ পাতিব লাগে।
জীৱনমুখী হাঁহি বিয়পাব লাগে। জীৱন ৰঙীন।
জীৱন সুন্দৰ Life is Beautiful.

লেখা আহ্বান

অসমীয়া বৰ্ণিলৰ আগস্কন্ধ সংখ্যাৰ বাবে গল্প, প্ৰবন্ধ, কবিতা, অনুভৱ, লিমাৰিক, এক মিনিটৰ
গল্প, অনুবাদ কবিতা, হাইকু, অণুগল্প, স্বাস্থ্য, কেৰিয়াৰ, ৰেচিপি, নীলা খামৰ চিঠি, ভ্ৰমণ
কাহিনী, বিনোদন আদি লেখা বিচৰা হৈছে।

আমাৰ ঠিকনা

হোৱাট্ এপল নম্বৰ : ৮৬৩৮৮২৫৪৮৬

ইমেইল : bornilmagazine2019@gmail.com

আত্মোপলক্ষিৰ উৎকৃষ্টতম ঔষধ কিতাপ

— অনুপম হাতীমূৰীয়া

এনে বহু লোক আছে, যিসকলে কিতাপ পঢ়ি ভাল পোৱাৰ লগতে কেতিয়াবা নিজে লিখাৰো ইচ্ছা কৰে। লিখিবলৈ প্ৰথমতে পঢ়িব লাগিব। নপঢ়াকৈ ভাষাটোৰ কালিকা অনুধাৱন কৰিব নোৱাৰি। অধ্যয়ন নকৰাকৈ কোনো বিষয়ৰ ওপৰত বিশদ জ্ঞান আয়ত্ত কৰা সম্ভৱ নহয়। নানা বিষয়ৰ কিতাপ, কাকত-আলোচনী, ইণ্টাৰনেট ইত্যাদি যি উৎসৰ পৰাই নহওক লাগিলে, পঢ়াৰ আচল নিচাটো বহুৱাই লোৱাৰ পাছতহে লাহে লাহে নিজে লিখাৰ ক্ষেত্ৰত সফল হ'ব পাৰি।

কিন্তু পঢ়িবলৈ, লিখিবলৈ বেছিভাগৰে সময়ৰ নাটনি। সংসাৰৰ বাৰেপাচি জ্বালা-যন্ত্ৰণাৰে দিনটোৰ শেষত ৰাতিৰ আহাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ পাছত ভাগৰৰ টোপনিয়ে আহি হেঁচা মাৰি ধৰেহি। কিতাপ এখন কেনেকাকৈ পঢ়ো বুলি মেলি ল'লেই দিন-দুপৰৰ সময়তো টোপনিয়ে আমনি কৰে। প্ৰতিদিনেই শোৱাৰ পৰা উঠিয়েই পেটৰ ভাতমুঠিৰ তাড়নাত, মাহৰ মূৰত খণৰ কিস্তিৰ টকাটো যোগাৰ কৰাৰ স্বার্থত কৰ্মখলীলৈ আৰম্ভ কৰিবলগা হয় নিগনি দৌৰ! বন্ধৰ দিনটোও এওঁলোকৰ বাবে একান্ত নহয়গৈ। সতি-সন্ততি, পৰিয়াল-পৰিজন সকলোৰে সৈতে সময় কটাবলৈ এই বন্ধ দিনবোৰে সুবিধা দিয়াৰ ফলত ঘণ্টাজুৰি কিতাপ এখন মনোযোগেৰে পঢ়িবলৈ বুলি কেতিয়াও এঠাইত নিৰলে বহাৰ কথা ভাবিব নোৱাৰে। কিতাপ পঢ়িবলৈ প্ৰবল ইচ্ছা থাকিলেও বহু মানুহে এইদৰেই বাধ্যত পৰি কিতাপৰ পৰা আঁতৰি থাকিবলগা হয়। ইয়াৰ ভিতৰত ছাত্ৰ জীৱনত কিতাপৰ পোক যেন স্বভাৱ থকা ব্যক্তিসকলে পৰৱৰ্তী জীৱনত এনে পৰিস্থিতিৰ সন্মুখীন

হ'লে তীব্র বিবেক দংশনত ভুগে। ইয়াৰে যিসকলৰ এটা সময়ত লিখা-মেলা কৰাৰ সপোন আছিল নাইবা এটা সময়লৈ লিখি লিখি নিজৰ নামটোক লৈ সপোন দেখিছিল, তেওঁলোকে কালক্রমত সংসাৰৰ এনে মেৰপেঁচত পৰি নিজৰ সপোন জলাঞ্জলি দিব লগা হয়। গ্ৰন্থমেলা নাইবা কিতাপৰ দোকানবোৰে তেওঁলোকৰ মনটো টানি নিয়ে। কিতাপবোৰ তেওঁলোকে চুই চাই, বাতৰিকাকত-আলোচনীবোৰ লুটিয়াই চাই অনুভৱ কৰে বুকুৰ ভিতৰত নিশৰ্বে কুকুকি কষ্ট দি থকা এটা বিষ। হে পাঠক, কেতিয়াবা আপোনাবোৰে এনে হয়নে? যিসকলৰ হয়, তেওঁলোকক উদ্দেশ্যিয়েই আমাৰ এই লেখা।

শিল্পী জুবিন গাৰ্গে এটা সৰু কবিতা লিখিছিল, 'শেষ বুলিলেহেতো শেষ নহয়। আকৌ আৰম্ভ হয়, শেষ নহয়।' সঁচাই; সকলো শেষ বুলি, সেই দিন আৰু কেতিয়াও উভতি নাহে বুলি ছমুনিয়াহ কাঢ়ি নমৰি আমি বাৰ মনৰ টঙালিখন বান্ধি পুনৰ আৰম্ভ কৰিব নোৱাৰোনে? পুনৰ আৰম্ভ কৰাত আপত্তি কেনেকৈ থাকিব পাৰে বাৰু? আৰম্ভ কৰিবলৈ হাতত টকা নাই, লিখিবলৈ বিষয় নাই নে আপুনি 'প্ৰতিভা শূন্য' হৈ পৰিল? অন্ততঃ আপুনি নিজেতো শেষ হৈ যোৱা নাই!

'বোমান ইৰাণী' - এই নামটো নুশুনা মানুহ হয়তো নাই। বলিউডৰ শীৰ্ষ পৰ্যায়ৰ জনপ্ৰিয় অভিনেতাসকলৰ এজন। ৪৪ বছৰ বয়সলৈ বোমান ইৰাণীয়ে জীৱনত অভিনয়ৰ বলিউডী কেৰিয়াৰত খোজেই পেলোৱা নাছিল। কিন্তু ইমান পলমকৈ আৰম্ভ কৰাৰ পাছতো তেওঁ হৈ পৰিল বলিউডৰ সাম্প্ৰতিক কালৰ এজন শীৰ্ষ পৰ্যায়ৰ অভিনেতা। অৰ্থাৎ, আৰম্ভ কৰাৰ কোনো বয়স নাথাকে। টমাছ আলভা এডিছনৰ অমূল্য বস্তু যেন গৱেষণাগাৰটো এদিন দাওদাওকৈ জ্বলি উঠিছিল। জুইৰ ফিৰিঙতিলৈ চাই এডিচনে এজন সহকাৰীক কৈছিল, 'মোৰ অতীতৰ সমস্ত ভুল পুৰি ছাই হৈ গ'ল। এতিয়া আকৌ শুদ্ধকৈ কামবোৰ আৰম্ভ কৰিম।' শেষ

বুলি পৃথিৱীত আচলতে কিবা আছে জানো? একো নাই। প্ৰত্যেক মানুহৰ ৰক্তত এনে এক শক্তি সুপ্ত হৈ থাকে, যিয়ে অকণমান এটা জোকাৰণি পালেই পুনৰ বিস্ফোৰিত হৈ উঠিব পাৰে আৰু মুহূৰ্ততে নিজকে আচৰিত কৰি এক অনন্য শক্তিৰ অধিকাৰী কৰি তুলিব পাৰে। মনোযোগেই আচল কথা। ব্যস্ততাবোৰে প্ৰতিভা আৰু ইচ্ছাক হত্যা কৰিব নোৱাৰে। আচলতে আমি জীৱনৰ পৰা যি খুদকণ সময় কাঢ়ি লওঁ, অন্ততঃ সেইকণ সময়তো নিজৰ পচন্দৰ ৰুচি কৰ্মত ১০০ শতাংশ মন-প্ৰাণ ঢালি দিবলৈ চেষ্টা কৰা উচিত। আমি এই চেষ্টা কৰোঁ কেৱল ধন উপাৰ্জন আৰু সংসাৰৰ ওপৰত। ফলত এটা সময়ত আমাৰ একান্ত ভিতৰখন লাহে লাহে শুই পৰে। আমাৰ জীৱনটোৱেই হৈ পৰে সাংসাৰিক চক্ৰবেহুত আবদ্ধ এক অসহায় পিঞ্জৰাবদ্ধ পখীৰ দৰে। পিছে এনে এটা জীৱনত অৱচেতন আত্মাই আমাক কেতিয়াও শাস্তিৰে টোপনিয়াবলৈ নিদিয়ে। আমাক ই নিৰন্তৰ এক মৃদু আমনিৰে হেঁচুকি থাকে। আমি এই হেঁচুকনিক জীয়াই ৰখা দৰকাৰ। আমি এই আমনিৰ তুঁহ জুইকুৰাক কিবা প্ৰকাৰে এটা 'ফু' দিয়া দৰকাৰ।

কেতিয়াবা এনেকুৱা হয় যে হাজাৰ চেষ্টা কৰিও মন-মগজুক সৃষ্টি সাধনাৰ ফালে ঢাল খুওৱাত ব্যৰ্থ হওঁ। ইয়াৰ কাৰণ হ'ল, উক্ত তুঁহ জুইকুৰাত 'ফু' দিয়া এক প্ৰেৰণাৰ উৎসৰ অভাৱ। ফে'চবুক, ইনষ্টাগ্ৰাম আদি চ'ছিয়েল মিডিয়াৰ একাউণ্টত হাজাৰ ফলোৱাৰ্চ থাকিও কেতিয়াবা এনেক্ষেত্ৰত এজন মানুহ হৈ পৰে অকলশৰীয়া, প্ৰেৰণাহীন। মনত আহি ধৰা দিয়ে এক ভয়ানক হীনমন্যতাই। ইয়াৰ পৰা উদ্ধাৰৰ উপায় কি? বুদ্ধই বিধান দি গৈছে। 'আত্ম দীপো ভব'- নিজেই নিজৰ জ্যোতিৰে জ্যোতিস্থান হোৱা। বুদ্ধদেৱে শেষ শয়নত কাষত ৰৈ থকা ভিক্ষুসকলক উদ্দেশ্য কৈ থৈ যোৱা এই অমৰ বাণীক আমি সকলোৱে সৰোগত কৰা উচিত। আমি নিজৰ ওচৰতে প্ৰতিজ্ঞাবদ্ধ হোৱা উচিত এইবুলি - জীৱনৰ যিয়েই প্ৰত্যাহ্বান নাহক, ইমান

শিল্পী জুবিন গাৰ্গে এটা সৰু কবিতা লিখিছিল, ‘শেষ বুলিলেইতো শেষ নহয়! আকৌ আৰম্ভ হয়, শেষ নহয়।’ সঁচাই; সকলো শেষ বুলি, সেই দিন আৰু কেতিয়াও উভতি নাহে বুলি ছমুনিয়াহ কাটি নমৰি আমি বাৰু মনৰ টঙালিখন বান্ধি পুনৰ আৰম্ভ কৰিব নোৱাৰোনে? পুনৰ আৰম্ভ কৰাত আপত্তি কেনেকৈ থাকিব পাৰে বাৰু? আৰম্ভ কৰিবলৈ হাতত টকা নাই, লিখিবলৈ বিষয় নাই নে আপুনি ‘প্ৰতিভা শূন্য’ হৈ পৰিল? অন্ততঃ আপুনি নিজেতো শেষ হৈ যোৱা নাই!

ধুনীয়া জীৱনটো উদযাপন কৰাৰ পৰা মোক কোনেও বাধা দিব নোৱাৰে। বৰং এনেভাৱে উদযাপন কৰিম; এনে এক সাহেৰে, দৈনন্দিনতাৰ মাজতো আকৌ সৃষ্টি আৰু অধ্যয়নৰ আখৰা চলাই নিম- যিয়ে মোক উন্নীত কৰিব এজন প্ৰকৃত যুঁজাৰু লৈ, মোক লৈ যাব মানুহ আৰু নিচেই কাৰলৈ। যি সাধনাই মোক কৰি তুলিব মোৰ সন্তানৰ, পৰিয়ালৰ, সমাজৰ আদৰ্শ যুঁজাৰু।

বহুতে ক’ব এইবোৰ কিতাপৰ কথা, উপন্যাসৰ কথা। বাস্তৱ জীৱনত এইবোৰ ‘ফিলছফি’ প্ৰয়োগ কৰি সফল পোৱা সম্ভৱ নহয়। তেওঁলোকক উদ্দেশ্য ক’ব খোজোঁ, কিতাপ পঢ়া আৰম্ভ কৰক। যিসকলে পঢ়া নাই হোমেন বৰগোহাঞিৰ ‘আত্ম দীপো ভব’, ‘কিতাপ পঢ়াৰ আনন্দ’, ‘মোৰ টোকাবহীৰ পৰা’, ‘টমাছ আলভা এডিছন’, ‘মোৰ প্ৰিয় মানুহ ছফ্ৰেটিছ’, ‘চিন্তাৰ খোৰাক’, ‘জীৱনৰ মধুৰতম সময়’ আদি গ্ৰন্থবোৰ - শীঘ্ৰেই পঢ়ক। আপোনালোকে পঢ়ক ভবেদ্রনাথ শইকীয়াদেৱৰ গ্ৰন্থসমূহ, চন্দ্ৰপ্ৰসাদ শইকীয়াৰ মহাভাৰত, মহাৰথী কৰ্ণ আদি গ্ৰন্থসমূহ। শিৱ খেড়াৰ You Can Win অথবা ড° এ পি জে আব্দুল কালামৰ অদম্য শক্তি, তেজস্বী মনৰ দৰে গ্ৰন্থৰাজি। এই কিতাপবোৰ ধৈৰ্যসহকাৰে যিসকলে পঢ়া আৰম্ভ কৰিব আৰু পঢ়াৰ সময়ত লগত সদায় এখন টোকাবহী ৰাখিব আৰু সেই

টোকাবহীত মৌমাখিৰ দৰে উক্ত গ্ৰন্থসমূহৰ মধুময় শব্দবোৰ টুকি ৰাখিবলৈ যত্ন কৰিব, তেওঁলোকৰ বাবে উক্ত টোকাবহীখনো এসময়ত হৈ পৰিব এখন মহৎ কিতাপৰ দৰে; নিজৰ জীৱনটোলৈ নিজেই আগবঢ়োৱা এক অনন্য উপহাৰৰ দৰে। হোমেন বৰগোহাঞিদেৱে এই অভ্যাসৰ দ্বাৰা সমগ্ৰ জীৱনকালত যথেষ্ট সংখ্যক টোকাবহী লিখিছিল আৰু পৰৱৰ্তী পৰ্যায়ত এই টোকাবহীবোৰ গ্ৰন্থ আকাৰে প্ৰকাশ হৈছে। আগ্ৰহীসকলে যত্ন কৰি এই গ্ৰন্থবোৰ গোটাওক আৰু পঢ়ক। সপ্তাহত অন্ততঃ এটা দিন ওচৰৰ পুথিভঁৰাললৈ গৈ কিতাপৰ মাজত এখন্তেক কটোৱাৰ চেষ্টা কৰক। জুবিন গাৰ্গে কৈ গৈছে, কিতাপ নথকা জাতিক গামোচাই বচাব নোৱাৰে।

কিতাপ পঢ়াটো এক তপস্যা। খন্তেক সময়ৰ বাবে হলেও পৃথিৱীৰ সমস্ত পাহৰি এখন কিতাপৰ কিতাপৰ এটা পৃষ্ঠাৰ ওপৰত মনটো নিবিষ্ট কৰি ৰখাটো সাধাৰণ তপস্যা নহয়। যিকোনো এজন ব্যক্তিৰ বাবে ইয়েই সমগ্ৰ মন আৰু আত্মাৰ পৰিপুষ্টিৰ বাবে উৎকৃষ্টতম তপস্যা বুলিব পাৰি। মনৰ চঞ্চলতা, জীৱনৰ প্ৰতি উদাসীনতা, হীনমন্যতা, হতাশা, আত্মবিশ্বাসহীনতা আদি মানসিক বিসংগতিসমূহ দূৰতে বিদূৰ কৰিবলৈ এই তপস্যাতকৈ উৎকৃষ্ট প্ৰতিষেধক আৰু নো কি হ’ব পাৰে!

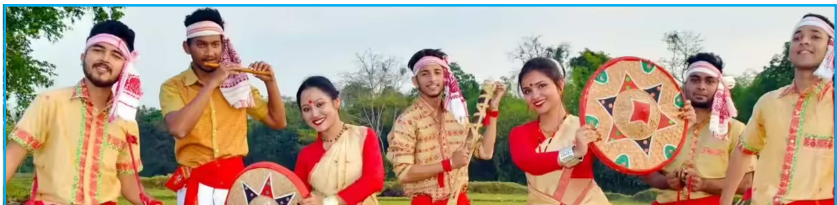
বিহু অসমীয়া জাতিৰ প্ৰাণৰ উৎসৱ। ই কেৱল নৃত্য-গীতৰ উৎসৱ নহয়। অসমীয়া জাতিৰ সাংস্কৃতিক পৰিচয়ৰ বাহক হ'ল বিহু। তাহানি বিহু আহিলে আমাৰ আনন্দ সীমা নাছিল। সৰুৱে ডাঙৰক ডিঙিত গামোচা লৈ সেৱা কৰা, ডাঙৰে সৰুক আশীৰ্বাদ প্ৰদান কৰা আদি পৰম্পৰা কমি আহিব ধৰিলে। সেই তাহানিৰ গছৰ তলৰ বিহু আহি আজি মঞ্চ পালেহি। কৃষিজীৱী গ্ৰাম্য সংস্কৃতিৰ লগত সংপৃক্ত হৈ থকা বিহুলৈ যথেষ্ট পৰিৱৰ্তন আহিল। বিহু যে মূলতঃ কৃষিকৰ্মৰে জড়িত আনন্দোৎসৱ, সেই কথা বহলাই কোৱাটো বাহুল্য মাথোঁ। তাৎপৰ্যপূৰ্ণ অসমীয়াত এযাৰ কথা আছে- 'যাৰ ধান নাই, তাৰ মান নাই, আৰু 'যাৰ নাই গৰু, সি সবাতকৈ সৰু'। গাঁওবোৰত এতিয়া গৰুৰ সংখ্যা কমি আহিছে। মাটি চলাবৰ বাবে ট্ৰেক্টৰৰ ব্যৱহাৰ হৈছে, গৰুৰ প্ৰয়োজন নোহোৱা কৰিছে। আনকি গৰুৰ গোবৰকণৰো অপ্ৰয়োজন কৰিছে বাসায়নিক সাৰে। খাঁটি গাখীৰৰ ঠাইত এতিয়া পাওদাৰ গাখীৰ প্ৰচলন হ'ল। আজি যে বিহু যান্ত্ৰিক হৈ গ'ল। সেই তাহানি দিনৰ হাতত জেতুকা লগোৱা, নিজেও মাহ-হালধি, থেকেৰাৰে গা ধোৱা আদি দৃশ্য এতিয়া যেন স্মৃতিৰ মণিকোঠাত উজ্জ্বল হৈ আছে। কিন্তু এতিয়া যেন এনে সাতামপুৰুষীয়া পৰম্পৰাবোৰ পশ্চিমীয়া অপসংস্কৃতিৰ টোৱে উটুৱাই লৈ যাব

খুজিছে। আজিকালি বিহু পতাৰ নামত জধে-মধে চান্দা সংগ্ৰহৰ পৰম্পৰা এটা গঢ়ি উঠিছে। ই এটা অশুভ লক্ষণ। তাহানিৰ দিনত মুকলি আকাশৰ তলত, বহল প্ৰকৃতিৰ বুকুত গছৰ তলত, পথাৰৰ মাজত ডেকা-গাভৰুৱেও কপৌফুল আদান-প্ৰদান কৰি ধৰ্মীয় গীত আদি পৰিৱেশন কৰি বিহু পাতিছিল। ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ দৰে কিংবদন্তি শিল্পীয়েও কেছে - বিহু অসমীয়া জাতিৰ আয়ুস ৰেখা, মহামিলনৰ গান। কিন্তু এই আয়ুস ৰেখাডাল কিমান দীঘল, মহামিলনৰ গানটি কেতিয়ালৈ বাজি থাকিব? ৰঙালী বিহুটি অসমৰ জাতীয় উৎসৱ হৈ থাকিবনে? এতিয়া মঞ্চত মাতাল হৈ হিন্দী গীতৰ সুৰে সুৰে উদ্দমনৃত্য কৰাৰ দৃশ্য, সুৰাত মতলীয়া যুৱক-যুৱতীৰ অশালীন আচৰণৰ দৃশ্যহে তেনেবোৰ বিহুতলীত সুলভ। সেই শৈশৱৰ ৰঙালী, কঙালী, ভোগালী বিহুৰ আনন্দ যেন ক'ৰবাত হেৰাই থাকিল। অসমীয়া বাপতিসাহনস্কৰূপ বিহু আছে কুলি-কেতেকীৰ মাতত, নাহৰ ফুল-তগৰ ফুল ফুলিবৰ বতৰত। ঠিক তেতিয়া ভেবেলী লতাও ফুলে আৰু ফুলে চেনেহীৰ খোপাত গুজি দিবলৈ আলফুলীয়া কপৌফুল। কিন্তু আজি যে সেই মধুৰ ক্ষণ হেৰাই থাকিল। ডেকা-গাভৰুৰ গাত সেই উৎসাহ আজি যে নাই। সেই তাহানি দিনৰ বিহু আকৌ ঘূৰি আহিবনে?

অনুভৱ

এতিয়াৰ বিহু আৰু তাহানি দিনৰ বিহু

— শিখা মণি চৌধুৰী

ব'হাগ

আৰু

তাঁতশাল

— মৰমী আহমেদ

ব'হাগ আৰু তাঁতশাল দুয়োটাই হৈছে অসমীয়া সমাজ জীৱনৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ অংশ। ব'হাগ হৈছে অসমীয়াৰ উৎসৱ আৰু তাঁতশাল অসমীয়াৰ বাবে এক অনন্য ঐতিহ্য। যি ঐতিহ্যৰ মাজেৰে যুগ যুগ ধৰি আমাৰ অসমীয়া সমাজ জীৱন প্ৰভাৱান্বিত হৈ আহিছে।

ব'হাগ বুলি ক'লেই সততে আমাৰ মনলৈ আহে নতুন বছৰ, নতুন আশা আৰু আনন্দৰ ভৰি থকা এক শুভ মুহূৰ্তৰ কথা। যি সময়ত গাঁৱে-ভূঞাে বাজি উঠে হাঁহি-ধেমালিৰ মধুৰ গান। ঢোল, পেঁপা আৰু গগনাৰ শব্দত নাচনী, ঢুলীয়ায়ো বিচাৰি পায় প্ৰেমৰ মাদকতা। বিহু গীতৰ তালে তালে কঁকাল ভাঙি ভাঙি নাচা, ঢোলৰ ছেওৰে ছেওৰে ঢুলীয়াৰ কাৰ্যলৈ ওচৰ চাপি অহা নাচনীৰ খোপাত কপৌফুলৰ হাঁহি-এই সকলো দৃশ্যই ব'হাগ জীৱন্ত কৰি তোলে। দূৰণিৰ পৰা ভাঁহি অহা কুলিৰ মিঠা মাতত ব'হাগ যেন আকৌ জী উঠে নতুন ৰূপত। গছৰ ডালত কুঁহিপাতৰ নতুন খোজ, খাল-বিল আৰু পুখুৰীৰ পানীত আকাশৰ প্ৰতিফলন-প্ৰকৃতিৰ প্ৰতিটো ৰূপেই যেন কৈ যায় ব'হাগৰ বহু কথা। চেনাইলৈ বুলি যতনাই থোৱা গামোচাখনৰ ভাঁজতো

লুকাই থাকে অসমীয়া সমাজ জীৱনৰ বহু অনুভৱ আৰু মৰমৰ আখৰ।

ব'হাগ বুলি ক'লেই সততে আমাৰ চকুত পৰে গ্ৰাম্য সমাজৰ ব্যস্ততাময় এখন ছবি। য'ত ফুটি উঠে ডেকা-গাভৰুৰ দেহত সীমাহীন আনন্দৰ লগতে কৰ্মময় ব্যস্ততা। আনহাতে, তাঁতশালত ব্যস্ত থকা বোৱনীসকলৰ মুখত জিলিকি থকা হাঁহিটিয়ে বৃজই দিয়ে প্ৰকৃততে ব'হাগৰ তাৎপৰ্য কিমান গভীৰ। ব'হাগৰ পদূলিত এফালে কুলিৰ মিঠা গীত বাজে, আনফালে তাঁতশালত ডেকা-গাভৰুৰ মনত বাজে চঞ্চল যৌৱনৰ বাউলী সংগীত। হৃদয়, মন সকলোৰে পৰা বিশ্লেষণ কৰি চালে আমি দেখা পাওঁ যে

প্ৰিয়জনলৈ বুলি খুব হেঁপাহেৰে সাঁচি ৰখা বিহুৱানৰ ৰঙা ফুলৰ মাজতো শিপিনীয়ে সানি দিয়ে তাঁতশাল আৰু ব'হাগৰ মাজত থকা গভীৰ চিনাকি স্মৃতি। সেয়েহে আমি ক'ব পাৰোঁ, ব'হাগ আৰু তাঁতশাল কেৱল আমাৰ উৎসৱ আৰু ঐতিহ্যই নহয়-উভয়ে অসমীয়া সংস্কৃতি আৰু সমাজ জীৱনৰ সৈতে ওতপ্ৰোতভাৱে জড়িত জীৱন প্ৰৱাহৰ অন্যতম চিনাকি।

অনুভব

কৰ্মজ্ঞান আৰু শ্ৰম আমাৰ কেনেকুৱা হ'ব লাগে

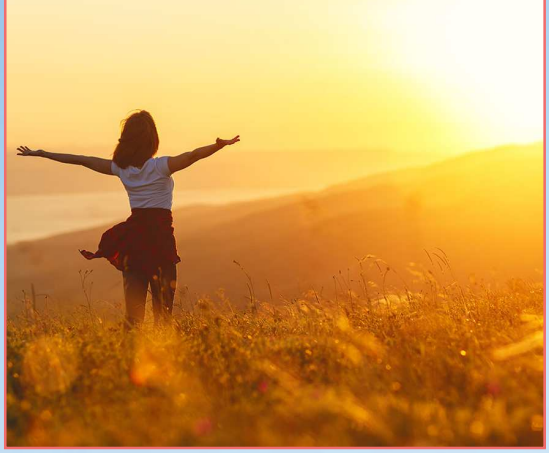
— মঞ্জু কাকতি

কৰ্মজ্ঞান হৈছে উদ্দেশ্যৰ গভীৰতা। এই গভীৰতা যিমানে হৃদয়জ্ঞম হয় সিমানে শ্ৰম কৰাৰ প্ৰবল ইচ্ছা হয়। কোনো কামেই উদ্দেশ্য বা ইচ্ছাৰ অবিহনে সমাধা নহয়। গীতাত শ্ৰীকৃষ্ণই কৈছে— “কৰ্ম কৰি যোৱা ফলৰ কথা চিন্তা নকৰিবা, কিয়নো কৰ্মই ধৰ্ম।” হয়, ঈশ্বৰে আমাক বুদ্ধি, বিবেক আৰু জ্ঞান দিছে গতিকে আমি নিজৰ দৃষ্টিভংগী, শ্ৰৱণশক্তি আৰু আত্মবিশ্লেষণ অটুট ৰাখিলে নিশ্চয় ভালপোৱাৰে শ্ৰম কৰি আকাংক্ষাৰ চিলা মুকলি আকাশৰ তলত উৰুৱাব পাৰিম। কিন্তু ইয়াতো এটা কথা আছে— যি শ্ৰমে আমাৰ মনত আনন্দ দান কৰে আত্মসন্মান বজাই ৰাখে সেইবোৰ শ্ৰমহে আমি কৰিব লাগে। অৰ্থৰ কাৰণে যিসকলে শ্ৰম কৰে তেওঁলোকৰ আত্মসন্মান লাঘৱ হ'লেও তেওঁলোকে সেই শ্ৰম কৰিবলৈ বাধ্য। পাৰিশ্ৰমিকৰ বাবে তেওঁলোকৰ কথা সুকীয়া হয় কিন্তু যিসকলে মনৰ শাস্তিৰ কাৰণে কাম কৰে তেওঁলোকৰ আত্মসন্মান লাঘৱ হ'লে মনত বহুত কষ্ট পায়, অন্তৰত দুখৰ নিজৰা বয় আৰু মনৰ সন্তুষ্টিৰ অবিহনে বিতৃষ্ণাৰে সেই কাম সমাধা কৰিবলগা হয়। মই ভাবো অৰ্থৰ কাৰণে কৰা কামবোৰত অলপ পদবীৰ মূল্য আছে কিন্তু যিবোৰ আমি সন্তুষ্টিৰ কাৰণে কৰোঁ সেইবোৰত পদবীৰ কথা চিন্তা নকৰি যাৰ যিটো পাপ্য সেইমতে কৰিব দিলে নিশ্চয় কৰোঁতাজনৰো মনত শাস্তি বিৰাজ কৰিব আৰু উদ্দেশ্যেবোৰো সফল হোৱাত মিলা-প্ৰীতিৰে আগবাঢ়িব পাৰিব। সৎ পৰিশ্ৰমত নিজকে নিযুক্ত ৰখাৰ অৰ্থ হ'ল জীৱনৰ বাট সূচল কৰা, মনত প্ৰশান্তি অনা আৰু তেনে পৰিশ্ৰমে আমাৰ স্বাস্থ্য সুস্থাস্থ্যকৰ কৰি গঢ়ি তুলি সকলো ফালৰ পৰা সৰ্বাংগসুন্দৰ কৰি তুলিব।

অনুভব

জীৱন

— গীতালী ভৰালী

জীৱনটো অদৃশ্য এক সাঁথৰৰ দৰে। আচলতে কি জনা কেতিয়াবা আমাৰ এই জীৱনক লৈ মাজে মাজে অনীহা জাগে কিয়নো জীৱনৰ আন এটা নাম যে বিষাদ তথাপিও সাদৃশ্য থকাৰ বাবেই হয়তো আকৌ প্ৰাপ্তিৰ মোহে আমাক জীৱনটো আকৌ এবাৰ নতুন কৈ সজাবলৈ মনটোক সোঁজীয়া কৰি তোলে কিয়নো জীৱনৰ আনটো নাম যে সুখ। দুখবোৰে খন্তেকতে হতাশাৰ আঁচল পাৰি নিৰাশাৰে মনৰ ইপাৰ-সিপাৰ অশান্ত কৰি তোলে। পিছে এই জীৱন জানো কম, এবাৰ যদি মনৰ ভৈয়ামত সুখৰ দলিচাখনে খোপনি পুতিছে, ঠিক আকৌ এবাৰ পাহাৰৰ দৰে উজলি উঠিছে। এই জীৱন সঁচাই বৰ অনুপম। খন্তেকতে দুখৰ নৈ বোৱাই হঠাতে কেতিয়াবা সুখ সাগৰ যোগ্য কৰি দিয়ে।

সেইবাবেই জীৱনত অহা দুখবোৰক লৈ শৰীৰ শেষ কৰাৰ চেষ্টা নকৰিব, অন্যথা আপুনি কাপুৰুষ বুলিয়েই সম্বোধন পাব সমাজত। গতিকে জীৱনৰ সমস্যাক সৈতে মোকাবিলা কৰিবলৈ নিজেও শিকক আনকো শিকাওক।

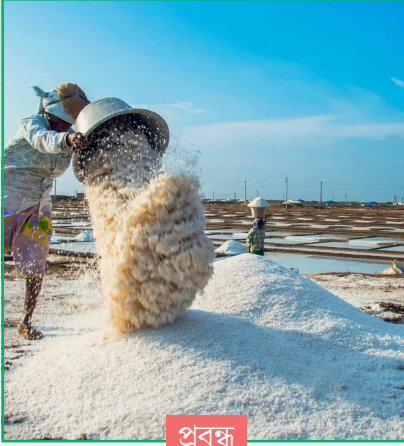
দুখবোৰে খন্তেকতে
হতাশাৰ আঁচল পাৰি
নিৰাশাৰে মনৰ ইপাৰ-
সিপাৰ অশান্ত কৰি
তোলে। পিছে এই জীৱন
জানো কম, এবাৰ যদি মনৰ
ভৈয়ামত সুখৰ দলিচাখনে
খোপনি পুতিছে, ঠিক
আকৌ এবাৰ পাহাৰৰ দৰে
উজলি উঠিছে। এই জীৱন
সঁচাই বৰ অনুপম।
খন্তেকতে দুখৰ নৈ
বোৱাই হঠাতে কেতিয়াবা
সুখ সাগৰ যোগ্য কৰি
দিয়ে।

ইচ্ছুকসকলে আগন্তুক সংখ্যাৰ অন্যান্য শিতানৰ বাবে লেখা প্ৰেৰণ কৰিব পাৰে।

আমাৰ ঠিকনা

হোৱাটচ্ এপল নম্বৰ : ৮৬৩৮৮২৫৪৮৬

ইমেইল : bornilmagazine2019@gmail.com

প্ৰবন্ধ

ভাৰতৰ

শ্ৰমিক আন্দোলনৰ পটভূমিত

শ্ৰমিক দিৱসৰ

এটি সমীক্ষা

— নাছিব আহমেদ

ভাৰতৰ বামপন্থী দলসমূহে শ্ৰমিক আন্দোলনৰ সৈতে ঘনিষ্ঠভাৱে যুক্ত আৰু তেওঁলোকে শ্ৰমিকসকলৰ স্বাৰ্থক জাতীয় ৰাজনীতিৰ মূল ধাৰাত তুলি ধৰে। ট্ৰেড ইউনিয়নসমূহে যৌথভাৱে দেশব্যাপী সাধাৰণ ধৰ্মঘটৰ আহ্বান দি চৰকাৰৰ নব্য-উদাৰনীতিক বা বে-চৰকাৰীকৰণৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিবাদ জনায়। ৰে'লৱে, ডাক, বেংক আৰু অন্যান্য চৰকাৰী বিভাগত শ্ৰমিক ইউনিয়নসমূহ অত্যন্ত শক্তিশালী; যিয়ে প্ৰশাসনিক আৰু ৰাজনৈতিক সিদ্ধান্তত প্ৰভাৱ পেলায়।

নাৰায়ণ মেঘাজীয়ে ১৮৮৪ চনত 'দ্য বোম্বে মিল হ্যাণ্ডছ এচোছিয়েশ্যন, The Bombay Mill Hands Associations' নামেৰে মিল শ্ৰমিকসকলৰ ইউনিয়ন গঠন কৰে। এই সংগঠনটো শ্ৰমিকসকলৰ এটি ইউনিয়নৰ অধীনত কৰি তেওঁলোকৰ উদ্বেগ প্ৰকাশ আৰু নিয়োগকৰ্তাসকলৰ সেই অনুসৰি পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিবলৈ এটি মঞ্চ তৈয়াৰ কৰি দিছিল। তাৰ ফলত, শ্ৰমিকসকলৰ আত্মবিশ্বাস বাঢ়ি গৈছিল। সেই কাৰণে, নাৰায়ণ মেঘাজীক ভাৰতত শ্ৰমিক আন্দোলনৰ জনক বুলি অভিহিত কৰা হৈছে।

ভাৰতীয় সৰ্বহাৰা শ্ৰেণীৰ প্ৰথম ৰাজনৈতিক ধৰ্মঘট ১৯০৮ চনৰ ১৩ জুলাইত সংঘটিত হৈছিল; যেতিয়া বোম্বাইত গ্ৰীভছ আৰু কটন মিলৰ শ্ৰমিকসকলে ভাৰতীয় জাতীয়তাবাদী নেতা বাল গঙ্গাধৰ তিলকৰ বিচাৰৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিবাদ কৰি কাম বন্ধ কৰি দিছিল।

১৯২০ চনত লাজপত ৰায় সৰ্বভাৰতীয় ট্ৰেড ইউনিয়ন কংগ্ৰেছৰ (AITUC) সভাপতি নিৰ্বাচিত হয়। তেওঁ শ্ৰমিকসকলক ট্ৰেড ইউনিয়ন গঠন কৰিবলৈ আৰু ব্ৰিটিছ ঔপনিৱেশিক শাসকৰ শোষণৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিবাদ কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰিছিল। ভাৰতৰ স্বাধীনতা আন্দোলনৰ

চৰমপন্থী নেতা হিচাপে তেওঁ বিভাজন বিৰোধী আন্দোলনত সক্ৰিয় ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছিল; যিয়ে পৰোক্ষভাৱে শ্ৰমিক আন্দোলনৰ সৈতেও সম্পৰ্কিত আছিল। তেওঁৰ এই ভূমিকাৰ বাবে তেওঁ ভাৰতীয় শ্ৰমিক আন্দোলনৰ এজন বিশিষ্ট ব্যক্তি হিচাপে পৰিগণিত হৈছিল।

ভাৰতৰ স্বাধীনতা আন্দোলনৰ সময়ত জাতীয়তাবাদী নেতৃত্ববৃন্দই শ্ৰমিকসকলক সংগঠিত হ'বলৈ উৎসাহিত কৰিছিল আৰু বিদেশী শোষণৰ বিৰুদ্ধে শ্ৰমিকসকলক সোচ্চৰ হ'বলৈ সাহায্য আগবঢ়ায়। ১৯১৭ চনত ৰুছ বিপ্লৱৰ মতাদৰ্শ শ্ৰমিকসকলৰ মাজত শ্ৰেণী-সংহতি আৰু সাম্যবাদী আন্দোলনৰ ভিত্তি মজবুত কৰিছিল। ঐতিহাসিকভাৱে নীল বিদ্ৰোহ (১৮৫৯-৬০) ৰ পৰা আৰম্ভ কৰি পৰৱৰ্তী সময়ত সূতা কল আৰু মৰাপাট কলৰ শ্ৰমিকসকলৰ ধৰ্মঘট ভাৰতৰ শ্ৰমিক আন্দোলনৰ ভিত্তি মজবুত কৰিছিল।

ভাৰতৰ বামপন্থী দলসমূহে শ্ৰমিক আন্দোলনৰ সৈতে ঘনিষ্ঠভাৱে যুক্ত আৰু তেওঁলোকে শ্ৰমিকসকলৰ স্বার্থক জাতীয় ৰাজনীতিৰ মূল ধাৰাত তুলি ধৰে। ট্ৰেড ইউনিয়নসমূহে যৌথভাৱে দেশব্যাপী সাধাৰণ ধৰ্মঘটৰ আহ্বান দি চৰকাৰৰ নব্য-উদাৰনীতিক বা বে-চৰকাৰীকৰণৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিবাদ জনায়। ৰে'লৱে, ডাক, বেংক আৰু অন্যান্য চৰকাৰী বিভাগত শ্ৰমিক ইউনিয়নসমূহ অত্যন্ত শক্তিশালী; যিয়ে প্ৰশাসনিক আৰু ৰাজনৈতিক সিদ্ধান্তত প্ৰভাৱ পেলায়।

ভাৰতৰ শ্ৰমিক আন্দোলনৰ মূল কাৰণবোৰ হ'ল, ঔপনিৱেশিক শাসন, প্ৰথম বিশ্বযুদ্ধ আৰু দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধৰ পৰৱৰ্তী নিত্যপ্ৰয়োজনীয় পণ্যৰ মূল্য বৃদ্ধি, মজুৰি হ্রাস, নিৰাপদ কৰ্ম পৰিৱেশৰ অভাৱ। ইয়াৰ উপৰিও পুঁজিবাদী শোষণৰ বিৰুদ্ধে শ্ৰমিকসকলৰ সচেতনতা বৃদ্ধি, ট্ৰেড ইউনিয়নৰ বিকাশ আৰু জাতীয়তাবাদী আন্দোলনৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত শ্ৰমিকসকলক সংগঠিত হ'বলৈ প্ৰৰোচিত কৰিছিল।

তৎসত্ত্বেও, ভাৰতৰ প্ৰায় ৯০ শতাংশৰ বেছি শ্ৰমিক অসংগঠিত খাতত কাম কৰাৰ ফলত সিহঁতক সংগঠিত কৰা আৰু ৰাজনৈতিক অধিকাৰ নিশ্চিত কৰা এতিয়াও এটি ডাঙৰ প্ৰত্যাহ্বান হৈ পৰিছে। সেয়ে, 'আন্তৰ্জাতিক শ্ৰমিক দিৱস' (International Labour Day) উদযাপনৰ জৰিয়তে বিভিন্ন দল-সংগঠনে ভাৰতৰ শ্ৰমিকসকলক একত্ৰিত কৰাৰ বাবে প্ৰচেষ্টা অব্যাহত ৰাখিছে।

'লেবাৰ কিষাণ পাৰ্টি অফ হিন্দুস্থান' নামৰ সংগঠনটোৱে ১৯২৩ চনত ভাৰতত পোনপ্ৰথমবাৰৰ বাবে 'আন্তৰ্জাতিক শ্ৰমিক দিৱস বা মে' দিৱস' উদযাপন কৰাৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰে। এই বছৰতে ১ মে' তাৰিখে চেম্নাইৰ সাগৰ তীৰত 'আন্তৰ্জাতিক শ্ৰমিক দিৱস'ৰ উপলক্ষে ৰঙা পতাকা উত্তোলন কৰা হয়। ভাৰতৰ কমিউনিষ্ট আন্দোলনৰ অন্যতম পথিকৃৎ কমৰেড এম ছি চেণ্ডিয়াৰে এই উদ্যোগ লৈ হাতৰ কাষত থকা নিজৰ জীয়েকৰ শাৰীৰ ৰঙা আঁচল ফালি লাল ৰাঙা বনাই ৰঙা পতাকা হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰিছিল। এই দিৱসটিত দেশৰ সকলোৱে শ্ৰমিক দিৱস হিচাপে মহাসমাৰোহেৰে পালন কৰাৰ বাবে চৰকাৰক চৰকাৰী ছুটীৰ দিন ঘোষণা কৰিবলৈ প্ৰস্তাৱ আগবঢ়ায়। যাৰ ফলত, তেতিয়াৰ পৰাই প্ৰতি বছৰে আমাৰ দেশৰ প্ৰায় সকলো প্ৰান্ততে ট্ৰেড ইউনিয়নসমূহৰ উপৰিও সকলো অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানে বিভিন্ন কাৰ্যসূচীৰে 'আন্তৰ্জাতিক শ্ৰমিক দিৱস বা মে' দিৱস' উদযাপন কৰি আহিছে।

সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যৰ ভিত্তিত জাকজমকতাপূৰ্ণ শোভাযাত্ৰা, বৰ্ণাঢ়া প্ৰদৰ্শনী, নাট্যাভিনয়ৰ দৃশ্য সুসজ্জিত কৰি ভাৰতৰ বিভিন্ন অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানত 'আন্তৰ্জাতিক শ্ৰমিক দিৱস' উদযাপন কৰা হয়; য'ত শিক্ষানুষ্ঠানৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক অংশগ্ৰহণ কৰিবলৈ অনুপ্ৰাণিত কৰা হয়। পৰ্যটকসকলক আন্তৰ্জাতিক শ্ৰমিক দিৱসৰ জন্ম স্থান চেম্নাইৰ সাগৰ তীৰত ভ্ৰমণ কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰা হয়। চৈধ্য একৰেৰে

আৰু সেউজ বননি নেপিয়াৰ পাৰ্কত ভ্ৰমণকাৰীসকলক মে' দিৱসৰ জাকজমকতাপূৰ্ণ শোভাযাত্ৰা দৰ্শন কৰিবলৈ উদ্বুদ্ধ কৰা হয়। চেম্বাইৰ ইগমৰ জিলাৰ চৰকাৰী যাদুঘৰত মে' দিৱসৰ বিভিন্ন ঐতিহাসিক সমল, যেনে - বিভিন্ন চিত্ৰকলা প্ৰদৰ্শন, ব্ৰঞ্জৰ মূৰ্তি আৰু মে' দিৱসৰ বিভিন্ন প্ৰতিবাদৰ কাৰ্যকলাপ দেখুওৱা হয়। মে' দিৱস উদযাপনৰ বিভিন্ন আকৰ্ষণীয় থলীসমূহ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল। চেম্বাইৰ মাদ্ৰাজ উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ কাষৰ মেৰিনা ব্ৰীজ (সাগৰ তীৰ) মে' দিৱসৰ মূল পৰ্যটন থলী হিচাপে পৰিচিত লাভ কৰিছে।

দিল্লীৰ গোকিঙত (Gawking) থকা কুতূৰ মিনাৰ আৰু গোল্ডেন টেম্পল, বেংগালুৰুৰ গোট্টেই মহানগৰত আন্তৰ্জাতিক 'শ্ৰমিক দিৱস'

উদযাপন কৰা হয়। প্ৰধানকৈ বেংগালুৰু মহানগৰৰ এম জি ৰ'ড আৰু কুবন পাৰ্কত বৰ্ণাঢ়া প্ৰদৰ্শনীৰে উলিওৱা শোভাযাত্ৰা দৰ্শন কৰিবলৈ ভ্ৰমণকাৰীসকলৰ মাজত যথেষ্ট ভিৰ হোৱা দেখা যায়। কলকাতাৰ হাওৰা ব্ৰীজ আৰু ছগলী নদীত আন্তৰ্জাতিক শ্ৰমিক দিৱসৰ নানা শোভাযাত্ৰা উলিওৱা হয়। মুম্বাইতো নানা ৰঙা ৰঙৰ গাড়ীৰে পৰ্যটকসকলক অনা নিয়া কৰি আন্তৰ্জাতিক শ্ৰমিক দিৱসৰ বিভিন্ন প্ৰদৰ্শনী উপভোগ কৰিবলৈ সুযোগ দিয়া হয়।

এনেদৰেই, ভাৰতৰ সকলো প্ৰান্তত শ্ৰমিকসকলৰ বিভিন্ন ন্যায়সংগত দাবী আৰু অধিকাৰ সাব্যস্ত কৰিবলৈ আন্তৰ্জাতিক শ্ৰমিক দিৱস পালন কৰা হয়।

লেখা আহ্বান

অসমীয়া বৰ্ণিলৰ আগন্তুক সংখ্যাৰ বাবে গল্প, প্ৰবন্ধ, কবিতা, অনুভৱ, লিমাৰিক, এক মিনিটৰ গল্প, অনুবাদ কবিতা, হাইকু, অণুগল্প, স্বাস্থ্য, কেৰিয়াৰ, ৰেচিপি, নীলা খামৰ চিঠি, ভ্ৰমণ কাহিনী, বিনোদন আদি লেখা বিচৰা হৈছে।

আমাৰ ঠিকনা

হোৱাট্চ এপল নম্বৰ : ৮৬৩৮৮২৫৪৮৬
ইমেইল : bornilmagazine2019@gmail.com

বিশ্বৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত সংঘটিত হোৱা ঐতিহাসিক শ্ৰমিক আন্দোলন আৰু শ্ৰমিক সকলৰ কষ্ট, ত্যাগৰ প্ৰতি সন্মান প্ৰদৰ্শন কৰি ১ মে'ৰ দিনটো আন্তৰ্জাতিক শ্ৰমিক দিৱস হিচাপে উদযাপন কৰা হয়। ১৮৮৯ চনৰ আন্তৰ্জাতিক সমাজবাদী ফেডাৰেচন দলসমূহ আৰু ট্ৰেড ইউনিয়নসমূহে ১ মে'ৰ দিনটো প্ৰথমবাৰৰ বাবে শ্ৰমিকসকলৰ বাবে উদযাপন কৰাৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছিল। এই সিদ্ধান্তৰ অন্তৰালত আছিল ১৮৮৬ চনত আমেৰিকাৰ হে-মাৰ্কেটত সংঘটিত এটি দুৰ্ঘটনা। উল্লেখ্য যে, ১৮৮৬ চনৰ ৪ মে'ত আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ হে-মাৰ্কেটত শ্ৰমিকসকলে নিজৰ দাবীৰে উলিওৱা এক প্ৰতিবাদৰ সময়ছোৱাত আৰক্ষী আৰু শ্ৰমিকসকলৰ সংঘৰ্ষত প্ৰাণ হেৰুৱাবলগীয়া হৈছিল। তাৰেই শ্ৰদ্ধাঞ্জলিৰূপে প্ৰথমবাৰৰ বাবে মে' দিৱস অথবা শ্ৰমিক দিৱস পালন কৰা হৈছিল।

সমাজত ধনী-দুখীয়া দুটা শ্ৰেণী থকাটো স্বাভাৱিক। এটাক এৰি আনটোৰ কথা কেতিয়াও ভাবিব নোৱাৰি। গতিকে বৃহৎ উদ্যোগপতি বা ধনাঢ্যসকলৰ ওচৰত সমাজৰ এচাম লোকে কায়িক বা মানসিক পৰিশ্ৰম কৰি জীৱন-নিৰ্বাহৰ বাট উলিয়াই লয়। শ্ৰমিকসকলৰ মূল সমস্যা আছিল তেওঁলোকে কিমান সময় কাম কৰিব। পূৰ্বতে শ্ৰমিকসকলে অমানুযিক পৰিশ্ৰম কৰিব লাগিছিল। প্ৰতিদিনে গড়ে প্ৰায় ১০-১ পৰা ১২ ঘণ্টা আৰু সপ্তাহত ৬ দিন কাম কৰিছিল। বিপৰীতে নগণ্য পাৰিশ্ৰমিক বা মজুৰি পাইছিল, শ্ৰমিকসকলে অতি অমানৱীয় জীৱন-যাপন কৰিছিল, ক্ষেত্ৰবিশেষে সেইটো দাসবৃত্তিৰ পৰ্যায়ত পৰিছিল। ১৮৮৪ চনত যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ চিকাগো চহৰত এদল শ্ৰমিকে দৈনিক ৮ ঘণ্টা কামৰ নিয়ম কৰাৰ দাবীত আন্দোলন আৰম্ভ কৰে আৰু তেওঁলোকৰ এই দাবী কাৰ্যকৰী কৰাৰ বাবে তেওঁলোকে সময় বান্ধি দিয়ে ১৮৮৬ চনৰ ১ মে'। কিন্তু কাৰখানাৰ মালিকসকলে এই দাবী মানি নল'লে। ১৮৮৬ চনৰ ৪ মে'ৰ সন্ধিয়া সামান্য বৰষুণৰ মাজত চিকাগো নগৰৰ হে-মাৰ্কেট নামৰ এক বাণিজ্যিক এলেকাত শ্ৰমিকসকল শোভাযাত্ৰা কৰাৰ উদ্দেশ্যে গোট খায়। তেওঁলোকে ১৮৭২ চনত কানাডাত অনুষ্ঠিত এক

প্ৰবন্ধ

আন্তৰ্জাতিক

শ্ৰমিক দিৱস

ইতিহাস আৰু তাৎপৰ্য

— উৰিষ্মা নাথ

বিশাল শ্ৰমিক শোভাযাত্ৰাৰ সাফল্যত উদ্বুদ্ধ হৈ এনে কৰিছিল। আগষ্ট স্পীজ নামৰ এজন নেতাই উপস্থিত শ্ৰমিকসকলৰ উদ্দেশ্যে কিছু কথা কৈছিল। হঠাৎ দুৰৈত বৈ থকা আৰক্ষী দলৰ ওচৰত এটা বোমা বিস্ফোৰণ ঘটে আৰু এজন পুলিচ নিহত হয়। পুলিচ বাহিনীয়ে তৎক্ষণাত শ্ৰমিকসকলৰ ওপৰত অতৰ্কিতে আক্ৰমণ আৰম্ভ কৰে আৰু ই এক গণ-হত্যাৰ ৰূপ লৈ ১১ জন শ্ৰমিক নিহত হয়। পুলিচক হত্যা কৰাৰ দোষত আগষ্ট স্পীজসহ ৮ জনক অভিযুক্ত কৰা হয়। এক প্ৰহসনমূলক বিচাৰৰ পিছত ১৮৮৭ চনৰ ১১ নৱেম্বৰ তাৰিখে উমুক্ত স্থানত ৬ জনক ফাঁচি দিয়া হয়। বিশ্বৰ প্ৰথমটো শ্ৰমিক সংগঠন- Mechanic's Union Of Philadelphia-ই শ্ৰমিকসকলৰ বিষয়ে বিশেষভাৱে গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছিল। ইয়াৰ পিছত ১৮২৭ চনত ফিলাডেলফিয়াত, ১৮৫৬ চনত অষ্ট্ৰেলিয়াত শ্ৰমিক আন্দোলনে বিশেষ গা কৰি উঠে। ১৮৬১-৬২ চনত হোৱা আমেৰিকাৰ গৃহযুদ্ধই শ্ৰমিকসকলৰ মাজত বিশেষ প্ৰভাৱ পেলায়। ১৮৯৩ চনৰ ২৬ জুন তাৰিখে ইলিয়নৰ গভৰ্নৰে অভিযুক্ত ৮ জনকেই নিৰপৰাধী বুলি ঘোষণা দিয়ে আৰু হত্যালীলাৰ হুকুম প্ৰদানকাৰী পুলিচ কামাণ্ডাৰজনক দুৰ্নীতিৰ দোষত অভিযুক্ত কৰে আৰু আনফালে সেই বোমা বিস্ফোৰণকাৰীৰ পৰিচয় কেতিয়াও

প্ৰকাশিত নহ'ল। ভাৰতবৰ্ষত ব্ৰিটিছ শাসনকৰ্তাসকলৰ বিৰুদ্ধে খগৰহস্ত হৈ শ্ৰমিক সৈনিকসকলে আন্দোলনৰ সূচনা কৰে। তদুপৰি ভাৰতৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত থকা কয়লাখনিৰ দিনটোৰ ১৮ ঘণ্টা সময় তেজক পানী কৰি শ্ৰম কৰিব লাগিছিল। এইবোৰ ঘটনাই শ্ৰমিকসকলৰ মাজত বিপ্লৱৰ বীজ সঁচিছিল। ভাৰতত প্ৰথম ট্ৰেড ইউনিয়ন গঠন হয় ১৯২০ চনত। লালা লাজপত ৰায়ৰ নেতৃত্বত গঢ় লৈ উঠা সংগঠনটোৰ নাম দিছিল অল হিয়া ট্ৰেড ইউনিয়ন। ১৯২৩ চনত ভাৰতত প্ৰথম মে' দিৱস পালন কৰা হয়। ভাৰতৰ বিভিন্ন ঠাইত সংঘটিত শ্ৰমিক সংঘবোৰৰ ওপৰত কতৃপক্ষই নানান অত্যাচাৰ চলাইছিল। আনকি ১৯৩৫ চনত ১৩ টা সংগঠন নিষিদ্ধ ঘোষণাও কৰিছিল যদিও শ্ৰমিকসকলক স্তব্ধ কৰিব পৰা নাছিল। অৱশ্যে শ্ৰমিকসকলৰ “দৈনিক আঠ ঘণ্টা কাম কৰাৰ” দাবীয়ে প্ৰশাসনিক স্বীকৃতি পায় আৰু মে' দিৱসে প্ৰতিষ্ঠা লাভ কৰে। এনেদৰে প্ৰতি বছৰে ১ মে' তাৰিখে শ্ৰমিক দিৱস উদযাপন কৰাৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য আছিল শ্ৰমিক আৰু শ্ৰমিকসকলৰ সাফল্যক সন্মান জনোৱা আৰু আগবঢ়োৱা অৱদানবোৰ মনত ৰখা।

শেষত, কপালৰ ঘাম মাটিত পেলাই কষ্ট কৰি উপাৰ্জন কৰা বিশ্বৰ প্ৰতিজন শ্ৰমিকক শ্ৰমিক দিৱসৰ আন্তৰিক শুভেচ্ছা জনালোঁ।

সমাজত ধনী-দুখীয়া দুটা শ্ৰেণী থকাটো স্বাভাৱিক। এটাক এৰি আনটোৰ কথা কেতিয়াও ভাবিব নোৱাৰি। গতিকে বৃহৎ উদ্যোগপতি বা ধনাঢ্যসকলৰ ওচৰত সমাজৰ এচাম লোকে কাৰ্যিক বা মানসিক পৰিশ্ৰম কৰি জীৱন-নিৰ্বাহৰ বাট উলিয়াই লয়। শ্ৰমিকসকলৰ মূল সমস্যা আছিল তেওঁলোকে কিমান সময় কাম কৰিব। পূৰ্বতে শ্ৰমিকসকলে অমানুষিক পৰিশ্ৰম কৰিব লাগিছিল। প্ৰতিদিনে গড়ে প্ৰায় ১০-১ পৰা ১২ ঘণ্টা আৰু সপ্তাহত ৬ দিন কাম কৰিছিল। বিপৰীতে নগণ্য পাৰিশ্ৰমিক বা মজুৰি পাইছিল, শ্ৰমিকসকলে অতি অমানৱীয় জীৱন-যাপন কৰিছিল, ক্ষেত্ৰবিশেষে সেইটো দাসবৃত্তিৰ পৰ্যায়ত পৰিছিল।

ভূমিকা :

অসমৰ নৃগোষ্ঠীয় ইতিহাসত ৰাভা জনগোষ্ঠী হ'ল এক প্ৰাচীন আৰু ঐতিহ্যমণ্ডিত জনজাতি। তিব্বতবৰ্মী মূলৰ এই শক্তিশালী জনগোষ্ঠীটোৰ নিজা কৃষ্টি, লোকবিশ্বাস আৰু ধৰ্মীয় দৰ্শনৰ এক সুকীয়া পৰিচয় আছে। বিশেষকৈ ওদালগুৰি জিলাৰ দৰে এক বহু-গোষ্ঠীয় অঞ্চলত ৰাভাসকলে যুগ যুগ ধৰি প্ৰকৃতিৰ সৈতে একাত্ম হৈ নিজৰ সামাজিক গাঁথনিটো জীয়াই ৰাখিছে। ৰাভা সমাজৰ পৰম্পৰাগত ধৰ্মীয় বিশ্বাস হ'ল মূলত 'প্ৰকৃতিবাদ' আৰু 'সৰ্বেশ্বৰবাদ'ৰ এক সংমিশ্ৰণ, য'ত 'বায়খো' দেৱীৰ উপাসনা আৰু মাতৃতান্ত্ৰিক বংশ পদ্ধতিয়ে এক মুখ্য ভূমিকা পালন কৰি আহিছে। অৱশ্যে, ঊনবিংশ শতিকাৰ শেষৰ ফালৰ পৰা আৰু বিংশ শতিকাৰ আৰম্ভণিতে ওদালগুৰিৰ ৰাভা সমাজত এক নতুন ধৰ্মীয় সোঁতৰ প্ৰবেশ ঘটে- সেয়া হ'ল খ্ৰীষ্টিয়ান ধৰ্ম। ব্ৰিটিছ শাসনকালত মিছনেৰীসকলৰ আগমনে ওদালগুৰিৰ কিছুমান ৰাভাগাঁৱত, যেনে- কোমোৰামখা, দংপাৰা, স্বৰ্ণমখা, চাবোকধৰা, বোদোৰা আদি এক নতুন ধৰ্মীয় দৰ্শন কঢ়িয়াই আনিলে। এই খ্ৰীষ্টিধৰ্মৰ প্ৰসাৰ কেৱল উপাসনা পদ্ধতি সলনি কৰাতে আবদ্ধ নাথাকিল, বৰঞ্চ ই ৰাভাসকলৰ হাজাৰ বছৰীয়া লোকবিশ্বাস, সামাজিক ৰীতি-নীতি, উৎসৱ-পাৰ্বণ আৰু আনকি নাৰীৰ সামাজিক স্থিতিৰ ওপৰতো এক গভীৰ প্ৰভাৱ পেলালে।

ওদালগুৰিৰ ৰাভা সমাজত খ্ৰীষ্টি ধৰ্মৰ এই প্ৰভাৱ হ'ল এক জটিল সামাজিক প্ৰক্ৰিয়া। এফালে মিছনেৰী শিক্ষা আৰু আধুনিক চিকিৎসালয়ৰ জৰিয়তে সমাজখনত এক বৌদ্ধিক জাগৰণ আৰু আধুনিকতাৰ সূচনা হ'ল, আনফালে আকৌ পৰম্পৰাগত লোক-সংস্কৃতি আৰু লোকবিশ্বাসসমূহৰ ওপৰত এক প্ৰত্যাহ্বানৰ সৃষ্টি হ'ল। ওদালগুৰিৰ এজন ৰাভা ব্যক্তিয়ে কেনেকৈ নিজৰ 'জনজাতীয় পৰিচয়' আৰু 'নতুন ধৰ্মীয় বিশ্বাস'ৰ মাজত এক সমন্বয় গঢ়ি তুলিছে, সেয়া আজিৰ সমাজ-সাংস্কৃতিক অধ্যয়নৰ বাবে এক অত্যন্ত আকৰ্ষণীয় বিষয়। এই প্ৰবন্ধৰ জৰিয়তে ওদালগুৰি জিলাৰ ৰাভা সমাজত খ্ৰীষ্টি ধৰ্মই লোকবিশ্বাস আৰু ধৰ্মীয় আচাৰসমূহ কেনেকৈ ৰূপান্তৰিত কৰিছে, তাৰ এক চমু অথচ বিশ্লেষণাত্মক আভাস দাঙি ধৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰা হৈছে।

লোকবিশ্বাসৰ ৰূপান্তৰ : প্ৰকৃতি উপাসনাৰ পৰা একেশ্বৰবাদলৈ-

ৰাভা সমাজৰ পৰম্পৰাগত ধৰ্মীয় দৰ্শন মূলত প্ৰকৃতিৰ সৈতে একাত্ম হৈ গঢ়ি উঠিছিল। তেওঁলোকৰ বিশ্বাসত

প্ৰবন্ধ

ওদালগুৰিৰ ৰাভা সমাজত খ্ৰীষ্টি ধৰ্মৰ প্ৰভাৱ

লোকবিশ্বাস আৰু ধৰ্মীয় আচাৰৰ পৰিৱৰ্তন

— সাগৰিকা ৰাভা

জগতৰ প্ৰতিটো বস্তু- গছ, লতা, পাহাৰ, নদী আৰু অৰণ্যৰ মাজত একো একোটা 'দেও' বা অলৌকিক শক্তি বিৰাজমান। কিন্তু ওদালগুৰি জিলাৰ ৰাভা সমাজত খ্ৰীষ্ট ধৰ্মৰ প্ৰবেশে এই 'সৰ্বেশ্বৰবাদী' (Pantheistic) ধাৰণাটোক এতিয়া 'একেশ্বৰবাদী' (Monotheistic) চিন্তাধাৰালৈ ৰূপান্তৰিত কৰিছে। এই ৰূপান্তৰৰ মূল দিশসমূহ তলত আলোচনা কৰা হ'ল-

(ক) প্ৰকৃতিৰ দেৱত্বৰ পৰা স্ৰষ্টাৰ মহিমালৈঃ পূৰ্বতে ওদালগুৰিৰ ৰাভাসকলে বিশ্বাস কৰিছিল যে প্ৰকৃতিৰ বিভিন্ন শক্তিৰ নিজা নিজা ব্যক্তিত্ব আছে। যেনে- খেতি-পথাৰৰ উৰ্বৰতাৰ বাবে 'বায়খো' দেৱীৰ উপাসনা কৰা হৈছিল। খ্ৰীষ্ট ধৰ্ম গ্ৰহণ কৰাৰ পিছত তেওঁলোকৰ মাজত এই ধাৰণা গঢ়ি উঠিল যে প্ৰকৃতি নিজেই উপাস্য নহয়, বৰঞ্চ প্ৰকৃতি হ'ল এজন মহান স্ৰষ্টাৰ (God) সৃষ্টিহে। ইয়াৰ ফলত নদী বা বিয়োগোম গছ এজোপাক দেৱতা জ্ঞান কৰি দিয়া বলি-বিধান বা পূজাৰ পৰম্পৰা লাহে লাহে বিলুপ্ত হ'বলৈ ধৰিছে।

(খ) 'ভয়'ৰ ঠাইত 'প্ৰেম' আৰু 'আস্থা'ৰ প্ৰতিষ্ঠা :

ৰাভা লোকবিশ্বাসত বহুতো দেৱ-দেৱী বা 'দেও'ক সন্তুষ্ট কৰি ৰখাৰ এক বাধ্যবাধকতা আছিল। বিশ্বাস কৰা হৈছিল যে যদিহে কোনো দেৱতাক সঠিকভাৱে পূজা দিয়া নহয়, তেন্তে তেওঁলোকৰ কু-দৃষ্টিত পৰিয়ালৰ অসুখ বা সমাজৰ অপকাৰ হ'ব পাৰে। খ্ৰীষ্ট ধৰ্মই এই 'ভয়কেন্দ্ৰিক' উপাসনাৰ বিপৰীতে ঈশ্বৰক এজন 'দয়ালু পিতৃ' হিচাপে তুলি ধৰিলে।

ওদালগুৰিৰ খ্ৰীষ্টান ৰাভাসকলৰ মাজত এতিয়া কোনো অপদেৱতাই অনিষ্ট কৰিব বুলি থকা পুৰণি শংকাটো নাই। ইয়াৰ ঠাইত তেওঁলোকে ঈশ্বৰৰ সুৰক্ষা আৰু আশীৰ্বাদৰ ওপৰত অধিক আস্থা ন্যস্ত কৰিবলৈ শিকিছে।

(গ) পূজা-পাতলৰ পৰা আধ্যাত্মিক প্ৰাৰ্থনালৈ :

লোকবিশ্বাস অনুসৰি, দেৱ-দেৱীৰ সৈতে যোগাযোগ কৰিবলৈ ওজা বা দেওধনীৰ দৰে মধ্যভোগীৰ প্ৰয়োজন আছিল, যিয়ে বিশেষ পূজা বা বলি-বিধানৰ জৰিয়তে দেৱতাক সন্তুষ্ট কৰিছিল। কিন্তু খ্ৰীষ্ট ধৰ্মৰ প্ৰভাৱত এই নিয়মসমূহ সলনি হৈছে। এতিয়া ওদালগুৰিৰ ৰাভা খ্ৰীষ্টানসকলে পোনপটীয়াকৈ ঈশ্বৰৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা কৰিব পাৰে বুলি বিশ্বাস কৰে। ইয়াৰ ফলত সমাজত 'ওজা' বা 'বেজ'ৰ যি প্ৰাচীন আধিপত্য আছিল, সেয়া প্ৰায় নোহোৱা হৈ পৰিছে।

(ঘ) মৃত্যু আৰু পৰকালৰ ধাৰণাৰ সলনিঃ ৰাভা লোকবিশ্বাসত মৃত্যুৰ পিছত আত্মাৰ যাত্ৰাক লৈ বিভিন্ন বীতি-নীতি আছিল। মৃতকৰ আত্মাৰ সদগতিৰ বাবে কৰা ধৰ্মীয় আচাৰসমূহ আছিল অত্যন্ত ব্যয়বহুল আৰু জটিল। খ্ৰীষ্ট ধৰ্মই পৰকালৰ এক নতুন দৰ্শন (স্বৰ্গ আৰু মুক্তিৰ ধাৰণা) লৈ আহিল। ওদালগুৰিৰ খ্ৰীষ্টান ৰাভাসকলে এতিয়া বিশ্বাস কৰে যে মৃত্যুৰ পিছত তেওঁলোকে ঈশ্বৰৰ কাষলৈ যাব আৰু ইয়াৰ বাবে কোনো জটিল ধৰ্মীয় আচাৰৰ প্ৰয়োজন নাই। এই নতুন বিশ্বাসে তেওঁলোকৰ মানসিক চিন্তাধাৰাত এক বৃহৎ পৰিৱৰ্তন

ওদালগুৰি জিলাৰ ৰাভা সমাজত খ্ৰীষ্টধৰ্মৰ প্ৰসাৰ কেৱল এটা ধৰ্মীয় বিশ্বাসৰ পৰিৱৰ্তন নহয়, বৰঞ্চ ই আছিল এক গভীৰ সামাজিক আৰু মানসিক ৰূপান্তৰৰ আৰম্ভণি। এই অধ্যয়নৰ পৰা স্পষ্ট হয় যে মিছনেৰীসকলৰ আগমনে ৰাভা সমাজখনক এফালে যিদৰে আধুনিক শিক্ষা, উন্নত স্বাস্থ্যসেৱা আৰু এক গোলকীয় আধ্যাত্মিক পৰিচয়ৰ সৈতে চিনাকি কৰি দিলে, আনফালে তেওঁলোকৰ হেজাৰ বছৰীয়া প্ৰাচীন লোকবিশ্বাসসমূহৰ ওপৰত এক প্ৰত্যাহ্বানৰো সৃষ্টি কৰিলে।

আনিছে।

(ঙ) অলৌকিকতাৰ আধুনিক ব্যাখ্যা :

অতীতত প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ, মহামাৰী বা শস্য নষ্ট হোৱা কাৰ্যক দেৱতাৰ কোপ বুলি ভবা হৈছিল। ওদালগুৰিৰ বহুতো ৰাভা গাঁৱত এনে লোকবিশ্বাস আছিল যে পথাৰৰ দেৱীক পূজা দিলেহে খৰাং দূৰ হ'ব। খ্ৰীষ্ট ধৰ্মৰ সৈতে অহা আধুনিক শিক্ষা আৰু মিছনেৰী দৃষ্টিভংগীয়ে এই ঘটনাবোৰক ঈশ্বৰৰ ইচ্ছা আৰু বৈজ্ঞানিক কাৰণৰ এক মিশ্ৰণ হিচাপে চাবলৈ সমাজখনক উৎসাহিত কৰিলে। ইয়াৰ ফলত কুসংস্কাৰৰ পৰিৱৰ্তে প্ৰাৰ্থনা আৰু কৰ্মৰ ওপৰত সমাজৰ গুৰুত্ব বাঢ়িল।

(চ) ধৰ্মীয় আচাৰ আৰু উৎসৱৰ পৰিৱৰ্তন-পৰম্পৰা আৰু নতুনত্বৰ সংঘাত :

ৰাভা সমাজৰ ধৰ্মীয় জীৱন মূলত সামূহিক উৎসৱ আৰু বলি-বিধানৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত আছিল। কিন্তু ওদালগুৰিৰ ৰাভা বসতিপূৰ্ণ অঞ্চলসমূহত খ্ৰীষ্ট ধৰ্মৰ আগমনে এই আচাৰসমূহৰ এক গভীৰ 'আধ্যাত্মিক ৰূপান্তৰ' ঘটাইছে। পৰম্পৰাগত উৎসৱসমূহৰ ধৰ্মীয় গুৰুত্ব হ্রাস পাইছে আৰু তাৰ ঠাইত খ্ৰীষ্টীয় ৰীতি-নীতিয়ে এক নতুন সামাজিক পৰিচয় গঢ়ি তুলিছে।

- বলি-বিধানৰ সমাপ্তি আৰু প্ৰাৰ্থনাৰ প্ৰতিষ্ঠা

পৰম্পৰাগত ৰাভা ধৰ্মত যিকোনো দেৱ-দেৱীক সন্তুষ্ট কৰিবলৈ ৰক্তাক্ত বলি-বিধান এক অপৰিহাৰ্য নিয়ম আছিল। বিশেষকৈ ৰোগ-ব্যাদি বা প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাবলৈ কুকুৰা, গাহৰি বা ছাগলী বলি দিয়াটো আছিল এক লোকবিশ্বাস।

পৰিৱৰ্তন : খ্ৰীষ্ট ধৰ্ম গ্ৰহণ কৰাৰ লগে লগে এই বলি-বিধানৰ পৰম্পৰা সম্পূৰ্ণৰূপে বন্ধ হৈ পৰিল। ওদালগুৰিৰ খ্ৰীষ্টান ৰাভাসকলে এতিয়া বিশ্বাস কৰে যে যীশু খ্ৰীষ্টই মানৱজাতিৰ বাবে চৰম বলিদান দিছে, সেয়েহে কোনো পশু বলিৰ প্ৰয়োজন নাই। ইয়াৰ পৰিৱৰ্তে এতিয়া গীৰ্জাত কৰা সামূহিক প্ৰাৰ্থনা

(Mass Prayer) আৰু উপাসনাই মূল ধৰ্মীয় আচাৰ হিচাপে স্বীকৃত হৈছে।

- বায়খো পূজাৰ সাংস্কৃতিক ৰূপান্তৰ

ৰাভাসকলৰ সৰ্ববৃহৎ উৎসৱ 'বায়খো'ৰ ক্ষেত্ৰত ওদালগুৰিৰ খ্ৰীষ্টান সমাজত এক অনন্য পৰিৱৰ্তন দেখা যায়।

ধৰ্মীয় ত্যাগ : খ্ৰীষ্টান ৰাভাসকলে বায়খো পূজাৰ ধৰ্মীয় নীতি-নিয়ম বা দেৱী উপাসনাৰ পৰা আঁতৰি আহিছে।

সাংস্কৃতিক সংৰক্ষণ : ধৰ্মীয়ভাৱে বায়খো পালন নকৰিলেও, নিজৰ জনগোষ্ঠীয় পৰিচয় জীয়াই ৰাখিবলৈ তেওঁলোকে ইয়াক এতিয়া এক 'সাংস্কৃতিক উৎসৱ' হিচাপেহে পালন কৰে। বায়খোৰ সময়ত হোৱা পৰম্পৰাগত নৃত্য-গীতসমূহ এতিয়া গীৰ্জাৰ বিভিন্ন অনুষ্ঠানত বা সামূহিক সভাবোৰত প্ৰদৰ্শন কৰা হয়। অৰ্থাৎ, যি উৎসৱ এসময়ত কেৱল 'ধৰ্মীয়' আছিল, সি এতিয়া ওদালগুৰিত 'সাংস্কৃতিক' গৌৰৱলৈ ৰূপান্তৰিত হৈছে।

- নতুন উৎসৱৰ আগমন

বৰদিন আৰু ইষ্টাৰ চানডে : খ্ৰীষ্টধৰ্মৰ প্ৰসাৰে ওদালগুৰিৰ ৰাভা সমাজলৈ কিছুমান নতুন উৎসৱ কঢ়িয়াই আনিলে, যিবোৰে বৰ্তমান সমাজখনক একত্ৰিত কৰি ৰাখিছে।

বৰদিন (Christmas) : প্ৰতি বছৰে ২৫ ডিচেম্বৰ তাৰিখে যীশু খ্ৰীষ্টৰ জন্মদিনটো 'বৰদিন' হিচাপে পালন কৰা হয়। খ্ৰীষ্টানসকলৰ বাবে ই হ'ল ঈশ্বৰৰ পুত্ৰই মানৱ ৰূপত পৃথিৱীলৈ অহাৰ এক পবিত্ৰ ক্ষণ। বৰ্তমান ওদালগুৰিৰ ৰাভা গাঁওসমূহৰ বাবে বৰদিন আটাইতকৈ ডাঙৰ সামাজিক উৎসৱ। এই উৎসৱে পৰম্পৰাগত উৎসৱৰ দৰেই গাঁৱৰ মানুহক একত্ৰিত কৰে, কিন্তু ইয়াৰ পদ্ধতিটো হ'ল আধ্যাত্মিক আৰু শাস্ত্ৰীয়।

ইষ্টাৰ চানডে : ইষ্টাৰ হ'ল যীশু খ্ৰীষ্টৰ পুনৰুত্থানৰ (Resurrection) উৎসৱ। খ্ৰীষ্টীয় বিশ্বাস অনুসৰি, ক্ৰুছবিদ্ধ হৈ মৃত্যু হোৱাৰ তিনি দিনৰ দিনা যীশু খ্ৰীষ্ট পুনৰ জীৱিত হৈ উঠিছিল। এই মহান ঘটনাতোকৈ স্মৰণ কৰি ইষ্টাৰ পালন

কৰা হয়।

- বিবাহ আৰু জন্মৰ ৰীতি-নীতি

বিবাহ আৰু শিশুৰ জন্মৰ সৈতে জড়িত লোকবিশ্বাসসমূহতো ওদালগুৰিত ব্যাপক পৰিৱৰ্তন ঘটিছে।

বিবাহ : আগৰ জটিল আৰু ব্যয়বহুল সামাজিক নিয়মৰ ঠাইত এতিয়া গীৰ্জাত বাইবেলৰ নীতি অনুসৰি বিবাহ সম্পন্ন কৰা হয়। ইয়াত পুৰণি লোকবিশ্বাসত থকা ‘মংগল চোৱা’ বা ‘অশুভ শক্তি’ৰ ভয় নাইকিয়া হৈছে।

নামকৰণ : জন্মৰ পিছত শিশুৰ সুৰক্ষাৰ বাবে কৰা পুৰণি ৰীতিৰ ঠাইত এতিয়া ‘বাপ্টিজম’ (Baptism) বা দীক্ষা গ্ৰহণৰ দৰে খ্ৰীষ্টীয় আচাৰসমূহে প্ৰাধান্য পাইছে।

-সামূহিক ভোজ আৰু পানীয়ৰ পৰিৱৰ্তন
পৰম্পৰাগত ৰাভা উৎসৱত ‘জু’ (পৰম্পৰাগত পানীয়) আৰু গাহৰিৰ মাংসৰ সামূহিক ভোজৰ এক বিশেষ গুৰুত্ব আছিল। লোকবিশ্বাস মতে, দেৱতাক এই পানীয় অৰ্পণ কৰাটো পবিত্ৰ কাৰ্য আছিল।

পৰিৱৰ্তন : খ্ৰীষ্ট ধৰ্মৰ প্ৰভাৱত ওদালগুৰিৰ বহুতো ৰাভা পৰিয়ালে নিচায়ুক্ত পানীয় ত্যাগ কৰিছে। ইয়াৰ ফলত উৎসৱৰ পৰিৱেশটো এতিয়া অধিক শংখলাবদ্ধ আৰু আধ্যাত্মিক হৈ পৰিছে, যিয়ে সমাজখনৰ নৈতিক চৰিত্ৰ উন্নত কৰাত সহায় কৰিছে।

- মৃত্যু আৰু অন্ত্যেষ্টিক্ৰিয়াৰ লোকবিশ্বাস- এক পৰম্পৰাগত ৰূপান্তৰ

ৰাভা সকলৰ প্ৰাচীন লোকবিশ্বাসত মৃত্যুৰ পিছত আত্মাৰ সদগতিৰ বাবে কৰা অনুষ্ঠানৰ এক বিশেষ স্থান আছিল। কিন্তু ওদালগুৰিৰ খ্ৰীষ্টান ৰাভা সমাজত এই বিশ্বাসসমূহ এতিয়া বাইবেলৰ নীতি আৰু খ্ৰীষ্টীয় পৰম্পৰাৰ সৈতে একাকাৰ হৈ পৰিছে। এই পৰিৱৰ্তনৰ মূল দিশসমূহ তলত দিয়া ধৰণৰ-

ক) দাহন প্ৰথাৰ পৰা কবৰ দানলৈ : পৰম্পৰাগত ৰাভা সমাজত মৃতদেহ দাহ কৰাৰ নিয়ম আছিল। লোকবিশ্বাস আছিল যে অগ্নিৰ দ্বাৰাহে দেহৰ পঞ্চভূত ক্ষয় হয় আৰু আত্মাৰ

মুক্তি ঘটে।

পৰিৱৰ্তন : খ্ৰীষ্ট ধৰ্ম গ্ৰহণ কৰাৰ পিছত ওদালগুৰিৰ ৰাভাসকলে মৃতদেহ দাহ কৰা সম্পূৰ্ণ বন্ধ কৰি দিছে। এতিয়া খ্ৰীষ্টীয় বিশ্বাস অনুসৰি মৃতদেহ কবৰ (Burial) দিয়া হয়। এই পৰিৱৰ্তনে বুজায় যে এতিয়া তেওঁলোকৰ বাবে মৃত্যু হ’ল- “ঈশ্বৰৰ ওচৰত জিৰণি লোৱাৰ (Rest in Peace), য’ত দেহটো পুনৰুত্থানৰ দিনলৈকে ধৰিত্ৰীৰ বুকুত সুৰক্ষিত হৈ থাকে।”

খ) আত্মাৰ যাত্ৰা : পৰম্পৰাগত বিশ্বাসত মৃতকৰ আত্মাৰ যাত্ৰা সুগম কৰিবলৈ আৰু মৃতকৰ আত্মাৰ সদগতিৰ বাবে মৃত্যুৰ পিছৰ বিশেষ ভোজ আৰু পূজা পতা হৈছিল। ইয়াত পুৰোহিত বা ওজাই বিশেষ মন্ত্ৰ মাতি মৃতকৰ আত্মাৰ বিদায় মাগিছিল।

খ্ৰীষ্টীয় প্ৰভাৱ : খ্ৰীষ্টান ৰাভাসকলৰ মাজত এনেধৰণৰ ‘আত্মা’ৰ ভয় বা বলি-বিধানৰ দৰে জটিল অনুষ্ঠানবোৰ নোহোৱা হৈছে। ইয়াৰ ঠাইত এতিয়া ‘Memorial Service’ বা ‘শ্ৰদ্ধাঞ্জলি সভা’ গীৰ্জাত পতা হয়। ইয়াত ওজাৰ মন্ত্ৰৰ সলনি বাইবেলৰ পাঠ আৰু স্তুতি গীতৰ জৰিয়তে মৃতকৰ সদগতিৰ বাবে ঈশ্বৰক প্ৰাৰ্থনা কৰা হয়।

গ) অশৌচ আৰু শুদ্ধিকৰণৰ নিয়ম : পূৰ্বতে ৰাভা সমাজত মৃত্যুৰ পিছত পৰিয়ালটোৱে এক নিৰ্দিষ্ট দিনৰ বাবে ‘অশৌচ’ বা অপবিত্ৰতা পালন কৰিব লাগিছিল। এই সময়ছোৱাত খাদ্য গ্ৰহণ আৰু কাম-কাজৰ ক্ষেত্ৰত কঠোৰ লোকবিশ্বাস আছিল।

আধুনিক ধৰণ : খ্ৰীষ্ট ধৰ্মত কোনো মানুহৰ মৃত্যু ‘অপবিত্ৰ’ কাৰ্য হিচাপে গণ্য কৰা নহয়। সেয়েহে ওদালগুৰিৰ খ্ৰীষ্টান ৰাভা পৰিয়ালসমূহে কোনোধৰণৰ প্ৰাচীন ‘অশৌচ’ পালন নকৰে। ইয়াৰ পৰিৱৰ্তে পৰিয়ালটোৱে শোকৰ সময়ত গীৰ্জাৰ পৰা মানসিক আৰু আধ্যাত্মিক সমৰ্থন লাভ কৰে।

ঘ) সমাধি ক্ষেত্ৰ আৰু স্মৃতিকথা : ৰাভাসকলৰ লোকবিশ্বাসত শ্মশান বা মৰিশালিক এক নিৰ্জন আৰু ভয় লগা ঠাই

হিচাপে দেখা হৈছিল। কিন্তু ওদালগুৰিত খ্ৰীষ্ট ধৰ্মৰ প্ৰসাৰৰ ফলত একোখনিকৈ সুন্দৰ 'কবৰস্থান' (Graveyard) গঢ়ি উঠিল।

পৰিৱৰ্তন : এতিয়া ৰাভা সমাজত কবৰসমূহ শ্বেত পাথৰেৰে সজাই মৃতকৰ নাম আৰু স্মৃতিকথা লিখি থোৱা হয়। লোকবিশ্বাসৰ যি ভয় শাসনৰ প্ৰতি আছিল, সেয়া এতিয়া 'স্মৃতি' আৰু 'আদৰ'ৰ এক পবিত্ৰ স্থানলৈ ৰূপান্তৰিত হৈছে।

ঙ) পুনৰুত্থান আৰু অনন্ত জীৱনৰ বিশ্বাসঃ পৰম্পৰাগত ৰাভা সমাজত পুনৰজন্ম বা আত্মাৰ ঘূৰি অহাৰ বিষয়ে কিছুমান অস্পষ্ট লোকবিশ্বাস আছিল। কিন্তু খ্ৰীষ্ট ধৰ্মই তেওঁলোকক এক স্পষ্ট ধাৰণা দিলে- সেয়া হ'ল 'পুনৰুত্থান' (Resurrection) আৰু 'অনন্ত জীৱন'। ওদালগুৰিৰ খ্ৰীষ্টান ৰাভাসকলে এতিয়া বিশ্বাস কৰে যে মৃত্যুৱেই শেষ নহয়, বৰঞ্চ বিচাৰৰ দিনা সকলোৱে পুনৰ জীৱন লাভ কৰিব। এই আশাই মৃত্যুৰ যন্ত্ৰণাৰ মাজতো তেওঁলোকক এক আধ্যাত্মিক শক্তি প্ৰদান কৰে।

লোক-চিকিৎসা আৰু আধুনিক চিকিৎসা বিজ্ঞান : বিশ্বাসৰ পৰা বিজ্ঞানলৈ

ৰাভা সমাজৰ প্ৰাচীন লোকবিশ্বাসত স্বাস্থ্য আৰু ৰোগৰ ধাৰণাটো সম্পূৰ্ণৰূপে ধৰ্মীয় আৰু আধ্যাত্মিক জগতৰ সৈতে জড়িত আছিল। ওদালগুৰিৰ ৰাভা বসতিপূৰ্ণ অঞ্চলসমূহত মিছনেৰীসকলৰ আগমনে এই ক্ষেত্ৰত এক বৈপ্লৱিক পৰিৱৰ্তনৰ সূচনা কৰিলে।

ক) ৰোগৰ কাৰণ-

দেৱতাৰ অসন্তুষ্টি নে ৰোগৰ সংক্ৰমণঃ অতীতত ৰাভাসকলে বিশ্বাস কৰিছিল যে যিকোনো কঠিন বেমাৰ বা মহামাৰী (যেনে- কলেৰা, বসন্ত বা মেলেৰিয়া) হ'ল কোনোবা 'দেও' বা অপদেৱতাৰ কু-দৃষ্টিৰ ফল। তেওঁলোকে ভাবিছিল যে দেৱতা অসন্তুষ্ট হ'লেহে মানুহৰ শৰীৰত ৰোগে বাহ লয়।

পৰিৱৰ্তন : খ্ৰীষ্ট ধৰ্ম আৰু মিছনেৰী শিক্ষাৰ পোহৰ পৰাৰ লগে লগে ওদালগুৰিৰ

ৰাভা সমাজত এই ধাৰণাটো সলনি হ'ল। তেওঁলোকে বুজি উঠিল যে ৰোগৰ কাৰণ আলৌকিক নহয়, বৰঞ্চ ইয়াৰ আঁৰত পৰিষ্কাৰ-পৰিচ্ছন্নতাৰ অভাৱ বা বীজাণুহে দায়ী। ই সমাজখনক 'অন্ধবিশ্বাস'ৰ পৰা মুক্ত কৰি 'সজাগতা'ৰ ফালে আগুৱাই নিলে।

খ) 'ওজা-বেজ'ৰ স্থানত ডাক্তৰ আৰু নাৰ্ছ : পৰম্পৰাগত ৰাভা লোক-চিকিৎসাত 'ওজা' বা 'বেজ' আছিল সমাজৰ আটাইতকৈ প্ৰভাৱশালী ব্যক্তি। তেওঁলোকে মংগল চাই বেমাৰৰ নিদান দিছিল আৰু জৰা-ফুকা বা বলি-বিধানৰ জৰিয়তে চিকিৎসা কৰিছিল।

মিছনেৰী চিকিৎসালয়ৰ ভূমিকা : ওদালগুৰিৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত (যেনে- হৰিশিঙা মিছন হস্পিটাল) মিছনেৰীসকলে স্থাপন কৰা সৰু সৰু চিকিৎসালয়সমূহে ৰাভাসকলক ঔষধৰ শক্তিৰ সৈতে চিনাকি কৰি দিলে। এতিয়া বেমাৰ হ'লে ওজাৰ ওচৰলৈ যোৱাৰ পৰিবৰ্তে তেওঁলোকে ডাক্তৰৰ ওচৰলৈ যোৱাটোৱে অধিক নিৰাপদ বুলি গণ্য কৰে।

গ) বলি-বিধানৰ পৰা প্ৰাৰ্থনা আৰু ঔষধলৈ : পূৰ্বতে এজন ৰোগীক সুস্থ কৰিবলৈ কুকুৰা বা গাহৰি বলি দি দেৱতাক সন্তুষ্ট কৰা হৈছিল। ইয়াৰ ফলত দৰিদ্ৰ পৰিয়ালবোৰ আৰ্থিকভাৱে অধিক জ্বৰুলা হৈছিল।

আধুনিক পদ্ধতি : খ্ৰীষ্টান ৰাভা সমাজত এতিয়া ৰোগ নিৰাময়ৰ বাবে দুটা পথ লোৱা হয়- প্ৰথমটো হ'ল 'চিকিৎসা' (Medical Treatment) আৰু দ্বিতীয়টো হ'ল 'প্ৰাৰ্থনা' (Prayer)। তেওঁলোকে বিশ্বাস কৰে যে ডাক্তৰে চিকিৎসা কৰিব আৰু ঈশ্বৰে সুস্থতা প্ৰদান কৰিব। এই ব্যৱস্থাই সমাজখনৰ পৰা ৰক্তাক্ত বলি-বিধান আঁতৰাই পেলালে।

ঘ) মাতৃ আৰু শিশু স্বাস্থ্যৰ উন্নতি : ওদালগুৰিৰ গ্ৰাম্য ৰাভা সমাজত প্ৰসৱৰ সময়ত বহুতো বিপদসংকুল লোকবিশ্বাস প্ৰচলিত আছিল, য'ত কেৱল থলুৱা খাইৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰা হৈছিল।

পৰিৱৰ্তন : খ্ৰীষ্টান মিছনেৰীসকলে

বিশেষকৈ মহিলা আৰু শিশুৰ স্বাস্থ্যৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব দিছিল। মাতৃসকলক চিকিৎসালয়লৈ নিয়া আৰু টিকাকৰণ (Vaccination) কৰাৰ প্ৰতি সজাগতা সৃষ্টি কৰাৰ ফলত ওদালগুৰিৰ ৰাভা সমাজত শিশু মৃত্যুৰ হাৰ বহুখিনি হ্রাস পালে।

ঙ) বনৌষধিৰ ধাৰাবাহিকতা আৰু বিজ্ঞানঃ মন কৰিবলগীয়া যে, আধুনিক চিকিৎসা গ্ৰহণ কৰিলেও ৰাভাসকলে নিজৰ থলুৱা বনৌষধি (Herbal Medicine) জ্ঞান সম্পূৰ্ণৰূপে তাগ কৰা নাই।

সময়ঃ ওদালগুৰিৰ বহু খ্ৰীষ্টান ৰাভা পৰিয়ালে আজিও সাধাৰণ পেটৰ বিষ বা কটাইছাঙাত নিজৰ বাৰীৰ বনৌষধি ব্যৱহাৰ কৰে। কিন্তু পাৰ্থক্যটো হ'ল- এতিয়া তেওঁলোকে ইয়াক কোনো 'মন্ত্ৰ' বা 'অলৌকিকতা'ৰ সৈতে সংযোগ নকৰি ইয়াৰ গুণাগুণৰ বাবেহে ব্যৱহাৰ কৰে।

সাংস্কৃতিক সংমিশ্ৰণ আৰু পৰিচয়ৰ নব্য-নিৰ্মাণঃ

ওদালগুৰি জিলাৰ ৰাভা সমাজত খ্ৰীষ্ট ধৰ্মৰ প্ৰসাৰে কেৱল পুৰণি বিশ্বাসক মচি পেলোৱা নাই, বৰঞ্চ এক নতুন 'সময়বাদী সংস্কৃতি'ৰ (Cultural Syncretism) জন্ম দিছে। ইয়াক আমি 'পৰিচয়ৰ নব্য-নিৰ্মাণ' বুলি ক'ব পাৰোঁ, য'ত এজন ৰাভা ব্যক্তিয়ে একেলগে নিজৰ জনগোষ্ঠীয় শিপাডাল আৰু গোলকীয় খ্ৰীষ্টীয় পৰিচয়টোক ধৰি ৰাখিবলৈ সক্ষম হৈছে।

ক) ভাষা আৰু ধৰ্মীয় সাহিত্যৰ সময়ঃ ওদালগুৰিৰ ৰাভা সমাজত খ্ৰীষ্ট ধৰ্মৰ এক অন্যতম অৱদান হ'ল ৰাভা ভাষাৰ লিখিত ৰূপৰ চৰ্চা।

ধৰ্মীয় পুথিঃ বাইবেলৰ বহু অংশ আৰু খ্ৰীষ্টীয় স্তুতি গীতসমূহ এতিয়া ৰাভা ভাষালৈ অনুবাদ কৰা হৈছে। গীৰ্জাৰ প্ৰাৰ্থনা সভাসমূহত ৰাভা ভাষাৰ ব্যৱহাৰে এই ভাষাৰ চৰ্চাক এক নতুন গতি দিছে।

ফলাফলঃ ইয়াৰ ফলত ৰাভা ভাষা কেৱল

ঘৰুৱা কথা-বতৰাতে আবদ্ধ নাথাকি এক আধ্যাত্মিক আৰু সাহিত্যিক মৰ্যাদা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

খ) সংগীত আৰু নৃত্যৰ নতুন মাত্ৰাঃ ওদালগুৰিৰ ৰাভা খ্ৰীষ্টানসকলৰ মাজত সংগীতৰ এক বিশেষ সংমিশ্ৰণ দেখিবলৈ পোৱা যায়।

ৰাভা সুবত গীতঃ বহু ঠাইত পৰম্পৰাগত ৰাভা লোকসংগীতৰ সুৰ আৰু বাদ্যযন্ত্ৰ ব্যৱহাৰ কৰি খ্ৰীষ্টীয় ভজনসমূহ গোৱা হয়।

সাংস্কৃতিক কাৰ্যসূচীঃ খ্ৰীষ্টীয় উৎসৱসমূহৰ সময়ত ৰাভা লোকনৃত্য পৰিৱেশন কৰাটো এতিয়া এক স্বাভাৱিক নিয়ম। এয়া ওদালগুৰিৰ এক অনন্য দৃশ্য, য'ত ধৰ্মীয় গান্ধীৰ মাজতো জনগোষ্ঠীয় স্বকীয়তা জিলিকি থাকে।

গ) সাজ-পাৰ আৰু জনগোষ্ঠীয় আত্মপৰিচয়ঃ ধৰ্মীয় পৰিৱৰ্তনে ৰাভাসকলক পাশ্চাত্য শিক্ষাৰ সৈতে চিনাকি কৰি দিলেও, ওদালগুৰিৰ ৰাভা নাৰীসকলে নিজৰ পৰম্পৰাগত সাজপাৰৰ প্ৰতি থকা মোহ ত্যাগ কৰা নাই।

গীৰ্জাৰ সাজ-পাৰঃ বিশেষকৈ দেওবৰীয়া প্ৰাৰ্থনা বা বৰদিনৰ সময়ত ৰাভা মহিলাসকলে নিজ হাতে বোৱা 'ৰোফান' আৰু 'কামবুং' পিন্ধাটো অপৰিহাৰ্য বুলি গণ্য কৰে।

নব্য-নিৰ্মাণঃ এয়া তেওঁলোকৰ বাবে এক শক্তিশালী সামাজিক বাৰ্তা- যে তেওঁলোক ধৰ্মীয়ভাৱে খ্ৰীষ্টান হ'লেও জাতিগতভাৱে এগৰাকী গৌৰৱান্বিত ৰাভা।

ঘ) সামাজিক সংগঠন আৰু যৌথ নেতৃত্বঃ ওদালগুৰিৰ ৰাভা সমাজত এতিয়া পৰম্পৰাগত গাঁওবুঢ়া বা জ্যেষ্ঠসকলৰ লগতে গীৰ্জাৰ পৰিচালনা সমিতি আৰু খ্ৰীষ্টান সংগঠনসমূহৰ এক যৌথ ভূমিকা দেখা যায়।

সময়ঃ সমাজৰ যিকোনো সমস্যা বা উৎসৱত গীৰ্জাৰ কৰ্তৃপক্ষ আৰু পৰম্পৰাগত নেতৃত্বসমূহ হাতে হাত মিলাই কাম কৰে। এই ব্যৱস্থাই ওদালগুৰিৰ ৰাভা সমাজত এক নতুন

লেখা আহ্বান

অসমীয়া বৰ্ণিলৰ আগন্তুক সংখ্যাৰ বাবে গল্প, প্ৰবন্ধ, কবিতা, অনুভৱ, লিমাৰিক, এক মিনিটৰ গল্প, অনুবাদ কবিতা, হাইকু, অণুগল্প, স্বাস্থ্য, কেৰিয়াৰ, ৰেচিপি, নীলা খামৰ চিঠি, ভ্ৰমণ কাহিনী, বিনোদন আদি লেখা বিচৰা হৈছে।

আমাৰ ঠিকনা

হোৱাটচ্ এপল নম্বৰ : ৮৬৩৮৮২৫৪৮৬

ইমেইল : bornilmagazine2019@gmail.com

সামাজিক শৃংখলা আৰু ঐক্যৰ জন্ম দিছে।

ঙ) শিক্ষা আৰু সজাগতাৰ ফলত অহা আধুনিক পৰিচয় : খ্ৰীষ্ট ধৰ্মৰ লগত অহা আধুনিক শিক্ষাই ওদালগুৰিৰ ৰাভা যুৱ-প্ৰজন্মক এক গোলকীয় পৰিচয় (Global Identity) প্ৰদান কৰিছে। তেওঁলোকে এতিয়া কেৱল এটা পিছপৰা জনজাতি হিচাপে নহয়, বৰঞ্চ এক উন্নত আৰু সচেতন সমাজৰ অংশ হিচাপে নিজকে প্ৰতিষ্ঠা কৰিব বিচাৰে।

সামৰণি :

ওদালগুৰি জিলাৰ ৰাভা সমাজত খ্ৰীষ্টধৰ্মৰ প্ৰসাৰ কেৱল এটা ধৰ্মীয় বিশ্বাসৰ পৰিৱৰ্তন নহয়, বৰঞ্চ ই আছিল এক গভীৰ সামাজিক আৰু মানসিক ৰূপান্তৰৰ আৰম্ভণি। এই অধ্যয়নৰ পৰা স্পষ্ট হয় যে মিছনেৰীসকলৰ আগমনে ৰাভা সমাজখনক এফালে যিদৰে আধুনিক শিক্ষা, উন্নত স্বাস্থ্যসেৱা আৰু এক গোলকীয় আধ্যাত্মিক পৰিচয়ৰ সৈতে চিনাকি কৰি দিলে, আনফালে তেওঁলোকৰ হেজাৰ বছৰীয়া প্ৰাচীন লোকবিশ্বাসসমূহৰ ওপৰত এক প্ৰত্যাহ্বানৰো সৃষ্টি কৰিলে। প্ৰকৃতি উ পাসনাৰ পৰা একেশ্বৰবাদলৈ হোৱা এই যাত্ৰাই ওদালগুৰিৰ ৰাভাসকলক বহুতো কুসংস্কাৰ আৰু অৰ্থহীন বলি-বিধানৰ পৰা মুক্তি দিছে। ৰোগ-ব্যাদিক 'দেৱতাৰ ৰোষ' বুলি ভবাৰ পৰিৱৰ্তে বিজ্ঞানসন্মত দৃষ্টিভঙ্গীৰে চাবলৈ শিকাটো এই সমাজখনৰ বাবে এক ডাঙৰ সাফল্য। কিন্তু

এইটোও সত্য যে, ধৰ্মীয় আচাৰৰ এই ব্যাপক পৰিৱৰ্তনৰ ফলত ৰাভাসকলৰ কিছুমান স্বকীয় লোক-পৰম্পৰা আৰু আধ্যাত্মিক পৰিচয় লাহে লাহে বিলুপ্ত হোৱাৰ পথত অগ্ৰসৰ হৈছে।

অৱশ্যে, ওদালগুৰিৰ ৰাভা সমাজৰ আটাইতকৈ ইতিবাচক দিশটো হ'ল তেওঁলোকৰ 'সাংস্কৃতিক স্থিতিস্থাপকতা' (Cultural Resilience)। তেওঁলোকে নিজৰ নতুন ধৰ্মীয় বিশ্বাসক গ্ৰহণ কৰিও নিজৰ ভাষিক আৰু জনগোষ্ঠীয় পৰিচয়টোক হেৰুৱাই পেলোৱা নাই। গীৰ্জাৰ প্ৰাৰ্থনাত ৰাভা ভাষাৰ ব্যৱহাৰ, পৰম্পৰাগত সাজপাৰৰ প্ৰতি থকা আনুগত্য আৰু বায়খোৰ দৰে উৎসৱক সাংস্কৃতিক ৰূপত জীয়াই ৰখাৰ প্ৰয়াস- এই সকলোবোৰে এক 'নব্য-ৰাভা সংস্কৃতি'ৰ ইংগিত দিয়ে। ই প্ৰমাণ কৰে যে সংস্কৃতি কেতিয়াও স্থিৰ নহয়; ই সময়ৰ সৈতে নিজকে খাপ খুৱাই লয়।

ভৱিষ্যতৰ গৱেষণা আৰু সমাজখনৰ উদ্ভৱৰ বাবে প্ৰয়োজন হ'ল এক সুস্থ সমন্বয়। ওদালগুৰিৰ শিক্ষিত ৰাভা যুৱ-প্ৰজন্মই কেনেকৈ আধুনিক শিক্ষা আৰু ধৰ্মীয় বিশ্বাসৰ লগতে নিজৰ 'মাতৃমুখী' শিপাডাল আৰু লোক-পৰম্পৰাসমূহক সংৰক্ষণ কৰিব পাৰে, তাৰ ওপৰতে সমাজখনৰ ভৱিষ্যৎ নিৰ্ভৰ কৰিব। পৰম্পৰাৰ গৌৰৱ আৰু আধুনিকতাৰ প্ৰগতি- এই দুইৰে এক সুখম সংমিশ্ৰণেহে ওদালগুৰিৰ ৰাভা সমাজক এক শক্তিশালী আৰু স্বাভিমানী জনগোষ্ঠী হিচাপে বিশ্ব দৰবাৰত প্ৰতিষ্ঠা কৰিব।

শংকৰ-মাধৱ

গুৰু দুজনা

আৰু

অসমীয়া সমাজ

— থগেন বৰা

প্ৰবন্ধ

“শংকৰ মাধৱে চকুলো টুকিছে
আজিৰ সমাজলৈ চাই,
ধৰ্মৰ নামতে বিভেদ নমাই আনে
ভকতৰ কিনো বিলাই।”
-জুবিন গাৰ্গ

বৰ অসম, জাতি-জনগোষ্ঠীৰ সন্মিলিত ক্ষেত্ৰ। জগত গুৰু শংকৰ দেৱে তাহানিতে বৰ ভেটি প্ৰতিস্থা কৰি যোৱা ঠাই টুকুৰাৰ বিভিন্ন জাতি সম্প্ৰদায়ৰ কেন্দ্ৰস্থল। গুৰু শংকৰদেৱে ৰুই যোৱা সেই খ্যাতিৰ বিৰিখৰ তলত বহি আমি অসমীয়া বুলি গোঁৰেৰে কওঁ। কিন্তু, সেই খ্যাতি বৰ্তমানেও সজীৱ হৈ আছে নে...? সম্প্ৰতি এইটো এটা ডাঙৰ প্ৰশ্ন। শংকৰ-মাধৱে সজাই থৈ যোৱা দেশখনৰ লোকসকলৰ সেই অতীতৰ চিন্তা ধাৰা বৰ্তমানেও বৰ্তী আছেনে? বৰ্তী আছেনে অসমীয়া বৰ জাতিৰ অতীতৰ মানসিক স্থিতিৰ ধাৰাবাহিকতা? একক কণ্ঠৰে আছে বুলি ক'ব পৰা শক্তিখিনি কাৰোবাৰ আছে নে? নাই, কোনোপধ্যেই নাই। গতিকে ইয়াৰ কাৰণবোৰ বিশ্লেষণ কৰি চাওঁ আইক-

প্ৰথমে, গুৰুজনাই নটা জাতিৰ ন জন লোকক সামৰি লৈ গুৰু আসন প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল। ধৰ্মৰ নামত ছেদেলি-ভেদেলি হৈ থকা সমাজখন এক কৰিবলৈ গুৰুজনাই যৎপৰোনাস্তি চেষ্টা কৰিছিল। সকলোয়ে বেলেগে বেলেগে পূজিলেও বা বেলেগ বেলেগ নামেৰে সন্মোধন কৰিলেও ঈশ্বৰ

যে এজনেই তাক ভাল দৰে বুজাই গ'ল। গুৰুজনৰ আগেয়ে ধৰ্মৰ যি গতি আছিল, বৰ্তমানেও তাৰ অনুৰূপ প্ৰতিফলন নহয় নে...? তাহানি যেনেদৰে ভাগ ভাগ আছিল আজিও একে নহয় নে...? গুৰুজনাই ধৰ্মৰে একত্ৰ কৰা সমাজখন কিছূ ভকতে পুনৰ ভাগ ভাগ কৰা নাই জানো। ইয়াত ভকত বুলি সকলোকে সামৰা হোৱা নাই। বৰ্তমানৰ সমাজত এনে ভকতো নথকা নহয়, যি নামত বহি বাস্তাবে কোন গৈ আছে, কোনে কি কৰি আছে আদি লক্ষ্য কৰি থাকে। শুনিবলৈ অপ্ৰিয় হ'লেও সত্য। চুৰিয়া, গামোচা, চেলেং এই তিনি বস্ত্ৰই ভকতৰ চিন। বৈকুণ্ঠৰ কল্পতৰু ভাগৱত শাস্ত্ৰ ভাগ পাঠ কৰোঁতে চুৰিয়াৰ তলত দীঘল পেণ্ট পিন্ধি লোৱা নিয়ম অসমৰ দৰে দেশৰ সমাজত একেবাৰে অশোভনীয়। এই দৃশ্য আমি স্বচক্ষে দেখা। কোনোবা সামাজিক মাধ্যমত দেখা বা শুনা নহয়। সেইজনা শংকৰদেৱৰ আদৰ্শৰ ভকত নে। বিয়া-সবাহত খাদ্য বনাই ভকতলে উছৰ্গা নকৰাকৈয়ে নিজে উদৰ পুৰাই খোৱা ভকতো আছে আমাৰ সমাজত। সমাজক দেখুৱাই মাছ-মাংস নাখাই ঘৰত মনে মনে মাছ-মাংস খোৱা ভকত যে নাই ডাঠি ক'ব পাৰিব নে...?

'সি দাস তাৰ ঘৰলৈ নাযাবি' বা 'সি বঙালী তাৰ ঘৰত নাখাবি' বা 'সি মুছলমান বৰঘৰত নোসোমোৱাবি' এইবোৰ ভকতসকলেই ভাগ ভাগ কৰা নাই জানো। গুৰুজনাই যদি নগাৰ

নৰোত্তম, মুছলমানৰ চান্দসাই, গাৰোৰ গোবিন্দ, ব্ৰাহ্মণৰ চক্ৰপাণি, মিৰি-মিচিঙৰ পৰমানন্দ, কোচৰ মুৰাবি, ভুটীয়াৰ জয়ৰাম আৰু জয়ন্তীয়াৰ মাধাইকে আদি কৰি নটা জাতিৰ নজন লোকক লগত লৈ আসন প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পাৰে, আমি অসমীয়াই ধৰ্মৰ নামত কন্দল কৰাৰ অৰ্থই বা কি।

একশৰণ নাম ধৰ্মৰে অসমখনক কিমান সুনিপুণতাৰে গঢ়ি গ'ল সেয়া মই নক'লেও হ'ব। মূৰ্তি পূজাৰ বিৰোধ কৰি হৰিকেই মূলত প্ৰতিষ্ঠা কৰিলে। খোল, তাল, নাগাৰা সৃষ্টি কৰি অসমীয়া সাংস্কৃতিৰ ভঁৰাল চহকী কৰাত গুৰুজনৰ সমান আৱদান কাৰ আছে...? কাৰো নাই। যি জনা গুৰুৱে মূৰ্তি পূজা সম্পূৰ্ণৰূপে বিৰোধ কৰিছিল, সেই জনা গুৰুৱে সৃষ্টি খোল, তাল, নাগাৰাবোৰ মূৰ্তি পূজা পাতি তাত ব্যৱহাৰ কৰাৰ কিবা সকাম আছে নে।

*“অন্য দেৱী-দেৱ নকৰিবা সেৱ
ধৰ্ম হৈব ব্যভিচাৰ...।”*

অন্য দেৱী-দেৱতা দৰ্শন কৰিলে ধৰ্ম ব্যভিচাৰ হ'ব বুলি কোৱাৰ পাছতো, সেই দেৱ-বাদ্যবোৰ বিশ্বকৰ্মা পূজা, লক্ষী পূজা বা তেনে পূজাত মূৰ্তি প্ৰতিষ্ঠা কৰি ব্যৱহাৰ কৰা যুগুত নে?

অক্ষীয়া নাট গুৰু দুজনৰ অমৰ সৃষ্টি। আজিৰ পৰা কিছূ বছৰ আগতে অক্ষীয়া ভাওনা বুলি ক'লে এক অনন্য মাদকতা আছিল। গাঁৱৰ

ধৰ্মক লৈ কৰা ৰাজনীতি বা বেপাৰ আটাইতকৈ নিকৃষ্ট কাম। আমাৰ ৰাজ্যই হওক বা দেশেই হওক ই এক স্বাভাৱিক প্ৰক্ৰিয়া। ধৰ্মৰ জ্ঞান দিয়াসকল বিলাসী বাহনত বাতানুকূলৰ মাজত ঘূৰে আৰু জ্ঞান ল'বলৈ যোৱাসকলে হেজাৰ হেজাৰ টকা খৰচ কৰে। অসমীয়া সমাজৰ কাৰণে অতিকৈ লাজৰ কথা যে শংকৰদেৱ-মাধৱদেৱৰ পিছত কোনোবা মানুহৰ চৰণ স্পৰ্শ কৰিবলৈ ডাঙৰ ডাঙৰ ৰাজনৈতিক বিষয়াই শাৰী পাতি থিয় হৈ থাকিব লগাত পৰিছিল। শংকৰদেৱ-মাধৱদেৱৰ চৰণ স্পৰ্শ কৰিবলৈও মানুহে তেনেকৈ শাৰী পতা নাছিল, যিমান এজন সাধাৰণ মানুহৰ চৰণ স্পৰ্শ কৰিবলৈ মানুহে শাৰী পাতিছিল।

সকলোৱে দোষ লাগিব বুলি হেজাৰবাৰ প্ৰাৰ্থনা কৰিছিল। ভাওনা দূৰৰে কথা আখৰাও কিমান নীতি-নিয়মৰ মাজেৰে পাৰ কৰিছিল। এতিয়া সেই যুগ নাই। মানুহবোৰ আধুনিক হৈছে যে, সেয়েহে আগৰ নীতি-নিয়মবোৰ এৰি দিছে। আগৰ কালত দীঘল পেণ্ট পিন্ধি আখৰা কৰা দূৰৰে কথা হৰি মন্দিৰৰ ভিতৰত প্ৰৱেশ কৰিবলৈও সংকোচ কৰিছিল। আনকি সুৰাপান কৰিও ভাও দিবলৈও কুণ্ঠাবোধ নকৰা হ'ল। ভাওনা সংস্কৃতিৰ পূৰ্বৰ আস্থা তেতিয়াৰে পৰা লোপ পাব ধৰিলে যেতিয়াৰে পৰা ভাওনাৰ প্ৰতিযোগিতা আৰম্ভ হ'ল। প্ৰতিযোগিতাৰ ফলত ভাওনাৰ সমাদৰ বাহিৰে, কিন্তু আগৰ নীতি-নিয়ম, আস্থা কমিব ধৰিছে। প্ৰতিযোগিতাৰ অৰ্থে বহু দূৰৰ পৰা ভাউৰীয়া আহে, ভাও দিয়ে আৰু পইচা এডৰা লৈ গুচি যায়। তদুপৰি অতি মনোৰঞ্জনধৰ্মী কৰিবলৈ নিতৌ নতুন নতুন বস্ত্ৰৰ সংযোজিত হ'ব ধৰিছে। পূৰ্বৰ সম্পূৰ্ণ তথা পূৰ্ণাংগ নাটকবোৰ চমু চপাই প্ৰকৃত কাহিনীবোৰ হেৰুৱাই পেলাইছে। এনেকুৱা নাটকো নথকা নহয় যাৰ মূল কাহিনী দৰ্শকে বুজিয়েই নাপায়। আকৌ দৈত্যগুৰু শুক্ৰাচাৰ্যৰ দুই পুত্ৰ যশু আৰু অমৰ্ক দুটি গাষ্ট্ৰীৰ্যপূৰ্ণ চৰিত্ৰ। প্ৰহ্লাদক শিক্ষা দিয়াৰ সময়ত এই চৰিত্ৰ দুটিক ইমান বহুৱালি কৰি উপস্থাপন কৰে যেন, চৰিত্ৰ দুটি হাঁহিৰ খোৰাক যোগাবলৈ হে সৃষ্টি কৰা হৈছে। যিমান যি নহ'লেও গুৰুজনাৰ আদৰ্শবোৰ এৰি দেউলীয়া হৈ পৰা অসমীয়া জাতিৰ কাৰণে ভাল কথা হোৱা নাই।

ধৰ্মক লৈ কৰা ৰাজনীতি বা বেপাৰ আটাইতকৈ নিকৃষ্ট কাম। আমাৰ ৰাজ্যই হওক বা দেশেই হওক ই এক স্বাভাৱিক প্ৰক্ৰিয়া। ধৰ্মৰ জ্ঞান দিয়াসকল বিলাসী বাহনত বাতানুকূলৰ মাজত ঘূৰে আৰু জ্ঞান ল'বলৈ যোৱাসকলে হেজাৰ হেজাৰ টকা খৰচ কৰে। অসমীয়া সমাজৰ কাৰণে অতিকৈ লাজৰ কথা যে শংকৰদেৱ-মাধৱদেৱৰ পিছত কোনোবা মানুহৰ চৰণ স্পৰ্শ কৰিবলৈ ডাঙৰ ডাঙৰ ৰাজনৈতিক বিষয়ই শাৰী পাতি থিয় হৈ থাকিব

লগত পৰিছিল। শংকৰদেৱ-মাধৱদেৱৰ চৰণ স্পৰ্শ কৰিবলৈও মানুহে তেনেকৈ শাৰী পতা নাছিল, যিমান এজন সাধাৰণ মানুহৰ চৰণ স্পৰ্শ কৰিবলৈ মানুহে শাৰী পাতিছিল। সেইজনো এনে গুৰু যি ৰজাৰ দৰে আসনত বহি বৰপীৰাত ভৰি মেলি থয় যাতে ভক্ত আহি ভৰি চুব পাৰে। আনকি এজন দেৱ শিশুকো ভৰি চুবলৈ দিবলৈ কুণ্ঠাবোধ কৰা নাছিল। শংকৰদেৱ আৰু মাধৱদেৱক একাধৰীয়া কৰি পাবত-গজা কিছুমান মানুহক গুৰু সজাই ভৰি চোৱা একেবাৰে নিকৃষ্ট কাম। অতিকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ কথাটো হৈছে, শংকৰদেৱ বা মাধৱদেৱে নিজকে কাহানিও কল্পি অৱতাৰ বুলি কোৱা নাছিল। তেৰাই নিজকে ঈশ্বৰবাণী প্ৰচাৰ কৰা এজন সাধাৰণ পুৰুষ বুলিহে আখ্যা দিছিল। আমাৰ কিছুমান অসমীয়া মানুহৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ পাপ কি জানেনে, অযোগ্য কিছুমান লোকক শংকৰদেৱ আৰু মাধৱদেৱৰ লগত তুলনা কৰা। যিসকল গুৰু দুজনাৰ পদ-ধূলিৰ সমানো যোগ্য নহয় সেইসকলক গুৰু দুজনাৰ লগত তুলনা কৰাটো কম পাপী হ'ব লাগিব নে। বিশেষকৈ শংকৰদেৱৰ লগত তুলনা কৰোঁতে এবাৰ নহয় কোটিবাৰ ভবা উচিত। মাধৱদেৱ, যি জগত গুৰুৰ প্ৰিয় শিষ্য আছিল, তেৰাই শংকৰদেৱৰ বাহিৰে আন কাৰোবাক গুৰু মানিবলৈ অস্বীকাৰ কৰি গৈছে, তেনেস্থলত বাকীসকল কোন... ?

মাধৱদেৱ পুৰুষে কে গৈছে-

শংকৰে সংশয় ছেদি শাস্ত্ৰৰ তত্ত্ব ভেদি

প্ৰচাৰিলা কৃষ্ণৰ ভকতি।

তাংক এৰি কি কাৰণে আনক বোলয় গুৰু

কিনো লোক মহা মূঢ়মতি।।

কলাগুৰু, ৰূপকোঁৱৰ, বসৰাজ, সুধাকণ্ঠৰ দৰে বিশ্ববৰেণ্য শিল্পীসকলে ডেৰ-দুই কুৰি বছৰ আগতেই শংকৰদেৱ আৰু মাধৱদেৱক জগত গুৰু বুলি আখ্যা দি গৈছে; তেৰা সকলৰ সৃষ্টিৰাজিক বিশ্বৰ দৰবাৰত প্ৰতিষ্ঠা কৰি গৈছে। ইয়াৰ পিছতো কিছুমান মানুহক কি পোকে খাই জানো।

অসমীয়া সংস্কৃতিৰ লোকবাদ্য

পেঁপা

— মঞ্জিতা দত্ত কলিতা

অসমীয়া লোক-সংস্কৃতিত পেঁপা কেৱল এটি বাদ্যযন্ত্ৰই নহয়, ই অসমীয়া জাতীয় জীৱন আৰু আৱেগৰ এক অবিচ্ছেদ্য অংশ। ম'হৰ শিঙৰ পেঁপা অসমৰ চহা জীৱন আৰু বিহু সংস্কৃতিৰ পৰিচায়ক এক অন্যতম লোকবাদ্য। ই এবিধ ফু দি বজোৱা সুৰাশ্ৰয়ী বাদ্যযন্ত্ৰ। ইয়াৰ অনুনাদ হোৱা মুখ্য অংশ ম'হৰ শিঙেৰে তৈয়াৰ কৰা হয় হেতুকে ইয়াক ম'হৰ শিঙৰ পেঁপা বোলে। প্ৰকাৰভেদে পেঁপা সাধাৰণতে দুই প্ৰকাৰৰ- গুটীয়া পেঁপা আৰু যুৰীয়া পেঁপা। ম'হৰ এটা শিঙেৰে নিৰ্মাণ কৰা সাধাৰণতে পোৱা পেঁপাটোক গুটীয়া পেঁপা বুলি কয়। ম'হ পালকসকলে এইধৰণৰ পেঁপা সাজিছিল বাবে সততে তেওঁলোকৰ হাততে এই পেঁপা পোৱা গৈছিল বাবে ইয়াক গুৱাল পেঁপাও বুলিছিল। সেইদৰে দুটা শিং একেলগে লগ লগাই সমান্তৰালকৈ বান্ধি লৈ একেডাল বেৰীৰে একেলগে বজোৱা পেঁপাক যুৰীয়া পেঁপা বোলা হয়। ইয়াত শিঙা, নলিচা আৰু থুৰি দুটাকৈ থাকে যদিও চুপহি কেৱল এটাহে থাকে। দুটা বেলেগ বেলেগ চুপহিৰ বাবে ইয়াৰ মাত শুনিবলৈ সুৱলা হয়। গতিকে অসমীয়া লোক-সংস্কৃতিত পেঁপা কেৱল এটি বাদ্যযন্ত্ৰই নহয়, ই অসমীয়া জাতীয় জীৱন আৰু আৱেগৰ এক অবিচ্ছেদ্য অংশ। ম'হৰ শিঙৰ পেঁপা অসমৰ চহা জীৱন আৰু বিহু সংস্কৃতিৰ পৰিচায়ক এক অন্যতম লোকবাদ্য।

প্ৰবন্ধ

পেঁপা প্ৰস্তুত প্ৰণালী :

ম'হ মৰাৰ পাচত তাৰ শিং কাটি আনি ৰ'দ পৰা গোবৰৰ ভেৰত ছমাহমান পুতি ৰাখি গেৰিবলৈ হয়। এনে কৰিলে শিঙটো কোমল হয়। ইয়াৰ পিছত শিঙৰ ফোঁপোলা অংশৰ বাহিৰভাগ ভগা আইনাৰ

টুকুৰা, ব্লেড বা চোকা চুৰী কটাৰীৰে সুসমভাৱে চাঁচি লোৱা হয়। এই কাৰ্যত যথেষ্ট সূক্ষ্মতা আৰু দক্ষতাৰ প্ৰয়োজন হয়, শিঙৰ আগৰ লিটিকা অংশত আঙঠি কটা হয়। ম'হৰ শিং যিহেতু সম্পূৰ্ণ ঘূৰণীয়া নহয়, ইয়াক ঘূৰণীয়া কৰিবলৈ গৰম পানীত সিঁজাই কোমল কৰি ভিতৰত জোখমতে কাটি লোৱা হয়। ভেলেউ বা চটিনা আদি কোমল কাঠৰ এটা ঘোৰ কাটি লৈ, কোমলে কোমলে শিঙটোত জোৰকৈ ভৰাই কেইদিমান ৰখা হয়। ইয়াৰ পাছত গৰপ লগাবৰ বাবে সৰু আগটো জোখত ফুটাই লোৱা হয়। জুইত ৰঙা কৰি লোৱা লোৰ শলা ব্যৱহাৰ কৰা হয়। পেঁপাটোক আৰু অধিক সুন্দৰ কৰিবৰ বাবে আজিকালি ইয়াত পিতলৰ বাও লগাই লোৱা দেখা যায়।

সেইদৰে চুপহি প্ৰস্তুত কৰিবলৈ ইকৰা, খাগৰি বা তেনে কোনো সৰু বাঁহৰ আগেৰে পাতলকৈ চাঁচি লোৱা এটা মুখ বন্ধ চুঙা। চুপহিৰ দীঘ প্ৰায় এক- দেৰ ইঞ্চি আৰু ব্যাস প্ৰায় আঠভাগৰ এক ইঞ্চিমান। ইয়াৰ এমুৰত গাঁঠিটো ৰাখি ইয়াৰ বিপৰীতে এখন চোকা চুৰী কটাৰী বা ব্লেডেৰে এফলীয়াকৈ কাটি জিভাখন দিয়া হয়। বন্ধফালে মুখত ভৰাই নিৰ্দিষ্ট জোখত ফু মাৰিলে শব্দ সৃষ্টি হয়। বজাওঁতে যদি ইয়াত কলা লাগে তেন্তে এডাল চুলি পথালিকৈ জিভাখনৰ ফাঁকটোত ভৰাই দিয়া হয়। চুপহিটো গৰম তেলত জুবুৰিয়াই ল'লে ইয়াৰ স্থিৰতা আহে আহে আৰু দীৰ্ঘস্থায়ী হয়। সাধাৰণতে বিভিন্ন সুৰৰ বাবে কেইবাটাও চুপহি ৰখা হয়।

অসমীয়া লোক-সংস্কৃতিত পেঁপা কেৱল এটি বাদ্যযন্ত্ৰই নহয়, ই অসমীয়া জাতীয় জীৱন আৰু আৱেগৰ এক অবিচ্ছেদ্য অংশ। ম'হৰ শিঙৰ পেঁপা অসমৰ চহা জীৱন আৰু বিহু সংস্কৃতিৰ পৰিচায়ক এক অন্যতম লোকবাদ্য। ই এবিধ ফু দি বজোৱা সুৰাশ্ৰয়ী বাদ্যযন্ত্ৰ। ইয়াৰ অনুবাদ হোৱা মুখ্য অংশ ম'হৰ শিঙেৰে তৈয়াৰ কৰা হয় হেতুকে ইয়াক ম'হৰ শিঙৰ পেঁপা বোলে। প্ৰকাৰভেদে পেঁপা সাধাৰণতে দুই প্ৰকাৰৰ- গুটীয়া পেঁপা আৰু যুৰীয়া পেঁপা। ম'হৰ এটা শিঙেৰে নিৰ্মাণ কৰা সাধাৰণতে পোৱা পেঁপাটোক গুটীয়া পেঁপা বুলি কয়। ম'হ পালকসকলে এইধৰণৰ পেঁপা সাজিছিল বাবে সততে তেওঁলোকৰ হাততে এই পেঁপা পোৱা গৈছিল বাবে ইয়াক গুৱাল পেঁপাও বুলিছিল।

বিহুৰ অপৰিহাৰ্য অংগ হিচাপে পেঁপা :
বিহু অসমৰ জাতীয় উৎসৱ। ঢোল, পেঁপা, গগনা আদিৰ অবিহনে এই বিহু আধৰুৱা। বিশেষকৈ ৰঙালী বিহুৰ সময়ত পেঁপাৰ সুৰ অবিহনে বিহুনাচ আৰু গীত সজীৱ হৈ নুঠে। ই অসমীয়া সংস্কৃতিৰ এক শক্তিশালী প্ৰতীক। পৰম্পৰাগতভাৱে ম'হ শিঙৰ পেঁপাৰ ব্যৱহাৰ অসমীয়া সমাজত অতি পুৰণি। অসমৰ লোক-সংস্কৃতিৰ প্ৰাণস্বৰূপ ম'হৰ শিঙৰ পেঁপাৰ সৈতে গোৱা কিছুমান জনপ্ৰিয় যোজনা বিহুনাচ আৰম্ভ কৰাৰ আগতে বা পেঁপা বজোৱাৰ মাজত গাই পৰিৱেশটো জীপাল কৰি তোলা হয়।

প্ৰচলিত পেঁপাৰ যোজনা :

“আঁহতৰ তলতে ঢোলৰ গুমগুমনী
শিমলুৰ তলতে পেঁপা,
বিহুৰ ওলগ জনাইছো আইসকল
লওঁ লওঁ লাগিছে হেঁপাহ।”

“পেঁপা ছেও ধৰি বাবি ঐ লাহৰী
পেঁপা ছেও ধৰি বাবি,
বৰকৈ নেবাৰি খৰকৈ নেবাৰি
নাচনী ছেৱকে বাবি।”

বহুগীত ঘাইকৈ প্ৰেমমূলক আৰু প্ৰেম সাহিত্যৰ সম্ভৱ আটাইতকৈ পুৰণি প্ৰেৰণা। সেয়ে প্ৰেমিক-প্ৰেমিকাৰ ভাবৰ আদান-প্ৰদান আৰু আবেদন-নিবেদনৰ ওপৰত ভেঁজা লৈয়ে বিহু গীতে অপৰূপ কাব্যিক সৌষ্ঠৱ লাভ কৰিছে।

মন আৰু কল্পনা যাদুৰ পৰশত সাধাৰণ
কামনাতে অনুপম সৌন্দৰ্যৰ জেউতি ফুটি
ওলায়। আগৰ দিনত ডেকাসকলে ম'হৰ পিঠিত
উঠি পেঁপা বজাই গাভৰুৰ মন মুহিছিল, যিটো
আজিও অসমীয়া গীত-মাতত জনপ্ৰিয়-

টোলে ঐ কোবালে কছাৰা বনত ঐ

পেঁপাই ঐ বজালে বনত

নাচনী ঐ-

পেঁপাই ঐ বজালে বনত

নাচনীজনীৰ টিকিৰা খোপাৰ ঐ

ফুল সৰি পৰিল মনত ঐ ফুল সৰি পৰিল

মনত

সাংস্কৃতিক গুৰুত্ব :

অসমীয়া সাংস্কৃতিৰ এৰাব নোৱাৰা অংগ
পেঁপাৰ সাংস্কৃতিক গুৰুত্ব অপৰিসীম। ম'হৰ
শিঙৰ পেঁপা অসমীয়া পৰম্পৰাগত সংগীতৰ
এক গুৰুত্বপূৰ্ণ বাদ্যযন্ত্ৰ। ই অসমৰ গ্ৰাম্য জীৱন
আৰু কৃষিভিত্তিক সাংস্কৃতিৰ প্ৰতীক। পেঁপা
কেৱল বাদ্যযন্ত্ৰ নহয়, ই অসমীয়া জাতিৰ
পৰিচয়। ইয়াৰ নিৰ্মাণ আৰু বজোৱা শৈলী

অসমৰ সাংস্কৃতিক ঐতিহ্যৰ এক অনন্য
নিদৰ্শন। এই পেঁপাৰ সুৰত এক অদ্ভুত মাদকতা
আছে, যিয়ে অসমীয়া সমাজৰ মাজত আনন্দৰ
জোৱাৰ তোলে।

সামৰণি :

অসমীয়া লোক সাংস্কৃতিৰ পৰিচায়ক স্বৰূপ
বিহুৰ বাদ্যযন্ত্ৰসমূহৰ ভিতৰত এক মোহনীয়
লোকবাদ্য হ'ল ম'হৰ শিঙৰ পেঁপা। প্ৰাচীন
সংগীত বিষয়ক গ্ৰন্থত অদ্ভুত শিঙাৰ বিষয়ে
উল্লেখ আছে। আহোম স্বৰ্গদেউসকলৰ
শাসনকালত ৰাজ্যৰ শুভমুহূৰ্তত 'ৰঙশিঙা' আৰু
অশুভ সময়ত 'খঙশিঙা' বজাই প্ৰজাক জননী
দিয়াৰ কথা জনা যায়। পেঁপা শব্দটো মূলতে
চীন-তিব্বতীয় শব্দ। বৰ্তমান সময়ত কেৱল
বিহু তলিতে নহয়, বিভিন্ন সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান
তথ্য ৰাষ্ট্ৰীয় দৰবাৰটো পেঁপাৰ জনপ্ৰিয়তা দ্ৰুত
গতিত বৃদ্ধি পাইছে। সামৰণিত ক'ব পাৰি যে,
পেঁপা অসমীয়া সাংস্কৃতিৰ এক অমূল্য সম্পদ।
যিয়ে যুগে যুগে অসমীয়া সমাজৰ লোকসংগীত
আৰু পৰম্পৰাক জীয়াই ৰাখিছে।

■ ৯৭ পৃষ্ঠাৰ পৰা ■ নিজকেও প্ৰশ্ন
কৰাৰ অৱকাশ আছে যে এজন শিক্ষক হোৱাৰ
আগত আমি একোজন সু-চিকিৎসক হ'লোনে
নাই। আগতেই কৈছো শিক্ষকতা আৰু
চিকিৎসা কেৱল মাত্ৰ উপজীব্য নহয় এই দুই
বৃত্তি জ্ঞান আদান প্ৰদানৰ অহৰহ প্ৰক্ৰিয়া।
নিজৰ আদৰ্শ আৰু মানৱীয় প্ৰমূল্যবোধ অটুট
ৰাখি সেই পথেৰে ছাত্ৰ তথা ভৱিষ্যতৰ
চিকিৎসক এজনক সহমৰ্মিতাবে লৈ যাব

পৰাতোৱে এজন শিক্ষকৰ দায়িত্ব হোৱা
উচিত। চিকিৎসা শিক্ষাৰ উদ্দেশ্য যে কেৱল
এজন ডিগ্ৰীধাৰী চিকিৎসক সৃষ্টি কৰা নহয়,
বিজ্ঞান, কলা আৰু মানৱীয়তাৰে পুষ্ট সু-
চিকিৎসকৰূপী মানৱ সম্পদ সৃষ্টি কৰা এই
কথাটো শিক্ষক, ছাত্ৰ, অভিভাৱক সকলোৱে
উপলব্ধি কৰি একমুখী চিন্তাৰে অগ্ৰসৰ হ'ব
লাগিব। তেতিয়াহে সমাজ আৰু মানৱ
জাতিৰ বৃহত্তৰ স্বাৰ্থ সিদ্ধি হ'ব।

কপৌফুল

ইয়াৰ

ব্যৱসায়িক

আৰু

গৱেষণাৰ

ক্ষেত্ৰত

সম্ভাৱনাসমূহ

— প্ৰকাশ দত্ত

“নেখেৰী-খোপাতে কপৌফুল এপাহি
সোণতে সুৰগা চৰে
খামুচীয়া কঁকালটি সহিব নোৱাৰো
উজনি নামনি কৰে।”

ব'হাগৰ আগমনে অসমীয়া নৱবৰ্ষৰ আৰম্ভণ কৰাৰ লগতে গছৰ কোমল কুঁহিপাত, কুলি-কেতেকীৰ মিঠা মাত, ঢোল-টকা-পেঁপা-গগনাৰ মাতে অসমীয়াৰ মাজত নতুন প্ৰাণৰ সঞ্চাৰ ঘটায়। বসন্তত ফুলি জাতিষ্কাৰ হোৱা ফুলৰ সুবাসিত বতাহজাকে গাঁও-চহৰ মুখৰিত কৰে। লাহে লাহে দুই এজাক বৰষুণে মাটিৰ তিতা সুবাসৰ লগত মিহলি হৈ আহে কপৌফুলৰ মাধুৰ্য্য।

কপৌ ফুলাৰ সময়তে ব'হাগ আহে আৰু এই কপৌফুলেই দিয়ে কৃষকক কৃষিৰ বতৰা। ৰঙৰ উৎসৱ ৰঙালীত কপৌফুলৰ মৰ্যদাই সুকীয়া। অসমৰ পৰিৱেশত যথেষ্ট উপলব্ধ এই কপৌফুলৰ বৈজ্ঞানিক নাম *Rhynchostylis retusa* আৰু ইংৰাজীত ইয়াক Foxtail Orchid বুলি কোৱা হয়। ই এবিধ অৰ্কিড বা অৰণ্য কেৰু। অসমৰ জাতীয় ফুলৰ স্বীকৃতি লভা এই কপৌফুলৰ মান বঢ়াই ব'হাগীৰ আগমনে। ভাৰতবৰ্ষত সহস্ৰাধিক অৰ্কিড পোৱা যায়। অৰ্কিড শব্দটো গ্ৰীক ভাষাৰ 'অৰ্কিচ' (Orchis) শব্দৰ পৰা আহিছে। গ্ৰীক ভাষাত এই শব্দটোৱে পুৰুষৰ যৌনাংগ বুজায়। আচলতে গ্ৰীকৰ আবাসীসকলে যৌনৰোগ নিৰাময় আৰু যৌনাকাংক্ষা বৃদ্ধিৰ বাবে অৰ্কিড বাছি লৈছিল বাবেই এই নামটো উৎপত্তি হ'ল বুলি জনা যায়। অৰ্কিডসমূহ পৰাশ্ৰয়ী হয়। ইয়াৰ উপৰিও বহুতো অৰ্কিড মৃতজীৱী আৰু শৈলজ হোৱাও দেখা যায়। উদ্ভিদ বিজ্ঞানৰ পিতৃস্বৰূপ থিওফ্ৰাষ্টাচে এই নামাকৰণ কৰিছিল বুলি জনা যায়। কপৌফুল হ'ল স্ব-পুষ্ট পৰাশ্ৰয়ী উদ্ভিদ। পৰাশ্ৰয়ী আৰু পৰজীৱীৰ মাজত থকা পাৰ্থক্য অনুধাৱন কৰিব নোৱাৰাৰ বাবে বহুতে ইয়াক পৰজীৱী বুলি কোৱাও শুনা যায়। পিছে কপৌফুলবোৰে আন গছত আশ্ৰয়হে লয়, সেই

আশ্রয়দাতা গছৰ পৰা কোনো খাদ্য গ্ৰহণ নকৰে। অসমত তামোল গছবোৰ ইহঁতৰ প্ৰধান আশ্রয়দাতা গছ বুলিব পাৰি যদিও কঠাল গছ, আম গছ আদিতো ই আশ্রয় লৈ বহু বছৰ জীয়াই থাকে। ইহঁতে এনে গছসমূহত অস্থানিক মূলৰ সহায়ত খামুচি ধৰি থাকে। অংগজ প্ৰজননৰ জৰিয়তে বংশবিস্তাৰ কৰা এই উদ্ভিদবিধে বায়ৱ মূলৰ সহায়ত বায়ুমণ্ডলৰ পৰা কাৰ্বন ডায়ক্সাইড আৰু জলীয় বাষ্প গ্ৰহণ কৰি সালোক সংশ্লেষণ প্ৰক্ৰিয়াৰে নিজৰ আহাৰ প্ৰস্তুত কৰে। নাচনীয়ে বিহুৰ বেলিকা এই ফুল খোপাত বান্ধি বিহু নাচিবলৈ যায়। কপৌফুলৰ গোন্ধ পাই আপোন পাহৰা হৈ পৰে বহনা অথবা চেনাই।

কপৌফুল চ'তৰ শেষত আৰু ব'হাগ মাহত ফুলা দেখা যায়। বহুেৰেকত মাত্ৰ এবাৰ ফুলা এই ফুলবিধৰ ব্যৱসায়িক মূল্য আছেনে তাক যদি আমি সুন্দৰভাৱে বিশ্লেষণ কৰিবলৈ যাওঁ তেতিয়া আমি দেখিম যে এই ফুলৰ বিশ্ৰুতসন্মত ব্যৱসায় ভিত্তিক কৃষি কৰি লোক যথেষ্ট পৰিমাণে স্মাৱলক্ষী হ'ব পাৰিব। কপৌফুলৰ ব্যৱসায়িক ব্যৱহাৰ আৰু গৱেষণাৰ ক্ষেত্ৰত থকা সম্ভাৱনাবোৰ সীমাহীন। ই কেৱল সৌন্দৰ্যৰ প্ৰতীকেই নহয়, লগতে ইয়াৰ অৰ্থনৈতিক আৰু বৈজ্ঞানিক দিশতো যথেষ্ট গুৰুত্ব আছে। অসমীয়া সংস্কৃতিৰ সৈতে কপৌফুলৰ সম্পৰ্ক এতিয়া কেৱল ৰুচি আৰু ৰীতিৰ ক্ষেত্ৰত সীমাবদ্ধ নহয়, ইয়াক বাণিজ্যিক দিশৰ পৰা অনুসন্ধান কৰিলেও অলেখ সম্ভাৱনাৰ দুৱাৰ মুকলি হ'ব।

অসমত ব'হাগ বিহুৰ সময়ত কপৌফুলৰ চাহিদা বৃদ্ধি পায়। কিয়নো বিহুত গাভৰুৱে খোপাত কপৌফুল পৰিধান কৰি বিহু মাৰিবলৈ যায়। বিহুৰ কেইদিনৰ ভিতৰত বিশেষকৈ গুৱাহাটী মহানগৰীত কপৌ ফুল এপাহৰ দাম ৩০০ টকাৰ পৰা ৭০০-৮০০ টকা পৰ্যন্ত হয়। যিহেতু মহানগৰীৰ বিহু প্ৰতিযোগিতাধৰ্মী, গতিকে সেই কেইদিনত ইয়াৰ চাহিদাৰ লগতে দামো বহুত বেছি উৰ্দ্ধগামী হয়। কিন্তু কপৌফুলৰ এই চাহিদা কেৱল বিহুত ব্যৱহাৰৰ

মাজতে সীমাবদ্ধ নাৰাখি ইয়াৰ ব্যৱহাৰিতাৰ ন ন দিশ গৱেষণাৰ মাধ্যমেৰে উদঘাটন কৰি কপৌফুলক এক সুকীয়া মৰ্যদা দিব পৰা যায়। বিগত বৰ্ষত অসম চৰকাৰে বিহুৰ বিশ্ৰু দৰবাৰত প্ৰতিষ্ঠিত কৰাৰ উদ্দেশ্যে কৰা গ্ৰীনিজ বুক ৰেকৰ্ডৰ সময়ত বহুতো কপৌফুলৰ কৃষক আৰ্থিকভাৱে লাভান্বিত হোৱা পৰিলক্ষিত হৈছিল। অসমৰ পৰিবেশত জীয়াই থকাৰ বাবে অনুকূল এই কপৌফুল উদ্যানপালনৰ জৰিয়তে ইয়াৰ উৎপাদন আৰু বিক্ৰী কৰি অসমতো এক লাভজনক ব্যৱসায় গঢ়ি তুলিব পৰা যায়। গ্ৰীণ হাউচৰ ব্যৱস্থা আৰু অন্যান্য বৈজ্ঞানিক পদ্ধতি প্ৰয়োগ কৰি কপৌফুলৰ উৎপাদন কৰিলে ইয়াক ৰাষ্ট্ৰীয় আৰু আন্তৰ্জাতিক বজাৰত বাণিজ্যিকভাৱে বিক্ৰী কৰিবলৈ সক্ষম হ'ব পাৰি। ইয়াৰ সৌন্দৰ্যৰ বাবে ইয়াক বাগিচা আৰু উদ্যানত সজোৱা অৰ্কিড হিচাপে জনপ্ৰিয় কৰি কপৌফুলৰ এক বিশেষ চাহিদা সৃষ্টি কৰিব পৰা যায়।

কপৌফুলৰ জৰিয়তে অন্য এক দিশত গুৰুত্বপূৰ্ণ অগ্ৰগতি লাভ কৰিব পৰা যায় সেয়া হৈছে পৰ্যটন। পৰ্যটনৰ ক্ষেত্ৰত কপৌফুলে এক বিশেষ স্থান লাভ কৰিব পাৰে। উদ্যান পৰ্যটন বা ফুলৰ মেলাৰ আয়োজন কৰি কপৌফুলক এক বিশেষ স্থানত ৰাখি পৰ্যটকসকলৰ বাবে ইয়াক এক আকৰ্ষণৰ উপাদান হিচাপে প্ৰয়োগ কৰিব পৰা যায়। ইয়াৰ সৌন্দৰ্য আৰু চিৰসেউজীয়া মাধুৰ্য্যই পৰ্যটকসকলক আকৰ্ষণ কৰিব পাৰে। ইয়াৰ জৰিয়তে পৰ্যটন ক্ষেত্ৰ উন্নিত কৰাৰ সম্ভাৱনা যথেষ্ট আছে। তলত কেইটামান দিশ উল্লেখ কৰা হ'ল—

১) কপৌফুল-কেন্দ্ৰিক উৎসৱ :

চ'ত আৰু ব'হাগৰ আশে-পাশে এই ফুল ফুলে আৰু এই সময়খিনি লৈ এখন “কপৌ উৎসৱ” আয়োজন কৰিব পাৰি। উত্তৰ-পূবৰ অৰুণাচল (ডাম্বুক অৰেঞ্জ ফেষ্টিবেল), নগালেণ্ড (চিছু (জুবা) ফ্লাৱাৰ ফেষ্টিবেল), (হৰ্ণবিল ফেষ্টিবেল) আৰু মেঘালয়ত (চেৰি ব্লুছ ফেষ্টিভেল) যি দৰে পক্ষী আৰু ফল-

ফুলভিত্তিক উৎসৱৰ আয়োজন কৰি পৃথিৱীৰ বিভিন্ন দেশৰ পৰ্যটকৰ আকৰ্ষণীয় স্থলিলৈ ৰূপান্তৰিত কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে অসমতো বিহুৰ লগত সংগতি ৰাখি “কপৌফুলৰ উৎসৱ” আয়োজন কৰি দেশী-বিদেশী পৰ্যটকৰ কেন্দ্ৰবিন্দুলৈ অসমক ৰূপান্তৰিত কৰিব পৰা যায়। ইয়াৰ লগতে স্থানীয় সৃষ্টিশীল শিল্প, সংগীত, নৃত্য, খাদ্য আৰু হস্তশিল্পৰ সমাহাৰ থাকিব পাৰে। দেশী-বিদেশী পৰ্যটকক আকৰ্ষণ কৰিব পাৰে যদি এক সুসংগঠিত বৰ্ণাঢ্য সংস্কৃতিক উৎসৱ হিচাপে ইয়াক প্ৰতিষ্ঠা কৰি পাৰে।

২) কপৌফুলৰ বাগিচা :

এখন “কপৌফুল উদ্যান” নিৰ্মাণ কৰিলে পৰ্যটকৰ বাবে ই আকৰ্ষণ হ’ব পাৰে। ইয়াত কপৌ ফুলৰ বহু প্ৰজাতি, জৈৱ বৈচিত্ৰ্য, মৌমাখি পালন আৰু সুগন্ধি ফুল ভিত্তিক সামগ্ৰী প্ৰদৰ্শন কৰিব পাৰি। ইয়াৰ লগতে, ইকো-টুৰিজমৰ সংযোগ ঘটায় প্ৰাকৃতিক খেতি পথাৰত ভ্ৰমণ, বটানিকেল গাইডেড টুৰ, অৰগেনিক টিচিং গাৰ্ডেন সংযোগ কৰি এই ব্যৱস্থাক অধিক আকৰ্ষণীয় কৰিব পাৰি।

৩) কপৌফুল আৰু লোককথা-সংস্কৃতিঃ কপৌফুল অসমীয়াৰ লোকসাহিত্য, বিয়া

নাম, বিহুগীত আৰু লৌকিক ধৰ্মত জড়িত। এই দৃষ্টিকোণৰে কপৌফুলৰ কিংবদন্তি” লৈ এক সাংস্কৃতিক নাট বা গাইডেড টুৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰি। কপৌফুলক কেন্দ্ৰ কৰি যদি লৌকিক নাটক বা শিল্প-প্ৰদৰ্শনী কৰা যায় এই ক্ষেত্ৰটো পৰ্যটক আকৰ্ষিত হ’ব।

৪) কপৌফুল ভিত্তিক হস্তশিল্প আৰু উৎপাদন :

কপৌফুলৰ সুগন্ধি ব্যৱহাৰ কৰি আতৰ, সুগন্ধি তেল, চাবোন, ধূপ আৰু হেণ্ডক্ৰাফট সামগ্ৰী বনাই পৰ্যটকক বিক্ৰী কৰিব পাৰি। এইক্ষেত্ৰত স্থানীয় নিবনুৱা পুৰুষ- মহিলাসকলক এই সম্পৰ্কে সজাগ কৰি আৰু এইবিলাক সামগ্ৰী প্ৰস্তুতৰ উন্নত মানৰ প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান কৰি উদ্যোগ গঢ়ি তুলিব পাৰি।

৫) ফটো টুৰিজম আৰু চ'ছিয়েল মিডিয়া কেম্পেইন :

কপৌ ফুল ফুলাৰ সময়ত বিশেষ “কপৌ ব্লুমিং ছিজন” টুৰ আয়োজন কৰি লগতে ইয়াত Instagram-friendly spot, photography contest, influencer meet-up ইত্যাদি অনুষ্ঠান আয়োজন কৰি বহু লোক আৰ্থিকভাবে স্মাৰলক্ষী হ’ব পাৰে। ইয়াৰ বাবে #KapouTrailsAssam,

“

কপৌফুল চ’তৰ শেষত আৰু ব’হাগ মাহত ফুলা দেখা যায়। বছৰেকত মাত্ৰ এবাৰ ফুলা এই ফুলবিধৰ ব্যৱসায়িক মূল্য আছেনে তাক যদি আমি সুন্দৰভাৱে বিশ্লেষণ কৰিবলৈ যাওঁ তেতিয়া আমি দেখিম যে এই ফুলৰ বিজ্ঞানসন্মত ব্যৱসায় ভিত্তিক কৃষি কৰি লোক যথেষ্ট পৰিমাণে স্মাৰলক্ষী হ’ব পাৰিব। কপৌফুলৰ ব্যৱসায়িক ব্যৱহাৰ আৰু গৱেষণাৰ ক্ষেত্ৰত থকা সম্ভাৱনাবোৰ সীমাহীন। ই কেৱল সৌন্দৰ্যৰ প্ৰতীকেই নহয়, লগতে ইয়াৰ অৰ্থনৈতিক আৰু বৈজ্ঞানিক দিশতো যথেষ্ট গুৰুত্ব আছে।

”

#ScentOfAssam আদি হেছটেগ ব্যৱহাৰ কৰি চ'ছিয়েল মিডিয়াত প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰো কৰিব পৰা যায়।

৬) শৈল পৰ্যটন আৰু কপৌ-ভ্ৰমণ পথ (Kapou Heritage Trails) :

কপৌফুল থকা পাহাৰীয়া অঞ্চল, উদ্যান বা গাঁওসমূহক সংযোগ কৰি এখন “কপৌ হেৰিটেজ ট্ৰেইল” নিৰ্মাণ কৰিব পাৰি য'ত কপৌফুলৰ লগতে অসমৰ ঐতিহাসিক, সাংস্কৃতিক আৰু প্ৰাকৃতিক দিশ দেখুৱাব পৰা যায়।

কপৌফুল এক প্ৰাকৃতিক সম্পদৰ লগতে সাংস্কৃতিক গুৰুত্ব থকা উপাদান। ইয়াক কেন্দ্ৰ কৰি ইকো-টুৰিজম, হেৰিটেজ টুৰ, আৰু স্থানীয় উদ্যোগ গঢ়ি তোলাটো সম্ভৱ। ৰাজ্য চৰকাৰ, টুৰিজম ডিপাৰ্টমেণ্ট আৰু স্থানীয় সমাজে যৌথভাৱে কাম কৰিলে এই পৰ্যটন ব্যৱস্থা এক অনন্য পৰ্যটন হিচাপে গঢ়ি উঠিব পাৰে।

গৱেষণাৰ ক্ষেত্ৰতো কপৌফুলৰ সম্ভাৱনাসমূহৰ সীমা নাই। ইয়াৰ নতুন প্ৰজাতি উদ্ভাৱন কৰাৰ বাবে বিজ্ঞানসন্মতভাৱে গৱেষণা কৰিব পাৰি। অৰ্কিডৰ অন্য প্ৰজাতিৰ সৈতে হাইব্ৰিড সৃষ্টি কৰাৰ দ্বাৰা এক নতুন মাৰ্কেট গঢ়ি তোলা সম্ভৱ। উদ্যানপালনৰ ক্ষেত্ৰত নতুন প্ৰজাতিৰ সৃষ্টি কৰি কপৌফুলৰ ব্যৱসায়িক সম্ভাৱনাক অধিক শক্তিশালী কৰি তুলিব পাৰি।

অন্য এক গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশ হৈছে কপৌফুলৰ ভেজ গুণৰ ওপৰত গৱেষণা কৰা। যদিও এতিয়ালৈকে ইয়াৰ বিশেষ ভেজ গুণৰ বিষয়ে বিস্তাৰিত গৱেষণা হোৱা নাই, তথাপি অৰ্কিড

প্ৰজাতিৰ আন উদ্ভিদবোৰৰ দৰে ইয়াৰো ভেজ গুণ থাকিব পাৰে। যদি আয়ুৰ্বেদিক চিকিৎসাত কপৌফুলৰ ব্যৱহাৰ কৰাৰ উপায় উন্মোচিত হয়, তেন্তে ইয়াৰ ব্যৱসায়িক মূল্যবোধ বহুগুণে বৃদ্ধি পোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে।

কপৌফুলৰ সংৰক্ষণৰ ক্ষেত্ৰতো গৱেষণাৰ এক বৃহৎ ক্ষেত্ৰ খোল খাই আছে। এই উদ্ভিদ প্ৰধানকৈ বনৰীয়া হৈ থকাৰ বাবে ইয়াক সংৰক্ষণ কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা আছে। গ্ৰীণ হাউচৰ ব্যৱস্থাৰ জৰিয়তে আৰু বীজৰ দ্বাৰা কপৌফুলৰ প্ৰসাৰণ কৰা গৱেষণাৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়। উদ্যানপালনৰ গৱেষণাৰ জৰিয়তে কপৌফুলৰ বংশবৃদ্ধিৰ পদ্ধতি উন্নত কৰা আৰু ইয়াৰ জীৱন-চক্ৰৰ বিষয়ে অধিক তথ্য উন্মোচিত কৰা সম্ভৱ।

এই সকলো দিশৰ লগত সৱলীলভাৱে জড়িত হৈছে পৰ্যটনৰ গৱেষণা। উদ্যানপৰ্যটনৰ ক্ষেত্ৰত কপৌফুলক অন্যতম আকৰ্ষণ হিচাপে গঢ়ি তোলাৰ ব্যৱস্থা কৰা এক বিশেষ পদক্ষেপ হ'ব পাৰে। পৰ্যটন কেন্দ্ৰত কপৌফুলৰ প্ৰদৰ্শনী কৰা, ইয়াৰ ইতিহাস আৰু বৈজ্ঞানিক গুণৰ বিষয়ে জনসাধাৰণৰ মাজত প্ৰচাৰ কৰা আৰু ইয়াক পৰ্যটন সামগ্ৰী হিচাপে বিক্ৰী কৰি এক বাণিজ্যিক পথ সৃষ্টি কৰিব পৰা যায়।

কপৌফুলৰ ব্যৱসায়িক ব্যৱহাৰ আৰু গৱেষণাৰ ক্ষেত্ৰত সম্ভাৱনাসমূহ সঁচাকৈয়ে সীমাহীন। ইয়াক সঠিকভাৱে ব্যৱহাৰ কৰাৰ বাবে সঠিক পৰিকল্পনা, গৱেষণাৰ উন্নতি আৰু ব্যৱসায়িক ৰূপৰেখাৰ জৰিয়তে অসমৰ অৰ্থনৈতিক পৰিসৰত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ পৰিৱৰ্তন সাধন কৰিব পৰা যাব।

ইচ্ছুকসকলে আগন্তুক সংখ্যাৰ অন্যান্য শিতানৰ বাবে লেখা প্ৰেৰণ কৰিব পাৰে।

আমাৰ ঠিকনা

হোৱাটচ্ এপল নম্বৰ : ৮৬৩৮৮২৫৪৮৬

ইমেইল : bornilmagazine2019@gmail.com

অসমত বসবাস কৰা দ্বিতীয় বৃহৎ জনজাতি জনগোষ্ঠী মিচিংসকলৰ সুকীয়া কৃষিভিত্তিক স্বকীয় উৎসৱ হ'ল আলি-আঃয়ে লুগাং। ইয়াৰ সমান্তৰালভাৱে অসমীয়াৰ তিনি বিহুকো পালন কৰি আহিছে। তাৰ ভিতৰত এক অন্যতম হ'ল ব'হাগ বিহু। মিচিং লোকসকলে ব'হাগ বিহুৰ বাবে কিদৰে প্ৰস্তুতি চলায় তাৰ এটি সংক্ষিপ্ত বিৱৰণ দাঙি ধৰা হ'ল।

বিহু আদৰণি পৰ্ব : উত্তৰ অসমত বসবাস কৰা বিশেষকৈ দক্ষিণ পাৰৰ দলপানি আৰু দিচাংমুখৰপৰা উত্তৰলৈ প্ৰব্ৰজিত মিচিং লোকসকলে ব'হাগ বিহুৰ প্ৰায় এসপ্তাহ বা দহ দিন থাকোতেই সুবিধা অনুসৰি ব'হাগ বিহু আদৰি অনা কাৰ্য গাঁৱে গাঁৱে অনুষ্ঠিত কৰা হয়। ইয়াক বিহু নমোৱা পৰ্ব বুলি কোৱা হয়। এই কাৰ্যত হুঁচৰি গোৱা এগৰাকী নামতকি ৰাজহুৱাকৈ নিয়োগ কৰা হয়। বিহু নমোৱা পৰ্বত গাঁৱৰ যুৱতী বা নাচনীসকলে বগা সাজ পৰিধান কৰি পৱিত্ৰ মনেৰে অংশগ্ৰহণ কৰাৰ নিয়ম। যাতে ৰঙালী আই ধৰাৰ বুকুলৈ সুখ, সমৃদ্ধি কঢ়িয়াই আনে তাৰে লোকবিশ্বাস ৰাখি ৰাতি হুঁচৰি গাই বিহু নমোৱা কাৰ্য অনুষ্ঠিত কৰা হয়।

হুঁচৰি গোৱা কাৰ্য : প্ৰথমতে নামতীগৰাকীৰ বাবে এখন ক'লা ৰঙৰ ছাতিৰ প্ৰয়োজন হয়। ছাতিখন মেলি নামতিগৰাকীয়ে হুঁচৰি গায়। কিন্তু হুঁচৰি গোৱা প্ৰথাও মন কৰিবলগীয়া। যিহেতু ৰঙালী আইক মৰতৰপৰা ধৰালৈ মাতি অনা হয়, সেয়েহে পোনপ্ৰথমেই এইদৰে হুঁচৰি আৰম্ভ কৰা হয়-কেবেলা অ'/বেঙেনা অ'/বিহৰে বতৰে আইনা অ'...। ইয়াৰ পিছতহে যিখিনি অসমীয়াত

প্ৰবন্ধ

অসমীয়াৰ তিনি বিহু পালনত মিচিং জনগোষ্ঠী

— হৰেন কপ্তাক

ব'হাগ বিহু অসমীয়াৰ সাত বিহু বুলি কোৱা হয় যদিও মিচিংসকলে বিশেষকৈ গৰু বিহুৰ দিনা অতি উলহ-মালহেৰে পালন কৰা দেখা যায় আৰু মানুহ বিহুৰ দিনাখনত জী-জোঁৱাইসকলে মাতৃ গৃহলৈ আহি পূৰ্বপুৰুষ ককা-আইতা, পিতৃ-মাতৃক সেৱা জনোৱা দেখা যায়। মিচিংসকলে সাত বিহু মনা নাযায়। পূৰ্বতে ৰাজহুৱাকৈ ঘৰে ঘৰে গৈ হুঁচৰি গোৱা কাৰ্য সম্পন্ন কৰিছিল যদিও আজিকালি এই কাৰ্যও নাহে নাহে নোহোৱা হৈ পৰিছে যদিও ৰীতি-নীতি মতে যিদৰে ব'হাগীক ধৰাৰ বুকুলৈ মাতি আদৰি অনা কাৰ্য সমাপন কৰিছিল ঠিক সেইদৰেই ব'হাগ বিহুক উৰুৱাই দিয়া অৰ্থাৎ মৰতলৈ পঠাই দিয়া কাৰ্যও সমাপনৰ নিয়ম মিচিং সমাজত প্ৰচলিত।

হুঁচৰি গীত আছে ক্ৰমান্বয়ে গাই যাব পাৰে। হুঁচৰি নৃত্য কৰাৰ ভংগিমাও সম্পূৰ্ণ পৃথক। যুৱক-যুৱতীসকলে ইটোৱে সিটোক হাতে হাত ধৰি “আছতি ঐ গাং গাং ঐ মাজন ঘৰতে গাং...। এইদৰে গোৱা হয়।

গৰুৰ নতুন পঘাৰ প্ৰস্তুত প্ৰণালী : গৰখীয়াসকলৰ মন এপষেক মানৰ আগৰপৰাই ব'হাগলৈ বুলি অধিক উৎসুকতা হৈ থাকে। গৰু বিহুৰ দিনা গৰুৰ ডিঙিত এডাল নতুন পঘাৰ মালা পিন্ধোৱাৰ বাবে দল বান্ধি হাবি বা পাহাৰৰপৰা তৰা গছৰ চাল নিবলৈ যোৱা পৰ্ব সৰ্বজন বিদিত। যাক বুমচেৰ চেৰনাম বুলি কোৱা হয়। তাবুম+আতচেৰ=বুমচেৰ, অৰ্থাৎ তৰা গছৰ বাকলি বকলিয়াই অনা কাৰ্য। ইয়াক প্ৰথমতে সৰু সৰু কৰি মিহিকৈ কটা হয় আৰু দুই এক দিন ৰ'দত শুকুৱাই তৰাৰ পঘা প্ৰস্তুত কৰা হয়। গৰু বিহুৰ দিনাখন এই তৰা পঘা বা বুমচেৰ গৰুৰ ডিঙিত পিন্ধাব নাপালে গৃহস্থই নিজকে নিজেই দুখি দুখি অনুভৱ কৰে। ঘৰত যিমানটা গৰু থাকে গোটেইবোৰৰ বাবে একোডালকৈ তৰা পঘা প্ৰস্তুত কৰা হয়।

গৰু বিহুৰ দিনা : ৰাতিপুৱাতেই উঠি গৰুক গা ধুওৱাৰ নিয়ম মিচিংসকলৰ মাজতো প্ৰচলিত। ইয়াৰ পিছত সমুহীয়াভাৱে নদীৰ পাৰত বা মুকলি পথাৰত প্ৰস্তুত কৰি থোৱা চাক আদিৰে সকলোৱে একেলগে সেৱা জনাই

গৰুৰ গাত দলিওৱা হয়। লাও খা, বেঙেনা খা, দিনে দিনে বাঢ়ি যা- এইদৰে নকৈ অন্যধৰণে কৈ গৰুৰ গাত দলিয়ায়। এই শ্লোকবিধক এইদৰে কোৱা হয়- লাওৰ দৰে শকত হোৱা, বেঙেনা, কেৰেলা টেকেৰাৰ দৰে শকত হোৱা বুলি গাই গাই গৰুৰ গাত দলিয়ায়। আবেলি পৰতহে গৰুক ডিঙিত তৰাৰ পঘা পিন্ধোৱা নিয়ম প্ৰচলিত। আবেলি সময়ৰপৰা গাঁৱৰ ৰাইজেও ৰাজহুৱা সভাৰ যোগেদি হুঁচৰি গোৱাৰ সিদ্ধান্ত লয়। ইয়াক দংলুং মৰজাদ বুলি কোৱা হয়। এই মৰজাদত ঘৰে ঘৰে হুঁচৰি গোৱাৰ বাবদ কিমান টকাকৈ লোৱা হ'ব তাৰ দাম দৰ আদিও নিৰ্ধাৰণ কৰা হয়।

নামঘৰত সেৱা : অনামিচিং লোকসকলে নামঘৰত মাহ প্ৰসাদ আদিৰে সকাম নিকাম পৰ্ব সম্পন্ন কৰা হয় যদিও মিচিংসকলে বিহুৰ দিনা ঘৰে ঘৰে যি পাৰে পানীয় খাদ্য আপং, পিঠা, সান্দহ আদি লগত লৈ গৈ বছেৰেকীয়া বিহু সকামত ভাগ লয়। ইয়াৰ পিছত দহ পোন্ধৰ দিনৰ মূৰত পাল নাম সেৱা অনুষ্ঠিত কৰা হয়।

পিঠাপনা প্ৰস্তুত প্ৰণালী : বিহুৰ সময়ত মিচিংসকলেও পিঠাপনা, সান্দহ আদি প্ৰস্তুত কৰা দেখা যায় যদিও অলেখধৰণৰ পিঠা প্ৰস্তুত কৰা দেখা নাযায়। সান্দহ খুন্দি আৰু এবিধহে পিঠা বনোৱা দেখা যায়। সান্দহ গুড়িক মিচিঙত আশ্বুগ বুলি কোৱা হয়। পুৱাতেই ঘৰৰ গৃহস্থই

গা-পা ধুই পূৰ্বপুৰুষক সাক্ষী কৰি আলহী অতিথিক আপ্যায়নৰ বাবে বিহু খাদ্য প্ৰস্তুত কৰে আৰু ইঘৰ সিঘৰ স্মৃতিৰে ৰং-ৰইচৰে আপ্যায়নৰ পৰ্ব চলে।

ব'হাগ বিহুৰ সামৰণি : ব'হাগ বিহু অসমীয়াৰ সাত বিহু বুলি কোৱা হয় যদিও মিচিংসকলে বিশেষকৈ গৰু বিহুৰ দিনা অতি উলহ-মালহেৰে পালন কৰা দেখা যায় আৰু মানুহ বিহুৰ দিনাখনত জী-জোঁৱাইসকলে মাতৃ গৃহলৈ আহি পূৰ্বপুৰুষ ককা-আইতা, পিতৃ-মাতৃক সেৱা জনোৱা দেখা যায়। মিচিংসকলে সাত বিহু মনা নাযায়। পূৰ্বতে ৰাজহুৱাকৈ ঘৰে ঘৰে গৈ হুঁচৰি গোৱা কাৰ্য সম্পন্ন কৰিছিল যদিও আজিকালি এই কাৰ্যও লাহে লাহে নোহোৱা হৈ পৰিছে যদিও ৰীতি-নীতি মতে যিদৰে ব'হাগীক ধৰাৰ বুকুলৈ মাতি আদৰি অনা কাৰ্য সমাপন কৰিছিল ঠিক সেইদৰেই ব'হাগ বিহুক উৰুৱাই দিয়া অৰ্থাৎ মৰতলৈ পঠাই দিয়া কাৰ্যও সমাপনৰ নিয়ম মিচিং সমাজত প্ৰচলিত। ইয়াক বিহু উৰুৱা বুলি কোৱা হয়। এই কাৰ্যত পাঁৱৰ সিমুৰত এডাল গছ কাটি গুজি দিয়া হয়। আৰু সকলো ৰাইজ বিশেষকৈ ডেকা-গাভৰুহঁতে বিভিন্নধৰণৰ ফুল সংগ্ৰহ কৰি মালা গাঁথা হয় আৰু এই গছজোপাত ওলমাই দি ৰঙালী আইক বিদায় দিয়া হয়। এনে নকৰিলে যেন বছৰটো টোপনিয়ে লগ নেৰা হয় আৰু ভিন্ন ৰোগে পীড়া কৰিব পাৰে বুলি বিশ্বাস কৰা হয়। সেয়েহে এই বিহু উৰুৱা কাৰ্যত অংশগ্ৰহণৰ নিয়ম সৰ্বজনবিদিত।

বিহু উৰুৱা কাৰ্যৰ নিয়ম প্ৰণালী : গাঁৱৰ সিটো মুৰত মুকলি ঠাইত এজোপা গছৰ ডাল কাটি ৰুই দিয়া হয়। গাঁৱৰ সকলো যুৱক-যুৱতী আহি ফুলৰ মালা গাঁথা হয়। আৰু পাঁচবাৰ চক্ৰ সদৃশ ৰূপত গোলাকৃতিৰে বিহু হুঁচৰি জোৰে। নামতিগৰাকীয়ে বিহু আদৰণিৰ সময়ত যিদৰে মাতি আনি হুঁচৰি গাইছিল ঠিক সেইদৰে বিদায়ী নিশাত ব'হাগীক বিদায় দিয়াৰ শ্লোক ফাঁকিৰে

এইদৰে হুঁচৰি গীত জোৰে-কেৰেলা অ'/বেঙেনা অ'/বিহুৱে বতৰে যাইনা অ'। যাইনা মানে যোৱাগৈ বুলি পঠিয়াই দিয়া কাৰ্য। সেইদৰেই মিচিং জনগোষ্ঠীয় লোকসকলে অসমীয়াৰ বাপতিসাহোন ব'হাগ বিহুটিক পালন কৰা দেখা যায় যদিও ঠাই বিশেষে কিছু সুকীয়া হ'বও পাৰে।

মাঘ বিহু পালনত মিচিং জনগোষ্ঠী : অসমত বসবাস কৰা সকলো জনগোষ্ঠীয় লোকে যিদৰে ভোগৰ উৎসৱ ভোগালী বা মাঘ বিহু পালন কৰা হয় ইয়াৰ সমান্তৰালকৈ মিচিংসকলেও ভোগালী বিহু পালন কৰা দেখা যায়। উৰুকা দিনা সমূহীয়াকৈ প্ৰকাণ্ড ওখ এজোৰ মেজি সজা হয়। অন্য জনগোষ্ঠীয় লোকে প্ৰতি ঘৰে সৰুকৈ হ'লেও নিজাকৈ ভেলাঘৰ সাজি মেজি সজোৱা দেখা যায়। কিন্তু মিচিং জনগোষ্ঠীয় লোকসকলে গাঁৱৰ সিটো মুৰৰ নদী পাৰত গাঁৱৰ সকলো ৰাইজ মিলিত হৈ মাত্ৰ এঘোৰহে মেজি সজোৱাৰ নিয়ম প্ৰচলিত। সামৰ্থ্য আছে বুলি ঘৰে ঘৰে ভেলাঘৰ বা মেজি নিৰ্মাণ কৰা নহয়। দিচাপৰীয়া লোকসকলে ভোগালীৰ উৰুকা দিনা গাঁৱৰ যুৱক-যুৱতীসকলক লৈ বগা সাজ পৰিধান কৰি মেজিৰ তলত পাঁচবাৰ বৃত্তাকাৰে ঘূৰি চোলে-দগৰে নৃত্য গীত কৰি ভোগালীক সেৱা জনায়। বিহুৰ দিনা মেজি জ্বলোৱাৰ আগতেই পুনৰ কাহিলিপুৱাতেই উঠি অনুৰূপধৰণেই মেজি তলত পাঁচবাৰ বৃত্তাকাৰে ঘূৰি নৃত্য কৰি সেৱা জনোৱাৰ পাছতহে মেজি জ্বলোৱা পৰ্ব প্ৰচলিত। ঠাই বিশেষে এই নৃত্যৰ প্ৰচলন নাই। নতুনকৈ বিবাহ সূত্ৰে বাহিৰলৈ বিয়া হোৱা গাঁৱৰ জী-জোঁৱাইসকলে আহি পুৱা মেজি বা ৰাইজক সেৱা কৰাৰ নিয়ম প্ৰচলিত। মেজি জ্বলোৱাৰ আগত এক বিৰল দৃশ্য দেখিবলৈ পোৱা যায়। মেজি নিৰ্মাণ কৰোতে পুৰা পশ্চিমাকৈ এজোৰ মেজি সজোৱা হয়। ইয়াক পুৰষ আৰু স্ত্ৰী হিচাপে ৰাখি পশ্চিম দিশত থকা মেজিত খেৰ গুজি দিয়া হয়। মেজি জুই দিওঁতে কেৱল বিবাহপাশত

নুসোমোৰা এগৰাকী ডেকা ল'ৰাক মেজি জ্বলোৱা পৰ্ব শুভাৰম্ভ কৰিবলৈ দিয়া হয়। জ্বলোৱাৰ ঠিক আগমুহূৰ্তত কণ কণ শিশুসকলে স্ত্ৰী হিচাপে ৰখা পশ্চিম দিশৰ মেজিৰপৰা গুজি দিয়া ধানৰ খেৰবোৰ টানি টানি সযতনে ৰাখি ঘৰলৈ আনে। লোকবিশ্বাস অনুসৰি এই মেজিৰ খেৰ ফল ধৰা গছবোৰত যেনে- আম, জামু, কঁঠাল, লিচু, নাৰিকল ইত্যাদিধৰণৰ গছবোৰত মেৰিয়াই বান্ধি দিব লাগে। এনে নকৰিলে যেন বছৰটোত গছে ফল নধৰে বুলি এক লোকবিশ্বাস মিচিং সমাজত প্ৰচলিত। ব'হাগ বিহুৰ দিনা যিদৰে গৃহস্থৰ ৰীতি-নীতি থাকে ঠিক সেইদৰেই মাঘ বিহুৰ দিনাও ৰীতি-নীতিৰে মিচিংসকলে মাঘ বিহু পালন কৰা হয়।

কাতি বিহু পালনত মিচিং জনগোষ্ঠী :
 অসমীয়াৰ তিনি বিহুৰ ভিতৰত আটাইতকৈ কঙালী বিহু বুলি ধৰা কাতি বিহুটিকো মিচিং জনগোষ্ঠীয় লোকসকলে পালন কৰা দেখা যায়। কাতি বিহুৰ দিনা অন্য জনগোষ্ঠীৰ লোকসকলে যিদৰে তুলসী গছ ৰুই তুলসীৰ তলত চাকি বস্তি জ্বলোৱা হয় ঠিক সেইদৰে মিচিংসকলে তুলসী গছ ৰোপণ কৰা নিয়ম দেখা পোৱা নাযায়। সম্প্ৰতি কোনো কোনো লোকে তুলসী তলত চাকি বস্তি জ্বলাই কাতি বিহু পালন কৰা কাৰ্যও দেখিবলৈ পোৱা যায়। মিচিংসকলে কাতি বিহুটিক কোনো কোনো ঠাইত জালুক মূতকাদ্ বুলিও কোৱা হয়। এই বিহুৰ দিনা আবেলি পৰত

ঘৰৰ গৃহস্থই বগা সাজ পৰিধান কৰি হাতত কেইটামান জালুক লগত লৈ ধাননী পথাৰলৈ চাকি শলিতা তেল লৈ যোৱা দেখিবলৈ পোৱা যায়। ৰীতি মতে শালি ধানৰ পথাৰত চাকি জ্বলাই বছৰটোৰ ভাত মুঠি পাবলৈ শস্য ভাল হওক কোনো পোক পতংগই শস্য নষ্ট কৰিব নোৱাৰে তাৰ বাবে লক্ষ্মীক সাক্ষী হিচাপে লৈ চাকি বস্তি জ্বলায় আৰু লগত লৈ অনা জালুকৰ গুটিক শালি ধানৰ পাতৰ ফাঁকে ফাঁকে গুজি দিয়া হয়। লোকবিশ্বাস মতে জালুকৰ গুটি যিদৰে মসৃণ গোট মাৰি গছত ডাল ভৰি থাকে ঠিক সেইদৰেই সোণ গুটি ধাননিও ডাল ভৰি পাতান নহৈ গুটি হ'বলৈ মনোকামনা কৰি আৰু কোনো শস্য নষ্ট কৰিব পৰা পোক পৰুৱা ধ্বংস কৰিব নোৱাৰে তাৰ বাবে নৈবেদ্য আগবঢ়ায়। কাতি বিহুৰ দিনা ধান পাতত জালুকৰ গুটি গুজি দিয়া হেতুকে কাতি বিহুক কোনো কোনো অঞ্চলত 'জালুক মূতকাদ্' বুলিও কোৱা হয়। ইয়াৰ পাছত পথাৰৰপৰা উভতি আহি লগ সমনীয়াৰ সৈতে ঘৰত যতনাই ৰখা পানীয় খাদ্যৰে সামৰ্থ্য অনুসৰি আপং এবাটিৰে সমনীয়াক আপ্যায়িত কৰা হয়। অন্য বিহুৰ দৰে কিন্তু কাতি বিহুত অধিক জাকজমকতা, খাদ্যৰ প্ৰয়োজৰ দেখা পোৱা নাযায়। সেইদৰেই মিচিংসকলে অসমীয়াৰ তিনি বিহু পালন কৰা দেখা পোৱা যায়। কিন্তু ঠাই বিশেষে মিচিংসকলৰ মাজতো কিছু বিহু পালনৰ নিয়ম সুকীয়া সুকীয়া হ'বও পাৰে।

লেখা আহ্বান

অসমীয়া বৰ্ণিলৰ আগস্তুক সংখ্যাৰ বাবে গল্প, প্ৰবন্ধ, কবিতা, অনুভৱ, লিমাৰিক, এক মিনিট গল্প, অনুবাদ কবিতা, হাইকু, অণুগল্প, স্বাস্থ্য, কেৰিয়াৰ, ৰেচিপি, নীলা খামৰ চিঠি, ভ্ৰমণ কাহিনী, বিনোদন আদি লেখা বিচৰা হৈছে।

আমাৰ ঠিকনা

হোৱাট্ এপল নম্বৰ : ৮৬৩৮৮২৫৪৮৬
 ইমেইল : bornilmagazine2019@gmail.com

অসমীয়া জাতি এক সংস্কৃতিৰান জাতি। অতীজৰে আমাৰ চহকী কৃষ্টি-সংস্কৃতিয়ে জাতিটোৰ গৰিমাৰ নিচান উৰুৱাই আছে। অসমীয়া ভাষা আমাৰ জাতিটোৰ অলংকাৰ। শান্ত সাগৰত হঠাতে কাল ধুমুহা অহাৰ দৰে ভাষাটোৰ ওপৰতো মাজে-সময়ে সংকট আহিছিল। কিন্তু বহু পুৰোধা ব্যক্তিয়ে যুগে যুগে সেই সংকটৰ ডাৰৰ আঁতৰাই ভাষাটোক পুনৰ শক্তিশালী ৰূপত বিশ্ব সাহিত্যৰ বেদীত স্থাপন কৰিছিল। লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা, হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা, হেমচন্দ্ৰ গোস্বামী, বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভা, জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালাৰ দৰে শত-সহস্ৰ মহাত্মাই অসমীয়া ভাষাক অলংকাৰ পিন্ধাই ন-ৰূপত সজালে। এনেদৰে অসমী আইৰ সিংহ সন্তানে অসমীয়া ভাষাক গৌৰৱেৰে জীয়াই থকাত সহায় কৰি আহিছে। লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ শৈলী আৰু বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাৰ সৃষ্টিত প্ৰাণৰন্ত হোৱা ভাষাটোৱে পৰৱৰ্তী সময়ত আন এটা নক্ষত্ৰ লাভ কৰিলে। তেওঁৰেই হ'ল বিশ্ব জয়ী কণ্ঠশিল্পী ড° ভূপেন হাজৰিকা। যাক প্ৰথম চিনাকি কৰি দিছিল শামুক দেখিয়ে মুকুতা চিনা লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা আৰু বিষ্ণুপ্ৰসাদ ৰাভাই। বেদী আছিল তেজপুৰৰ এখন সভাত।

ভাৰতৰত্ন ড° ভূপেন হাজৰিকা। নামেই যাৰ পৰিচয়, জীৱন যাৰ উপন্যাস সম। অসমীয়া ভাষাৰ আঙুলিত ধৰি অমিয়া সুৰেৰে গান গাই, ৰচি বিশ্ব সভাত অসমীয়া ভাষাক প্ৰতিষ্ঠা কৰি গ'ল। জাতিটোক দিলে স্বকীয়তাৰ চিনাকি। যাৰ গানত জাগি উঠে অসমীয়াৰ আৱেগ। ধনীৰ পৰা দুখীয়া, ৰণুৱা, হালোৱা, বনুৱা, বিহুৱা সকলোৰে প্ৰাণৰন্ত হৈ পৰে হৃদয়।

মহাত্মা শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ আমাৰ জাতীয় গুৰু আৰু বৰগীত তেওঁৰ অনুপম সৃষ্টি। বৰগীত অসমীয়াৰ আপুৰুগীয়া সম্পদ। সেই সম্পদত কণ্ঠেৰে মৌ ঢালিলে হাজৰিকাই। অমিয়া বৰগীত অমৰ হৈ গুঞ্জৰি ৰ'ল আমাৰ হৃদয়ৰ স্পন্দনত। বৰগীতৰ ভক্তিবস বকুলৰ সুমধুৰ সুবাস হৈ দশোদিশ আমোলমোলাই গ'ল।

প্ৰবন্ধ

অসমৰ জন-জীৱনত

ড° ভূপেন হাজৰিকাৰ

গীতৰ প্ৰভাৱ

— কুলেন ভট্টাচাৰ্য

লোকগীতসমূহ জীয়াই বখাৰ বাবে তেওঁ কৰা এনেকুৱা
 প্ৰচেষ্টাৰ আৰু শত উদাহৰণ আছে। সাধাৰণ অসমীয়াই
 দৈনন্দিন জীৱনক প্ৰতিফলিত কৰি আওৰাই অহা গীতবোৰক
 সুন্দৰভাৱে তেখেতে বাণীবদ্ধ কৰিছিল।

জাতিটোৰ হেঁপাহৰ বিহুটিয়ে এক অন্যান্য
 মধুৰ ৰূপ দিয়াটোও হাজৰিকাৰ অৰিহণা আছিল
 অতুলনীয়। ব'হাগ বিহু জাতিটোৰ কিমান
 গুৰুত্বপূৰ্ণ, সেয়া উমান দিবলৈ তেওঁ লিখিছিল-
 “ব'হাগ মাথোঁ এটি ঋতু নহয়
 নহয় ব'হাগ এটি মাহ
 অসমীয়া জাতিৰ ই আয়ুস ৰেখা
 গণ জীৱনৰ ই সাহ।”

তেওঁৰ বিহুগীতে জগাই তুলিছিল ডেকা-
 গাভৰুৰ মাজত ন-বসন্তৰ উন্মাদনা। ব'হাগে
 আত্মাহুতা কৰা প্ৰেমিক যুগলৰ বাবে তেওঁ
 গাইছিল-
 “ওঁৰে গছতে মৌৰে বাহে ল'লে
 মই নবগালোঁ গছত, বোলোঁ গছত
 গছৰ মৌ নেপাৰি মৌ বিচাৰিলোঁ
 চেনেহীৰ মিঠাকৈ ওঁঠত হে।”

তেওঁৰ বিহুগীত অলপ বেলেগধৰণৰ
 আছিল। বিহুগীতৰ মাজেদিও তেওঁ নিঃকিন
 মানুহৰ মৰ্মবেদনা আৰু ক্ষোভ দাঙি তুলিছিল।
 উপস্থাপন আছিল এনেধৰণৰ -
 “কুঁহিয়াৰ পেবাদি আমাৰ যি পেৰিছে
 চান কঢ়া ধনৰে বলত বোলোঁ বলত
 বিহুটো যাওক গৈ, সিহঁতক চাই ল'ম
 খাই ল'লোঁ আজিয়েই শপত হে।”

সামাজিক চেতনা জগাই তোলাত তেওঁৰ
 গীতৰ ভাষা আছিল সৰল অথচ তীক্ষ্ণ। সমাজত
 শোষিত শ্ৰেণীক সমদৃষ্টিৰে চাবলৈ তেওঁ
 গাইছিল-
 “মানুহে মানুহৰ বাবে

যদিহে অকণো নেভাৰে
 অকণি সহানুভূতিৰে...”

দেশৰ হকে জীৱন আত্মত দিয়া লোকৰ
 দুখত শোকত কাতৰ হৈ গাইছিল-
 “কত জোৱানৰ মৃত্যু হ'ল
 কাৰ জীৱন যৌৱন গ'ল
 সেই মৃত্যু অপৰাজেয়।”

কি অনুপম শব্দ, কি অমিয়া সুৰ! সৰল
 শব্দেৰে প্ৰতিজন অসমীয়াক চকু সেমেকাই
 দেশপ্ৰেম জগোৱা গান। জনতাৰ বুকু কঁপাই
 ‘মণিৰাম দেৱান’ বোলছবিৰ বাবে ৰচিছিল-
 “বুকু হম হম কৰে
 মোৰ আই
 কোনে নিদ্ৰা হৰে
 মোৰ আই...”

তেখেতৰ গানেৰে প্ৰকাশ পাইছিল ‘গাঁত
 ব'দ নলগা আৰু বৰযুগ নপৰা’ কৃষকৰ কৰুণ
 কাহিনী। কৃষকৰ সংগ্ৰাম দৰ্শাই তেওঁ গাইছিল-
 “অ' মোৰ ধৰিত্ৰী আই
 চৰণতে দিবা ঠাই,
 খেতিয়কৰ নিস্তাৰ নাই
 মাটি বিনে অসহায়...”

সেই সময়ৰ সমাজৰ চকুচৰহা এচামক
 গানেৰে এশিকনি দিয়াৰ সামৰ্থ্য আছিল তেওঁৰ
 গীতত। ‘জোকৰ মুখত চুণ দিবলৈ’ তেওঁ
 ৰচিছিল-

“কোনোবাই মোক হেনো
 মদাৰৰে ৰিজালে

আমাৰ দৰে লোক হেনো
কামে-কাজে নেলাগে।”

লাহে লাহে লুপ্তপ্ৰায় হ'বলৈ ধৰা সাধাৰণ
অসমীয়া মানুহৰ দ্বাৰা ৰচিত থলুৱা গীত তথা
লোকগীতবোৰ সংৰক্ষণৰ বাবে তেওঁ প্ৰচেষ্টা
চলাইছিল। যেনে-

কানাই পাৰ কৰা হে বেলিৰ পৰিল চ'য়া/নষ্ট
হৈল' দুধেৰ ভাঙাৰ বাজাৰ গৈ'ল ব'য়া...
(কামৰূপী লোকগীত)

কি বন্ধুৰ বাড়ীতে তাল গাছে
ঢোলে,/হ্যাসকা টানে পীৰিত খচে মাঘ মাসী
শীতে/বন্ধুৰ বাড়ীতে তাল গাছে ঢোলে,
(গোৱালপৰীয়া লোকগীত)

লোকগীতসমূহ জীয়াই ৰখাৰ বাবে তেওঁ
কৰা এনেকুৱা প্ৰচেষ্টাৰ আৰু শত উদাহৰণ আছে।
সাধাৰণ অসমীয়াই দৈনন্দিন জীৱনক
প্ৰতিফলিত কৰি আওৰাই অহা গীতবোৰক
সুন্দৰভাৱে তেখেতে বাণীবদ্ধ কৰিছিল।

তেখেতৰ জীৱনজোৰা সাধনা কৈ শেষ
কৰিব নোৱাৰি। সহজ-সৰল ভাষাৰে সাধাৰণ
মানুহৰ আবেগবোৰ সকলোৰে হৃদয় চুই
যোৱাকৈ পৰিৱেশন কৰাৰ এক যাদুকৰী কৰ্ম
আছিল ড° হাজৰিকাৰ।

মাটি, আকাশ, পাহাৰ, অৰণ্য, হাঁহি,
চকুপানী, শোষণ, চিঞৰ, বিপ্লৱ সকলো প্ৰকাশ
পাইছিল তেওঁৰ গানত। তেওঁৰ গানে শোষণৰ
বিৰুদ্ধে প্ৰত্যন্তৰ দিবলৈ অসমীয়া জনতাক সাহস
দিছিল। শোষণৰ বিৰুদ্ধে শোষিতক জাগ্ৰত
কৰিবলৈ তেওঁ গাইছিল-

আহ আহ ওলাই আহ

সজাগ জনতা!

আহ আহ ওলাই আহ

পোহৰ আনোতা,

ৰামৰে দেশতে থকা, ৰাৱণ বধোতে

যায় যদি যায়

জীৱনটো যাক;

গানেৰে অসমীয়া জনতাক পলকতে চকুত
চকুপানী, পলকতে দেশপ্ৰেম আৰু পলকতে
জাতীয় চেতনা আনি দিব পৰা তেখেতৰ এক
আচৰিত শক্তি আছিল। পাহাৰ-ভৈয়াম, জাতি-
উপজাতি সকলোকে চুই যোৱাকৈ তেওঁ গীত
বচিব পাৰিছিল।

সুধাকণ্ঠৰ পৰ্বতসম সৃষ্টিৰাজি আৰু
অসমীয়া সমাজত তাৰ বিশাল প্ৰভাৱ, এখন
সৰু ৰচনাত লিখিব যোৱা মানে 'এপাচি শাকত
এটি জালুক' নিচিনা কথা। তেওঁ আছিল
প্ৰকৃতাৰ্থত গণশিল্পী। অসমীয়া জনসমাজত
তেওঁ আৰু তেওঁৰ গীতৰ প্ৰভাৱ ইমানেই আছিল
যে তেওঁৰ গীতৰ অনুষ্ঠান চাবলৈ মানুহ
ঢপলিয়াই আহিছিল। প্ৰিয় শিল্পীজনাক এবাৰ
চুই চাবলৈ সকলোৰে এক বাসনা আছিল। এনে
আদৰ, নহ'বনো কিয়! তেওঁৰ গীতত আছিল
বাকৰুদ্ধ জনতাৰ প্ৰতিবাদৰ শব্দ আৰু বিপ্লৱৰ
অস্ত্ৰ।

হাতত হাৰমনিয়ামটি লৈয়ে নিমিষতে গান
বচি হিয়া উজাৰি কণ্ঠদান দিব পৰা ভাৰতৰত্নৰ
কাব্যিকতাই মানুহক মুহিছিল আৰু ভৱিষ্যতলৈও
মোহাচ্ছন্ন কৰি ৰাখিব। আমাৰ প্ৰাণৰ ভাষাটিৰ
সংকটৰ সময়ত ঢাল হৈ গীতেৰে ভাষাটোক
বিশ্বত চিনাকি কৰি যোৱা ভূপেনদা মৰিও
অমৰ। ন-প্ৰজন্মক ভূপেনদাৰ বিশাল গীতৰ
পথাৰখন আৰু তেওঁৰ ব্যক্তিত্বৰ লগত চিনাকি
কৰাই দিয়াৰ দায়িত্ব আমাৰ অগ্ৰজসকলৰ।
এনেক্ষেত্ৰত চৰকাৰ আৰু বিভিন্ন সভা-পৰিষদৰ
ভূমিকা প্ৰশংসনীয়।

আমাৰ ঠিকনা

হোৱাট্ এপল নম্বৰ :

৮৬৩৮৮২৫৪৮৬

ইমেইল :

bornilmagazine2019@gmail.com

“প্রতিদিনে গাঁৱৰ পৰা চহৰলৈ আহি বহু শ্ৰমিক দিন মজুৰিৰ কামত জড়িত হৈ থাকে। তেওঁলোকে কঠিন পৰিস্থিতিতো নিজৰ পৰিয়ালৰ ভৱিষ্যতৰ বাবে অক্লান্ত পৰিশ্ৰম কৰে। বিশেষকৈ নিৰ্মাণ শ্ৰমিক, চাহ বাগিচাৰ শ্ৰমিক, কল-কাৰখানাৰ কৰ্মচাৰী আদি বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ শ্ৰমিকৰ জীৱন সংগ্ৰাম যথেষ্ট কঠিন। শ্ৰমিকসকলৰ দৈনন্দিন জীৱন যথেষ্ট কষ্টসাধ্য। তেওঁলোকে প্ৰায়ে দীৰ্ঘ সময় কাম কৰে আৰু বহু সময়ত ন্যায্য মজুৰিৰ পৰা বঞ্চিত হয়।

এইটো এক বাস্তৱৰ মূল্যায়ন যে এখন দেশৰ সামগ্ৰিক উন্নয়নৰ কথা ক’বলৈ গ’লে শ্ৰম আৰু শ্ৰমিকসকলৰ অৱদানৰ কথা নোকোৱাকৈ থাকিব নোৱাৰে। কাৰণ দেশখনৰ উন্নয়নৰ মূল ভেটিয়েই হৈছে শ্ৰম আৰু সেই শ্ৰমৰ বাহকেই হ’ল শ্ৰমিকসকল। তেওঁলোকৰ অক্লান্ত পৰিশ্ৰম, ত্যাগ আৰু নিষ্ঠাই দেশখনৰ অৰ্থনীতি বহু উন্নত পৰ্যায় লৈ বিকশিত কৰিব পাৰে। কৃষি, উদ্যোগ, নিৰ্মাণ, পৰিবহণ আদি সকলো ক্ষেত্ৰতেই শ্ৰমিকসকলৰ অবিৰাম পৰিশ্ৰমেই দেশৰ প্ৰগতিৰ মূল চালিকা শক্তি হিচাপে পৰিগণিত হয়। সেইয়ে তেওঁলোকক দেশৰ অৰ্থনীতিৰ “মেৰুদণ্ড” বুলিও কোৱা হয়। তেওঁলোকেই হৈছে দেশৰ প্ৰকৃত নিৰ্মাণকাৰী তথা দেশ-সমাজৰ খনিকৰ,

যিসকলে ৰ’দ-বৰষুণ, শীত-তাপ নেওচি নিষ্ঠাৰে কাম কৰি আজি আমাৰ দেশ-সমাজৰ অৰ্থনীতিৰ প্ৰগতিৰ পথ সুগম কৰি তোলে। তেওঁলোকৰ কৰ্মস্পৃহা আৰু ত্যাগেই দেশৰ উন্নতিৰ মূল ভেটি কাৰণ তেওঁলোকৰ প্ৰতিটো দিনৰ পৰিশ্ৰমেই দেশক আত্মনিৰ্ভৰশীলতাৰ দিশে লৈ যায়।

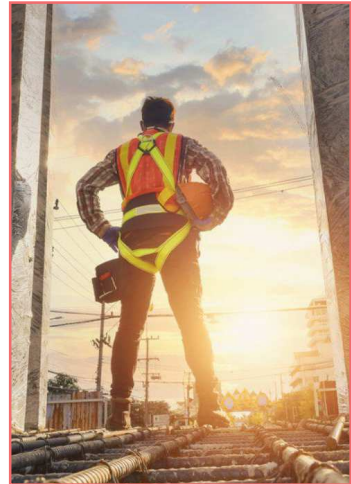
ভাৰতবৰ্ষৰ দৰে এখন বিকাশশীল দেশত কোটি কোটি শ্ৰমিক বিভিন্ন ক্ষেত্ৰত নিয়োজিত হৈ আছে। বিভিন্ন চৰকাৰী তথ্য অনুসৰি, দেশত প্ৰায় ৫০ কোটিতকৈও অধিক শ্ৰমিক আছে, যাৰ

প্ৰবন্ধ

দেশৰ প্ৰগতিৰ শক্তিয়েই হ’ল

একো একোজন শ্ৰমিক

— শংকৰ দেৱ

ভিতৰত প্ৰায় ৯০ শতাংশ অসংগঠিত খণ্ডত নিয়োজিত। এই অসংগঠিত খণ্ডৰ শ্ৰমিকসকলৰ মাজত দিন মজুৰি কৰা শ্ৰমিক, কৃষি শ্ৰমিক, নিৰ্মাণ শ্ৰমিক, গৃহকৰ্মী, চাহ বাগিচাৰ শ্ৰমিক আদি অন্তৰ্ভুক্ত। অসমৰ ক্ষেত্ৰতো চাহ বাগিচাৰ উদ্যোগত লাখ লাখ শ্ৰমিক নিয়োজিত হৈ আছে, যিয়ে ৰাজ্যখনৰ অৰ্থনীতিত এক বিশেষ অৱদান আগবঢ়াই আহিছে। ২০১১ চনৰ জনসংখ্যা গণনা আৰু পৰৱৰ্তী তথ্য অনুসৰি, দেশত প্ৰায় ৪০-৫০ শতাংশ লোক কোনোবা নহয় কোনোবা যিকোনো ধৰণৰ শ্ৰমমূলক কৰ্মত জড়িত। বিশেষকৈ কৃষি খণ্ডত অধিকাংশ শ্ৰমিক নিয়োজিত যদিও বৰ্তমান উদ্যোগ আৰু সেৱা খণ্ডতো শ্ৰমিকসকলৰ অংশগ্ৰহণ দ্ৰুতগতিত বৃদ্ধি পাই আহিছে। পথ-ঘাট, ৰে'লপথ, ঘৰ-বাৰী, সেতু আদি নিৰ্মাণত তেওঁলোকৰ অৱদান অপৰিসীম।

প্ৰতিদিনে গাঁৱৰ পৰা চহৰলৈ আহি বহু শ্ৰমিক দিন মজুৰিৰ কামত জড়িত হৈ থাকে। তেওঁলোকে কঠিন পৰিস্থিতিতো নিজৰ পৰিয়ালৰ ভৱিষ্যতৰ বাবে অক্লান্ত পৰিশ্ৰম কৰে। বিশেষকৈ নিৰ্মাণ শ্ৰমিক, চাহ বাগিচাৰ শ্ৰমিক, কল-কাৰখানাৰ কৰ্মচাৰী আদি বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ শ্ৰমিকৰ জীৱন সংগ্ৰাম যথেষ্ট কঠিন। শ্ৰমিকসকলৰ দৈনন্দিন জীৱন যথেষ্ট কষ্টসাধ্য। তেওঁলোকে প্ৰায়ে দীৰ্ঘ সময় কাম কৰে আৰু বহু সময়ত ন্যায্য মজুৰিৰ পৰা বঞ্চিত হয়। তেওঁলোকে প্ৰায়ে কম মজুৰি, অনিৰাপদ কৰ্মস্থল আৰু স্বাস্থ্যজনিত সমস্যাক সন্মুখীন হৈ দিন পাৰ কৰিব লগা হয়।

২০১৯ চনৰ “Periodic Labour Force Survey (PLFS)” অনুসৰি, ভাৰতত বহু শ্ৰমিকৰ মাহিলি আয় এতিয়াও অতি কম। লগতে স্বাস্থ্য সুৰক্ষা, পেঞ্চন, বীমা আদি মৌলিক সুবিধাৰ অভাৱো দেখা যায়। সেইয়ে শ্ৰমিকসকলৰ কল্যাণৰ বাবে চৰকাৰে বিভিন্ন আইন আৰু আঁচনি গ্ৰহণ কৰিছে। “Minimum Wages Act, 1948” ৰ জৰিয়তে শ্ৰমিকসকলৰ ন্যূনতম মজুৰি নিশ্চিত কৰাৰ

চেষ্টা কৰা হৈছে। “MGNREGA (Mahatma Gandhi Rural Employment Guarantee Act)” ৰ জৰিয়তে গ্ৰামাঞ্চলৰ শ্ৰমিকসকলক বছৰত কমেও ১০০ দিনৰ কৰ্মসংস্থানৰ নিশ্চয়তা প্ৰদান কৰা হৈছে। ইয়াৰ উপৰিও “e-Shram Portal” ৰ জৰিয়তে অসংগঠিত শ্ৰমিকসকলক এক কেন্দ্ৰীয় ডাটাবেচত অন্তৰ্ভুক্ত কৰি বিভিন্ন সুবিধা প্ৰদান কৰাৰ উদ্যোগ লোৱা হৈছে। লগতে সামাজিক সুৰক্ষা, স্বাস্থ্য সুবিধা আৰু কৰ্মস্থলৰ সুৰক্ষা নিশ্চিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰতো গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছে। তথাপিও বাস্তৱ ক্ষেত্ৰত বহু শ্ৰমিক এতিয়াও এই সুবিধাসমূহৰ পৰা বঞ্চিত হৈ আছে, যাৰ বাবে অধিক সচেতনতা আৰু কাৰ্যকৰী পদক্ষেপৰ প্ৰয়োজন।

বিশেষকৈ ক’ভিড-১৯ মহামাৰীৰ সময়ত শ্ৰমিকসকলৰ দুখ-দুৰ্দশা স্পষ্টকৈ পোহৰলৈ আহিছিল। লাখ লাখ প্ৰব্ৰজন শ্ৰমিক নিজৰ ঘৰলৈ উভতি যাবলৈ বাধ্য হৈছিল, যিয়ে আমাৰ সমাজত শ্ৰমিকসকলৰ সুৰক্ষাৰ অভাৱৰ দিশটো উন্মোচন কৰি দিছিল। এই অভিজ্ঞতাই শ্ৰমিকসকলৰ বাবে অধিক সুসংহত নীতি আৰু সহায় ব্যৱস্থাৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ প্ৰকাশ কৰে।

শেষান্তৰত ক’ব পাৰি যে শ্ৰমিকসকলৰ অক্লান্ত পৰিশ্ৰম অবিহনে এখন দেশৰ প্ৰগতি কল্পনাই কৰিব নোৱাৰি। তেওঁলোকেই আমাৰ উন্নয়নৰ নীৰৱ নায়ক। শ্ৰমিকসকলৰ এই অৱদান স্বীকাৰ কৰাৰ উদ্দেশ্যে প্ৰতিবছৰে ১ মে’ তাৰিখে “আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় শ্ৰমিক দিৱস (Labour Day)” হিচাপে পালন কৰা হয়। এই দিনটোত শ্ৰমিকসকলৰ অধিকাৰ, সুৰক্ষা আৰু কল্যাণৰ বিষয়ে সচেতনতা বৃদ্ধি কৰা হয়। লগতে ক’ব পাৰি যে শ্ৰমিকসকলৰ জীৱনৰ মান উন্নত কৰা আমাৰ সকলোৰে এক প্ৰধান দায়িত্ব। সমৃদ্ধিশালী সমাজ গঢ়ি তেওঁলোকৰ ন্যায্য মজুৰি, স্বাস্থ্যসেৱা, শিক্ষা আৰু বাসস্থানৰ সুবিধা নিশ্চিত কৰাটো অত্যন্ত প্ৰয়োজনীয়।

‘দুখীয়াৰ কলিজা নিগৰি ল’ব
টুপি টুপি তেজ শুহি শুহি পিব
ৰুকি ৰুকি মঙহ চোবাই খাব
কুৰুকি হাড় কেইডালো চোবাব,
হুঁচিয়াৰ! হুঁচিয়াৰ!
ধনী! মহাজন! জমিদাৰ!
হুঁচিয়াৰ! হুঁচিয়াৰ!
—বিষ্ণু ৰাভা

আজি শ্ৰমিক দিৱস। আজিৰ দিনটো বিশ্বৰ শ্ৰমিক শ্ৰেণীৰ ঐক্য আৰু সংহতিৰ প্ৰতীক মে’ দিৱস। এই দিনটোত শ্ৰমিকসকলে জাগৰণৰ, মানুহৰ ওপৰত মানুহৰ সকলো প্ৰকাৰৰ নিৰ্যাতনৰ, অত্যাচাৰৰ, বল প্ৰয়োগৰ আৰু নিপীড়নৰ বিৰুদ্ধে সংগ্ৰামত তেওঁলোকৰ সংহতি, কোটি-কোটি শ্ৰমজীৱী মানুহক ক্ষুধা, দাৰিদ্ৰ্য আৰু লাঞ্ছনাৰ পৰা মুক্ত কৰাৰ সংগ্ৰামত তেওঁলোকৰ সংহতিৰ দিন হিচাপে উদযাপন কৰি আহিছে। এই বিৰাট সংগ্ৰামখনত সংযুক্ত হৈ আছে দুখন জগত। সেয়া হৈছে শোষণ আৰু দাসত্বৰ উপৰি ভাতৃত্ব আৰু মুক্তিৰ জগত। এক কথাত এই দুখন জগত হৈছে পুঁজিৰ জগত আৰু শ্ৰমৰ জগত। এফালে আছে এমুঠি ধনীক তেজ শোহা ৰাফ্‌সৰ দল আৰু আনফালে আছে কোটি কোটি বঞ্চিত মানুহ।

১৮৮৬ চনৰ ১ মে’ শ্ৰমিক আন্দোলনৰ ইতিহাস ৰঞ্জিত এটি দিন। এই দিনটোৰপৰাই নিৰ্যাতিত নিপীড়িত শ্ৰমিক, বনুৱা, কৃষকসকল সন্মিলিত হৈ দাবী উত্থাপন কৰিলে যে

শ্ৰমিক দিৱসৰ

তাৎপৰ্য আৰু গুৰুত্ব

— প্ৰাঞ্জল বৰদলৈ

এনে এক খবৰ পাই পুঁজিপতি, জমিদাৰ আদি ধনীক শ্ৰেণী ক্ষুদ্ধ হৈ উঠিল। শ্ৰমিকবৃন্দৰ এই কাৰ্যক উচিত প্ৰত্যুত্তৰ দিবৰ বাবে কেৱল নিজৰ লাভ-লোকচানৰ হিচাপ-নিকাচ কৰিয়েই মালিকসকল গৰজি উঠিল। আৰম্ভ হ’ল নানান কুট-কৌশল, যড়যন্ত্ৰ আৰু চক্ৰান্ত। ফলত যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ চিকাগো চহৰত ৰণ দুন্দুভি বাজি উঠিল। চিকাগো চহৰ তেজেৰে ৰাঙলী হ’ল। বহুজন শ্ৰমিকে প্ৰাণ হেৰুৱালে। অসংখ্যজন আহত হ’ল।

তেওঁলোকৰ কামৰ সময় আঠ ঘণ্টাৰ অধিক হ'ব নোৱাৰিব। স্বতঃস্ফূৰ্তভাৱেই এই আহ্বানৰ প্ৰতি বিভিন্ন শ্ৰমিক সংগঠনবোৰে দূৰন্ত গতিত সঁহাৰি জনাই মানৱীয় প্ৰমূল্যৰাজিৰ প্ৰতি অধিক সচেতন হৈ পৰে। এনে এক স্থিৰ সিদ্ধান্তত উপনীত হৈ সেইদিনা ব্যাপক উদ্দেশ্যৰে সকলো শ্ৰমিক সংঘবদ্ধ হৈ নিজৰ প্ৰাপ্য আৰু অধিকাৰৰ দাবীত কল-কাৰখানাৰপৰা সদল-বলে ওলাই আহি ধৰ্মঘটৰ দৰে কাৰ্যসূচীত অংশগ্ৰহণ কৰি সমাজৰ ৰক্ষণশীল কিম্বা প্ৰতিপত্তিশীল শ্ৰেণীটোৰ বিৰুদ্ধে বিদ্ৰোহৰ অশনি সংকেত বজাই তোলে।

এনে এক খবৰ পাই পূঁজিপতি, জমিদাৰ আদি ধনীক শ্ৰেণী ক্ষুদ্ধ হৈ উঠিল। শ্ৰমিকবৃন্দৰ এই কাৰ্যক উচিত প্ৰত্যুত্তৰ দিবৰ বাবে কেৱল নিজৰ লাভ-লোকচানৰ হিচাপ-নিকাচ কৰিয়েই মালিকসকল গৰজি উঠিল। আৰম্ভ হ'ল নানান কুট-কৌশল, যড়যন্ত্ৰ আৰু চক্ৰান্ত। ফলত যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ চিকাগো চহৰত ৰণ দুন্দুভি বাজি উঠিল। চিকাগো চহৰ তেজেৰে ৰাঙলী হ'ল। বহুজন শ্ৰমিকে প্ৰাণ হেৰুৱালে। অসংখ্যজন আহত হ'ল। পংগুত্ব জীৱন আঁকোৱালি ল'লে সহস্ৰজনে। বতাহত নিনাদিত হ'ল হেজাৰ হেজাৰ কৃষক-বনুৱা, শ্ৰমিকৰ হিয়া ভঙা কান্দোনৰ ৰোল, বন্দুক-বাৰুদৰ শব্দত আকাশ-বতাহ ৰজনজনাই উঠিল। নিৰস্ত্ৰ তথা নিৰীহ শ্ৰমিকক উপলক্ষ কৰি চলোৱা এই শোকাৰহ হত্যালীলাত সমগ্ৰ বিশ্ব কঁপি উঠিল। পৃথিৱীৰ লাখ লাখ মেহনতি জনতাৰ জীৱনলৈ নামি আহিল যেন ঘোৰ অমানিশা।

শ্ৰমিকসকলৰ মূল দাবীয়েই আছিল— আঠ ঘণ্টা কাম, আঠ ঘণ্টা বিনোদন আৰু আঠ ঘণ্টা বিশ্রাম। এই দাবী উত্থাপন কৰিবলৈ যাওঁতেই শ্ৰমিকসকল হৈ পৰিল ধনী জমিদাৰসকলৰ শত্ৰু, চক্ৰান্তকাৰী আৰু

যড়যন্ত্ৰকাৰী দল। নিৰ্দয়ভাৱে শ্ৰমিকসকলৰ কেন্দ্ৰ কৰি ক্ষমতাশালীসকলে চলাই গ'ল অমানৱীয় অত্যাচাৰ-উৎপীড়ন। যি যন্ত্ৰণা মৃত্যুতকৈও ভয়াৱহ। নিজৰ বিলাসবহুল জীৱন-যাপন, ক্ষুদ্ৰ স্বার্থ ৰক্ষাৰ হাবিৱাস আৰু সৰ্বগীয় সুখ-শান্তি লাভৰ দুৰ্বাৰ আশা আৰু আনন্দত মত্ত হৈ শ্ৰমজীৱী কৃষক, বনুৱা, শ্ৰমিকসকলৰ ওপৰত চলাই যোৱা পশুসুলভ আচৰণ, লেতেৰা ৰাজনীতি কিম্বা একনায়কত্ব শাসনৰ দিনটোৰপৰাই বিশ্বৰ শ্ৰমিকসকলে নিজৰ ব্যৰ্থতা আৰু ভুলখিনি আত্মসমালোচনা কৰি প্ৰাপ্য অধিকাৰৰ ক্ষেত্ৰত অধিক সচেতন হৈ প্ৰত্যেকেই প্ৰত্যেকৰ অধিকাৰ সাব্যস্ত কৰিবলৈ দৃঢ় সংকল্পবদ্ধ হওক।

এসজ শান্তিৰে খোৱা, এযোৰ ভাল বস্ত্ৰ পৰিধান কৰা আৰু এখন্তেক বিশ্রাম লোৱাৰ অধিকাৰ সকলোৰে আছে। এই অধিকাৰক প্ৰতি মুহূৰ্ততে সুৰক্ষা দিব লাগিব শ্ৰমিক শ্ৰেণীয়ে নিজেই। অন্যথা হাড় ভঙা পৰিশ্ৰমেৰে জীৱন জীৱিকাৰ বাবে কৰা সংগ্ৰামখনে খাটিখোৱা শ্ৰমিক শ্ৰেণীটোক তেওঁলোকৰ অজ্ঞতা বা সচেতনহীনতাৰ সুযোগ

গ্ৰহণ কৰি সদায়েই সমাজৰ ধনী জমিদাৰহঁতে নিজৰ স্বার্থৰ খাতিৰত ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ কুঠাবোধ নকৰিব। গতিকে মানুহ হিচাপে জীয়াই থকাৰ মৌলিক অধিকাৰখিনি সাব্যস্ত কৰিব পৰাকৈ শ্ৰমিক ভাই-বন্ধুসকলে কাৰো প্ৰৰোচনাত ভুল নগৈ নিজৰ অধিকাৰ আৰু অস্তিত্ব ৰক্ষা কৰি বিচক্ষণতাৰ পৰিচয় দাঙি ধৰাৰ বাবে ঐক্যবদ্ধ ৰূপত ওলাই আহিব লাগিব। তেওঁলোক নিজৰ জাতি-মাটিৰ বাবেও সমানেই সচেতন হৈ সমাজৰ অৰ্থলোভী, ধনী, চক্ৰান্তকাৰীহঁতৰ কু-চক্ৰান্তক নিজ হাতে দমন কৰিব পাৰিব লাগিব। এক মে'ৰ শ্ৰমিক দিৱস আয়োজনৰ সাৰ্থকতাও বোধহয় তাতেই...।

আদৰ পাই স্মিতাই আগতকৈও জোৰেৰে সাবটি ধৰি ক'লে-
 “নাজানো সুভাষ, মোৰ কিবা এটা ভাল লগা নাই। মন্ত্ৰী বিধায়কে
 হাজাৰ ক'লেও কিবা এটা ভয়ে মোক আঙুৰি আছে জানা! সেই
 প্ৰভাৱশালী ব্যক্তিসমূহক হাজাৰো বন্দুকধাৰী ছিকিউৰিটিয়ে
 আঙুৰি থাকে। কেতিয়াবা শুনিছানে তেনে ব্যক্তিক পগবন্দী কৰা?
 অপহৰণ কৰা? জনা হোৱাৰেপৰা আজিলৈকে যিমান দেখিছোঁ,
 যিমান শুনিছোঁ কাশ্মীৰ ভেলীত সন্ত্ৰাসবাদীৰ লক্ষ্য সদায় পৰ্যটক।
 তাৰ কাৰণে নোহোৱা নহয়।”

শেষ পৰ্যন্ত ভিছাৰ কামটো হৈ নুঠিলগৈ। কেইদিনমান; সম্ভৱ কেইমাহমান
 পিছুৱাই গ'ল। বিয়াৰ বাবে লোৱা ছুটীও শেষেই, এসপ্তাহহে বাকী। সেয়ে ন-
 কইনা মানে মোৰ পত্নীক লৈ মিনি চুইজাৰলেণ্ড যুৰি অহাৰ পৰামৰ্শ দিলে
 পৰিয়ালৰ লগতে বন্ধু মহলে। মানে হনিমুন! বিয়া বুলি লগ হোৱা মিতিৰ-
 কুটুম সকলোৰে তাত সমৰ্থন আগবঢ়ালে। প্ৰস্তাৱটোত পত্নী স্মিতা যেন সুখী
 হোৱা নাছিল। তাই তাত মৃদু আপত্তিহে কৰিছিল, আপত্তি কাশ্মীৰলৈ যোৱাত।
 ভয়ত, সন্দেহত! তাইৰ হেনো সৰুৰেপৰা বহুতো সপোন আছিল কাশ্মীৰ
 যাবলৈ, ওচৰৰ পৰা চাবলৈ। কিন্তু তাৰ ঠাণ্ডা প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশৰ বিপৰীতে
 সন্ত্ৰাসবাদীয়ে সৃষ্টিকৰা জুন-জুলাই মাহৰ ভৰ-দুপৰীয়াৰ দৰে দেহ-মন দেহ-
 পুৰি মাৰা গৰম পৰিস্থিতিয়েই হ'ল তাইৰ ভয়ৰ কাৰণ। তাইৰ ভয় দেখি মোৰ
 প্ৰথমে হাঁহি উঠিছিল যদিও তাক লুকাই কৈছিলোঁ- “এতিয়া আৰু সেই দিন
 নাই প্ৰিয়ে। ভয় আৰু শংকাৰ দিনবোৰৰ অন্ত পৰিল। ক'ব পাৰা কাশ্মীৰৰপৰা
 পলাল সেই দিন। উকলিল সন্ত্ৰাসবাদীৰ টিঘিলঘিলনি। চোৱা স্মিতা, মাত্ৰ দুটা
 দিন আগতে আমাৰ প্ৰভাৱশালী মন্ত্ৰীয়ে কাশ্মীৰ উপত্যকা ভ্ৰমণ কৰি আহিল।
 বাৰে বাৰে কৈছে, ইয়াত এতিয়া একো ভয় নাই। সকলো আহক। চোৱা

গল্প

□ নদূৰ

এক শোকগাথা

— ৰাধিকা দাস কলিতা

স্মিতা, কাশ্মীৰৰ আমাৰ দেশৰ অংগ ভাই! আমি ভয় কৰি থাকিলে শত্ৰুৱে লাই পাব। ভয় নকৰিবা, মইতো দেশৰ হিৰোৱে হয়। হিৰো তোমাৰ লগে লগে আছোঁ।”

তাইক জোকাবলৈ পুনৰ কৈছিলোঁ- “মাৰ কাষত থাকিও ভয় কৰানে?”

মিছাকৈ অকণমান হাঁহি ব'লৈ চেষ্টা কৰিলেও তাইৰ স্নান মুখ পূৰাদমে পোহৰ হোৱা নাই। চকু মুখত ফুটি উঠিছে এক অনামী শংকা। তথাপি মুখলৈ সামান্য হাঁহি এটা জোৰকৈ টানি আনি মোৰ বুকুৰ মাজত সোমাই পৰিল। ময়ো তাইক জোৰকৈ সাবটি ধৰিলোঁ, যেন বুজাই দিবলৈ চেষ্টা কৰিছোঁ- “মই কাষত থাকিলে তোমাৰ কোনো ভয় নাই প্ৰিয়ে।”

আদৰ পাই স্মিতাই আগতকৈও জোৰেৰে সাবটি ধৰি ক'লে- “নাজনো সুভাষ, মোৰ কিবা এটা ভাল লগা নাই। মন্ত্ৰী বিধায়কে হাজাৰ ক'লেও কিবা এটা ভয়ে মোক আঙুৰি আছে জানা! সেই প্ৰভাৱশালী ব্যক্তিসমূহক হাজাৰো বন্দুকধাৰী ছিকিউৰিটিয়ে আঙুৰি থাকে। কেতিয়াবা শুনিছানে তেনে ব্যক্তিক পণবন্দী কৰা? অপহৰণ কৰা? জনা হোৱাৰেপৰা আজিলৈকে যিমান দেখিছোঁ, যিমান শুনিছোঁ কাশ্মীৰৰ ভেলীত সন্ত্ৰাসবাদীৰ লক্ষ্য সদায় পৰ্যটক। তাৰ কাৰণো নোহোৱা নহয়।”

একেবাৰে কম কথাকোৱা স্মিতাই সিদিনা মোৰ আগত মুকলি মনে মনৰ শংকা প্ৰকাশ কৰে। আৰু মোৰ তাইৰ মুখৰপৰা সিদিনা একেলেথাৰিয়ে ইমানবোৰ কথা শুনিবলৈ ভাগ্য হ'ল। যি বিষয়েই নহওক, স্মিতাক বুকুৰ মাজত সাবটি ৰাখিবলৈ বৰ ভাল লাগিছিল। কপালত লাহেকৈ এটা চুমা আঁকি দি আকৌ কৈছিলোঁ- “তোমাৰ ধাৰণা একেবাৰে ভুল স্মিতা। আজিকালি পৰ্যটকৰ সুৰক্ষাৰ বাবেও উচিত ব্যৱস্থা নোহোৱাকৈ নাথাকে। তুমি বেছি ভয় খালে বাদ দিয়া য়োক সেইটো প্ৰথাম। মোৰ কিন্তু ভীষণ ইচ্ছা আছিল ভূস্বৰ্গলৈ যোৱাৰ। জীৱিতকালতে স্বৰ্গ দেখাৰ সৌভাগ্য কিমানৰ হয়? তোমাৰ দৰে সুন্দৰী পত্নী পোৱাৰ

পাছততো এতিয়া সদায় চকুমেলিয়ে সপোন দেখা হৈছোঁ, চুইজাৰলেণ্ডৰ বৰফেৰে ভৰা পাহাৰত হিন্দী চিনেমাৰ দৰে বাগৰি বাগৰি গান গাই ফুৰাৰ সপোন। গান গাব নাজানো, যদিও কেতিয়াবা গুণগুণাই বৰ ভাল পাওঁ।”

“কিতনী খুবছুবত যে তছবীৰ হো,
মৌচম বে-মিচাল, বে-নজীৰ হো;
যে কাশ্মীৰ হো, যে কাশ্মীৰ হো...,
আৰে মৌচম বে-মিচাল বে-নজীৰ হো...,
যে কাশ্মীৰ হো, যে...!”

স্মিতাই এটা শিশুৰ দৰেই হাঁহিছিল। স্মিতাক যেতিয়াই বুকুৰ মাজত সাবটি লওঁ, এনে লাগে যেন এপাচি ঠলঠলীয়া মাখনৰ মাজতহে সোমাই পৰিছোঁ। ইমান কোমল দেহ। এইকেইটা দিনতে অনুভৱ কৰিছোঁ তাইৰ মনটোও দেহটোৰ দৰেই কোমল আৰু অ-মলিন।

“বাঃ বাঃ জনাব, অতি সুন্দৰ! অতি সুন্দৰ! মইতো পাহৰি আছিলোঁ, দেশৰ হিৰোসকল সকলোফালেই ওস্তাদ। দেশৰক্ষাৰপৰা কলা-সংস্কৃতিলৈ সকলো ফিল্ডতে পাকৈ ত খেলুৱৈ।”-তাই দুচকুত একেই হাঁহি ৰাখি চকুত চকু থৈ কৈ উঠিল। কথা কওঁতে ফুটি উঠিছে যে তাই মোৰ দৰেই পৰম তৃপ্তিৰে তৃপ্ত। এইবাৰ তাই মনত পেলাই দিলে কাশ্মীৰৰ ভেলীত দৃশ্যগ্ৰহণ কৰা আন এটা গানৰ কলি, শম্মী কাপুৰ আৰু শৰ্মিলা ঠাকুৰৰ-

“কাশ্মীৰ কি ক'লি হু ম্যে...।” -এইটো লেডিজ ভাৰ্চন, লতাজীৰ। এইবাৰ স্মিতাই বহি ল'লে আৰু মোৰ বাহু দুটাত লাহেকৈ ধৰি লৈ হাঁহি হাঁহি ক'লে- “কাশ্মীৰৰ পাহাৰীয়া বৰফৰ মাজত শম্মী কাপুৰ আৰু চায়েৰা বানুৰ- য়া-হু! চাহে কোই মুঝে জংগলি কহে, কোহ-না দৌ যৌ কেহতা ৰহে;... ব-হু-ত ধুনীয়া ঠাই আৰু...।”

“হেই, এইবোৰ বিছনাত বহি বহি গোৱা গান নহয় দেই। এই গানটো শুনিবলৈ হ'লে তুমি কাশ্মীৰৰ সেই পাহাৰখনলৈ যাবই লাগিব

মোৰ প্ৰিয়ে দেৱীস্মিতা। তেনেদৰেই জঁপিয়াই জঁপিয়াই গাই দিওঁ নেকি এবাৰ। সকলোৰে শুনাকৈ?” - মোৰ কোৱা শেষেই নহ'ল, তাই খিলখিলকৈ হাঁহি দিলে। তেনেতে দুৱাৰত টোকৰ পৰিল, মায়ে মাতি আছে। একে জঁপে বিছনাৰপৰা নামি দুৱাৰ খুলিলোঁ। তেতিয়ালৈকে স্মিতাও নামি আহি ওচৰ পালেহি। মাৰ-দেউতাৰ বিছনাত আড্ডা বহিছে। সন্ধিয়াৰ আড্ডা। আমিবোৰ মা-দেউতাৰ কোঠালৈ গৈ বিছনাত তাচখেলাৰ বাবে বহি গ'লোঁ। কোঠাটো সন্ধিয়াৰ ক্লাবঘৰ হৈ পৰিল। সকলোৰে মাজত বয়স আৰু সম্পৰ্কৰ ৰেখাডাল অস্পষ্ট হৈ আহিল। আমাৰ ঘৰৰ পৰিৱেশ তাচখেলাৰ সময়ত সদায় এনেকুৱাই হয়। এই সময়খিনি স্মিতাৰ বাবে আটাইতকৈ ভাল লগা সময়। এনেকুৱা পৰিৱেশেই হয়তো স্মিতাক দুই চাৰিদিনতে ঘৰখনৰ লগত গাখীৰ চেনিৰ দৰে ঘোল খোৱাত সহায় কৰিছে। হ'ব পাৰে, হ'ব পাৰে সেইটো।

শেষত সিদ্ধান্ত হ'ল কাশ্মীৰলৈ যোৱাৰ। স্মিতা মান্তি হ'ল। ভয় আঁতৰিল নে মোৰ আগ্ৰহৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি ভয়ে ভয়ে সহাবি জনালে ক'ব নোৱাৰোঁ। ময়ো সুবিধা হেৰুওৱাৰ ভয়ত অলপমান স্বাৰ্থপৰ হৈ বৰবেছিনুসুখিলোঁ। কিন্তু তাইক অকণো দুখী যেনো লগা নাছিল। বিয়ালৈ অহা মিতিৰ-কুটুম গৈ ঘৰখন আজৰি হোৱাইনাই।

সময়ত নৱবিবাহিতা পত্নী স্মিতাক লৈ ওলালোঁ হ নিমুনলৈ; ভূ স্বৰ্গ মিনি চুইজাৰলেণ্ডলৈ। কাশ্মীৰৰ সৌন্দৰ্যই দেশী-বিদেশী সকলোকে হাতবাঁড়িল মাতে। কাশ্মীৰৰ পেহেলগামস্থিত মিনি চুইজাৰলেণ্ড স্বৰ্গতো অধিক। এনেও 'জননী জন্মভূমি স্বৰ্গদপি গৰীয়সী!' ভাৰতবৰ্ষ মোৰ দেশ, মোৰ আই, মোৰ জননী। ভাবিলোঁ, ইউৰোপৰ আল্লছ পৰ্বতমালাৰ দেশ চুইজাৰলেণ্ড দেখাৰ আগতে মাতৃ ভূমিৰ মিনি-চুইজাৰলেণ্ডৰ সৌন্দৰ্য উপভোগ কৰি আহোঁ। এছিয়া আৰু ইউৰোপৰ চুইজাৰলেণ্ডৰ সৌন্দৰ্য অন্ততঃ মনৰ তুলাচনীত

তুলিবলৈ সহজ হ'ব। আল্লছ পৰ্বতমালাই আঙুৰি নাথাকিলেও পাইন গছেৰে ভৰা পৰ্বতৰ ৰূপ লাৱণ্য কোনোগুণেই কম হ'ব নোৱাৰে। মিনি চুইজাৰলেণ্ড- বহু পুৰণি প্ৰকাণ্ড প্ৰকাণ্ড পাইন গছৰ জংঘলেৰে পৰ্বতৰ গাৰে ধীৰে ধীৰে তললৈ নামি অহা ৰাশি ৰাশি বৰফ, যাক আমাৰ মানুহে গ্লেছিয়াৰ বুলি কৈ মৰম কৰে তাত খেলিবলৈ মনে মনে হামৰাও কাঢ়িবলৈ ধৰিলোঁ। দুচকু মেলি 'যা-ছ...' গীতটো হৃদয়ৰ টেপ-ৰেকৰ্ডৰত উপভোগ কৰি থকা হ'লোঁ। যেনিয়েই চকু যায় তেনিয়েই শম্ভী কাপুৰ আৰু শৰ্মিলা ঠাকুৰকে দেখোঁ, আৰু অনবৰতে কণত বাজিতাকে 'যা-ছ...!' এবাৰ চকু মেলি সপোন দেখাৰ অপৰাধত সেইটোৱে খেদিহে ফুৰিছে যেন।

ভাৰতীয় নৌসেনা বিষয়া হিচাপে যোগদান কৰাৰ পাছত কামেই মোৰ বাবে 'অৰ্জুনৰ লক্ষ্যভেদ'ৰ সেই মাছৰ চকুটো হৈ ওলমি থকা হৈছে। চাকৰিলৈ ওভতাৰ পাছত আকৌবা কেতিয়া ছুটী পোৱা যায় তাৰ কোনো নিশ্চয়তা নাই বুলি ভাবিয়েই পৰিয়ালৰ আটায়ে পত্নী স্মিতাক এবাৰ অন্ততঃ কাশ্মীৰৰ পৰাই ফুৰাই অনাত গুৰুত্ব দিলে।

“স্মিতা ধৰি অনা পখীৰ দৰে। মৰম কৰিলেহে পোহ মানিব।” -ময়ে এনেদৰে বজাই সংসাৰ ধৰ্মৰ পাঠ পঢ়াব বিচাৰিছিল।

এদিন ডাল লেকৰ হাউছবুটত কটালোঁ। স্মিতাৰ আনন্দৰ সীমা নাই। বাহুত ফুটফুটীয়া ৰঙীন পাখি পিন্ধি পখিলা উৰাদি উৰি ফুৰিছে। সঁচাকথা ক'বলৈ গ'লে পাখিত পাখি লগাই উৰি ফুৰিছে মোৰো মন। 'আহ... ভূস্বৰ্গ! অপূৰ্ব সুন্দৰ' কাশ্মীৰৰ এই দৃশ্যৰাজি! তাতে গাত গা লগাই সুন্দৰী নৱবিবাহিতা পত্নী স্মিতা। মাহ-হালধিৰ গোন্ধে মোৰ মন মতলীয়া কৰি ৰাখিছে। স্মিতাৰ দুহাতত জেতুকাৰ বোলেৰে লিখা মোৰ নামটো বৰ সুন্দৰকৈ জিলিকি আছে। কথাই কথাই নানা অজ্জহাতত স্মিতাৰ দুই হাত মোৰ হাতৰ মুঠিত ৰাখি নিজৰ নামটো পঢ়ি চাওঁ। সকলো সুন্দৰ বস্তুৱে একেলগে ভিৰ কৰিছেহি। যেন সুখৰ

সাগৰ মছনত সকলো বিচৰা বস্তুৰেই জাকি মাৰি সোপাকে চকুৰ আগত উপস্থিত হৈছেহি- 'লোৱা, তোমাৰ বাবে বিচৰা সকলো ঢালি দিছোঁ। সময় নাই। সোনকালে উঠোৱা পচন্দৰ বস্তু। আহঃ! মোৰ দুয়ো হাতত পাৰ্থিৱ-অপাৰ্থিৱ সকলো সুখৰ আকৰে একেলগে ধৰা দিছেহি। বহুত বছৰ ধৰি এই ভূস্বৰ্গকে পাকিস্তানী সন্ত্ৰাসবাদীয়ে অশান্ত কৰি ৰাখিছিল, বন্ধক বনাই ৰাখিছিল। এতিয়ায়ে আমি সকলো মুকলি মনে ঘূৰিব ফুৰিব পৰা হৈছোঁ, তাৰ বাবে ঈশ্বৰক ধন্যবাদ জনালোঁ। - 'হে ঈশ্বৰ এনেহেন ভূস্বৰ্গক স্বৰ্গ কৰিয়ে ৰাখিবা, এই স্বৰ্গলৈ কাহানিও নৰক নমাইনানা যেন। এইহেন পবিত্ৰ ভূমিক সন্ত্ৰাসৰ কালিমাৰে কলুষিত হ'বলৈ নিদিবা প্ৰভু।'

মিনি চুইজাৰলেণ্ড... সঁচাকৈয়ে মৰতৰ সৰগ। ওখ ওখ পাইন গছৰ মাজে মাজে বৰফে ঢাক খাই আছে। দুই এজন ফেৰিৱালা কাশ্মীৰী শ্বাল বিকিবলৈ আহিছে। কোনোজনে আক'সৰু-সুৰা খাদ্য বস্তুৰ টোপোলা বান্ধি সাজু হৈ আছে পৰ্যটকক যেন- মৰম, স্বৰ্গীয় সুখ-শান্তি টোপোলাৰ ৰূপত যোগান ধৰিবলৈ। কাশ্মীৰৰ বিখ্যাত 'কাৰা', চাহ, কফিৰ লগতে বিভিন্ন সজীৰ ফল-মূল কাটি কাটি 'প্লেট' হিচাপত বিকি আছে কোনো এজন কাশ্মীৰী যুৱকে। বিভিন্ন ৰঙৰ বিভিন্ন ফলৰ কটা টুকুৰাৰ মাজে মাজে জিলিকি আছে তাৰ অনেক সপোন। বিভিন্ন প্ৰান্তৰপৰা অহা পৰ্যটকসকলৰ মাজত ন্যূনতম ভাব বিনিময় হৈছে। পৰ্যটনস্থলীত সকলো এক। একে পৰিচয়- পৰ্যটক। পৰ্যটকৰ কোনো জাতি নাই, ধৰ্ম নাই। ব্যক্তিৰ পৰিচয় সোধা নহয়। কোন ৰাজ্যৰ সেইটো অৱশ্যে জানিবলৈ সকলোৰে মন যায়। এটা সময়ত প্ৰত্যেকে নিজক লৈ ব্যস্ত হৈ পৰে, নাচি বাগি বৰফত চুঁচৰি-বাগৰি যেন ল'ৰালি কাললৈ উভতি গৈছে। সকলো সুখী... মনৰ আনন্দত চিঞৰ-বাখৰ, হাঁহি-খিকিন্দালি যেন উফৰি গৈ পাহাৰত খুন্দা খাই খাই আকৌ খুন্দা মাৰিছেহি দেহৰ ভাঁজে ভাঁজে, গা-ই গা-ই বুকু ভৰি আনন্দ-উল্লাস কাণ বাগৰি দুই গুঁঠেৰে বৈ আহিছে আৰু

সকলো পৰ্যটকৰে একেই আনন্দ-উল্লাস।

পৰ্যটক যিমান, বিভিন্ন কামত স্থানীয় লোকো সিমানে। বিভিন্ন বেপাৰীবেপাৰ উপৰিও ঘোঁৰাচালকসকল। ইয়াত ঘোঁৰা বুলিলে সৰু আকাৰৰ ঘোঁৰা, যাক সাধাৰণতে খচৰ বুলি কোৱা হয় সেইটোহে যাত্ৰীৰ সংগী। সাধাৰণ ঘোঁৰাতকৈ দেখিবলৈ সৰু যদিও কাশ্মীৰৰ দৰে বৰফময় পাহাৰীয়া অঞ্চলত নিচেই সৰু সৰু পথত সুকলমে আগবাঢ়ি যাবলৈ খচৰেই উত্তম বাহন। ক'ব পাৰি অতি সুন্দৰ আৰু বিশ্বাসী বন্ধু। তাত খচৰ আৰু চালক যিমান, চালকক সহায় কৰিবলৈ সহায়কো সিমানে।

স্মিতা, মোৰ সদ্যবিবাহিতা পত্নী মোৰ বৰ মৰমৰ। স্মিতাকতো মই দুদিন আগলৈকে চিনি নাপাইছিলোঁ। বিয়াৰ আগেয়ে মাত্ৰ এদিন দেখাদেখি হৈছিল। তাকো খন্তেকৰ বাবেহে। চকুত চকু থৈ এষাৰ কথাও পতা নহ'ল সিদিনা কিবা এটা লাজত। এতিয়া স্মিতা মোৰ বাবে এটা এৰাৰ নোৱৰা অংগ। মোৰ দেহৰ অন্য অংগবোৰৰ দৰেই এটা মৰমৰ অংশ। বৰ্তমান মই খাওঁ স্মিতাৰ নাম লৈ, হাঁহো স্মিতাৰ নাম লৈ। এনে লাগে মোৰ যেন উশাহ-নিশাহত এটাই, মাথোঁ এটাই চৰ্ত, এটাই শব্দ ধৰনিত, মুখৰিত হৈ আছে স্মিতা, স্মিতা, স্মিতা আৰু স্মিতা। কাশ্মীৰৰ এই মিনি চুইজাৰলেণ্ডৰ আকাশে-বতাহেতো স্মিতা আৰু মোৰ নামত নাচি নাচি আনন্দ-উৎসৱৰ মেলাই পাতিছে। আমি যেনেদৰে ইয়ালৈ আহি সুখী, ইয়াৰ প্ৰতিডাল পাইন গছো যেন আমাক চাই চাই সমানে সুখী। 'আস! কি মধুৰ' সম্পৰ্ক প্ৰতিটো বস্তুৰ লগত। এইকেইটা দিন যেন আমাৰ জীৱনৰ শিলত কটা হৈ ৰ'ব সুন্দৰ সুমধুৰ ভাস্কৰ্যৰূপে।

একো একোবাৰ স্মিতাক বুকুৰ মাজত সাৰটি ধৰি থাকোঁ। কোনোও নেদেখিবলৈ যেন বুকুৰ অন্তঃস্থলতহে সুমুৱাই থ'ম। পৰা হ'লে ৰাখিব। স্মিতাই বৰ কম কথা কয়। তথাপি প্ৰকাশ পাইছে তায়ো মোৰ সমানেই সুখী। মোৰ সমানেই আনন্দিত। মই তাইক লৈ কৰা অনুভৱ

আচৰিতধৰণে তায়ো মোক লৈ কৰা অনুভৱ।
অদ্ভুত মিল। দুটাইৰ দুটা দেহৰ মনৰ মিল
কেনেকৈ ইমান একে হ'ব পাৰে বাকু!! আচৰিত
হৈছে। সুখ সাগৰত সাঁতুৰি-নাদুৰি উটি-ভাঁহি
থকাৰ মাজতে একোবাৰ স্মিতাক বুকুৰ মাজত
সাবটি লৈ সুধিছোঁ-

“স্মিতা, তুমি মোক সদায়ে এনেদৰে মৰম
কৰিবানে?”

তাই সোঁহাতৰ তৰ্জনী আঙুলিটো মোৰ
ওঁঠত ধৰি বাধা দিয়ে।

“চু-চু-প-প-প...” কৰাই দিয়ে। মাত্ৰ এটা
অস্পষ্ট শব্দ। তাতে সোমাই আহে সকলো
কথাৰ উত্তৰ। তাইলৈ মোৰ মৰম দুগুণ বাঢ়ে।
তাই কয়-

“মৰম সদায় একে। মৰমৰ বঢ়া-টুটা নহয়।
হ'ব নোৱাৰে। আমি দুই নহয়-এক। শৰীৰ দুটা
নিশ্চয় হয়, কিন্তু আত্মা এটাই। বিবাহ নামৰ
জৰীডালে এক কৰি বান্ধি পেলাইছে। মোৰ
প্ৰাৰ্থনাত তুমি এশ বছৰ কুশলে থাকিবা।”

আমাৰ ফালে চাই বাকী পৰ্যটকসকলে
মিচিকিয়াই হাঁহে। একো একোবাৰ সামান্য লাজ
লাগিলেও পাছ মুহূৰ্ততে আমাক ঈৰ্ষা কৰা যেন
অনুভৱ হয়।

হঠাতে আকাশখন সামান্য আন্ধাৰ হৈ
আছিল। নে বতৰেই গোমা। গোমা পৰিৱেশে
মনাকাশো গোমা কৰে। তাকে দেখি সৰু সৰু
ল'ৰা-ছোৱালী কোলাত থকাসকলে সোনকালে
উভতি যোৱাৰ কথা চিন্তা কৰিছেনেকি। আমি
ডেকা- গাভৰুসকলে অকণো বাকী নৰথাকৈ
হেঁপাহ পলুৱাইহে যামগৈ বুলি মনতে সিদ্ধান্ত
ল'লোঁ। সঠিক সিদ্ধান্ত। আৰু বা কেতিয়া ছুটী
মিলে মোৰ ভাগ্যত। কি জানো মন গ'ল, মই
স্মিতাৰ খামুচীয়া কঁকালখনত দুই হাতেৰে
মেৰিয়াই বুকুৰ ওপৰলৈ দাঙি ধৰিলোঁ। চুঁচৰিব
ধৰা সন্তানক পিতৃয়ে মৰমেৰে দাঙি ধৰাৰ
দৰেকৈ। তাই সলাজ তৃপ্তিৰে মোৰ কপালত
এটা চুমা আঁকি দিলে। মই তেনেকৈয়ে স্মিতাক
তিনিপাকমান ঘূৰাই দিলোঁ।

স্মিতাক আলফুলে মাটিত নমাই দিছে

দেখিলোঁ, আমাক আগুৰি অলপ দূৰে দূৰে
কেইবাজনো পৰ্যটকে সেই দৃশ্য উপভোগ কৰি
আছে। সামান্য লজ্জিত হ'লোঁ যদিও লাজটো
কিবাকৈ বাহিৰ ওলাই আহিব নোৱাৰাকৈ চেপি
ৰাখিলোঁ আৰু স্মাৰ্ট দেখুৱাই হাত আগবঢ়াই
দিলোঁ, "hi, I am শুভাষ...। মই হাতখন
আগবঢ়াই দিলোঁহে, এইটো গম নাপালোঁ তেওঁ
প্ৰতি নমস্কাৰ কৰিলে নে নাই। ঘূৰি চালোঁ,
স্মিতা নাই। ক'লে গ'ল স্মিতা! তাই মোৰ লগত
লুকা-ভাকু খেলা নাইতো? নাই নাই, সেইটো
কিয় কৰিব? যোৱা তিনিটা দিন, তিনিটা নিশা
বাথৰুমলৈ যোৱাৰ বাহিৰে মোক একচেকেণ্ডৰ
বাবেও এৰা নাই! মোক এৰি এটা খোৱা বস্তুও
মুখত দিয়া নাই! মই প্ৰতিজন মানুহকে ভালদৰে
চালোঁ! স্মিতাচোন ক'তো নাই। নাই যে
নায়েই... এহ। কি কৰা যায়।

এজন এজনকৈ প্ৰতিজন মানুহৰে কাষলৈ
গৈ সুধিলোঁ! কোনেও মোক গুৰুত্বই নিদিয়ে।
নে মোক কিহবাত বেয়া পালে। সকলোৰে
আগত দাঙি ধৰাৰ বাবে লাজ লাগিল হ'ব পায়।
হোটেললৈ গ'ল কিজানি। ফোন কৰাৰ কথা
ভাবিলোঁ। পেণ্টৰ পকেটত হাত সোমাই
দেখিলোঁ ফোনটোও নাই। ছেৎ! মূৰ খজুৱালেই
বুদ্ধি ওলায় বুলি শুনিছিলোঁ। ইফালে-সিফালে
চাই দুবাৰমান মূৰটো খজুৱালোও। এতিয়াহে
ভাবিছোঁ পুলিচৰ সহায় লোৱাৰ কথা। এনেতে
পুলিচ নে আৰ্মী আহি থকাৰ উমান পালোঁ।
নহয়, বি. এছ. এফ-ৰ জোৰানহে! বহুত মানুহ
আছিল। কিন্তু ক'লে গ'ল মানুহবোৰ। আমি
মাত্ৰ ডেৰকুৰিতকৈও কম সংখ্যকহে আছোঁ
এতিয়া একেলগে! স্মিতাৰ লগতে অন্যান্য
মহিলাবোৰ গ'ল ক'লে আমাক এৰি। ফোনটো
আৰু ক'লি নিলে! নহয় নহয়, ফোনটো হাততে
আছিল, ফটো তুলিছিলোঁ। কিবাতো ৰহস্য
নিশ্চয় আছে! হয়, ৰহস্যই হয়।

মইতো ভাৰতীয় আৰ্মীৰ ইউনিফৰ্ম
পিন্ধাকেইজনৰ এজনৰ লগত হাত মিলাবহে
খুজিছিলোঁ। বেছি জোৰেৰে হাতখন টানি বগৰাই
দিলে নেকি। মইচোন মাটিত পৰি আছোঁ! অহু,

মোৰ কাষতচোন স্মিতা! পুৱাৰ পৰাই হাঁহি-মাতি এতিয়া আক' তাইৰ কি ওফোন্দ লাগিল। চকুদুটা ঢুলাঢুলীয়া! মই বাগৰি পৰাত কান্দিছে। জিৰাইছোঁহে কিবা... তাতে কান্দিব লাগেনে! বহুত বাৰ সুধিলোঁ- 'কিয়নো কান্দিছা?' পুৰুষবোৰতো মাটিত দীঘল দি বাগৰিয়ে আছে। সকলোৰে ঘৈণীয়েকবোৰ তেওঁলোকৰ ওচৰতে তলমূৰকৈ বহি থকাই দেখিছোঁ। এই পুলিচ আৰু চি.আৰ.পি.এফ.-ৰ জোৱানবোৰ আক' হাতে হাতে বন্দুক লৈ পৰ্যটকক ভয় খুৱাবলৈ কিয়নো আহিল? ময়োতো দেশৰ বাবে কাম কৰোঁ! সাহসী বীৰ হওঁ! কিবা অসুবিধা হ'লে মই আছোঁ নহয়। সাহসী বীৰৰ পত্নী হৈ স্মিতাই এনেদৰে মাটিতে বহি কান্দিব, মই সহ্য কৰিব পৰা নাই।

'উঠা স্মিতা উঠা। মোৰ বৰ ভাগৰ লাগিছে, উঠিবলৈ সহায় কৰা।' নাই, স্মিতাই মোৰ কথা কেৰেপকে কৰা নাই। মুহূৰ্ততে সলনি হ'ব পাৰে নে স্মিতা। এবাৰ দেখিলোঁ, কোনোবা এজনক তাই চিএগৰি চিএগৰি কিবা কৈছে। মই শুনিবলৈ চেষ্টা কৰিলোঁ। তাই কৈ আছে- 'মোকো তেওঁৰ লগত যাবলৈ দিয়ক! মোকো মাৰি পেলাওক।'

মইতো তাইৰ কাষতে আছোঁ। তেনেহলে তাইনো এইবোৰ কি বলকিছে! মই বহুত চিএগৰিলোঁ- 'স্মিতা, তুমি মোৰ কাষলৈ আহা।' কিন্তু স্মিতাৰ লগতে অন্যান্য মহিলাসকলক চি.আৰ.পি.এফ.-ৰ জোৱানসকলে টানি টানি লৈ গৈ কিছু দূৰৈত থকা পুলিচৰ গাড়ীত উঠালেগৈ। কোনো যাবলৈ বিচৰা নাই! জোৰজবৰদস্তি গাড়ীত উঠাই লৈ গৈছে। আমি পুৰুষবোৰ মাটিত পৰি আছিালোঁ। ভাগৰুৱা, অৱশ্যে সকলো।

আকৌ বহুতো পুলিচ আৰু বি.এচ.এফ.-ৰ জোৱান আহিল। আমাক আটাইকে ট্ৰেচাৰত উঠাই লৈ তিনিমাইল আঁতৰত পুলিচৰ গাড়ীত ভৰালে। মই বহুত প্ৰতিবাদ কৰিছিলোঁ... সিহঁতক কৈছিলোঁ-

'আমি একো অপৰাধ কৰা নাই। মই নিজে

দেশৰ সেৱাত ব্ৰতী! পুলিচৰ গাড়ীত নুঠোঁ। অপৰাধী নহওঁ। ঘোঁৰাত আহিছোঁ ঘোঁৰাত যামগৈ। সেয়া চালক বৈ আছে। আমি কিয়-ইয়াত থকা সকলো ঘোঁৰাৰে আহিছে। আমাক জোৰকৈ নিনিব। নিজে যাম-নিজে যাম।'

নাই! মোৰ কথা কোনোও নুশুনিলে। পাত্ৰাই নিদিলে। যেন একো এটা শুনাই নাই-এনে ব্যৱহাৰ সবৰে।

আমাক, সকলো পুৰুষকে ধৰি মেলি পুলিচক গতাই দিলে। চাৰিওফালে বহুত মানুহ! সভাৰ দৰে মানুহ। সকলো চিন্তিত, দুই চাৰিজন কথাত পতা শুনিছোঁ- আমাক হেনো প'ষ্ট-মৰ্টেম কৰিবলৈ চৰকাৰী হাস্পাতাললৈ নিয়া হ'ব। মনত পৰিছে, হাত মিলাবলৈ আগবঢ়োৱাৰ লগে লগে গুলি ফুটাৰ দৰে শব্দ। এটা দুটা তিনিটা..., একেলেথাৰিয়ে। তাত খেলি থকা সৰু ল'ৰা-ছোৱালীৰ কোনোবাই নকলী পিষ্টল আনি 'ধুচুম ধুচুম' খেলিছে বুলিহে ভাবিছিলোঁ। তাৰমানে সেয়া নকলী পিষ্টলৰ শব্দ নাছিল। সঁচা আছিল? আমাক গুলীয়াই মাৰিলে? কিয়নো? আমি কি কৰিলোঁ? আমিতো আনন্দ উপভোগ কৰিবলৈহে আহিছিলোঁ! সেই কাৰণে স্মিতাই মোৰ বুকুত পৰি চিএগৰি চিএগৰি কান্দি আছিল। মোৰ যদি প'ষ্ট-মৰ্টেম কৰে, কাটি ফালি চিৰাচিৰ কৰে, তেনে স্মিতাৰ লগত আৰু কোনো দিনে দেখা নহ'ব। তাইৰ লগত আৰু কোনোদিনে আনন্দ উপভোগ কৰিবলৈ নাপাওঁ। মোৰ মা-দেউতাৰ কি হ'ব? এই সৰু আৰু শিশুসুলভ ছোৱালীজনী, মোৰ পত্নী স্মিতাৰ কি হ'ব? আৰু তাইৰ কপালৰ ফোঁটটোৰ? দীঘলকৈ লোৱা সেওঁতা নামৰ সেন্দূৰীয়া আলিটোৰে কিমানযে শুৱনি দেখিছিল। ডাঙৰকৈ লোৱা তেজৰঙা সেন্দূৰৰ ফোঁটটো? তাইৰ উকা কপালখন আৰু উকা সেওঁতাটোৰ কথা ভাবি ভাবি মই পাৰোঁ মানে চিএগৰিলোঁ, জোৰে জোৰে চিএগৰিলোঁ, এটা সময়ত বহুত কান্দিালোঁ, কান্দিালোঁ আৰু কান্দিালোঁ অসহায়ভাৱে' একেবাৰে অসহায়!!

অনভিপ্ৰেত

— ড° যদুমনি শইকীয়া

পূৰ্বাকাশত বেলিটো ভুমুকি মাৰোতেই চুবুৰিটোত ছলস্কুলখন লাগিল। হৰেনৰ ঘৰৰ পৰা অহা মাইকী মানুহ এজনীৰ কান্দোনৰ শব্দই গোটেই চুবুৰিটোত ছৰাদুৱা লগালে। বোধকৰো হৰেনৰে ঘৈণীয়েক। হৰেনেও কেৱল গামোচাখন কঁকালত মেৰিয়াই হাতত দীঘল দাখন লৈ আগফালৰ পথাৰখনলৈ টোঁৱাই টোঁৱাই কাৰোবাক চিঞৰি চিঞৰি গালি পাৰি থকা শুনা পাই ৰাতিপুৱাই ইজন সিজনকৈ চুবুৰিটোৰ প্ৰায় সকলোবোৰ মানুহেই তাৰ ঘৰলৈ কিনো হ'বলৈ পালে বুলি কোবাকুবিকৈ বাট বুলিলে। হৰেন মানুহটো এনেই বেয়া নহয়। একেবাৰে শান্ত প্ৰকৃতিৰ বুলি ক'ব নোৱাৰি যদিও ইমান কলহপ্ৰিয়ও নহয়। ঘৈণীয়েকজনীও একেবাৰেই আজলী। কেতিয়াবা কেতিয়াবা বেলি ডুবাৰ পাছত গাৰ বিষ মাৰিবলৈ হৰেনে আলিমূৰৰ বাইটিৰ চালিৰ তলত অৰুণমান ডিঙিটো তিয়াই যদিও কোনোদিনে সিহঁতহালৰ মাজত পানীটুপি ধৰাক লৈ উচ্চবাচ্য হোৱা কোনেও দেখিবলৈ পোৱা নাই। দুয়োটিই খুব কষ্ট কৰি ল'ৰা-ছোৱালীহালৰ সৈতে সংসাৰখন নিয়াৰিকৈ চলাই আছে। ল'ৰাটো অলপ উৎপতীয়া যদিও আচলতে সেইকণ বয়সৰ দোষ বুলিয়েই ধৰিব পাৰি। যোৱাবাৰ মেট্ৰিক পাছ কৰিব নোৱাৰিলে। ছোৱালীজনী সৰু। হাইস্কুলত পঢ়ি আছে। মাজতে ল'ৰাটোৱে নতুন ম'বাইল এটা লাগে বুলি অলপ

ছলস্কুল কৰোঁতে সৰুকৈ অশাস্তি অৰুণ নোহোৱা নহয় অৱশ্যে। সি ল'ৰাটো ভাল যদিও সংগদোষে অলপ-অচৰপ নোচোৱাকৈ নথকা নহয়। তথাপিও আন ল'ৰাৰ দৰে মাক-দেউতাকৰ টোপনি হৰণ কৰা বিধৰ ল'ৰা সি নহয়। ল'ৰাটোক লৈ সৰু-সুৰা দুই-এটা ওজৰ-আপত্তিৰ বাহিৰে আজিলৈকে গাঁওখনত কোনেও হৰেনৰ পৰিয়ালত কিবা বিশেষ উখনা-উখনি হৈছে বুলি ক'ব নোৱাৰে। মাটি-বাৰীৰ ক্ষেত্ৰতো ওচৰ-চুবুৰীয়া বা ককাই-ভাইৰ লগত আজিলৈকে তাৰ দাঁতে-ওঁঠে লগাৰ ইতিহাস নাই। কিন্তু আজি অকস্মাতে কিবা হ'ল সিহঁতহালৰ? এজনী আউলী-বাউলী হৈ চোতালত আৰু আনটো হাতত দীঘল দাখন লৈ নঙলা মুখত একেবাৰে ৰুদ্ৰৰূপ। দুয়োটাৰে এনে অনাকাঙ্ক্ষিত ৰূপ আজিলৈকে কোনেও দেখা নাই। সেয়েহে সকলোৰে উৎসুকতা বেছি হোৱাটো স্বাভাৱিক।

“শেষ কৰি পেলালে অ' মোক এই হাইজা লগাটোৱে। কেনেকৈ মুখ উলিয়াম এতিয়া মই। কাৰ কুবুধিত পৰি মাৰ

“কালি আবেলি চৰকাৰে দিয়া দহ হাজাৰ টকাৰ চেকখন ভঙাই
আনি ছাগলী দুজনী অনা পইচাকেইটা বাহিৰে বাহিৰে লুটুকণৰ
ঘৈণীয়েকক দি বাকী আঠহাজাৰ এটা তুলী তলতেই থৈছিলোঁ।
এতিয়া মাত্ৰ এহেজাৰহে আছেগৈ। সি সেইজনীক আনিবলৈ গৈ
গোট্টেই কেইটা শৰাধ কৰি আহিলে অ’ মই কি কঁৰো এতিয়া।” এই
বুলিকৈ হৰেনৰ ঘৈণীয়েকে আকৌ কান্দিবলৈ ধৰিলে।

বাপেৰৰ মূৰ খোৱা এনে কাম এটা কৰিলি এ।”
-চোতালৰ মাটিত হাতেৰে ভুকুৰাই ভুকুৰাই
হৰেনৰ ঘৈণীয়েকে চিঞৰিবলৈ লাগিল।

“দীঘল দাৰে কাটি দুটুকুৰা কৰি পেলাম
বাঞ্চে। চিনি পোৱা নাই বাপেৰক? এ জহনী
মৰা ভৰি নিদিবি আজি তই ঘৰৰ চোতালত।
চাৰিটা পেট পূৰ কৰিবলৈ কিমান কষ্ট কৰিব
লাগে মইহে জানো। এতিয়া বেলেপ্তৰৰ পুতেকে
আৰু এজনী আনি ঘৰ সুমুৱাইছেহি। এসপ্তাহত
এদিন মচুৰ দাইলৰ পানী চেলেকি বুলৈ
পোৱাটোৱে আকৌ পেকেটৰ খানা খোৱাজনী
আনি ঘৰ সুমুৱাইছেহি। আহ আজি তোক দুটুকুৰা
কৰিহে মই নঙলাৰ ভিতৰ সোমাম।” -দীঘল
দাখন পথাৰৰ ফালে টোৱাই টোৱাই খঙতে
ফোপাই-জোপাই সি লঙলাৰ মুখতে বহি
পৰিল... যেন আহিলেই পুতেকক কাটিব এই
মনোভাৱেৰে।

ইজন সিজনকৈ আহি হৰেনৰ চোতালখন
মানুহেৰে ভৰি পৰিল। গাঁৱত এনেদৰে কাজিয়া
কৰা দুই-এজন মানুহ নথকা নহয়। সাধাৰণতে
সেইবোৰ মানুহৰ কাজিয়া হ’লেও গাঁৱৰ
লোকসকল ইমান উৎসুক নহয়। কিন্তু আজিৰ
কথাটো অলপ সুকীয়া। হৰেন কাজিয়া কৰা
মানুহ নহয়। সেয়ে তাৰ চোতালত গোট খোৱা
সকলোৰে মুখত প্ৰশ্নবোধকৰ চিন স্পষ্ট।
কোনেও কথাবোৰৰ সঠিক উমান পাব পৰা
নাই। তাতে ইমান ৰাতিপুৱাই! দুজনীমানে

ৰাস্তাইদি আহি থাকোঁতেই কোৱা-কুই কৰি
আছিল-

“কালি মোৰ লগতে গৈছে নহয় তাই
বেংকলৈ। যাওঁতে খোজ কাঢ়িয়েই গ’লো
দুয়োজনী পথাৰেদি পোনাই। ঘূৰি আহোঁতে
হৰেনৰ চাইকেলতে আহিছে! আৰু দুয়োজনীয়ে
পইচা উলিয়াই মনোজৰ হোটেলৰ পৰা গজাও
কিনিছে! কিনো হ’ল আকৌ আজি ঘপহকৈ?”

“ময়ো পাইছো নহয় গধূলি ৰাস্তা সাৰি
থাকোঁতে। দুয়োটা হাঁহি হাঁহিয়েই অহা দেখিলো
দেখোন।”

“ব’ল চোন ব’ল বাৰু সোমাই যাওঁ।” -
নঙলামুখতে দাখন লৈ হৰেনক বহি থকা দেখি
ভয়তে দুয়োজনীয়ে বাৰী বাটেদিয়েই
চোতাললৈ বুলি পোনালে।

হৰেণৰ ঘৈণীয়েকক মাইকীমানুহখিনি
সুধিবলৈ ধৰিলে ঘটনাটোৰ বিষয়ে। দুই-
এজনীয়ে গা-মূৰে হাত ফুৰাই- “হ’ব দেচোন
নাকান্দিবি” জাতীয় সান্ত্বনাবাণী শুনাবলৈ
ধৰিলে।

হৰেনে নঙলা মুখতে বহি বহি চোতালত
গোট খোৱা মানুহবোৰক ক’বলৈ ধৰিলে -

“কিমান কষ্ট কৰি ডাঙৰ কৰিছোঁ ইহঁত
হালক। কিন্তু সি মাক-বাপেক দুটাক শেষ কৰি
ঘৰ সুমুৱালেহি। হেৰো আনিছ আন। গাৱঁতে
ইমানবোৰ আছে। তাৰে এজনী অনাহেঁতেনো
বেয়া নেপাওঁ। কিন্তু ইমানসোপা পইচা খৰচ

কৰি আনিবলৈ কিহে পালে তাক ক'চোন বাৰু ? শেষ কৰি পেলালে অ' আমাক । আহক বাপ্ৰেকে আজি সি ঘৰলৈ । দোডোখৰ কৰি কাটিহে শাস্তি পাম মই ।”

“কালি আবেলি চৰকাৰে দিয়া দহ হাজাৰ টকাৰ চেকখন ভঙাই আনি ছাগলী দুজনী অনা পইচাকেইটা বাহিৰে বাহিৰে লুটুকণৰ ঘৈণীয়েকক দি বাকী আঠহাজাৰ এটা তুলী তলতেই থৈছিলোঁ । এতিয়া মাত্ৰ এহেজাৰহে আছেগৈ । সি সেইজনীক আনিবলৈ গৈ গোটেই কেইটা শৰাধ কৰি আহিলে অ' । মই কি ক'ৰো এতিয়া ।” এই বুলিকৈ হৰেনৰ ঘৈণীয়েকে আকৌ কান্দিবলৈ ধৰিলে ।

দুয়োটাৰে কথাবোৰলৈ চাই গাঁৱৰ মানুহবোৰৰ পুতেকে বাতি ছোৱালী পলুৱাই অনা যেন ধাৰণা এটা হ'ল । সেয়ে লগাতকৈ বেছি ওস্তাদি মাৰিবলৈ বিচৰাধৰণৰ দুজনমানে হৰেনক সান্ধনা দি ক'বলৈ ধৰিলে-

“হ'ব হ'ব দে । যি হ'ল হ'ল আৰু । সি আনি ঘৰ সুমুৱালেই যেতিয়া কোনো কৰিবি এতিয়া । তাৰ বয়স একৈচ ছোৱাই নাই নহয় । ছোৱালীজনীটো আৰু সৰু হ'ব চাগৈ । পুলিচ চুলিচৰ ঝামেলাত সোমাবগৈ লাগিব যেনহে পাইছোঁ এতিয়া । বাৰু হ'ব দেচোন । তই চিন্তা নকৰিবি আমি আছোঁ নহয় । যা ছোৱালীজনী বাহিৰলৈ উলিয়াই আন ।”

গাঁৱৰে নতুনকৈ বিয়া হোৱা বোৱাৰী দুজনী মান ভিতৰলৈ সোমাই গ'ল ।

“অ' দহ হেজাৰ টকাতো পাই সি এই বয়সতে ছোৱালীহে চপালেহি নে ? ইহঁতক লৈ উপায় নাই আৰু দেই ।” -গাঁওবুঢ়াৰ ঘৈণীয়েকে ক'লে ।

“এ ইহঁতৰ কথা কোনো ক'বি । সেই কণপাইৰ ল'ৰাটোৱেও আনিলে নহয় এজনী । ল'ৰাৰ বয়সতকৈ ডাঙৰহে বোলে । এটালৈ আগতে যোৱা বুলিও শুনিছোঁ ।” -কাষতে ৰৈ থকা গৰাকীয়ে ক'লে ।

“মানুহবোৰক চৰকাৰে উন্নতি হওক বুলি দুপইচা দিয়ে, কিন্তু সৰুকলোৱে সেইকেইটা আনি

ফুৰ্তিহে কৰে । আমাৰ ককাইটিহঁতকে দেখা নাই জানো সিঁচিবলৈ বুলি দিয়া দহকেজি মটৰমাহ ঘুণ্ডনি বনাই বনাই তিনিআলিত বাইটিৰ চালিৰ তলত বেছিলে অ' । আৰু এতিয়া এটাই ফুলকুমলীয়া বয়সতে ছোৱালী আনিলে । এইবোৰ কৰিবলৈকেহে দহ হেজাৰকৈ দিলে আৰু দেই । ছিঃ ছিঃ... ।” -আন এগৰাকীয়ে তপৰাই ক'লে ।

ভিতৰলৈ যোৱা কেইজনী বহু দেৰিলৈকে ওলাই নহা দেখি এজনে চিএণৰি সুধিলে-

“ঐ আমো হেৰালে ফমুটিও হেৰালে যে ! কি হ'ল তহঁতৰ ? কাপোৰ চাপোৰ পিন্ধাব নালাগে । যেনেকৈ আছে তেনেকৈয়ে উলিয়াই আন । ঘূৰাই পঠিয়াব লগাও হ'ব পাৰে নহয় । গতিকে একো নিয়ম কৰিব নালাগে । সোনকালে উলিয়াই আন ।”

বাহিৰৰ পৰা মতা শুনি হৰেনৰ ভনীয়েকে সেমেনা-সেমেনি কৰি ওলাই আহিল । কোঁচতে কাপোৰ এখনেৰে মেৰিয়াই থোৱা বগা ধকধকীয়া বিলাতী কুকুৰৰ পোৱালি এটা পাছে পাছে ভিতৰলৈ কইনা আনিবলৈ বুলি সোমাই যোৱা বোৱাৰী কেইজনী ।

“ঐ কইনা আনিবলৈ গৈ তহঁতে কুকুৰ পোৱালি আনিলি যে । কি খেমালিখন কৰি আছ । বাতিপুৱাই বাতিপুৱাই এনেয়ে সময় নাই । তাতে আৰু মূৰ গৰম নকৰিবহঁত । যা সোনকালে উলিয়াই আন । কি হয় হেস্ত-নেস্ত কৰি আমি যাওঁ ।” -গাঁওবুঢ়াই ধমকৰ সুৰত ক'লে ।

“হেই ৰ'ব । কোনোও ছোৱালী অনা নাই । সি জহনীতযোৱাটোৱে আজি দোকমোকালিতে মাকৰ তুলিৰ তলৰ পৰা চৰকাৰে দিয়া দহ হাজাৰটোৰ বাকী থকা আঠ হাজাৰৰ ছেহজাৰ নি ক'ৰপৰা নাজানো এই বিলাতী মাইকী কুকুৰৰ পোৱালিজনী কিনি আনিছে । সি পুহিৰ বোলে । নিজৰেই খাবলৈ নাই । এই আঠ হেজাৰেৰে লুটুকণৰ ঘৈণীয়েকৰ পৰা ক'লীগাই এজনী আনিম বুলি কালিয়েই ছাগলীৰ পইচা দিবলৈ যাওঁতে কে থৈ আহিছিলোঁ । কিন্তু সি জধামুখই আকাশত চাং পতাটোৱে বাতিৰে পৰা মাকৰ

লগত কাজিয়া লাগি ছলছুল কৰি আছিল
বিলাতী কুকুৰ এটা কিনিম কিনিম বুলি। ইমান
বুজালো বোলো আমাৰ দৰে দুখীয়া নিচলা
এসাঁজ খাই এসাঁজ নোখোৰাবোৰক এই
টকাৰুইটা চৰকাৰে দুভৰিত ঠিয়া দি থাকিব
পৰাকৈ কিবা এটা কৰিবলৈহে দিছে। কুকুৰ কিনি
অবাবত এনেয়ে খৰচ কৰিবলৈ দিয়া নাই নহয়।
কিন্তু সেই কুলক্ষনীয়াটোৱে বুজি নাপালে অ’।
শেষ কৰি পেলালে মোক। এতিয়া কুকুৰ ঘৰত
থৈ সি পলাল। ঘূৰাই দি থৈ আহিবলৈকো ক’ৰ
পৰা আনিছে সেইটোও নাজানো। মুঠতে
সকলো শেষ কৰিলে মোৰ।” –এই বুলি কৈ
কপালত থপৰিয়াই থপৰিয়াই হৰেনেও বলকি
থাকোতেই পাছ ফালৰ পৰা এজনে মাত দিলে–
“দাদা, আপুনিয়েই হৰেন দৰবধৰা নেকি?”

“হয়, কওক চোন, কি হ’ল?”

“নহয় মানে মই এজন পশু চিকিৎসক।
আপোনাৰ ঘৰলৈ জাৰ্মানশ্বেফাৰ্দ পাণ্ডি এটা
আনিছে নেকি? মানে তাক ভেকচিন দিবৰ বাবে

আপোনাৰ ল’ৰাই মোক ফোন কৰিছিলে।”

ডাক্তৰৰ কথাশুনি হৰেনৰ খং চুলিৰ আগ
পালেগৈ।

“বহ... আজি কুকুৰ অনাটোক নাপালো
যেতিয়া কুকুৰক বেজী দিবলৈ অহাটোকে দুটুকুৰা
কৰি পেলাওঁ।” এই বুলি হাতত লৈ থকা দীঘল
দাখন লৈ ডাক্তৰক খেদি গ’ল।

ডাক্তৰেও কথাৰ আও-ভাও একো বুজি
নাপাই প্ৰাণৰ ভয়ত চাৰিফুট ওখ বাঁহৰ
জেওৰাখন জাপ মাৰি পাৰ হৈ ভিৰাই দৌৰ
দিলে। চোতালত গোট খোৱা গাঁৱৰ
মানুহবোৰেও কিংকৰ্তব্যবিমূঢ় হৈ কাপোৰৰ
তলত কুঁচিমুচিকৈ সোমাই থকা চৰকাৰী দহ
হেজাৰৰ ছয় হেজাৰ দি কিনি অনা কুকুৰৰ
পোৱালিটোকে ন কইনাৰ ওৰণিৰ গুচাই চোৱাৰ
দৰে চাই নয়ন সাৰ্থক কৰিলে। সিয়ো কাপোৰৰ
তলৰ পৰাই অকণমান মূৰটো উলিয়াই তাৰ
ভাষাতেই “কুঁউউউউ.....বুলি ৰাউচি জুৰি আকৌ
কুঁচিমুচিকৈ কাপোৰৰ তলতেই সোমাই থাকিল।

■ ৬৮ পৃষ্ঠাৰ পৰা

ঃ হয়, যাম। বিশ্ববিদ্যালয়ৰ গেটৰ
সন্মুখত ৰ’বলৈ কৈ দিবা তাক।

ঃ হ’ব কৈ দিম বাৰু! মই ওলালোঁ।

ক্লাছলৈ যাওঁতে দলঙৰ ওপৰত
পিছফালৰ পৰা কাৰোবাৰ মাত– “সেউজী...
সেউজী বুলি!” উভতি চালোঁ।

ঃ মোক মাতিছে নেকি?

ঃ অ’, তোমাকেই মাতিছে। মই দেবজিৎ।
তুমি সেউজীয়েই নহয় নে?

ঃ হয়। দাদা, কিন্তু আপুনি মোক চিনি
পালে কেনেকৈ? বাইদেউৱে মোৰ কাপোৰৰ
ৰং কথা কৈছে নেকি? –মই আচৰিত হ’লোঁ।

ঃ মিচিকিয়া হাঁহিৰে... নাই কোৱা।
কিতাপখন আনিছা নে?

ঃ নাই অনা। বাইদেৱে নিদিলে।
বাইদেউৰ হৃদয়ত আপোনাৰ প্ৰতি কোনো

অভিমানৰ ছাঁ পৰিছে নেকি?

দেৱজিতৰ মুখখন মলিন হৈ গ’ল।

ঃ নাজানো কিয় ইমান অভিমান। ফোনো
নধৰে তেওঁ। এহ, তুমি যোৱা। তোমাৰ ক্লাছৰ
সময় হ’ল। পিছত কথা পাতিম।

মেঘালী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা উভতি
আহোঁতে মোৰ বাবে সদায় কিবা নহয় কিবা
এটা খোৱা বস্তু লৈ আহে। হঠাৎ এদিন ভিৰৰ
মাজত মেঘালীয়ে মোৰ হাতখন এৰি দিলে
আৰু তাই নিজেই হেৰাই গ’ল। ভিৰৰ মাজত
মই নিৰ্বাক হৈ ৰ’লোঁ। তাই হঠাৎ ক’ত গ’ল,
কিয় গ’ল, কিয় তাই মোৰ হাতখন এৰি দিলে–
এই প্ৰশ্নবোৰে মোক বিহুল কৰি তুলিলে। উত্তৰ
হিচাপে মোৰ মুখৰপৰা এটা কথাও সৰি
নপৰিল। মোৰ হৃদয়ৰ তেতিয়া অন্য কোনো
ভাব-চিন্তা নাছিল।

প্ৰেজেণ্টেচনৰ সকলোখিনি কাম শেষ কৰি আৰাধনাই ব্লেক কফি কাপ লৈ মিউজিক চিষ্টেমটোত লগাই দিলে তাইৰ প্ৰিয় ‘মায়াময় ৰূপালী জেনাক’ গীতটি। বেলকনিতে বহি দিবলগীয়া প্ৰেজেণ্টেচনৰ কথাখিনি মনতে আওৰাই থাকিল। এইটোয়ে তাইৰ প্ৰথম অভিজ্ঞতা হ’ব এনে নহয়। বছৰৰ তাই বিদ্যালয়-মহাবিদ্যালয়ত ভিন্ন বিষয়ৰ ওপৰত আলোচনাত ভাগ লৈছে। কিন্তু আলোচনাভাগ হৈ নোযোৱালৈকে তাই এক মানসিক চাপত ভোগে। এইবাৰ এক অজান উৎকৰ্ণা আৰু উদ্ভেজনাই তাইক বেছিকৈয়ে জৰ্জৰিত কৰিছে। এই উৎকৰ্ণাৰ কাৰণ তাই জানে, সেই বিশেষ চহৰখন। যিখন চহৰত তাই কোনো দিন ভৰি দিয়া নাই অথচ এক অজানা অনুভৱে তাইক আজিও শিহৰিত কৰে।

গল্প

সন্ধ্যাৰাগ

— মনস্বী শৰ্মা

ঘড়ীটোৱে পুৱা ছয় বজাৰ সংকেত দিয়াৰ লগে লগে পদূলিমুখত সহকৰ্মী আদ্যা আৰু কাব্যৰ গাড়ীয়ে আহি পোৱাৰ সংকেত দিলে। আন দিনা হোৱা হ’লে অভিনন্দনে খুলস্থূল লগাই দিলে হয়। পিছে অফিচৰ বিশেষ কামৰ বাবে কলিকতালৈ যাব লগা হোৱাত আজি তাইক এলাৰ্মটোৱে সহায় কৰিলে। প্ৰকৃততে আদ্যা আৰু কাব্যৰ কথা এৰাব নোৱাৰিয়েই তাই এই আলোচনা চক্ৰত ভাগ ল’বলৈ গৈছে, নহ’লে অসমৰ ইমূৰৰ পৰা সিমূৰলৈ যিমানেই সমল ব্যক্তি হিচাপে নামাতক কিয় তাইৰ পক্ষে সন্মতি দিয়াতো সম্ভৱ নাছিল। দুয়োটা তাইৰ অনুজ হ’লেও কৰ্মস্পৃহা দুয়োৰে তাইতকৈ বেছি। কোনো মাহত লেখা-মেলাবোৰ কমি গ’লেই দুয়োটাৰে আবদাৰ আহিয়েই যায়-

“লেখক আকৌ, কিবা এটা। ইমান দিন হ’ল নতুন একো পঢ়া নাই। নতুন কিতাপ এখন প্ৰকাশ কৰিব লাগিছিল নহয়...”

গোটেই দিনটোৰ যাত্ৰাৰ শেষত আৰাধনাই অতিথি শালাৰ বিচনাখনত এবাগৰ মাৰিহে শান্তি পালে। ইফালে আদ্যা আৰু কাব্যৰ মুখত ভাগৰৰ লেশমানো নাই, দুয়োটাই কেতিয়াও নেদেখা, কেতিয়াও নহা চহৰখন

ফুৰিবলৈ ওলাই গৈছে। সোনকালে উভতি আহিবলৈ কৈ আৰাধনাই কোঠাতে জিৰণি ল'লে।

বগা কটনৰ কুৰ্তাটোৰ ওপৰত বঙা দোপাট্ৰাখন লৈ লৰালৰিকৈ তাই তললৈ নামি গ'ল। তাইৰ বাবে মহাবিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষৰ ফালৰপৰাই নিশাৰ আহাৰৰ আয়োজন কৰিছিল, তায়েই আদ্যা আৰু কাব্যৰ কথা কোৱাত তেওঁলোকে তিনিওজনৰে খোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ লগতে নিবলৈও আহিছে। দহ মিনিটমান অহাৰ পিছত প্ৰকাণ্ড লোহাৰ গেট এখনৰ আগত গাড়ীখন ব'লহি। তিনিওটাকে নিবলৈ অহা হাজৰিকা ছাৰে নামিবলৈ কোৱাত এটা এটাকৈ তিনিওটা সোমাই গ'ল। গেটখনৰ পৰা ঘৰটোলৈ এটা দীঘলীয়া বাট মানে এখন ডাঙৰ চোতাল। টাবে টাবে নানাৰঙী ফুল আৰু ফুলৰ সুবাস, প্ৰেমত পৰো বুলি পৰি যাব পৰা এখন চোতাল। গৃহিণীগৰাকীৰ হাতৰ পৰশ, তেওঁৰ কলা সুলভ মনটোৰ উমান লৈ আৰাধনা আগুৱাই গ'ল।

“আৰাধনা বাইদেউ আহিলে” বুলি চিএৰ এটা মাৰি আলহী ঘৰটোত সোমোওতেই বোৱাৰী এগৰাকীয়ে আহি তাইক সাবটি ধৰিলে। আৰাধনাৰ বাবে এনে মুহূৰ্ত নতুন নহয়। কিন্তু হঠাত তাই এনে মুহূৰ্তৰ বাবে প্ৰস্তুত নাছিল। আপোনাক জীৱনত লগ পাম বুলি ভবাই নাছিলো জানে। মই যে আপোনাৰ গল্প-কবিতাৰ তামাম প্ৰেমিকা। এইবাৰ ইয়ালৈ আহিব বুলি গম পায় ময়েই ইয়াক ক'লো আপোনাক আমাৰ

ঘৰত ভাত খোৱাম বুলি। কথা মতেই কাম, হাজৰিকা ছাৰক ক'লো বোলো মই থাকোঁতে বাইদেৱে বেলেগত খাব, এইটো কেনেকৈ সম্ভৱ। কথা মতেই কাম।

কথাখিনি একে উশাহতে কৈ মানুহগৰাকী ব'ল। আৰাধনাই এইবাৰ আৰম্ভ কৰিলে- পিছে মোক যে তোমাৰ ফুলনিৰ প্ৰেমত পেলাই দিলা। ইমান ধুনীয়া এখন ফুলনিৰ গৰাকীৰ ঘৰলৈ আহিবলৈ পোৱাটোৱেই মোৰ সৌভাগ্য বুজিছা।

“পিছে ফুলনিৰ ক্ৰেডিট মোৰ নহয় বাইদেউ শিল্পমৰহে।”

“শিল্পম!” -আৰাধনা আচৰিত হয়।

“অ', মোৰ মানুহজনৰ। বহক, মই মাতি দিছোঁ।”

“শিল্পম চৌধুৰী, আমাৰ কলেজৰে ফিজিক্স ডিপাৰ্টমেণ্টৰ। মাৰকৰ অলপ গা বেয়া, তেওঁৰ লগতে লাগি আছে, আহিব ব'ব। আপুনি আহিব বুলি গম পায় এখেতেই মোক যোগাযোগ কৰিছিল। শিল্পম ছাৰে পিছতহে গম পায়- হাজৰিকাই কৈ গ'ল।

“শিল্পম..শিল্পম।” -আৰাধনাই মনতে আওৰালে।

আৰাধনাই যাৰ বাবে এই চহৰখনলৈ আহিব বিচৰা নাছিল সেই শিল্পম, যাক কেতিয়াও আৰু লগ কৰাৰ কথা নাছিল সেই শিল্পম। হয় সেই শিল্পম। সোঁৱা এথোজ-দুথোজকৈ কোঠাটোলৈ সোমাই অহা আজি পোন্ধৰ বছৰে কোনো যোগাযোগ নৰখা সেই

সেই নিশা আৰাধনাৰ টোপনি অহা নাছিল। হয়তো একেখন চহৰত দুটা মনে সেইদিনা অতীত ৰোমন্থনত বিনিদ্র ৰজনী পাৰ কৰিছিল। বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সময়বোৰে টুকুৰা-টুকুৰকৈ তাইৰ মানসপটত খুন্দিয়াই গৈছিল। দুটা বেলেগ বেলেগ ডিপাৰ্টমেণ্টৰ দুটা মনে বসন্তৰ কোনো এটা দিনতে আৱাসৰ বিহু অনুশীলনত চিনাকি হৈছিল আৰু সেই চিনাকিয়েই শেষলৈ বন্ধুত্ব, প্ৰেমৰ সম্পৰ্কৰে উজ্জীৱিত হৈছিল। অৱশ্যে এই প্ৰেমত কোনো প্ৰতিশ্ৰুতি নাছিল, নাছিল কোনো চুক্তি। মাথোঁ দুয়োটাই বুজিছিল ইজনে আনজনৰ বাবে থকা আৱেগ, আদৰবোৰ। নোকোৱাকৈয়ে বুজিব পাৰিছিল আনজনৰ মনৰ কথা।

শিল্পম।

“নমস্কাৰ।”

আদ্যা আৰু কাব্যই নিজৰ পৰিচয় দি আজৰি হোৱাত শিল্পমৰ চকু এইবাৰ আৰাধনাৰ চকুত ব'লহি।

“আপোনাৰ পৰিচয়ৰটো দৰকাৰেই নাই। আপোনাকতো সকলোৱেই জানে।”

কথাষাৰ তাইৰ বাবে প্ৰশংসাসূচক আছিল নে ঠাট্টাসূচক আৰাধনাই ঠিক ধৰিব নোৱাৰিলে।

সেই নিশা আৰাধনাৰ টোপনি অহা নাছিল। হয়তো একেখন চহৰত দুটা মনে সেইদিনা অতীত ৰোমন্থনত বিন্দ্র বজনী পাৰ কৰিছিল। বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সময়বোৰে টুকুৰা-টুকুৰকৈ তাইৰ মানসপটত খুন্দিয়াই গৈছিল। দুটা বেলেগ বেলেগ ডিপাৰ্টমেন্টৰ দুটা মনে বসন্তৰ কোনো এটা দিনতে আৱাসৰ বিহু অনুশীলনত চিনাকি হৈছিল আৰু সেই চিনাকিয়েই শেষলৈ বন্ধুত্ব, প্ৰেমৰ সম্পৰ্কৰে উজ্জীৱিত হৈছিল। অৱশ্যে এই প্ৰেমত কোনো প্ৰতিশ্ৰুতি নাছিল, নাছিল কোনো চুক্তি। মাথোঁ দুয়োটাই বুজিছিল ইজনে আনজনৰ বাবে থকা আৱেগ, আদৰবোৰ। নোকোৱাকৈয়ে বুজিব পাৰিছিল আনজনৰ মনৰ কথা। দেউতাকৰ মৃত্যুৰ পিছত শিল্পম অকলশৰীয়া মাকৰ ওচৰলৈ ঘূৰি আহিছিল আৰু আৰাধনা ৰৈ গৈছিল সেই একে ঠাইতে। শিল্পমৰ ব্যস্ততাবোৰ বাঢ়িছিল, লাহে লাহে সিহঁতৰ মাজৰ দূৰত্ববোৰো আৰু এনে এক সময় আহিছিল যেতিয়া আৰাধনাই ঘৰৰপৰা চাই দিয়া অভিনন্দনৰ লগত বিয়া ঠিক হোৱাৰ খবৰ দিওঁতেও শিল্পম মৌন হৈ ৰৈছিল আৰু শান্তভাৱে কৈছিল- “ভাল ল'ৰা, সুখত থাকিব, বিয়া হৈ যা।”

আৰাধনাই বিচাৰিছিল শিল্পমে কওঁক- ‘ৰৈ যা তই, মোৰ বাবে। ময়ো কিবা এটা কৰোঁ, অলপ সময় মোক দে।’

শিল্পমে বিয়াৰ পিছত তাইক ব্লক কৰি

দিছিল। মাজে মাজে চ'হিল্লয়ে মিডিয়াত তাই তাৰ সন্ধান কৰে কিন্তু শিল্পমক তাই ক'তো নাপায়। এবাৰ কথা প্ৰসংগত লগৰ উত্তমে তাইক কৈছিল-

“তই কিন্তু শিল্পমক বৰ ঠগালি দেই, সি তোক ইমান ভাল পাইছিল আৰু তই ভাল ল'ৰা পাই বিয়া হৈ গ'লি। এতিয়া ঘৰৰ পৰা ইমান কৈ থকা সত্ত্বেও সি বিয়া পতা নাই, কি বা হয় বেচেৰাৰ।”

সেই দিন ধৰি আৰাধনাই শিল্পমক কেতিয়াও বিচৰা নাই, তাৰ খবৰ পাবলৈ উদগ্ৰীৰ হৈ থকা নাই। তথাপিও তাই বিচাৰে সি ভালে থাকক, তৰো এখন সুখৰ সংসাৰ হওক।

চাহ কাপত সোহাটো মাৰুতেই শিল্পমক তাই সন্মুখতে দেখিলে। দিনটো তাই ভবাতকৈ ভালকৈয়ে পাৰ কৰিলে, প্ৰেজেণ্টেচনো তাইৰ ভাল দৰেই হ'ল। আলোচনা চক্ৰত তাই ইমানেই সোমাই পৰিছিল যে শিল্পমৰ কথা পাহৰিয়েই আছিল। দিনটোলৈ আদ্যা আৰু কাব্য সিহঁতৰ গৱেষণাৰ সমল বিচাৰি ওলাই গৈছিল। হঠাৎ শিল্পমক সন্মুখত দেখা পাই আৰাধনাই অলপ অস্বস্তিবোধ কৰিলে।

“আপোনাৰ লগত অলপ কথা আছিল, অলপ সময় দিব পাৰিব নেকি মেডাম?”

শিল্পমৰ মুখত মেডাম শব্দটোত আৰাধনা কঁপি উঠিল, তথাপিও সকলোৰে আগত ‘নিশ্চয়’ বুলি কৈয়েই তাই সঁহাৰি জনালে।

সকলো যোৱাৰ পিছত জিৰণি কোঠাটোৰ এচুকত তাই বহি ব'ল। কিছু সময়ৰ পিছত শিল্পমে দুৱাৰ মুখত ৰৈ ‘আহ’ বুলি কোৱাত আৰাধনা উঠি গ'ল। সম্বোধনবোৰত তাই প্ৰতি বাৰেই আচৰিত হৈছে আৰু প্ৰতিবাৰেই নিশ্চয় হৈ ৰৈছে। গাড়ীখনত বহি লৈ সি ক'লে- “ক'লৈ যাবি ক?”

“হোটেললৈ। আদ্যাহঁতে গাড়ীখন লৈ গৈছে, তয়ে থৈ আহ।”

“হ'ব বাকু থৈ আহিম। প্ৰথমবাৰ মোৰ চহৰলৈ আহিছ, ব'ল মোৰ ভাল লগা ঠাই

এটুকুৰালৈ যাওঁ!”

আৰাধনাই একো নক'লে। যোৱাটো ভাল হ'ব নে বেয়া হ'ব তাই ধৰিবও নোৱাৰিলে। কিছু সময়ৰ পিছত গাড়ীখন ব'ল। দুয়োটা লাহে লাহে নামি গ'ল। ডাঙৰ ডাঙৰ শিলেৰে শিলাময় হৈ থকা ঠাইটুকুৰা তাইৰ বৰ ভাল লাগিল। অস্তুমিত সুৰুৱৰ ৰাঙলী আভাই, নদীৰ কল কল ধ্বনি আৰু মলয়াৰ মৃদু স্পৰ্শই দুয়োকে কিছু সময় মৌন কৰি ৰাখিলে। কুলিৰ কুউ কুউ মাতে পৰিৱেশটো মনোৰম কৰি তুলিলে।

“মোৰ দুখৰ দিনৰ লগৰী, মোৰ সুখ-দুখ সকলোবোৰৰ সাক্ষী এই ঠাইখিনিয়েই বুজিছ। কাকো ক'ব নোৱাৰা কথাবোৰ, মোৰ সফলতা-বিফলতাৰ সাক্ষী এই বুঢ়া লুইত। মই জানো, তই মোক বেয়া পাইছ, মোক হয়তো প্ৰতাৰক বুলি ভাবিছ। মই তোকেই ভাল পাইছিলোঁ বুজিছ কিন্তু কি কৰিব মোৰ ভাগ্যত তই নাছিলি। সময়তকৈ মই বহু পিছুৱাই আছোঁ বুজিছ। তই বা আমাৰ লগৰবোৰ আজি যিমান আগ শাৰীত আছ মই ঘৰুৱা অসুবিধাৰ বাবে বহু পিছুৱাই বৈ গ'লো বুজিছ। সেয়ে হয়তো কাপুৰুৱৰ দৰে তোৰ ভৱিষ্যৎ মই সুৰক্ষিত কৰিব নোৱাৰিম বুলি ভাবিয়েই মই তোৰ পৰা আঁতৰি আহিলোঁ। ভুল নুবুজিবি মোক, তোক মই চিত কৰা নাছিলোঁ বুজিছ। অৱশ্যে মাজে

মাজে তোকো স্বাৰ্থপৰ যেন লাগিছিল মোৰ। এনে লাগিছিল বৈ যাব পাৰিলিহেঁতেন তই মোৰ বাবে। আচলতে তোক আকৌ লগ পাম বুলি মই ভবাই নাছিলোঁ। তোৰ খবৰ মই পাই থাকোঁ, বেলেগৰপৰা নহ'লেও মানুহজনীৰ পৰাই পাওঁ। তেওঁৰ কথা পেলাব নোৱাৰিয়েই কালি তই মোৰ ঘৰৰ অতিথি আছিলি। কালি তোক দেখি মোৰ এনে লাগিল কথাবোৰ মনৰ মাজত লৈ থকাতকৈ কৈ দিয়াই ভাল। ভুল নুবুজিবি, সুখত থাক, ভালে থাক। ব'ল, সন্ধিয়া হ'ল।”

আৰাধনাক একো ক'বলৈ সুবিধা নিদিয়াকৈয়েই একে উশাহতে কথা কেইযাৰ কৈ শিল্পম গাড়ীৰ ফালে আঙুৱাই গ'ল।

তেন্তে অত বছৰে কঢ়িয়াই ফুৰা আৰাধনাৰ মান-অভিমানৰ পেৰাটো ইয়াতেই শেষ হ'ল। তাইৰ একো ক'ব লগা নাছিল নে তাৰ একো শুনিব লগা নাছিল! শিল্পমে যে ক'লে, “তাই বৈ যাব পাৰিলেহেঁতেন, স্বাৰ্থপৰ।”

“ময়ো বিচাৰিছিলোঁ বৈ যাবলৈ বুজিছ, কিন্তু তই যে সেই সুবিধাকগো মোক নিদিলা।”

কথাখিনি শিল্পমৰ কাণত পৰিল ঠিকেই, কিন্তু সি কোনো প্ৰত্যুত্তৰ নিদিলে। উভতনি যাত্ৰাত গাড়ীখনত মাথোঁ বাজি ৰ'ল-

“তুমহাৰে শহৰ কা মৌসম, বড়া সুহানা লগে
মে এক শ্যাম চুড়া লো, অগৰ বুঢ়া না লগে
তুমহাৰে বশ মে হে অগৰ তো ভুল যাৰ হমে
তুমহে ভুলনে মে শায়দ মোৰো জামানা লগে।”

লেখা আহ্বান

অসমীয়া বৰ্ণিলৰ আগস্তুক সংখ্যাৰ বাবে গল্প, প্ৰবন্ধ, কবিতা, অনুভৱ, লিমাৰিক, এক মিনিট গল্প, অনুবাদ কবিতা, হাইকু, অণুগল্প, স্বাস্থ্য, কেৰিয়াৰ, বেচিপা, নীলা খামৰ চিঠি, ভ্ৰমণ কাহিনী, বিনোদন আদি লেখা বিচৰা হৈছে।

আমাৰ ঠিকনা

হোৱাটচ্ এপল নম্বৰ : ৮৬৩৮৮২৫৪৮৬

ইমেইল : bornilmagazine2019@gmail.com

ফটোখন চাই চাই মৃগনয়নীৰ যেন হেঁপাহেই নপলাব। প্ৰতিচ্ছবিখনতে দুনয়ন মিলাবলৈ তাইৰ চকুত লাজে ভৰুণ দিছেহি। ইমান ধুনীয়া আৰু কোনো থাকিব নোৱাৰে। তাই মনে মনে ভগৱানক ধন্যবাদ জনালে, ইমান সুন্দৰ-সুঠাম পুৰুষজন তাইৰ বাবে দিয়াত।

মাকৰ কথাকেইটা মৃগনয়নীৰ কাণত বাজি থাকিল- “মাতো অ’, মানে সন্মান, সা-সম্পতিয়ে আমি ঢুকি নোপোৱা সম্বন্ধ এটা তোলৈ আহিছে, তোৰেই ভাগ্য ভাল নে আমাৰে কিবা পুণ্যৰ ফল নাজানো, পিছে তই ৰাণী হৈ থাকিবগৈ আই।”

মৃগনয়নীয়ে মনত অযুত ৰঙীন সপোনেৰে মানস প্ৰতীম দুৱৰাৰ কন্যা হৈ নতুন ঘৰখনত ভৰি দিলেহি। তাইৰ ৰূপৰ পোহৰত যেন দুৱৰাৰ ঘৰৰ প্ৰতিটো কোন জিলিকি উঠিল। ঘৰখনৰ গহীন গহীন পৰিৱেশটো তাইৰ ভাল নালাগিলেও অভিজাত ঘৰৰ পৰিৱেশ হয়তো এনেকুৱাই বুলি তাই সহজ হ’বলৈ যত্ন কৰিলে। ভায়েকৰ লগত মুকলি মনেৰে কৰা উৎপাতবোৰলৈ মনত পৰি মাজে মাজে তাইৰ চকুদুটা সেমেকি উঠে। মানসে দেখে বুলি লৰালৰিকৈ চকুহাল মচি তাই মুখত এটা হাঁহি লৈ ফুৰিবলৈ যত্ন কৰে।

বিয়াৰ পিছত প্ৰথমবাৰ মৃগনয়নী মাকৰ ঘৰত দুদিনমান থকাকৈ আহিছে। মানসে থৈ ঘূৰি যাব। ভাত খাবলৈ কৈছিল যদিও সি চাহ একাপ খায়েই যাবলৈ ওলাল। ঘৰ পায়েই মৃগনয়নীৰ আগৰ মুকলি মন ঘূৰি আহিল। ড্ৰয়িং ৰুমত যে মানস আছে তাই পাহৰিলেই। ভায়েকৰ লগত দৌৰা দৌৰি হাঁহি-খিকিন্দালিত লাগি গ’ল। মাকে আহি ধমকি এটা দি মানসে মাতি থকাৰ কথা কওঁতেহে তাইৰ হাঁচ আহিল। ‘মই যাওঁ, তোমাক তিনিদিনৰ পিছত লৈ যামহি’ বুলি কৈ মানস গ’লগৈ।

মাকে তাইক মেৰিয়াই মেৰিয়াই নতুন ঘৰখনৰ কথা সুধি থাকিল। তায়ো যিমান পাৰে বৰ্ণনা দি গ’ল। হঠাৎ তাইৰ মুখৰ পৰা ওলায় গ’ল- “ইমান ধনী পিছে কি হ’ব, খোলাকৈ হাঁহি এটা মাৰিবলৈকে ভয় লাগে, জান মা, সব ইমান গহীন হৈ থাকে মোৰ কথা এটা ক’বলৈও ভয় ভয় লাগে।”

হাঁহি চম্পা

— তুলিকা বৰা

“তোক তেওঁলোকে হাঁহিবলৈ মানা কৰিছে নেকি, মাক-দেউতাক আৰু পুতেকেনো কি বুলি হাঁহি থাকিব, তই হাঁহিব আৰু তেওঁলোককো হাঁহিবলৈ শিকাবি।”

মাকৰ কথাটো মৃগনয়নীয়ে মন দি শুনিলে। তিনিদিন মাকৰ ঘৰত হাঁহি-খেমালিৰে কটায় মৃগনয়নী মানসৰ লগত দুৱৰাৰ ঘৰ পালেহি। সেই গহীন গহীন পৰিৱেশ। প্ৰয়োজনতকৈ এযাৰ বেছি ক’লেই যেন ডিচিপ্লিন ভংগ হ’ব। গোটেইকেইটা মানুহৰ যন্ত্ৰণ কৰ্মকাণ্ড। শাহুৱেকৰ আজি গাটো অলপ বেয়া সেয়ে তাই খানা বনোৱাত ব্যস্ত হ’বলগা হৈছে। মানসে কামৰ পৰা লৰালৰিকৈ তাইক ফোনটো দিলেহি- “ফোনটো ওচৰত নাৰাখা কিয়? ভায়েৰে ফোন কৰি আছে।” সিফালৰ পৰা ভায়েকৰ কৌতুক ভৰা কথা শুনি মৃগনয়নীয়ে তাই ক’ত আছে পাহৰি খিলখিলাই হাঁহিবলৈ ধৰিলে। ঘৰখনৰ গহীন-গম্ভীৰ নীৰৱতাইনিয়ে যেন বহুত দিনৰ মূৰত গা-এঙামুৰিহে দিলে। তাইৰ খিলখিলনি শুনি ঘৰৰ প্ৰতিটো চুক-কোণক যেন এছাটি মলয়াই কোবাই গ’ল। মানস আহি পাকঘৰ পালেহি- “কি হৈছে, ইমানকৈ কিয় ছলস্থল কৰিছা, মা-পাপাৰ হাটৰ পৰলেম আছে বুলি তুমি নাজানা নেকি?”

তাই ফোনটো কাটি দিলে। মানসক সাবটি ধৰি তাই ক’লে, “তুমিনো চিন্তা-খং-ৰাগ এসোপামান মনটোত বান্ধি কিয় গোমোঠাটো হৈ থাক। হাঁহি থাকিবচোন দেখিবা মনটো

কিমান পাতল পাতল লাগিব। তুমি চাই থাকা মা-পাপাকো মই অতি সোনকালে মোৰ নিচিনাকৈ হাঁহিবলৈ শিকায় আছো।”

মানসৰ ভয় হ’ল আৰু ক’লে, “পিছত কিন্তু মায়ে এই পাগলীজনীক ঘৰত থৈ আহাগৈ বুলি ক’লে মই কিন্তু একো কৰিব নোৱাৰো আকৌ দেই।”

দুদিনমানৰ পিছত মানসে কামৰ পৰা আহি ঘৰখনৰ পৰিৱেশটো অলপ বেলেগ বেলেগ যেন পালে। মৃগনয়নী কামত নাই, পাকঘৰতো নাই, গ’ল ক’লে? বাৰান্দাখনেদি পাক এটা মাৰি দেখিলে মাকৰ কামৰ লাইট জ্বলি আছে মানে মাক বিছনাত। দেউতাকৰ কামৰ ওচৰ পায় সি শুনিলে শহুৰ আৰু বোৱাৰীৰ ফুচফুচনি হাঁহি। মানস আচৰিত হ’ল, যিজন দেউতাকক সি সৰুৰ পৰা পায়ো কথা এযাৰ খোলাকৈ ক’বলৈ সাহ নকৰে সেই দেউতাকৰ লগত মৃগনয়নীয়ে হাঁহি হাঁহি কথা পাতি আছে!! সি কামলৈ সোমায় কিবা এটা সোধাৰ আগতে দেউতাকে মুখত আঙুলিটো দি ক’লে, “মনে মনে মাৰৰ কাণত এই থিকিন্দালি পৰিলেগৈ ডাঙৰ কথা হ’ব।” তেওঁলোকৰ লগত কথাৰ ভাগ লৈ মানসেও অন্তৰ খুলি হাঁহিলে।

মাকৰ কামৰ দুৱাৰ খোলাৰ শব্দত তিনিওঁ সচেতন হ’ল। দেউতাকে আকৌ গহীন হৈ কিতাপৰ পাত লুটিয়ালে। মানসে মৃগনয়নীক লৈ কামলৈ গ’ল। ঘৰখনত মাকৰ কথা শিলৰ ৰেখা। দেউতাকেও কোনোদিন মাকৰ কথাত

শহুৰেকৰ কোঠাত মানস কামৰ পৰা অহাৰ পিছত আজিকালি সদায় হাঁহিৰ মজলিচ বহে। শাহুৰেকৰ অগোচৰে তিনিওঁ প্লেম কৰে কেনেকৈ মানুহজনীক ৰঙিয়াল কৰিব পাৰি। শহুৰেকে এদিন মৃগনয়নীক ক’লে, “মাৰ আগতে এনে নাছিল, বিয়াৰ আগত আৰু পিছতো বৰ হাঁহিমুখীয়া আছিল। কিন্তু প্ৰথম সন্তানক এটা দুৰ্ঘটনাত হেৰুৱাবলগীয়া হোৱাৰ পৰা তেওঁ লাহে লাহে এনেদৰে গহীন হৈ পৰিল, মই বহুত চেষ্টা কৰিও তেওঁক আগৰ অৱস্থালৈ ঘূৰাই আনিব নোৱাৰিলোঁ, বুজিছা বোৱাৰী তুমি চেষ্টা কৰি থাকাচোন মানুহজনীয়ে আকৌ হাঁহিবলৈ লয়েইবা।”

অমত হোৱা মানসে দেখা নাই। ঘৰখন শৃংখলিত কৰি ৰাখিবলৈ যেন মাকৰ এই গহীন ৰাজকীয় ভাবমূৰ্তিৰ অতি প্ৰয়োজন। মৃগনয়নীয়েও শাহুৱেকক সন্মান কৰাৰ লগতে ভয়ো কৰে।

“মাৰ শাসনত হাঁহিবলৈ মন গ’লেও হাঁহিব নোৱাৰা দেউতাক বাৰু হঁহুৱাৰ পাৰিলা পিছে মাক হঁহুৱাৰ চেলঞ্জটো তুমি নোলোৱাই ভাল হ’ব নেকি!” -মানসে মৃগনয়নীক ছিৰিয়াছ কৈয়ে কথাষাৰ ক’লে। তাই অলপ চিন্তিতভাৱে হাঁহি এটা মাৰি ক’লে, “চান্স পালে ডান্স এটা দি চোৱাটোনো কি বেয়া হ’ব। মোৰ নাম হাঁহিচম্পা দেউতাই এনেয়ে দিছেনে কিবা।”

মানসে কামৰ পৰা আহি তাইক সদায় সোধেহি- “অপাৰেচন হাঁহিৰ অগ্ৰগতি কিমান হৈছে?” মৃগনয়নীয়ে কয়- “চান্স পোৱা নাই ৰ’বা।”

শহুৱেকৰ কোঠাত মানস কামৰ পৰা অহাৰ পিছত আজিকালি সদায় হাঁহিৰ মজলিচ বহে। শাহুৱেকৰ অগোচৰে তিনিওঁ প্লেন কৰে কেনেকৈ মানুহজনীক ৰঙিয়াল কৰিব পাৰি। শহুৱেকে এদিন মৃগনয়নীক ক’লে, “মাৰ আগতে এনে নাছিল, বিয়াৰ আগত আৰু পিছতো বৰ হাঁহিমুখীয়া আছিল। কিন্তু প্ৰথম সন্তানক এটা দুৰ্ঘটনাত হেৰুৱাবলগীয়া হোৱাৰ পৰা তেওঁ লাহে লাহে এনেদৰে গহীন হৈ পৰিল, মই বহুত চেষ্টা কৰিও তেওঁক আগৰ অৱস্থালৈ ঘূৰাই আনিব নোৱাৰিলোঁ, বুজিছা বোৱাৰী তুমি চেষ্টা কৰি থাকাকোচোন মানুহজনীয়ে আকৌ হাঁহিবলৈ লয়েইবা।”

মৃগনয়নীয়ে সন্ধিয়াৰ চাহকাপ লৈ শাহুৱেকৰ কোঠালৈ সোমায় গ’ল। কিতাপ এখন পঢ়ি থকাৰ অৱস্থাতে শাহুৱেক টোপনি গ’ল। তাই লাহেকৈ মাতিলে, “মা... শুলেনেকি, আপোনালৈ চাহ আনিছিলোঁ।”

শাহুৱেক লাহেকৈ উঠি বহিল। “অ’ টেবুলতে থৈ যোৱা।”

ভ বা প্লেনটো কাৰ্যকৰী কৰিবলৈ মৃগনয়নীয়ে কামটোতে ইফাল-সিফাল কৰি

থাকিল। সকলো সুশৃংখলিত যদিও তাই এনেয়ে টেবুলৰ কিতাপ-পত্ৰখিনিকে জাৰি-জোকাৰি দিলে। তেনেতে মৃগনয়নীৰ আকাংক্ষিত ফোন কলটো আহিল। সিফালৰ পৰা কি কৈছে দৰকাৰ নাই, তাই মাথোঁ কন্দাৰ অভিনয় কৰিব লাগে। তাই হঠাৎ উচুপি উঠিল। শাহুৱেকে চাহৰ কাপটো এৰি তাইক সাবটি ধৰি সুধিলেহি- “কি হ’ল বোৱাৰী?”

তাই উচুপি উচুপিয়েই কাহিনী আৰম্ভ কৰিলে। “মা, মোৰ বেণ্ট ফ্ৰেণ্ডৰ ককায়েকৰ পথ দুৰ্ঘটনাত মৃত্যু হ’ল। এটাই ল’ৰা আছিল, ঘৰখনে কেনেকৈয়ে এই দুখ সহিব তাকে ভাবিছোঁ।” মৃগনয়নীয়ে মনে মনে লক্ষ কৰিলে শাহুৱেকৰ চকুহাল সেমেকি উঠিছে। লাহে লাহে খোল খালে তেওঁৰ বন্ধ কুঠৰীৰ দুৱাৰ, বোৱাৰীয়েকক সাবটি তেওঁ উচুপি উঠিল, মৃগনয়নীয়ে বিচৰাৰধৰনেই কাহিনী আগবাঢ়িল, শাহুৱেকে প্ৰথমবাৰৰ বাবে তাইৰ আগত তেওঁৰ সাঁচতীয়া দুখৰ টোপোলাটো মেলি দিলে। সেই দুখৰ টোপোলাটো মৃগনয়নীয়ে আকৌ কেতিয়াওঁ বান্ধিবলৈ নিদিয়াৰ সংকল্প ল’লে। কেনেকৈ ডাঙৰ পুত্ৰক এটা পথ দুৰ্ঘটনাত হেৰুৱাবলগীয়া হৈছিল সেই কথা কৈ কৈ তেওঁ হেঁপাহ পলুৱাই কান্দিলে। বহুত দিনৰ শোকৰ বন্যাই তেওঁৰ আঁচল তিয়াই পেলালে।

লাহে লাহে শাহুৱেক অলপ সলনি হ’ল। একেবাৰে কম কথা কোৱা মানুহজনীয়ে কথা বতৰাত ভাগ ল’বলৈ ল’লে। সকলোৱে একেলগে বহি ভাত-চাহ খোৱা হ’ল। কেতিয়াবা শেঁতা হাঁহি এটা মাকৰ মুখত দেখি মানসৰ মৃগনয়নীৰ ওপৰত বিশ্বাস সুদৃঢ় হ’ল। এদিন অফিচৰ পৰা আহি মানস আচৰিত হ’ল। মাকৰ কামৰ পৰা অচিনাকি হাঁহিৰ খিলখিলনি ভাঁহি অহা শুনি চাবলৈ গৈ দেখি আচৰিত হ’ল, এখন সম্পূৰ্ণ হাঁহিৰ মজলিচ, মাকৰ মুখত অস্তৰ খোলা হাঁহি দেখি তাৰ চকুলো বাগৰি আহিল। ওচৰলৈ গৈ মৃগনয়নীক মনে মনে চিকুট এটা মাৰি সি ক’লে, “হাঁহিচম্পা অৱশেষত অপাৰেচন হাঁহি চাকচেচফুল হ’লগৈ ন।”

বজাৰ

— পঙ্কজ খাটনিয়াৰ

“আই অ’ খালে অ’...। ই মোৰ তেজটোপা খালে অ’, মোৰ সৰ্বনাশ কৰিলে। তাক আজি মই একেবাৰে ঘৰৰ পৰাই খেদিম।”

পুৱাই ৰজনী ককাৰ চিঞৰ শুনি ঘৰৰ সকলো দৌৰি আহিল।

“কি হ’ল ককাৰ?”

আগতে সদায় পুৱাই উঠি শনিবাৰে ঘৰত হোৱা শাক-পাচলি, টেঙাকেইটা লৈ ৰজাবাৰী বজাৰলৈ যায়। আজি দুদিনমান গাটো ভাল নহয় বাবেই আজি বজাৰলৈ নগৈ বিছনাখনতে পৰি আছিল। এতিয়া শুই উঠিয়েই এইখন মহাভাৰত!

কি হৈছে কথাতো বুজিবলৈ অকণমান সময় লাগিল সকলোৰে। ককাৰ গালিৰ কোবত সকলোৱে এটাই বুজি পালে যে ঘৰৰ কাষতে থকা গোলনেমু জোপাৰ তলতে লাগি থকা নেমুকেইটা নাই। কোনোবাই ছিঙি নিলে। ...চোৰে!

ককাৰ মতে এইটো ঘৰত কাম কৰা মানুহ হৰেণৰ কাম। কেইদিনমানৰ আগতে ভাত খোৱাৰ আগতে টেঙা এটা ছিঙা ককাই হাতে-

লোটে ধৰা পেলাইছে। সিদিনাই তাক কুকুৰে কাঁইট নোকোৱাকৈ গালি পাৰিছিল। অথচ আজি সি এনে কাণ্ড ঘটালে।

“ক’ত আছে সি? তাক এতিয়াই কামৰ পৰা খেদিব লাগিব। ইমান বিশ্বাস কৰোঁ তাক, এতিয়া সি চুকতে থাকি মোৰ বুকুতে কামোৰ মাৰিব বিচাৰিছে।” —এইবুলি ককাই হৰেণক চিঞৰিবলৈ ধৰিলে।

নাই পুতেক বোৱাৰীয়েকৰ কাৰো কথা নুশুনে। কোনো প্ৰমাণ নোহোৱাকৈ হৰেণক এনেদৰে দোষী সাব্যস্ত কৰাৰ বাবে সকলোৱে বেয়া পাইছে। কাৰণ হৰেণ এইখন ঘৰৰ বিশ্বাসী লগুৱা। ককাৰো কণাৰ লাখুটি। কিয়নো তাৰ সহায়তেই ককাই শাক-পাচলিৰ খেতি কৰি বজাৰত বিক্ৰী কৰি পৰিয়ালটো চলাই আহিছিল। এতিয়া অৱশ্যে ল’ৰাটোৱে ঘৰ ধৰিব পৰা হৈছে।

“দেউতা হৰেণকাই নাই নহয়। মানুহজনীৰ গা ভাল নহয় বোলে। সেয়ে আজি নাহো বুলি কৈ গৈছে কালিয়েই।” —পুতেকে উত্তৰ দিলে।

“মই জানো নহয়, আজি সি ক’ত আহিব। চোৰ কৰি আজি আহিলে সি মৰিলেহে হ’ব?”

“ককা আমি কচু, ঢেঁকীয়া, ওটেঙা, কাজীনেমু, গোলনেমু আদিবোৰ দহ টকাকৈ বিক্ৰী কৰিলোঁ। পিছে মজাৰ কথা কি জানা? আমাৰ সকলোৰে বহুত লাভ হ’ল। অবিনাশ ছাৰে মোৰ পৰা সকলো বস্তু দহ টকাকৈ কিনি ল’লে। আৰু ক’লে—এতিয়া মই তহঁতক বজাৰ শিকায় দিম। তাৰপাছত ছাৰে আমাৰ কাষতে বহিল আৰু ছাৰ-বাইদেউহঁতক আমাৰ পৰা কিনা টেঙাকেইটা দহ টকাত চাৰিটাকৈ বিক্ৰী কৰিলে। মোৰ পৰা দহটকাত কিনি চাৰে পঞ্চাচ টকা পালে। শেষত মোক পঞ্চাচ টকাটো দি ক’লে—আমাৰ বজাৰ সম্পৰ্কে সন্ধ্যাক জ্ঞান থাকিব লাগিব। নহ’লে মধ্যভোগীয়ে লাভ পাব আৰু আমাৰ প্ৰকৃত কৃষকে প্ৰাপ্যৰ পৰা বঞ্চিত হ’ব। কথাবোৰ মই ভালকৈ নুবুজিলো ককা।

আৰু তহঁতৰ কাৰো একো খবৰ নাথাকে। ঘৰখন কোনোবাই দাঙি নিলেও গম নাপাৰ। কেৱল সময় পালেই ম’বাইলটো লৈ বহি থাকিব। দেখিলি নহয়, পিৰালিৰ পৰাই টেঙাকেইটা লৈ গ’ল।” —এইবাৰ ককাই হৰেণক এৰি পুতেক-বোৱাৰীয়েকক বকিবলৈ আৰম্ভ কৰি দিলে।

হ’ল আৰু আজি দিনটোলৈ। খাবি ভাত সুখেৰে! এইবুলি ভোৰভোৰাই পুতেক-বোৱাৰীয়েক ভিতৰলৈ সোমাই গ’ল। ককাই কিন্তু গালি পাৰিবলৈ নেৰিলে। যিমান পাৰি বলকিয়েই থাকিল হৰেণক আৰু ঘৰৰ মানুহবোৰক।

ককাই আজি খঙতে একো এটা মুখত দিয়া নাই। বাৰান্দাতে বহি আছে। আবেলি হৰেণৰ ঘৰলৈ যাব হেনো! হিচাপ-নিকাচ একেবাৰে শেষ কৰি আহিব বোলে।

তেনেতে জপনাখন খুলি নাতিনীয়েক সোমাই আহিল। ই যে আজি ইমান সোনকালে ঘূৰি আহিল? অ’ আজি শনিবাৰ নহয়, তাতে আকৌ ৰাতিপুৱাৰ স্কুল।

আজি দেখোন নয়ন পদুলি মুখৰ পৰাই হাঁহি হাঁহি আহিছে। ওচৰতে থকা বিদ্যালয়ত ষষ্ঠ শ্ৰেণীত পঢ়া নয়ন ককাৰ নয়নৰ মণি। সেয়ে মৰমতে তেওঁৰেই সেই নাম ৰাখিছে।

“ককা এয়া লোৱা পঞ্চাচ টকা। তোমাৰ গা বেয়া বাবে বজাৰলৈ যাব নোৱাৰিলা নহয়। সেয়ে ময়েই আজি বস্তু বিক্ৰী কৰি পইচা ঘটি

আনিলো। আৰু চিপচ এটাও খোৱা নাই। পূৰা পঞ্চাচ টকা পালোঁ।” —এইবুলি নয়নে ককাকৰ হাতত পঞ্চাচ টকাটো গুজি দিলে।

“আৰে কথাটো কি? ই স্কুললৈ নগৈ কিহৰ বস্তু বিক্ৰী কৰাৰ কথা কৈছে?” —ককাৰ খঙটো টিঙিচকৈ উঠি আহিল।

“মাক বাপেকৰ খবৰেই নাই, ইফালে পুতেকে স্কুল খতি কৰি বজাবলৈ গৈছে।” — এইবুলি ককাই গালি পাৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল হে...।

নয়নে তেওঁৰ মুখতে হাতখন দি ক’লে— “নহয় ককা, বজাৰ আজি আমাৰ স্কুলত হে বহিছিল। আমাক অংকৰ জ্ঞান দিবৰ বাবে আৰু বজাৰৰ বিষয়ে জানিবলৈ দিবলৈকে ষষ্ঠ শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজত বজাৰৰ ব্যৱস্থা কৰিছিল। আমাক ঘৰত উৎপাদিত বস্তু বিক্ৰী কৰিবলৈ লৈ যাবলৈ কৈছিল আৰু ছাৰ-বাইদেউহঁতে সেয়া পইচা দি কিনিব বুলি কথা দিছিল। সেয়ে মই একো নাপাই গোলনেমু কেইটামানকে লৈ গ’লো।”

“কি গোলনেমুকেইটা তইহে ছিঙি নিছিলি তাৰ মানে। নাপায় নহয় সোণ, ঘৰত নোকোৱাকৈ এনেকৈ বস্তু বিক্ৰী কৰিবলৈ নিবলৈ। আজিৰ পৰা এনে ভুল নকৰিবা দেই। মই অৱশ্যে ভাল পাইছোঁ, তোমালোকৰ ছাৰ-বাইদেউসকলে তোমালোকক এনেদৰে শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ বাবে। এনেকুৱা হাতে-কামে শিকা

বিদ্যাৰ পৰা তোমালোকে সহজেই বহু কথা শিকিব পাৰিবা। পিছে তোমালোকে বস্তুৰ দাম জানা জানো?”

“কি দৰত কি বস্তু বিক্ৰী কৰিলা?”

“ককা আমি কচু, ঢেঁকীয়া, ওঁটেঙা, কাজীনেমু, গোলনেমু আদিবোৰ দহ টকাকৈ বিক্ৰী কৰিলোঁ। পিছে মজাৰ কথা কি জানা? আমাৰ সকলোৰে বহুত লাভ হ’ল। অবিনাশ ছাৰে মোৰ পৰা সকলো বস্তু দহ টকাকৈ কিনি ল’লে। আৰু ক’লে-এতিয়া মই তহঁতক বজাৰ শিকায় দিম। তাৰপাছত ছাৰে আমাৰ কাষতে বহিল আৰু ছাৰ-বাইদেউহঁতক আমাৰ পৰা কিনা টেঙাকেইটা দহ টকাত চাৰিটাকৈ বিক্ৰী কৰিলে। মোৰ পৰা দহটকাত কিনি চাৰে পঞ্চাচ টকা পালে। শেষত মোক পঞ্চাচ টকাটো দি ক’লে-আমাৰ বজাৰ সম্পৰ্কে সম্যক জ্ঞান থাকিব লাগিব। নহ’লে মধ্যভোগীয়ে লাভ পাব আৰু আমাৰ প্ৰকৃত কৃষকে প্ৰাপ্যৰ পৰা বঞ্চিত হ’ব। কথাবোৰ মই ভালকৈ নুবুজিলো ককা। কিন্তু পঞ্চাচ টকাটো পাই ভাল লাগিল। ছাৰে দহ টকাটো পঞ্চাচ টকা কৰি দিলে।”

“এৰা তহঁতৰ স্কুলত খুব সুন্দৰ পদক্ষেপ

গ্ৰহণ কৰিছে বুজিছ। নতুন শিক্ষা নীতিয়ে বহু কথা শিকাইছে। আমিহে কথাবোৰ অনুভৱ কৰিব পৰা নাই। কষ্ট আমি কৰোঁ, কিন্তু ফল মধ্যভোগীয়ে ভোগ কৰে। কৃষক আৰু গ্ৰাহকৰ মাজত প্ৰত্যক্ষ সম্পৰ্ক নথকাৰ বাবেই আৰু বজাৰ সম্পৰ্কে সম্যক জ্ঞান নথকাৰ বাবেই আমি বঞ্চিত, প্ৰতাৰিত হৈ আহিছোঁ। তই এতিয়াই এইবোৰ কথা নুবুজিব বুজিছ। তহঁতৰ ছাৰে বৰ সুন্দৰ কথা শিকালে আজি। সদায় কথাবোৰ মানি চলিবি।” –এইবুলি ককাই নয়নক মূৰত হাত ফুৰাই ভিতৰলৈ পঠিয়াই দিলে।

মনতে ঈশ্বৰক ধন্যবাদ দিলে- এটা সম্ভাৱ্য বিপদৰ পৰা ৰক্ষা কৰাৰ বাবে। নহ’লে বৰ ডাঙৰ কথা হ’লহেঁতন। ভাগ্যে তেওঁ হৰেণৰ ঘৰলৈ নগ’ল। নহ’লে যে কি ডাঙৰ ভুল হ’লহেঁতেন। তেওঁৰ নিজৰ ওপৰতে ধিক্কাৰ জন্মিল। সৰু কথাত তেওঁ কিমান ডাঙৰ ভুল এটা কৰিবলৈ ওলাইছিল। আজিৰ ঘটনাটোৱে তেওঁকো এটা ডাঙৰ শিক্ষা দিলে। মনতে তেওঁ হৰেণৰ ওচৰত ক্ষমা বিচাৰিলে।

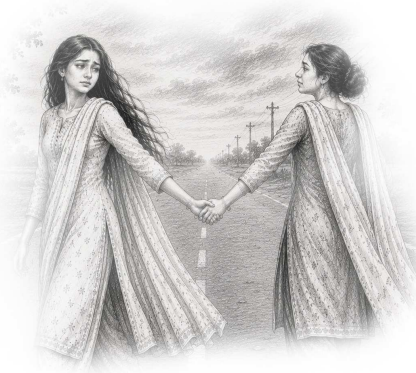
স্কুলৰ বজাৰে তেওঁৰ বজাৰ শেষ কৰিলেহেঁতেন- হে ভগৱান, তোমাক ধন্যবাদ।

লেখা আহ্বান

অসমীয়া বৰ্ণিলৰ আগস্তুক সংখ্যাৰ বাবে গল্প, প্ৰবন্ধ, কবিতা, অনুভৱ, লিমাৰিক, এক মিনিট গল্প, অনুবাদ কবিতা, হাইকু, অণুগল্প, স্বাস্থ্য, কেৰিয়াৰ, ৰেচিপি, নীলা খামৰ চিঠি, ভ্ৰমণ কাহিনী, বিনোদন আদি লেখা বিচৰা হৈছে।

আমাৰ ঠিকনা

হোৱাট্ এপল নম্বৰ : ৮৬৩৮৮২৫৪৮৬
ইমেইল : bornilmagazine2019@gmail.com

গল্প

হেৰাই যোৱা হাতখন

— পামিজ

ঃ সেউজী, মই যেতিয়াই মেঘালীৰ লগত কথা পাতেঁ, তাই সদায় তোমাৰ কথা কৈ থাকে। মেঘালীয়ে তোমাক বহুত ভালপায় চাগে ন? তুমি তাইক কিমান ভালপোৱা কোৱাচোন?
ঃ হাঁহি... দাদা, আপুনি আৰু বেলেগ প্ৰশ্ন বিচাৰি নাই নেকি? কোনো কাক কিমান ভালপায়, সেয়া জানো জুখিব পাৰি?

এখন নগৰৰ এটা ছাত্ৰীনিৱাসত বেলেগ লগ সম্প্ৰদায়ৰ বিভিন্ন ছোৱালী অতিজৰে। বসবাস কৰি আহিছে। ২০২৩ চনৰ ৫ প্টম্বৰ তাৰিখে মই সেই ছাত্ৰীনিৱাসত ভৰি হিলোঁ। সেইদিনাখন মোৰ প্ৰিয় বাস্কৰী গ্ৰাশীৰ জন্মদিন আছিল। কিন্তু, মই জীৱনত তিয়াও নগৰ-চহৰৰ ভাৰাঘৰত থাকি পোৱা হিলোঁ, সেই ছাত্ৰীনিৱাসখনেই আছিল মোৰ ম ভাড়াঘৰ। এদিনাখন সন্ধিয়া আনন্দ-ফুল্লিত হৈ পৰা এটি মুহূৰ্তত মই মেঘালীৰ এজনী ছোৱালীক লগ পাইছিলোঁ। গালীয়ে তাইৰ কোঠাৰ দুৱাৰৰ সন্মুখত থিয় মোৰ পিনে চাই আছিল আৰু তেতিয়া মোৰ ত আছিল বাইদেউ দেৱশ্ৰী। সেই সময়ত তেওঁৰ লগত কথা-বতৰা আৰম্ভ হয়।

ঃ দেৱশ্ৰী, তাইৰ নাম কি?

ঃ অ' তাইৰ নাম সেউজী। তাই মোৰ সৰু ভণ্ডি।

ঃ সেউজী....বৰ ধুনীয়া নাম।

ঃ হয়, মাক-দেউতাই তাইক বৰ বেছি ভাল পায় যে।

ঃ তাইক মোৰ ফালে চাবলৈ ক'ব পাৰিবা নেকি?

সেউজী মেঘালীৰ পিনে লুক-লুকাই চায়।

ঃ হাঁহি... বৰ লাজুকীয়া ছোৱালী দেখোন তাই।

মেঘালী মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্নাতকোত্তৰ তৃতীয় বাস্ফাসিকৰ বিজ্ঞান শাখাৰ অন্তৰ্গত গণিত বিভাগৰ ছাত্ৰী আৰু মই নগাঁও বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্নাতকোত্তৰ প্ৰথম বাস্ফাসিক কলা শাখাৰ অন্তৰ্গত অসমীয়া বিভাগৰ ছাত্ৰী। সেইদিনাৰ পৰাই মেঘালীৰ লগত মোৰ গভীৰ সম্পৰ্ক স্থাপন হয়। মই যেতিয়াই ক'বৰাত যাব বিচাৰোঁ, তেতিয়াই তাই মোক কয়- 'তুমি সৰু, বুজি নোপোৱা। নগৰ-চহৰত বসবাস কৰা মানুহৰ মহিমা বুজাটো বহুত কঠিন। তুমি সেইবোৰ বুজি নাপাবা।' মেঘালী বাইদেউৱে মোক কেতিয়াও ক'তো অকলে যাব নিদিয়ে। তাই

মোক কয়- ‘আমি দুয়োজনী এজনী আনজনীৰ পথ হিচাপে থাকিম।’ কেতিয়াবা দুয়োজনী মিলি ক’ৰবাত ফুৰিবলৈ, বজাৰ কৰিবলৈ গ’লে, তাই মোৰ হাতখন খামুচি ধৰি কৈছিল- ‘তুমি সৰু, নগৰৰ পথবোৰ পাৰ হ’ব নোৱাৰিবা। গাড়ী-মটৰ আৰু মানুহৰ ভিৰৰ মাজত হেৰাই যাব পাৰা।’

ঃ সেউজী, ছাত্ৰীনিৰাসত থকা সকলো ছোৱালীৰ লগত মিলা-মিচা নকৰিবা। সকলো ছোৱালী একে নহয়।

ঃ বাইদেউ, মানুহবোৰে কিয় ইমান মুখা পিন্ধি থাকে ?

ঃ সেউজী, মানুহবোৰে মুখা পিন্ধি থাকে, কাৰণ তেওঁলোকে নিজৰ প্ৰকৃত ৰূপ লুকুৱাই ৰাখে। তুমি ইমানবোৰ কথা বুজি নাপাৰা, তুমি সৰু।

মেঘালীৰ ফোনটো বাজি উঠিল...

ঃ বাইদেউ কোনে ফোন কৰিছে।

ঃ অ’ মোৰ লগৰ এটাই ফোন কৰিছে।

তুমি তাৰ লগত কথা পাতিবা নেকি ? তোমাৰ লগত কথা পাতিব বিচাৰে।

ঃ বাইদেউ, মই কি কথা পাতিম দাদাৰ লগত, ফোন কৰিলে যে কথাবোৰ বিচাৰি নাপাওঁ।

ঃ সেউজী, তোমাৰ লগত কথা নাপাতে। সি বৰ লাজকীয়া ছোৱালী।

ঃ কেলেই? বন্ধু হিচাপেতো কথা পাতিব পাৰোঁ।

ঃ তাই ল’ৰা মানুহৰ লগত কথাই নাপাতে আৰু তুমি কৈ আছাঁ বন্ধু হিচাপে কথা পাতিবলৈ। সেউজী, কথা পাতা না তাৰ লগত, সি যিটো তোমাক সুধিব সেইটোই উত্তৰ দিবা।

বেলেগ একো ক’ব নালাগে।

ঃ সেউজী, মই যেতিয়াই মেঘালীৰ লগত কথা পাটোঁ, তাই সদায় তোমাৰ কথা কৈ থাকে। মেঘালীয়ে তোমাক বহুত ভালপায় চাগে ন? তুমি তাইক কিমান ভালপোৱা কোৱাচোন?

ঃ হাঁহি... দাদা, আপুনি আৰু বেলেগ প্ৰশ্ন বিচাৰি নাই নেকি? কোনো কাক কিমান ভালপায়, সেয়া জানো জুখিব পাৰি?

ঃ সেউজী, কাৰ প্ৰতি কিমান মৰম আৰু ভালপোৱা আছে, সেয়া আমি জুখিব নোৱাৰোঁ। কিন্তু, আমি মুখেৰে প্ৰকাশ কৰিব পাৰোঁ। কোৱা না, তুমি তোমাৰ বাইদেউজনীক কিমান ভালপোৱা ?

ঃ ঐ পাগল, তাইৰ হাতত এতিয়া দগা-পাঞ্জা নাই। তোমাক যে জুখি দিব তাই মোক কিমান ভালপায়।

এটি মূদু হাঁহিৰে দেবজিতে ক’লে-

ঃ সেউজী, তোমালোকৰ ঘৰৰ পদূলি গচকিলে তোমাৰ আপ্যায়নৰ সোৱাদ কেনে হ’ব, ক’বা নে?

ঃ জু কোঁচাই ধেমালিৰে- সাতকৰা দি বন্ধা মাংস, ৰাজমা, হাঁহৰ মাংস আদি এইকেইপদেৰে আপোনাক আদৰিলে হ’ব নে বাৰু ?

কেইদিনমান পিছত যমুনামুখৰ পৰা দেবজিৎ নগাঁৱলৈ আহে। বাইদেউৰ হাতত তেওঁৰ কিতাপ এখন ৰৈ গৈছিল।

ঃ সেউজী, আজি তুমি কম্পিউটাৰ ক্লাছলৈ যাবা নে? যোৱা যদি দেৱজিতৰ কিতাপখন লৈ যাবাচোন। ■ ৫৬ পৃষ্ঠালৈ

ইচ্ছুকসকলে আগলুক সংখ্যাৰ অন্যান্য শিতানৰ বাবে লেখা প্ৰেৰণ কৰিব পাৰে।

আমাৰ ঠিকনা

হোৱাটচ্ এপল নম্বৰ : ৮৬৩৮৮২৫৪৮৬

ইমেইল : bornilmagazine2019@gmail.com

ঈশ্বৰ

— কুমাৰ বিভূতি

প্ৰভাতৰ প্ৰথম পোহৰত ঈশ্বৰৰ সন্ধানত
প্ৰৱেশিলো গভুৰ্গুহৰ নিস্ক্ৰান্তত
আৰু দেখিলো- শিল্পীৰ তপস্যাবে প্ৰাণ পোৱা
এক নিশ্চল প্ৰস্তৰখণ্ড, কালৰ সাক্ষী

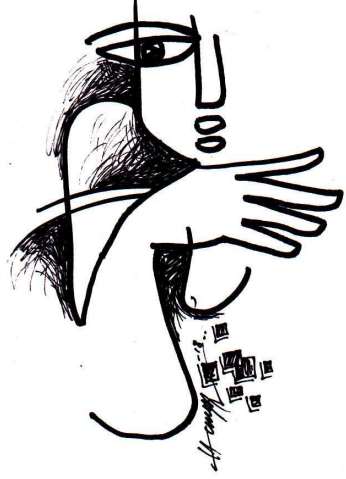
শিল মানেই ঈশ্বৰৰ ৰূপ ?
নে ঈশ্বৰ মানেই শিলৰ নিৰ্বাক অস্তিত্ব

শিল আমাৰ পিতা-প্ৰপিতামহৰ আদিম তেজ
শিল আমাৰ সভ্যতাৰ প্ৰথম স্তৰ
শিলৰ শিৰে শিৰে বয়
সৃষ্টিৰ আগৰ নিঃশব্দ ব্ৰহ্মন্দ

মন্ত্ৰৰ কস্পনে জগাব খোজা শিল
নে শিলৰ মৌনতাত বিলীন হোৱা ঈশ্বৰ-
দ্বন্দ্বৰ ওৰ পেলাব কোনে ?

মই কেৱল স্পৰ্শ কৰিলো
যুগ-যুগান্তৰৰ শীতলতা
আৰু অনুভৱ কৰিলো মোৰ ধমনীৰ
অবিনাশী উষ্ণতা তাৰ বুকুত

হয়তো ঈশ্বৰ শিলৰ কাৰাগাৰত বন্দী নহয়
শিলেই ঈশ্বৰ হৈ
অনাদি কালৰ পৰা
নিৰীক্ষণ কৰি আছে আমাৰ ক্ষণভংগৰ জীৱন।

ক
ৰি
আ

মোৰো প্ৰেমত পৰিবৰ মন যায়

— অলকেশ খাটনিয়াৰ

প্ৰেম এক অনন্য অনুভূতি,
প্ৰেমৰ বিশালতাই
প্ৰেমক দিছে এক
অতুলনীয় স্বৰ্গীয় অনুভূতি
মোৰো মন যায় প্ৰেমত পৰিবলৈ,
কিন্তু সঁচা প্ৰেমৰ মূল্য
জানো কোনোবাই দিব ?
আছে নে কাৰোবাৰ হাতত
ইয়াৰ উত্তৰ ?
কিয়নো আজিৰ প্ৰেম
টকাৰ প্ৰতিহে আকৃষ্ট;
যৌন-কামনাৰ এক বেহা !
সেয়ে ভয় লাগে প্ৰেম কৰিব।

নাজানো, কি ভাল লগা নাই

— প্রবীৰজ্যোতি বড়া

কিবা এটা ভাল লগা নাই
নাজানো কি ভাল লগা নাই
বগলীৰ পালতৰা পাখিত
সপোন জিলিকা নাই
ওলাওঁ ওলাওঁ বুলিও
ৰামধেনু এখন ওলোৱা নাই
আহিবলগীয়া বৰষুণজাক অহা নাই
কিবা এটা ভাল লগা নাই।

চিঞৰি চিঞৰি কম বুলি
ভবা কথাটো ক'ব পৰা নাই
কাণে কাণে ক'বলৈ
কাকোৱেই বিশ্বাসত ল'ব পৰা নাই
টোপনি যোৱাৰ ভেশছনো
ধৰিব পৰা নাই
কিবা এটা ভাল লগা নাই।

মুখা পিন্ধা মানুহৰ
সীমা সংখ্যা নাই
মুখা নিপিন্ধা মানুহ
লগ পোৱা নাই
দেশপ্ৰেমিক ঠায়ে ঠায়ে পাই
দেশৰ হকে একত্ৰিত হোৱাৰহে মন নাই
কিবা এটা ভাল লগা নাই।

মাতৃভাষাক জীয়াই ৰখা মানুহৰ
অকণোৱেই অভাৱ নাই
বিদেশী শব্দ ব্যৱহাৰ নকৰাকৈ
কথা ক'বলৈহে ভাল নাপায়
সভ্যতা সংস্কৃতি ৰক্ষাৰ নামত
শিৰা পাহৰি যায়
কিবা এটা ভাল লগা নাই।

কিবা এটা ভাল লগা নাই

গুমৰ

— হিমাশ্ৰী ভূঞা

কথাবোৰ লুকুৱাই থ'ব পাৰি,
হাতৰ মুঠিতেই সামৰিব পাৰি,
মনৰ দুৱাৰ জপাই আনি,
গোপনে ৰাখিব পাৰি।
অপেক্ষা কি!
ধৈৰ্য কি!
আৰেগ কি'
মোকেই সোধা...
অপেক্ষা যেতিয়া পূৰণ হয়...
মানুহ মৰহে, মৰহে হেঁপাহ!
বিশ্বাস যেতিয়া ছলনা হয়,
ছলনা যেতিয়া অভ্যাস হয়,
মানুহ কোঙা হয়!
হেঁপাহ থমকি ৰয়!

উশাহ লৈয়ো যেন উশাহ পোৱা নাই
ৰক্ষকেই ৰক্ষক হৈ যেন আভুৱা ভৰাই
অবেধ সম্পত্তিয়েহে যেন সুনাম বঢ়াই
কিবা এটা ভাল লগা নাই।

সম্বন্ধবোৰ সম্বন্ধ হৈ থকা নাই
শত্ৰুতকৈ মিত্ৰইহে
বুকুত তৰোৱাল সোমোৱাই
সুখত সুখী হোৱা মানুহ নাই
দুখত দুখী হোৱা মানুহ নাই
কিবা এটা ভাল লগা নাই
নাজানো কি ভাল লগা নাই।

বাস্তৱ-অবাস্তৱৰ মাজত

— দেব পৰাশৰ

(১)

মই আছোঁ

তুমি আছ

আৰু আছে তোমাৰ হাত

মোৰ হাতত

এক হৈছে দুয়োৰে সপোন।

(২)

মই আছোঁ

তুমি আছ

আৰু আছে তোমাৰ হাত

অচিনাকি হাতত

মৃত্যু হৈছে দুয়োৰে সপোন।

(২)

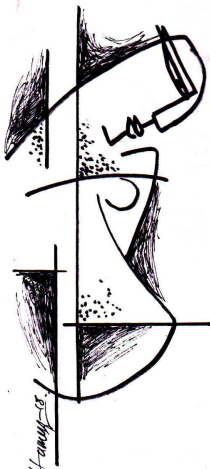
মই নাই

তুমি নাই

আৰু নাই আমাৰ চিনাকি

মাথোঁ আছে দুয়োৰে

অকলশৰীয়া সপোন।

মে' ২০২৬ ■ অসমীয়া বৰ্ণিল

দস্তাবেজ

— ৰাণু দত্ত বৰা

শীতাতৰ্ণ নিশাবোৰ

গভীৰতাৰ পংকিলতাত ডুব যায়,

আইয়ে আখলত জুই জ্বলাই

মুখেৰে কিবাকিবি বিৰবিৰাই।

দপদপকৈ জ্বলি উঠে জুইকুৰা

আয়ে বাৰে বাৰে পিতাইলৈ চাই,

এটি জঠৰ শৰীৰ

শেঁতাপৰা দুটি গুঁঠ

কিয়জানো জুইকুৰা গাতো লগা নাই।

আয়ে উচপ খাই উঠে

সকলো উকা উৰুঙা

আজি যে ব'হাগৰ প্ৰথম পুৱা।

এইবাৰ যে ঢোলৰ মাতটো

নাহিল ব'হাগ,

নুফুলিল কপৌ, তগৰ, মালতী

কুলি, কেতেকীৰ মাতটো

ইমান বিষাদ

আই অ' এইবাৰ সঁচাকৈয়ে

নাহিল ব'হাগ।

পানী মেটেকা

— আশামধুস্মৃতা

সময়ে কি কাঢ়ে
জীৱনে কি গঢ়ে
শিপাবোৰে ছটফটাই থাকে,
খামুচিবলৈ মাটি অলপ বিচাৰে।
সেউজীয়া ৰং সানি হাঁহি থকা পাতখিনি
টেটু লৈকে ডুবি যায়।
ককবকাই থাকিও প্ৰতিনিত পিপাসু;
সাঁতোৰিব নজনাব দোষতে
নৈয়ে নৈয়ে উটি যায়।
ভাগৰ?
আহৰি নাই!
বুজাৰ?
নে শুনাৰ?

নৱৰূপা

— দুলাল বৰা

মেঘৰ আঁচল ফালি আহিছে সিহঁত
ধৰাৰ বুকুখন সঁজাল কৰিবলৈ
আহিয়েই মৌ-কুঁহি আচলখনৰে সাবটিছে
বিৰিখৰ পৰা হৃদয়লৈ কামনাৰ সুবাস বিলাই।

বক্ষ পেশীবোৰ দুৰ্বল হোৱা নৈখনো
সিহঁত অহাৰ পিছত আশাৰ সঞ্চাৰ ঘূৰাই পাইছে
যৌৱনৰ মাদকতাৰে আকৌ আৰম্ভ কৰিছে অভিযান
সূৰ্য্যৰ হৃদয় বিদাৰি
ৰৈ যোৱা প্ৰতিশ্ৰুতিবোৰ পূৰণ কৰি
সেউজী সপোনবোৰ বাস্তৱত কৰাত।

৭২ |

শিল্পী

— ৰিয়ন বৰা

মোচোকা খোৱা ভৰিটোৰে
ক্ৰমাৎ মৌন হৈ বহি আছে।

তেওঁ এজন শিল্পী-
শিল্পই খেদি ফুৰা
পানীমেটেকা আঁকা শিল্পী।

আত্মীয়ই তেওঁৰ
ব্ৰাণেশ্ৰিয়ত আঘাত কৰিলে।
কিন্তু
তেওঁ ৰঙৰ মোনাটো লৈ
নৈখন পাৰ কৰিলে।

পুনঃ-
তেওঁ সাঁতুৰিলে।

শব্দ

— চন্দ্ৰাণী কলিতা

(১)
দুবৰিৰ শীতল কোলাত
হিয়াৰ বেদনাবোৰ মোৰ
থৈছোঁ তিয়াই,
শীতৰ নীৰৱতাৰ স'তে
মিলি যাব বুলি।

(২)
মোৰ মনৰ বতৰাৰ বাহিৰে
আৰুনা কি দিম তোমাক,
ৰঙবোৰো যেন এতিয়া ছলনাময়ী
মোৰ দৰে নিঃস্বৰ
নাথাকে হিয়াত।

মে' ২০২৬ ■ অসমীয়া বৰ্ণিল

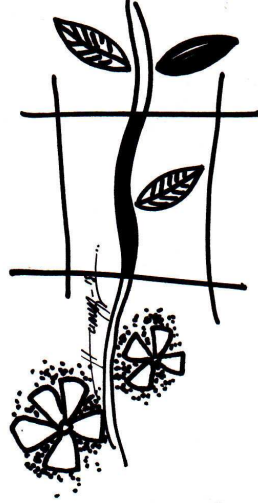
আবেগ

— পূবৰী হাজৰিকা ভৰালী

আবেগৰ নাই কোনো বিজ্ঞান
এমুঠি জোনাকীৰ তিৰবিৰনি,
মনাকাশৰ সাতোৰঙী বামধেনুৰ হাঁহি
নীল সাগৰৰ পানীৰ জিকমিকনি,
বিষাদৰ সৰাপাতৰ শব্দ
খেয়ালী মনটোৰ আঁৰৰ যন্ত্ৰণাত
কঁপা কঁপা মাত এযাৰ।

আবেগ তুমি যে
দুৰ্দান্ত বিচ্ছেদৰ শীতত
জৰজৰাই সৰা নীলা এজাক বৰষুণ।
মেঘৰ জোপোহাৰ আঁৰলৈ
চকুৰ মণিত ফুটি উঠা-
আকাশৰ কেনভাছ।

আবেগ নহয় সৰু সপোন, নহয় যে বালিঘৰ
বুকুৰ লঠাঙা পথাৰৰ সঁচ,
অজ্ঞান বাতিৰ চকুলোৰ লগন।
বুকুৰ উমে ধৰি বখা দুৰ্বাৰ যাতনা
খনন-লুপ্তনৰ অগণন পল।

বিষাদ

— চন্দনা চিখে ভূঞা

এতিয়া আৰু কাৰোঁ প্ৰতি অভিযোগ নাই
মাথোঁ অপেক্ষা
অপেক্ষা সেই দিনটোলৈ
যিদিনা সকলো স্তব্ধ হ'ব
আৰু মই
নিঃশব্দে গুচি যাম
উভতি নহাৰ বাটেৰে
বহু দূৰলৈ
আশা কৰোঁ তুমি সুখত থাকিব
মোৰ শূন্যতাটো সদায় হাঁহি থাকিব
আৰু কি জানা ?
আবেগবোৰে হৃদয়ত যেতিয়া টোকৰ মাৰিব
আহিম উভতি
তোমাক চাবলৈ
বতাহত বিলীন হৈ
এক অশৰীৰী ছায়া হৈ।

ব'হাগ মানে প্ৰেমৰ ঋতু

— জুমী চিৰিং

ব'হাগ আহিলে
ধূলিৰ গন্ধত মিলি যায়
নতুন সপোনৰ সুবাস
গছৰ ডালত কুঁহিপাতৰ হাঁহি
ব'হাগ মানে সবগীয় প্ৰেমৰ ঋতু।

ব'হাগ মানে
ঢোলৰ গুমগুমনিত হৃদয়ৰ কঁপনি
পেঁপাৰ সুৰত অবুজন মনৰ
অকথিত অনুভৱৰ বুৰনি
চাৰি চকুৰ চাৰনিত
মিলনৰ বাগি

ব'হাগে আনে
প্ৰেমৰ গোপন প্ৰতিশ্ৰুতি
প্ৰিয়জনলৈ বুলি
এবুকুৰ মৰমেৰে বোৱা
হেঁপাহৰ গুটি ফুলৰ গামোচা
নদী পাৰলৈ মাতি উপহাৰ যাঁচে।

পাহাৰ ভৈয়াম শুৱনি কৰা
প্ৰণয় প্ৰতীক কপৌফুল পাহি
ধনে বিহু মৰা চলেৰে দিয়ে
নাচনী নেঘেৰী-খোপাতে গুজি
সেই হাঁহি খিকিন্দালিতে বিয়পে
প্ৰেম ভালপোৱাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি।

বসন্ত

— কণমইনা সোনোৱাল

কওঁ নকওঁ কৈ
কৈ পেলালো
তোমাক ভাল লাগিছে
ন-কুঁহিপাতত জিলিকি উঠা
দেহৰ বৰণত চকু চঞ্চলা
নোচোৱাকৈ নোৱাৰি থাকিব ৰূপৰ মেলা
গছে পাত সলাওতে ফাগুন বৰ উন্মনা
কেতিয়াবা বতাহৰ বেগত হেৰায় ঠিকনা

ফু মাৰি উৰাই দিব নোৱাৰা অলিক কল্পনা
ডেউকা মেলিলেই পাওঁ সেউজ উপত্যকা
কথা আৰু বহুত কথাৰ সুখৰ সুগন্ধি
উকি মাৰি থাকোতেই বুজিব পাৰি
তোমাক ভাললগাৰ উলাহত ভালপোৱাৰ কথা।

হুৰুৰাই নামিছে
মেঘে আয়োজন কৰা
বতৰে ৰাফ্টি দিয়া
বৰষুণৰ টোপাল
নদী বাঢ়নী পানীত
মোৰ ভাল লাগিছে
এয়া যেন বসন্তৰ বান।

অসমীয়া বিয়াৰ স্বকীয়তা আছে নে জীয়াই

— হিমাঙ্গী তনয়া মহন্ত

ব'হাগ মাহ বিয়াৰ বতৰ। গাঁৱে-ভূঞা, নগৰে-চহৰে এতিয়া যেন সকলোবোৰ ব্যস্ত। কোনো ব্যস্ত বিয়াৰ আয়োজন কৰাত আৰু কোনো আকৌ আথে-বেথে গৈ হ'লেও বিয়াৰ নিমন্ত্ৰণ ৰক্ষা কৰাত।

মুঠৰ ওপৰত ব'হাগ আৰু বিয়াৰ লগত ব্যস্ত এতিয়া সকলো। ব'হাগ অহাৰ লগতে আগৰ দৰেই এতিয়াও আহে বিয়াৰ বতৰ কিন্তু আগৰ বিয়াৰ অনুভৱ আৰু এতিয়াৰ বিয়াৰ মাজত যেন অনুভৱ দেখা যায় এক বিৰাট তফাৎ। বিয়া বুলি ক'লেই আগতে আছিল ওচৰ-চু বুৰীয়া, মিতিৰ-কুটুম সকলোৱে সমিলমিলেৰে আয়োজন কৰা এক উছাহৰ অনুষ্ঠান। য'ত কেৱল আছিল নিভাঁজ আন্তৰিকতা আৰু এখিনি মান একতা। নাছিল চাগৈ তেতিয়া অত্যাধুনিকতাৰ ধামধুমীয়া। কিন্তু, এতিয়াৰ বিয়াবোৰৰ নামত যেন দেখা যায় ধনীৰ ধন ব্যৱহাৰৰ এক অদ্ভুত

প্ৰতিযোগিতা। লাখ লাখ টকীয়া মণ্ডপ, হাজাৰ হাজাৰ টকীয়া মেক-আপ আৰু যে কত কি! সকলোৰে নিজৰ জীৱন, সেয়েহে নিজৰ টকা কেনেকৈ ব্যৱহাৰ কৰে সেয়াও সম্পূৰ্ণ নিজৰ কথা। তথাপিও যেন ধন ব্যৱহাৰৰ এই ধাৰা ভাবিবলগীয়া।

ইয়াৰ পিছতে বৰ আচৰিত অনুভৱ হয় আজিৰ বিয়াৰ নিমন্ত্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত। হেৰৌ বিয়াখনৰ বাবে এবাৰহে নিমন্ত্ৰণ কৰিব লাগে, হয় এতিয়াৰ মানুহৰ সময়ৰ অভাৱ। ঘৰে ঘৰে গৈ তামোল-পাণ অপৰ্ণেৰে নিমন্ত্ৰণৰ আশা কৰা নাযায় এতিয়া। কিন্তু এই কথা মানিবই লাগিব যে বিয়াৰ নিমন্ত্ৰণ দিয়াৰ নামত আপোন মানুহবোৰৰ ঘৰত গৈ দেখা দিয়াৰ সুযোগে এই ব্যস্ত জীৱনত আন্তৰিকতা অৰুণ বৃদ্ধি কৰাৰ থল এতিয়াও নুই কৰিব নোৱাৰি। যিয়ে নহওক বৰ্তমান ফোন এটা কৰি কৰা নিমন্ত্ৰণে গ্ৰহণযোগ্য। পিছে চিঠি এখন হোৱাটো এপত পঠিয়াই থৈ আহিবা দেই বুলিও লিখিবলৈ সময় নোহোৱা সেয়া কেনেধৰণৰ নিমন্ত্ৰণ, এয়াহে পিছে ৰোধগম্যতাৰ বাহিৰত। আমিবোৰে চাগৈ বেছিয়েই ব্যস্ততাৰ দোহাই দিবলৈ লৈছোঁ, বাৰুকৈয়ে অনুভৱ হয় এই কথা। হেৰাই গৈছে যেন কোনোবাখিনি আগৰ মানুহৰ মাজত থকা আন্তৰিকতা।

বাকী অসমীয়াৰ বিয়াত অসমীয়া বিয়া যেন অনুভৱ হোৱাৰ সুযোগটি হাস কৰি অন্যৰ সংস্কৃতিৰ পৰা ধাৰ কৰি আনি বিয়াখন পাঁচদিন ছয়দিনীয়া হোৱাকৈ অনুষ্ঠিত কৰা হৰেকৰকমৰ অনুষ্ঠানৰ পৰম্পৰায়েও বেলেগেই অনুভৱ দিয়ে আজিৰ বিয়াত। সেয়া নকণ্ডে। আকৌ খাবলৈ গৈ খালখন হাতত লৈ শাৰী শাৰীকৈ থিয় হোৱাৰ কথা আছেই। মুঠতে, এতিয়াৰ বিয়াৰ অনুভৱ বেলেগ বেলেগ। গতিকে এতিয়াও আশা কৰিম বিঘ্নিত নওক পূৰ্বৰ অসমীয়া বিয়াৰ স্বকীয় ঐতিহ্য। অক্ষুণ্ণ থাকক পূৰ্বৰ বিবাহ উৎসৱৰ দৰে এতিয়াৰ বিয়াৰ মাধুৰ্য।

“কঠোৰ সাধনাই উজলাই আগন্তুক দিন,
জীৱন নদীত বোৱাই সোণালী আদিত্য,
জ্যোতিৰ ছাঁয়াত গঢ় লয় এটি পূৰ্ণ জীৱন
সপোন, সাধনা আৰু সত্যৰ যেন এক অনন্ত সন্ধান।”

জীৱনটো জানো এক সুন্দৰ যাত্ৰা নহয়! যি যাত্ৰাৰ সংগী
অভিজ্ঞতা, শিক্ষা আৰু অলেখ সুযোগ, য’ত সংগ্ৰাম হৈছে জীৱন
যুদ্ধত অধিকাৰ প্ৰাপ্তিৰ বাবে কৰা কঠোৰ প্ৰচেষ্টা। এই যাত্ৰা কেতিয়াবা
সহজ যেন লাগে যদিও আকৌ কেতিয়াবা কাঁইটীয়া আৰু বৰ
কঠিন অনুভৱ হয়। কিন্তু এই বৈপৰীত্যই হৈছে জীৱনৰ সঁচা বিভূষা।
সহজ সময়ে আমাক আনন্দৰ অনুভূতি দিয়ে আৰু কঠিন সময়ে
আমাক শক্তিশালী কৰি তোলে। জীৱনৰ প্ৰতিটো সংগ্ৰাম আমাৰ
বাবে নতুন অধ্যায়ৰ নতুন শিক্ষা।

“জীৱন কেৱল সফলতাৰ কাহিনী নহয় ই ব্যৰ্থতাৰ মাজেৰে
নিজকে চিনি পোৱা আৰু আগবঢ়াৰ এক অন্তৰ্যাত্ৰা।”

জীৱন মানেই সংগ্ৰাম—নিৰ্মম তথা এটা ক্ষমাহীন আৰু
নিৰৱচ্ছিন্ন যুদ্ধ। ভিতৰৰ সত্যটো যেনিবা বহুত গভীৰ। প্ৰতিজন
মানুহে নিজৰ নিজৰ পথত নিঃশব্দে যুদ্ধ কৰি আছে। কেতিয়াবা
পৰিস্থিতিৰ সৈতে, কেতিয়াবা নিজৰেই মনৰ সৈতে আৰু কেতিয়াবা
সময়ৰ নিষ্ঠুৰ কবলত। “জীৱন” কেৱল মাথোঁ জীয়াই থকাৰ নাম
নহয় ই হৈছে আগবাঢ়ি যোৱাৰ, নিজকে অতিক্ৰম কৰাৰ এক নীৰৱ
আৰু যুঁজাৰু অভিযান। জীৱন কেৱল সফলতাৰ কাহিনী নহয় কিয়নো
কেতিয়াবা ব্যৰ্থতাই সফলতাতকৈও বেছি মূল্যবান শিক্ষা দিয়ে।

জীৱনটোক উপভোগ কৰিব জনাটো সঁচাকৈয়ে এক অদ্ভুত
কৌশল কিন্তু এই উপভোগৰ অৰ্থ কেৱল খাই-বৈ শুই সাময়িক
আনন্দত ডুবি যোৱা নহয়। যদি জীৱন কেৱল আৰাম আৰু উপভোগৰ
মাজতেই সীমাবদ্ধ হৈ থাকে, তেন্তে তাৰ গভীৰতা আৰু মূল্য হেৰাই

অন্যান্য

প্ৰবন্ধ

জীৱন

সুন্দৰ যাত্ৰাৰ অন্বেষণ

— ডাঃ মৃগাল দাস

জীৱনটো জানো এক সুন্দৰ যাত্ৰা নহয়! যি যাত্ৰাৰ সংগী অভিজ্ঞতা, শিক্ষা আৰু অলেখ সুযোগ, য'ত সংগ্ৰাম হৈছে জীৱন যুদ্ধত অধিকাৰ প্ৰাপ্তিৰ বাবে কৰা কঠোৰ প্ৰচেষ্টা। এই যাত্ৰা কেতিয়াবা সহজ যেন লাগে যদিও আকৌ কেতিয়াবা কাঁইটীয়া আৰু বৰ কঠিন অনুভৱ হয়। কিন্তু এই বৈপৰীত্যই হৈছে জীৱনৰ সঁচা বিভূষা। সহজ সময়ে আমাক আনন্দৰ অনুভূতি দিয়ে আৰু কঠিন সময়ে আমাক শক্তিশালী কৰি তোলে। জীৱনৰ প্ৰতিটো সংগ্ৰাম আমাৰ বাবে নতুন অধ্যায়ৰ নতুন শিক্ষা।

যাব নিশ্চুপ হৈ। সঁচা অৰ্থত জীৱন উপভোগ কৰা মানে হ'ল ইয়াৰ প্ৰতিটো মুহূৰ্তক বুজা, অনুভৱ কৰা আৰু নিজৰ সন্তোষ উন্নত কৰাৰ পথত আগবাঢ়ি যোৱা।

অন্য এক প্ৰেক্ষাপটত, এটা উন্নত জীৱন-যাপন কৰিবলৈ বিজ্ঞানৰ গুৰুত্ব অস্বীকাৰ কৰিলেও নহ'ব। বিজ্ঞানেই আমাক যুক্তিবাদী চিন্তা, সত্যৰ অনুসন্ধান আৰু বাস্তৱতাৰ সৈতে সংযোগ স্থাপন কৰিবলৈ সহায় কৰে। ই আমাৰ জীৱন সহজ, সুৰক্ষিত আৰু প্ৰগতিশীল কৰি তোলে। কিন্তু বিজ্ঞান মাত্ৰেই সম্পূৰ্ণ নহয়, বিজ্ঞানৰ সৈতে যদি মানৱীয় মূল্যবোধ নাথাকে, তেন্তে সেই উন্নতি অমানৱিক ৰূপ ল'ব বুলি বোধ বা ধাৰণা হয়।

সুখ, দুখ, বিজয় আৰু পৰাজয়— এই সকলোবোৰেই জীৱনৰ অবিচ্ছেদ্য অংশ। এই অনুভৱসমূহৰ মাজেদিয়েই মানুহ গঢ় লৈ উঠে। সেয়েহে, প্ৰতিটো পৰিস্থিতিত আমি দৃঢ় আৰু ইতিবাচক হৈ থকাটো অতি প্ৰয়োজনীয়। জীৱনৰ প্ৰত্যেকটো মুহূৰ্ত আমাৰ বাবে এক সুযোগ— নিজকে উন্নত কৰাৰ, নতুন কিবা শিকাৰ আৰু সপোনবোৰ পূৰ্ণ কৰাৰ। ইয়াৰ উপৰিও, জীৱন সঁচাকৈয়ে অৰ্থপূৰ্ণ কৰিবলৈ

হ'লে আমি আমাৰ সময়ৰ মূল্য বুজিব লাগিব। আন মানুহক সন্মান জনোৱাৰ লগতে সদায় ভাল কাম কৰা আৰু সততা, দয়ালু হ'ব লাগিব। কঠোৰ পৰিশ্ৰমেৰে জীৱন-যাপন কৰাটোৱে এটা এটা সংজীৱনৰ মূল ভেটি। এই গুণবোৰে কেৱল আমাৰ জীৱনকেই সুন্দৰ নকৰে, সমাজৰ প্ৰতিজনৰ জীৱন আলোকিত কৰি তোলে।

“জীৱন” এক অমূল্য উপহাৰ। জীৱনক আমি অৱহেলাৰে নহয় কৃতজ্ঞতাৰে গ্ৰহণ কৰা উচিত নহয় জানো? যেতিয়া আমি এই মনোভাৱেৰে জীৱনক চাম, তেতিয়া প্ৰতিটো দিন, প্ৰতিটো অভিজ্ঞতা আৰু প্ৰতিটো মুহূৰ্তই আমাৰ বাবে এক বিশেষ অৰ্থ বহন কৰিব আৰু তেতিয়াই হয়তো জীৱনে সঁচাকৈয়ে পূৰ্ণতা পাব।

“অবিৰাম সংগ্ৰামে গঢ়ে সৌন্দৰ্যৰ মূৰ্তি

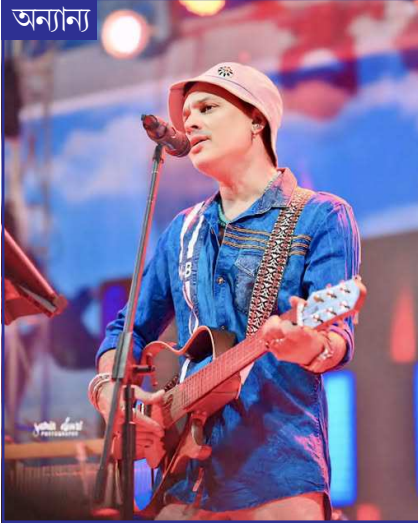
জীৱনৰ পথ হৈ পৰে

দহি যোৱা কমাৰশালৰ জুই,

মিঠা সপোনে গধুৰ কৰে

স্থিৰচিত্ত হৃদয়,

জ্ঞানৰ মন্দিৰত জ্বলি উঠে আশাৰ প্ৰদীপ।”

জুবিন গাৰ্গৰ গীত বিকৃত নকৰিব ?

— খগেশ্বৰ দাস

একো-একোটা গীত সৃষ্টি কৰোঁতে শিল্পী এজনৰ কিমান যে ত্যাগ, কিমান যে কষ্ট আৰু সাধনা জড়িত হৈ থাকে সেইটো বুজিব লাগে সকলোৱে। প্ৰাণৰ শিল্পী জুবিন গাৰ্গৰ প্ৰত্যেকটো গীতত এক স্বকীয় শৈলী আৰু বৈশিষ্ট্য আছে। সেই গীতসমূহক কোনো ব্যৱসায়ী মনৰ শিল্পীয়ে নিজৰ মতে সালসলনি কৰি বা ভুল সুৰ-শব্দ প্ৰয়োগ কৰি মঞ্চত গাই জনপ্ৰিয়তা বুটলিব খোজাটো কেৱল আমাৰ জুবিন গাৰ্গৰে নহয়....

অসম আৰু অসমীয়াৰ হৃদস্পন্দন, বিশ্বৰ বুকুত গীতৰ মাধ্যমেৰে অসম আৰু অসমীয়াৰ কৃষ্টি সংস্কৃতিক জীয়াই ৰখাৰ অহোপুৰুষাৰ্থ চেষ্টা কৰা ইশ্বৰ পুত্ৰ জুবিন গাৰ্গৰে কেৱল যে শিল্পী তেনে নহয়; তেওঁ এগৰাকী নৱপ্ৰজন্মৰ হাটপ্ৰব। অসমৰ বৰাক, ব্ৰহ্মপুত্ৰ, পাহাৰ, ভৈয়াম একত্ৰিত কৰি শত সহস্ৰ গীতৰ সুৰেৰে মানৱ সমাজক একতাৰ ঢোলৰে সমন্বয়ৰ বাৰ্তা সৃষ্টি কৰিবলৈ সক্ষম হোৱা আমাৰ সকলোৰে প্ৰাণৰ শিল্পী জুবিন গাৰ্গ। প্ৰতিজন অসমীয়া মানুহৰ আবেগ, অনুভূতি আৰু সংগীত জগতৰ মহীৰুহ স্বৰূপ জুবিন গাৰ্গৰ গীত বিকৃতকৰণ কৰি সাম্প্ৰতিক সময়ত সামাজিক মাধ্যত দেখা গৈছে একাংশ শিল্পীৰ গীত পৰিৱেশন। সাঁচকৈ জুবিন গাৰ্গ নামৰ সন্তাজনৰ গীত গাব পাৰে কিন্তু বিকৃতকৰণ কৰা বিষয়টো অসমবাসীয়ে কোনোদিন বা কোনোকালে সহ্য কৰিব নোৱাৰে। জুবিনবিহীন আজি প্ৰথম ব'হাগ - ২০২৬। ব'হাগৰ স'তে অন্য সুকীয়া পৰিচয় থকা প্ৰাণৰ শিল্পী অমৰ জুবিন গাৰ্গ। আজি অসমবাসীয়ে বিহু পাতিছে ঠিক কিন্তু জীৱিতভাৱে কাষত নাই জুবিন গাৰ্গ। প্ৰকৃতিক ভালপোৱা, জীৱ-জন্তুক ভালপোৱা জুবিন নথকা আজি বহুদিন হ'ল যদিও উকা মনেৰে বিহু মঞ্চত শূন্যতা অনুভৱ কৰিছে অনুৰাগীয়ে। তেনেস্থলত প্ৰাণৰ শিল্পীগৰাকীৰ গীত কোনোবা গায়কে বিকৃত কৰাটো মুঠেই ক্ষমা কৰিব নোৱাৰি। অসমত আজি এনেকুবা কোনো অনুষ্ঠান নাই য'ত জুবিন গাৰ্গ নাই? তেওঁক সকলোতে স্মৰণ আৰু শ্ৰদ্ধা কৰিছে সকলোৱে। কাৰণ, অসমৰ মানৱৰূপী ভগৱান জুবিন গাৰ্গ। উল্লেখযোগ্য প্ৰশ্ন এই যে- জুবিন গাৰ্গৰ কালজয়ী গীত বিকৃত নকৰিব? পাৰিলে সংৰক্ষণ কৰক। অসমৰ সাংস্কৃতিক জগতৰ এক উজ্জ্বল নক্ষত্ৰ মহীৰুহ স্বৰূপ অমৰ জুবিন গাৰ্গ। তেখেতৰ প্ৰতিটো কণ্ঠই শ্ৰোতাক মুগ্ধ কৰাৰ লগতে কেতিয়াবা যদি বিহুৰ আনন্দ দিছে, আন কেতিয়াবা আকৌ বিহুৰ যন্ত্ৰণা বুজাত সহায় কৰিছে। সাঁচকৈ এটা-দুটা নহয়? প্ৰায় তিনিটাকৈ

দশক ধৰি তেখেতৰ গীতৰ সৃষ্টিৰাজিয়ে অসমীয়া সংগীতখনক নতুন দিগন্তৰ সূচনাৰে এক নৱ মাত্ৰা প্ৰদান কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। কিন্তু দুৰ্ভাগ্যজনক কথা এই যে- শেহতীয়াকৈ একাংশ উদীয়মান মফচলীয়া শিল্পীয়ে বিহু মঞ্চত জুবিন গাৰ্গৰ এজন সৃষ্টিশীল সন্তাৰ কালজয়ী গীতসমূহ বিধৰণে বিকৃত ৰূপত পৰিৱেশন কৰাৰ সকলোৰে দৃষ্টি গোচৰ হৈছে সেয়া অত্যন্ত দুৰ্ভাগ্যজনক আৰু সেইসকল আমাৰ সমাজত গৰিহণাৰ পাত্ৰ।

একো-একোটা গীত সৃষ্টি কৰোঁতে শিল্পী এজনৰ কিমান যে ত্যাগ, কিমান যে কষ্ট আৰু সাধনা জড়িত হৈ থাকে সেইটো বুজিব লাগে সকলোৱে। প্ৰাণৰ শিল্পী জুবিন গাৰ্গৰ প্ৰত্যেকটো গীতত এক স্বকীয় শৈলী আৰু বৈশিষ্ট্য আছে। সেই গীতসমূহক কোনো ব্যৱসায়ী মনৰ শিল্পীয়ে নিজৰ মতে সালসলনি কৰি বা ভুল সুৰ-শব্দ প্ৰয়োগ কৰি মঞ্চত গাই জনপ্ৰিয়তা বুটলিব খোজাটো কেৱল আমাৰ জুবিন গাৰ্গৰে নহয়, বৰঞ্চ সমগ্ৰ অসমীয়া সংগীত জগতৰ লগতে সৃষ্টিশীল সন্তাক কৰা এক ঘোৰ অপমান। কেৱল আৰু কেৱল ভাইৰেল হোৱাৰ নিচাত মন্ত হৈ বহু শিল্পীয়ে গীতৰ গাভীৰ্য নষ্ট কৰা আজি দেখা যায় সময়ে সময়ে। গীতৰ

কথা-মাত আৰু সুৰৰ মাজত যি আবেগ থাকে, তাক বিকৃত কৰিলে গীতটোৰ আত্মা মৰি যায় যেন অনুভৱ হয়। আজিৰ নৱপ্ৰজন্মৰ প্ৰতিজন শিল্পীয়ে জুবিন গাৰ্গ নামৰ ইশ্বৰ পুত্ৰক অনুসৰণ কৰাটো অতি ভাল কথা, কিন্তু অনুকৰণ কৰিবলৈ গৈ বিকৃত কৰাটো একেবাৰে গ্ৰহণযোগ্যও ভাল কথা নহয়। এতেকে আগন্তুক দিনত আমি সকলোৱে শ্ৰোতা হিচাপে আৰু বিহু আয়োজক সমিতিসকলেও এই ক্ষেত্ৰত সজাগ হোৱা অত্যন্ত দৰকাৰ। যিসকল শিল্পীয়ে গানৰ শুদ্ধ ৰূপটো পৰিৱেশন কৰিব নোৱাৰে, বা গাব নাজানে তেনে শিল্পীক মৰ্যাদাপূৰ্ণ মঞ্চ প্ৰদান কৰাৰ আগতে এবাৰ-দুবাৰ নহয় দহবাৰ ভবা উচিত।

জুবিন গাৰ্গ আমাৰ বাবে কেৱল এজন গায়ক নহয়, তেওঁ এটা অনুষ্ঠান কণ্ঠ, আমাৰ সাহস, আমাৰ আশীৰ্বাদ, আমাৰ প্ৰাণ। আহুক, আমি সকলোৱে আজিয়েই পণ লওঁ তেওঁৰ সৃষ্টিৰাজিক সুৰক্ষিত কৰি ৰাখোঁ। আপুনি গান গাওক, কিন্তু শুদ্ধকৈ গাওক বিকৃত নকৰিব। সংগীত জগতখনক লৈ খেলা নকৰিব, জুবিন গাৰ্গৰ গীত বিকৃত নকৰিব। জুবিন গাৰ্গ আমাৰ পৃথিৱী, সদায় আৰু চিৰদিন অমৰ হৈ থাকিব।

লেখা আহ্বান

অসমীয়া বৰ্ণিলৰ আগন্তুক সংখ্যাৰ বাবে গল্প, প্ৰবন্ধ, কবিতা, অনুভৱ, লিমাৰিক, এক মিনিট গল্প, অনুবাদ কবিতা, হাইকু, অণুগল্প, স্বাস্থ্য, কেৰিয়াৰ, ৰেচিপি, নীলা খামৰ চিঠি, ভ্ৰমণ কাহিনী, বিনোদন আদি লেখা বিচৰা হৈছে।

আমাৰ ঠিকনা

হোৱাট্চ এপল নম্বৰ : ৮৬৩৮৮২৫৪৮৬

ইমেইল : bornilmagazine2019@gmail.com

শেষ ইচ্ছা

— ৰিজুমনি শইকীয়া দাস

গিৰীয়েকৰ দুয়োখন ভৰিৰ কাষত বহি বাসবীয়ে একমাত্ৰ পুত্ৰলৈ ফোনটো লগালে। ফোনটো ৰিং কৰি কেইবাবাৰো কাটি কাটি যোৱাৰ পিছত এবাৰ পুতেকে ফোনটো ৰিছিভ কৰি ক'লে- “বাৰে বাৰে কিয় ইমান আমনি কৰি আছে? মই ব্যস্তহৈ আছে, যেতিয়াই-তেতিয়াই আমনি কৰি নাথাকিবচোন।” ম'বাইলৰ সিটোমূৰৰ পৰা ভাঁহি অহা পুতেকৰ কথাকেইটাই বাসবীৰ দুচকু সেমেকাই তুলিলে। তাই ক'লে- “বোপাই অ' তোমাৰ মূল্যৱান সময়বোৰ নষ্ট কৰি তোমাক আমনি কৰাৰ ইচ্ছা নাছিল। কিন্তু দেউতাৰৰ গাটো ভাল নহয়। ভাল নহয় মানে একেবাৰেই ভাল নহয়। সেয়েহে তোমাক জনাবৰ বাবে ফোনটো কৰি আমনি কৰিলোঁ। পাৰিলে যিমান পাৰা সোনকালে এবাৰ ঘৰলৈ আহিবা। কেইবাবছৰো হ'ল দেখোন, ঘৰলৈ নহাৰ।” মাকৰ কথা শুনি বিদেশত থকা পুতেকে ক'লে- “গা বেয়া যদি এবাৰ ডাক্তৰক দেখাই আহ। কিমান টকা লাগে মই দিম নহয়। জানায়ে দেখোন মোৰ কিমান ব্যস্ততা। তাতে আকৌ তোমাৰ নাতিৰো স্কুলৰ সুবিধা-অসুবিধাৰ কথা আছে নহয়।” এইবাৰ বাসবীৰ দুচকুৰে চকুলো নিগৰি আহিল। তাই ক'লে- “বোপাই অ', টকা-পইচাৰে সকলো সমস্যা সমাধান কৰিব নোৱাৰি। আমাক টকা নালাগে। দেউতাৰৰ ইমানবোৰ সম্পত্তি আৰু পেঞ্চনৰ টকা কেইটাও আছে নহয়। দেউতাৰে তেজক পানী

আৰু হাড়ক মাটি কৰি বহু কষ্টৰে বহুত ল'ৰা-ছোৱালীক মানুহ কৰিলে। তোমাকো বহু কষ্টৰে ডাঙৰ কৰি বিদেশত চাকৰী কৰাৰ যোগ্য কৰিলে। কিন্তু মানুহহে কৰিব নোৱাৰিলে। দেউতাৰৰ শেষ ইচ্ছা- পুত্ৰ, বোৱাৰীৰ লগতে একমাত্ৰ নাতিটোক এবাৰ কাষৰ পৰা চোৱাৰ। পাৰিলে এপাক আহিবা। নহ'লে দেউতাৰক শ্মশানলৈ কান্ধত তুলি নিয়া মানুহৰ অভাৱ হোৱা নাই। গোটেই ঘৰখনৰ বাহিৰে ভিতৰে গাঁৱৰ মানুহ আৰু দেউতাৰৰ শিক্ষাৰ্থীয়ে ভৰি আছে। এতিয়া ৰাখো দিয়া। তোমাৰ মূল্যৱান সময় আৰু নষ্ট নকৰোঁ।”

এদিন বাতি ঠিক ১১ বজাত, নিস্তক্ৰতাৰ মাজত মোৰ ফোনটো হঠাতে কাঁপি উঠিল। স্ক্ৰীনত এটা অচিনাকি নম্বৰ জিলিকি উঠিল। স্ক্ৰীনত জিলিকি থকা অচিনাকি নম্বৰটো কিবা এক অজান আশংকাৰ দৰে লাগিল। অলপ দ্বিধা, অলপ কৌতূহল, শেষত মই বিছিন্ন কৰিলোঁ-

ঃ হেঙ্ক!...।

সিফালৰপৰা ভাঁহি আহিল এটা বহুদিনে হেৰাই যোৱা চিনাকি মাত-

ঃ মই নিশিতা... ভালে আছা?

সেই শব্দবোৰে যেন সময়ৰ ধূলি উৰুৱাই দিলে আৰু মই হঠাতে অতীতৰ গহুৰলৈ উলটি গ'লোঁ।

১৫ বছৰৰ আগৰ স্মৃতিবোৰ বজ্ৰপাতৰ দৰে মনত চমকি উঠিল- হাঁহিৰ উজ্জ্বলতা, অভিমানৰ নীৰৱতা, নোকোৱা কথাৰ গধূলি আৰু এখন হঠাতে বন্ধ হৈ যোৱা পথ। মোৰ হাত কাঁপি উঠিল, বুকুৰ ধপধপনি যেন বাতিৰ নিস্তক্ৰতা ভাঙি দিব খুজিলে। মই কিবা ক'বলৈ চেষ্টা কৰিলোঁ, কিন্তু শব্দবোৰ যেন সময়ৰ অন্ধকাৰত হেৰাই গ'ল।

“তুমি...” বুলি ক'বলৈ লোৱাৰ আগতেই ফোনটো হঠাতে নীৰৱ হৈ গ'ল।

আৰু মই নিস্তক্ৰতাৰ মাজত একে ঠাইতে স্থিৰ হৈ বুজিলোঁ, কিছুমান অতীত কেতিয়াও শেষ নহয়; সেয়া নিঃশব্দে আমাৰ অন্তৰত জীয়াই থাকে, এটা অব্যক্ত কাহিনীৰ দৰে।

এক মিনিটৰ গল্প

এটা অচিনাকি ফোন কল

— আহোজা ইয়াচমিন

অস্তমিত সূৰ্য আৰু এটা নতুন আশা

— হৰিহৰ কলিতা

প্রতিটো সন্ধিয়াৰ দৰে আজিও সাগৰে সেই একেই ঠাইতে বহি আছিল। চকুৰে সন্মুখত আকাশৰ বিশাল কেনভাছত হেঙুলীয়া বঙবোৰ ক্ৰমান্বয়ে ম্লান হৈ আহিছে। সাগৰৰ বাবে এই দৃশ্যটো কেৱল দিনটোৰ সমাপ্তি নাছিল, ই আছিল যেন তাৰ নিজৰ জীৱনৰেই এক কৰুণ প্ৰতিচ্ছবি। ঠিক এই সূৰ্যটোৰ দৰেই তাৰ অস্তিত্বও লাহে লাহে এক্কাৰৰ গভীৰতাত হেৰাই গৈছে।

সাগৰে বিৰবিৰাই নিজকে সুধিলে-

“সূৰ্যটো কিয় সদায় পশ্চিমতেই অস্ত যায়? যদি কেতিয়াবা ই বিপৰীত দিশৰ পৰা উভতি আহিলহেঁতেন... হয়তো মোৰ নিৰাশাময় জীৱনটোৱেও অলপ পোহৰ বিচাৰি পালেহেঁতেন!”

বুকুৰ মাজত সাঁচি থোৱা হাজাৰটা অব্যক্ত যন্ত্ৰণাৰ বোজা লৈ সি সাগৰৰ টোবোৰলৈ চাই ব'ল। ঠিক তেনেতে, ক'ববাৰ পৰা এজন বৃদ্ধ লোক আহি তাৰ কাষত বহিলহি। দুয়োৰে মাজত কিছু সময় নিস্তন্ধতা... কেৱল বতাহৰ সুখৰি আৰু সাগৰৰ গৰ্জন।

নীৰৱতা ভাঙি বৃদ্ধজনে হঠাতে কৈ উঠিল-

“তুমি জানানে ডেকা ল'ৰা, সূৰ্যটোৱে আমাক ফাঁকি দিয়ে। আমি ভাবো সি অস্ত গৈছে, সি শেষ হৈছে। কিন্তু আচলতে সি শেষ নহয়... ই মাত্ৰ পৃথিৱীৰ আন এটা প্ৰান্তত পোহৰ বিলাই দিবলৈহে আমাৰ পৰা বিদায় লয়।”

সাগৰ (যাৰ মনৰ আকাশত এক্কাৰে চানি ধৰিছিল) অলপ আচৰিত হৈ বৃদ্ধজনৰ মুখলৈ চালে। বৃদ্ধজনে তাৰ কান্ধত হাতখন থৈ মৰমেৰে ক'লে- “তোমাৰ জীৱনৰ আকাশত এতিয়া হয়তো সন্ধিয়া নামিছে, চাৰিওফালে কেৱল এক্কাৰ দেখিছা। কিন্তু মনত ৰাখিবা, এই এক্কাৰটো স্থায়ী নহয়। কালিলৈ আকৌ সূৰ্য উঠিব। একেবাৰে নতুন ৰূপত, কেৱল তোমাৰ বাবে পোহৰ লৈ।”

সেইদিনা প্ৰথমবাৰৰ বাবে সাগৰৰ চকুত চকুপানী নাছিল। সূৰ্যটো দিগন্তত বিলীন হৈ যোৱাৰ পিছতো তাৰ বুকুত যেন এটা সৰু আশাৰ চাকি জ্বলি উঠিল। সি বুজি পালে- অস্ত যোৱা মানেই শেষ নহয়, ই হ'ল এটা নতুন আৰম্ভণিৰ প্ৰস্তুতি।

শূন্য চহৰ

— পিকি পাৰবীন

ব্যস্ত চহৰখনৰ মাজৰে সৰু পথ এটিৰে দুয়ো হাতে হাত ধৰি খোজকাঢ়ি গৈ আছিল। মানুহজনৰ মুখত অলপ অভিমানৰ ছাঁ। কান্ধত, পিঠিত দুয়োৰে দুই-চাৰিটা বেগৰ ভৰ। এৰা... দুয়ো ঘৰমুৱা পখী, পৃথক পৃথিবীৰী দুখনলৈ দুয়োৰে সেই যাত্ৰা। তাইক এৰি যোৱাৰ অভিমান স্পষ্টকৈ ফুটি উঠিছিল তাৰ মুখত। তাই তথাপিও বৃজিও নিশ্চুপ, সকলো পৰিস্থিতিৰ সমাধা জানো মানুহৰ হাতত থাকে...!

হঠাৎ সোঁফালে আঙুলি টোৱাই বৈ দিলে তাই। সিও ব'ল। এজোপা কাৰোবাৰ চৌহদত ফুলা বগেইনভিলিয়া। হেঙুলীয়া আকাশখনত যেন গছজোপাই হেঁপাহ পলুৱাই গুলপীয়া ফাকু খেলিছিল।

চিঞৰ মাৰি তাই নদীৰ দৰেই একে উশাহতে অবিৰাম কৈ গ'ল, “এই ফুল এজোপা বহুত বিচাৰিছিলোঁ অ’। মোক পিছে লাগিবই দেই। ইমানেই ধুনীয়া। ঘৰৰ জপনাত এনেকুৱা গুলপীয়া এজোপা আৰু ৰঙা এজোপা থাকিলে আৰু কি লাগে!!”

“কিমান যে আছে এইবোৰ ফুল গুৱাহাটীখনত... হ'ব বাৰু।” - সি সেমেকা হাঁহিটোৰে সামৰি থ'লে কথাষাৰ।

আজি প্ৰায় এবছৰ হ'ল। তাই উভতিছে চহৰখনত। হাতত এটি পুলি- গুলপীয়া বগেইনভিলিয়া এজোপা। নাই, সি নোহোৱা চহৰত গুলপীয়াবোৰো আজি ৰঙহীন হৈ বুকুত সোমায়।

গছজোপাত চকু ফুৰাই বুকু হেঁচি ধৰা হুমুনিয়াহবোৰ শূন্যত বিলীন হ'বলৈ দি তাই খোজ পেলালে নিসংগতাৰ দিশে...।

বাৰাণ্ডাৰ গীলখনত ধৰি ইমান সময়ে বাহিৰলৈ চাই থকা জুলিয়ে হুমুনিয়াহ এটা কাটি কাষৰ চকীখনত বহি মূৰটো পিছলৈ হাওলাই চকুযুৰি জপাই দিলে। লগে লগে যেন পুৰণি স্মৃতিবোৰ পুনৰ তাইৰ দুনয়নত ভাহি উঠিল।

কলেজীয়া জীৱনৰ পাঁচটা কৈ বছৰ তাই জোনাকৰ সান্নিধ্যত কটাইছিল। জীৱনৰ সকলো সময়তে সকলো সিদ্ধান্ত জুখি-মাখি লোৱা জোনাকে জীৱনৰ শেষ সিদ্ধান্তটো বৰ ধুনীয়া কৈ লৈ পেলালে। তাইৰ বাৰুকৈয়ে মনত আছে সেই দিনা কলেজৰ নৱাগত আদৰণি সভা অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল আৰু সেই সভাতেই কলেজৰ ইউনিয়ন বডি তৰফৰ পৰা জুলিক সম্বৰ্ধনা জনোৱা হৈছিল হাইস্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত অসমৰ ভিতৰত প্ৰথম স্থান লাভ কৰাৰ বাবে আৰু সেই দিনা সন্ধিয়া সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান অনুষ্ঠিত কৰা হৈছিল আৰু সেই অনুষ্ঠানত জুলিয়ে এটা স্বৰচিত কবিতা আবৃত্তি কৰিছিল। কবিতাটো আবৃত্তি কৰি নামি আহোঁতে জোনাকে আহি তাইৰ লগত চিনাকি হৈছিল Hello, I am Junak from Sivsagar আৰু তায়ো হাই বুলি কৈ নামটো ক'বলৈ লওঁতে সি তপৰাই কৈছিল, “তোমাক জানো... স্কুলৰ ফাৰ্ণ গাৰ্ল আৰু এতিয়া কলেজৰ। সেয়ে চিনাকি হ'বলৈ আহিছোঁ কিজানি তোমাৰ পৰা পঢ়াত ক্ষেত্ৰত কিবা লাভ হয়েই। তাৰ কথা শুনি জুলিৰ বৰ ভাল লগা নাছিল যদিও একো নকৈ তাই আঁতৰি আহিছিল। ভাবিছিল তাই-

কেনেকুৱা ল'ৰা এইটো মানুহৰ লগত চিনাকি হওঁতেও লাভ-লোকচানৰ কথা ভাৱে... আচৰিত। কিন্তু লাহে লাহে জুলিৰ জোনাকৰ কথাবোৰ ভাল লাগিবলৈ ধৰিলে। স্পষ্টবাদী জোনাকে সকলো কথাই খোলাখুলিকৈ কৈ দিয়ে। সেয়ে তাক কোনোও বেয়া নাপায় আৰু পালেও সি কেৰেপ নকৰে।

লাহে লাহে জোনাকৰ সান্নিধ্য জুলিৰ ভাল লগা হৈ আহিল। কলেজৰ কৰ্চৰ কিতাপৰ বাহিৰেও বিভিন্নধৰণৰ আলোচনা সিহঁতৰ মাজত হ'বলৈ ধৰিলে। কলেজৰ ক্লাছ অফ থাকিলে গেটৰ সন্মুখৰ গছৰ তলত বহি লগৰবোৰৰ লগত হাঁহি-ধেমালি কৰিব ধৰিলে। তেতিয়া কিন্তু জুলিয়ে অনুভৱ কৰিব পৰা নাছিল যে এই ভাল লগাই এদিন ভাল পোৱালৈ পৰিৱৰ্তিত হ'ব আৰু সি তাইৰ উশাহ হৈ পৰিব। মনৰ অনুভৱবোৰ সামৰি জুলিয়ে সঠিকভাৱে নিজৰ দায়িত্ব পালন কৰিছিল আৰু এদিন সুখ্যাতিৰে তাই ডিগ্ৰী পাছ কৰি এম.এ কৰিবলৈ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয় লৈ গুচি গৈছিল। আৰু জোনাক ৰৈ গৈছিল সেইখন চহৰতে কম্পিউটাৰৰ ইন্সটিটিউট এটা খুলি।

সকলো কামতে লাভ-লোকচানৰ কথা চিন্তা কৰি কৰা জোনাকে এদিন জুলিক আগত কৈছিল মই তোৰ দৰে কষ্ট কৰি পঢ়ি-

এক মিনিটৰ গল্প

লাভ-লোকচান

— শিখা মনি দত্ত

শুনি চাকৰি বিচাৰি নুফুৰো, ধনী ঘৰৰ একমাত্ৰ
ছোৱালী বিচাৰিম আৰু তাইক বিয়া কৰি ল'ম,
তেতিয়া মই এনেয়ে ডাঙৰ মানুহ হৈ যাম।
কিন্তু তাৰ প্ৰেমেৰে হৃদয় ৰাঙলী কৰি ৰখা
জুলিয়ে ভাবিছিল সি হয়তো তাইৰ লগত
ধেমালি কৰিছে। কিন্তু সেই কথাষাৰ যে সি
অস্তৰৰ পৰাই কৈছিল আজি জুলিয়ে বুজি পালে।

জুলিয়ে এতিয়া বুজিলে সঁচাকৈয়ে পঢ়াৰ
সময়ত তাইৰ পৰা সহায় পাবলৈকে জোনাক
তাইৰ কাষ চাপিছিল আৰু এতিয়া তাৰ জুলিক
কোনো প্ৰয়োজন নাই, এতিয়া জোনাক ব্যস্ত
চহৰৰ উদ্যোগপতি অভিনন্দন বৰুৱাৰ কন্যা
অনুৰাধাৰ লগত। আৰু কালিলৈ সিহঁতৰ বিয়াৰ
নিমন্ত্ৰণ দিবলৈ জোনাকে ফোন কৰিছিল তাইক।
আৰু কৈছিল তাক পাহৰি যাবলৈ। সঁচাই তাই
বুজি পোৱাৰ আগতেই জোনাকে লাভ হোৱাকৈ
জীৱনৰ অংকটোও সুন্দৰভাৱে কৰি পেলালে।
আজিৰ পৰা জোনাক এজন বিখ্যাত উদ্যোগপতি
হোৱাৰ পথত। হঠাৎ দুটোপাল চকুলো বাগৰি
আছিল জুলিৰ দুগালেৰে। তাই এনে এটা
ল'ৰাকে ভাল পাইছিল নে? লগে লগে জুলিয়ে
সিদ্ধান্ত ল'লে যে তায়ো এদিন ডাঙৰ মানুহ
হ'ব বিখ্যাত হোৱাকৈ। হঠাৎ চকুলো মোহাৰি
জুলি ভিতৰলৈ সোমাই আহিল আৰু হাতত
কলমটো তুলি লিখি গ'ল এটি কবিতা-

নুসুধিবা তুমি মোক
কেনে আছোঁ বুলি
তোমাৰ অবতমানত
এতিয়া আৰু মোৰ দুচকুৰে
নিবিচাৰে তোমাক
নাবাজে মোৰ হৃদয়ত
তোমাৰ নামৰ মাদল।

নুসুধিবা তুমি মোক
কেনে আছোঁ বুলি
কিয়নো, তোমাক দেখি
এতিয়া আকৌ
মোৰ হৃদয়ত থকা
বৰফৰ টুকুৰাটো
গলি গলি আৰু
প্ৰেমৰ,
নিজৰা নবয়!!

তোমাক নোপোৱাকৈয়ে
ভালে থাকিম মই
আকৌ নাহিবা তুমি
মোৰ কাষলৈ
পুনৰ এপাহি
ৰজনীগন্ধা হৈ।

অসমীয়া বৰ্ণিলৰ আগন্তুক সংখ্যাৰ বাবে গল্প, প্ৰবন্ধ, কবিতা, অনুভৱ, লিমাৰিক, এক মিনিটৰ
গল্প, অনুবাদ কবিতা, হাইকু, অণুগল্প, স্বাস্থ্য, কেৰিয়াৰ, ৰেচিপি, নীলা খামৰ চিঠি, ভ্ৰমণ
কাহিনী, বিনোদন আদি লেখা বিচৰা হৈছে।

আমাৰ ঠিকনা

হোৱাটচ্ এপল নম্বৰ : ৮৬৩৮৮২৫৪৮৬
ইমেইল : bornilmagazine2019@gmail.com

দায়িত্ব বনাম প্ৰেম

— ভৰত বৰা

সাত বছৰৰ ভালপোৱা এনেকৈ শেষ
বুলিলেই শেষ কৰিব নোৱাৰে নহয় তাই,
বেলেগলৈ বিয়া হৈ যাওঁ বুলি যাব নোৱাৰে নহয়!
তাই বাৰু কেনেকৈ... (আৰিবে মনতে
ভোৰভোৰালে)! বন্ধু নিতুৰে ক'লে- “হেঁ ল’
ঘটক কৈ এইখিনি গিলি দে আৰু সকলো টেনচন
নিমিষতে গায়েব হৈ যাব।” আৰিবে মদৰ বটলটো
হাতত তুলি লৈ সি ৰাতিপুৱা লক্ষ্য কৰা
দেউতাকৰ ছবিখন মনত পেলালে। পিছনত বহু
পুৰণি টাপলি মৰা কামিজটো, মুখত বয়সৰ ছাপ,
বয়স যাচি গৰকিলে! এইটো বয়সটো কান্ধত
নাঙল লৈ পথাৰত কপালৰ গাম মাতিত পেলাই
কষ্ট কৰে। আশা এটাই পুতেক এদিন সফল হ’ব,
দেউতাকৰ ঘৰৰ বোজাটো সি কান্ধত তুলি ল’ব।
ইমান দিনে অমিষাৰ প্ৰেমত হাবু-ডুবু খাই সি
ঘৰৰ ভবা চিন্তাবোৰ হেৰুৱায়েই পেলাইছিল।
ঘপকৈ মদৰ বটলটো থেকেচ মাৰি থৈ নিতুৰ
কথাবোৰ আওকাণ কৰি কৈ উঠিল- “এতিয়া
আৰু প্ৰেম-ভালপোৱাৰ বয়স ক’ত, মই ঘৰলৈ
যাওঁ।” এইবুলি কৈ সি ঘৰলৈ আগবাঢ়িল।
কোনোদিনে দেউতাকক মাতিবলৈয়ো ভয় কৰা
আৰিবে দেউতাকক সাবটি ধৰি হুকহুকাই
কান্দিলে। দেউতাকে তাৰ এই আচৰণ একো
বুজিব নোৱাৰি সুধিলে- “কি হৈছে তোৰ?” সি
দেউতাকক সাবটি ধৰিয়েই উত্তৰ দিলে- “যি হ’ল
ভালেই হ’ল দেউতা আৰু যি হ’ব ভালেই হ’ব।
তুমি কাইলৈৰ পৰা পথাৰ যাব নালাগে মই যাম,
চাকৰিৰ বাবে পঢ়াৰ কথাও চিন্তা কৰিব নালাগে
খেতিৰ সমানে সমানে পঢ়াটোও বজাই ৰাখিম
দেউতা।”

এইবুলি কৈ সি ঘৰলৈ
আগবাঢ়িল। কোনোদিনে
দেউতাকক মাতিবলৈয়ো ভয়
কৰা আৰিবে দেউতাকক সাবটি
ধৰি হুকহুকাই কান্দিলে।
দেউতাকে তাৰ এই আচৰণ
একো বুজিব নোৱাৰি সুধিলে-
“কি হৈছে তোৰ?” সি
দেউতাকক সাবটি ধৰিয়েই
উত্তৰ দিলে- “যি হ’ল ভালেই
হ’ল দেউতা আৰু যি হ’ব
ভালেই হ’ব। তুমি কাইলৈৰ
পৰা পথাৰ যাব নালাগে মই
যাম, চাকৰিৰ বাবে পঢ়াৰ
কথাও চিন্তা কৰিব নালাগে
খেতিৰ সমানে সমানে
পঢ়াটোও বজাই ৰাখিম
দেউতা।”

অশ্ৰু মোৰ লগৰী

— কৰবী বৰ্মন কলিতা

অভাগিনী মই
আছোঁ থিয় হৈ এজোপা বৃক্ষৰ তলত।
ধুমুহা আহিলেই কঁপে বুকুখন
আৰু নীৰৱতাই আহি দি থৈ যায় শোক।

জীৱনত লগৰী মোৰ অশ্ৰুধাৰ,
কিমান কৰিছোঁ দুখ...
নাই হিচাপ।
মই কাকো বুজাব নোৱাৰোঁ পাই হেৰুৱাব
বেদনা কিমান...
কোনেনো বুজিব! খেল-ধেমালি কৰা বয়সৰ
পৰাই অশ্ৰু মোৰ লগৰী
ঈশ্বৰ বুলি কোৱাজন মোৰ বাবে হৈ পৰিল সাঁথৰ।
এতিয়াও,
ধুমুহা-শিলাবৃষ্টিৰ মাজতো অকলশৰীয়া মই
অশ্ৰু যে মোৰ চিৰ লগৰী।

সেন্দূৰ

— নিকুমণি কলিতা

ৰং তুলিকাৰ খেলখনত
তেওঁ মোৰ কপালত তেজ ৰঙা
বেলি এটা আঁকি দিছিল।
ফাকুৱা যেন লগা কালিকাখিনি
মই নিৰ্ভয়ে ধুইছিলোঁ।

সেইদিনা ৰাতি তুলসীজোপা
উঘালি পৰিছিল
তাত ৰঙা নদী বৈ থকা
কেৱল মইহে দেখিছিলোঁ।

মে' ২০২৬ ■ অসমীয়া বৰ্ণিল

ব'হাগ আহিল

— জুৰি দেৱী শৰ্মা

কুলিৰ মাতে সেউজীয়া বনৰ বুকুত
প্ৰেমৰ অনুভৱৰ দেউল সাজে,
নাহৰ তগৰৰ সুবাসেৰে ভৰা বতাহত
প্ৰেমৰ গীত নিঃশব্দে বাজে।

নাহৰ ফুলেৰে সজোৱা পথবোৰ
প্ৰেমৰ পদচিহ্নেৰে ভৰি উঠে,
বতাহে কোৱা প্ৰতিটো মিঠা কথাই
খলকনি লগায় হৃদয়ৰ গভীৰতাত নীৰৱে।

পাতৰ ফাঁকেৰে পোহৰ সৰি পৰে
জোনাকে নিশাক সপোনৰে সজায়,
বতাহৰ কম্পনত যেন কোনোবাই
নীৰৰ ভাষাৰে হৃদয়ৰ কথা কয়।

দূৰত ঢোল, পেঁপাৰ মিলনৰ সুৰে
বিহুৰ বতৰা আনে কঢ়িয়াই,
সেই সুৰতে নাচি উঠে প্ৰাণ
সকলো দুখ ভাগৰ পাহৰি যায়।

হিয়াৰ নিভৃত কোণত
ব'হাগে জগায় নতুন আশা,
কুলিৰ মাতেৰে ব'হাগ আহে
কঢ়িয়াই লৈ প্ৰেমৰ বতৰা।

বৰদৈচিলা

— ফুলকণ দেৱী

বেলিটি লহিয়াবৰ পৰত,
চ'তয়ে ধূলিৰে খেলাৰ সময়তে
জপনাখন ওফৰাই
ছৰমূৰ কে সোমাই আহিল তাই,
মোৰ তাঁতবাটিটোৰ সূতাবোৰ
যেনি তেনি ছিঙি
ভিতৰ চোতালত হাঁহে
মুখ টিপি টিপি।
বাৰীৰ তামোলজোপা পৰিল হাউলি
তাইৰ বাঘ ঢকাত ৰ'ব নোৱাৰি।
যোৱা বেলি চ'ততে দিছিল কথা
আকৌ ব'হাগতে মোৰ স'তে
হ'ব তাইৰ দেখা।
চিকুণকৈ সৰা পদূলিত
সৰাপাতৰ বিয়নি মেলা
যেন ভদীয়া বানত ককবকাই থকা
এজাক মানুহৰ লৰা-ঢপৰা।
হয়ে হেৰা বৰদৈচিলা নকৰচোন আমনি
কাবৌ কৰিছোঁ উৰুৱাই নিনিবি
মোৰ সৰু পঁজাটি,
এৰি দে চাদৰৰ আঁচলটি।

মিঠা সুবাস

— প্ৰবীণ কুমাৰ টায়ে

অজানিতে আহিছিলো,
মোৰ নিজৰম পঁজালৈ।

এক মিঠা সুবাস এছাটি বতাহ হৈ;
প্ৰাণ পায় উঠে মোৰ শব্দবোৰ।

তুমি মোৰ জীৱনৰ আপুৰুগীয়া লগৰী,
মৌনতাইও কে যায় হাজাৰ কাহিনী।

কেতিয়াবা তুমি শেৱালিৰ কোমল সুবাস,
আৰু কেতিয়াবা নিশাৰ জোন।

জোন হৈ হাঁহা কেতিয়াবা,
কেতিয়াবা তৰা হৈ জিলিকা।

কেতিয়াবা মলয়া হৈ আহাঁ
কেতিয়াবা ধুমুহা হৈ উৰা।

আৰু কেতিয়াবা বতাহ বৰষুণ হৈ,
ধুৱাই নিব বিচাৰা।

মোৰ প্ৰতিটো ক্ষণৰ অনুভৱত তুমি,
দুখৰ চকুলোত আৰু সুখৰ হাঁহিত
ৰং ছটিওৱা।

সদায় বিচাৰোঁ কাষত তোমাক,
মোৰ আধৰুৱা কবিতাবোৰ পূৰ্ণ কৰিবলৈ।

টুকুৰা

— কমল কলিতা

(এক)

আহক উশাহ লওঁ একেলগে
মাজ নিশাৰ চকুলো ভগাই লওঁ

(দুই)

ভাগৰুৱা ভাগৰুৱা কান্ধত
সাহস অলপ গুজি সুখী মানুহ হওঁ

(তিনি)

মই মোক পাহৰি যাওঁ কেতিয়াবা
সেয়াইটো মোৰ ভীষণ ট্ৰেজেডি

(চাৰি)

তুমি তোমাৰ শত্ৰু
মই মোৰ...

(পাঁচ)

উশাহতে লাগি আহে এমুঠি শত্ৰু
নিশাহতে হেৰাই যায় বহু মিত্ৰ

(ছয়)

সনা-পিটিকা
ভাল মানুহ-বেয়া মানুহৰ

(সাত)

পাহৰি যাওঁ
জালবিন্ধাৰ কৰা মকৰাই চোন নিজেই বান্ধ খায়
কুমাৰনী পোকে নিজে সজা বাহৰ মুখ বন্ধ কৰি।

আইনা

— নৰেন শইকীয়া

ধূসৰ বৰণৰ প্ৰলেপ সানি
প্ৰসাধনৰ আৰিৰ ভাঙি,
আইনাখনি তাই হাতত লৈ
নিষিদ্ধ গলিলে যায়।

এমোকোৰা ব'দে পাই দিয়ে এটি চুম্বন
মৰহা পাপৰিয়ে কৰে যে এটি আলিঙ্গন,
জীৱনৰ ছন্দই সুৰাৰ বাগীত
মাতাল হৈ অবাটে গতি কৰে।

তৃতীয় প্ৰহৰত আইনাত জিলিকে
দীনতাৰ টোপাটোপে অশ্ৰুৰ কণা,
লোপ পাই মাথোঁ মুখা পিন্ধা মানৱৰ
অভীষ্ট কামনা বাসনা।

আইনাই কন্দুৱাই,
আইনাই হুঁৱৰাই,
আইনাই হাৰি হাৰি যেন জীৱন জিকাই;
অভিনয় কিন্তু, ভালদৰে শিকাই।

দিনৰ শেষত ৰাতি আহে
আইনা কিন্তু একেই থাকে।
মাথোঁ প্ৰতিফলিত হয়...
নতুন নতুন মুখাৰ ছবি,
নৱ যুগৰ এটি জীয়া কাহিনী।

অন্যান্য শিতান

শ্ৰমিক দিৱস

— পৰিস্থিতা বৰুৱা

মে' মাহৰ প্ৰথম দিনটো আহিলেই আমাৰ মনলৈ আহে ৰঙা পতাকা, দীঘলীয়া শোভাযাত্ৰা আৰু 'ইনক্লাৰ জিন্দাবাদ' ধ্বনি। কিন্তু 'মে' দিৱস' বা 'শ্ৰমিক দিৱস' কেৱল কেইটামান শ্ৰমিক বা চৰকাৰী ছুটিৰ দিনতে সীমাবদ্ধ নেকি? সাম্প্ৰতিক সময়ৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত এই দিৱসটোৰ এক ভিন্ন বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱাৰ প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে।

এসময়ত শ্ৰমিক বুলি ক'লে কেৱল কল-কাৰখানাৰ পোছাক পিন্ধা মানুহখিনিৰ ছবিহে চকুৰ আগত ভাঁহি উঠিছিল। কিন্তু আজিৰ ডিজিটেল যুগত শ্ৰমিকৰ সংজ্ঞা সলনি হৈছে। চুইগী, জোমাটো বা উবেৰৰ দৰে প্লে'টফৰ্মত কাম কৰা ডেলিভাৰী ব্যৱসায়ক আজিৰ যুগৰ নতুন শ্ৰমিক। তেওঁলোকৰ নিৰ্দিষ্ট কৰ্মঘণ্টা নাই, নাই কোনো সামাজিক সুৰক্ষা। কম্পিউটাৰৰ কী-বৰ্ডত দিনৰ পাছত দিন আঙুলি চলাই যোৱা আই.টি পেচাদাৰীসকল বা ঘৰৰ পৰাই কাম কৰা লোকসকলো এক প্ৰকাৰৰ শ্ৰমিক। তেওঁলোকৰ যন্ত্ৰণা শাৰীৰিকতকৈ মানসিকহে বেছি। শ্ৰমিক দিৱসৰ আলোচনাৰ পৰা প্ৰায়েই বাদ পৰি যায় ঘৰৰ ভিতৰত অহৰহ কাম কৰি থকা মহিলাসকলৰ কথা। বাস্তৱিকতে, তেওঁলোক সমাজৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ অদৃশ্য শ্ৰম। যি শ্ৰমৰ বিনিময়ত কোনো পাৰিশ্ৰমিক দিয়া নহয়। বাতিপুৱাৰ চাহ কাপৰ পৰা বাতিৰ বিচনালৈকে এগৰাকী গৃহিণীয়ে যি শ্ৰম কৰে, সেই শ্ৰমক স্বীকৃতি নিদিয়া পৰ্যন্ত শ্ৰমিক দিৱসৰ তাৎপৰ্য আধৰুৱা হৈয়ে থাকিব। বৰ্তমান সময়ৰ আটাইতকৈ ডাঙৰ প্ৰশ্নটো হ'ল- যন্ত্ৰই মানুহৰ স্থান ল'ব নেকি? মে' দিৱসৰ ইতিহাস আছিল মানুহৰ অধিকাৰৰ যুঁজ। কিন্তু ভৱিষ্যতৰ যুঁজখন হ'ব 'মানুহৰ বুদ্ধি আৰু কম্পিউটাৰৰ কাৰিকৰী দক্ষতাৰ

এসময়ত শ্ৰমিক বুলি ক'লে কেৱল কল-কাৰখানাৰ পোছাক পিন্ধা মানুহখিনিৰ ছবিহে চকুৰ আগত ভাঁহি উঠিছিল। কিন্তু আজিৰ ডিজিটেল যুগত শ্ৰমিকৰ সংজ্ঞা সলনি হৈছে। চুইগী, জোমাটো বা উবেৰৰ দৰে প্লে'টফৰ্মত কাম কৰা ডেলিভাৰী ব্যৱসায়ক আজিৰ যুগৰ নতুন শ্ৰমিক। তেওঁলোকৰ নিৰ্দিষ্ট কৰ্মঘণ্টা নাই, নাই কোনো সামাজিক সুৰক্ষা। কম্পিউটাৰৰ কী-বৰ্ডত দিনৰ পাছত দিন আঙুলি চলাই যোৱা আই.টি পেচাদাৰীসকল বা ঘৰৰ পৰাই কাম কৰা লোকসকলো এক প্ৰকাৰৰ শ্ৰমিক।

মাজৰ প্ৰতিযোগিতা।’ শ্ৰমিক দিৱসত আজি আমি কেৱল মজুৰি বৃদ্ধিৰ কথাই নহয়, বৰঞ্চ প্ৰযুক্তিৰ আশ্ৰয়ৰ মাজত মানৱীয় মৰ্যাদা কেনেকৈ বচাই ৰাখিব পাৰি, সেই বিষয়েও চিন্তা কৰা উচিত।

শ্ৰমিক দিৱস মানে কেৱল অতীতৰ সংগ্ৰামৰ স্মৰণ নহয়, ই হ’ল প্ৰতিটো দিনত আমাৰ জীৱনটো সহজ কৰি তোলা সেই মানুহখিনিৰ প্ৰতি কৃতজ্ঞতা জনোৱাৰ দিন-

যিজন চাফাই কৰ্মীয়ে আমাৰ চহৰখন পৰিষ্কাৰ কৰে, যিজন কৃষকে আমাৰ বাবে অন্ন যোগান ধৰে আৰু যিজন ডেলিভাৰী বয়ে বৰষুণতো আমাৰ দুৱাৰমুখত সামগ্ৰী দি যায়। আহক, এই ১ মে’ত আমি আমাৰ চাৰিওফালৰ সেই অদৃশ্য হাতবোৰক ধন্যবাদ জনাওঁ যিয়ে নীৰৱে আমাৰ পৃথিৱীখন ধুনীয়া কৰি ৰাখিছে। শ্ৰমিক দিৱস কেৱল ৰাজপথৰ শ্ল’গানত নহয়, আমাৰ মানসিকতাত প্ৰতিফলিত হোৱাটো জৰুৰী।

শ্ৰমিক দিৱসৰ

প্ৰাসংগিকতা

— গীতা দেৱী

১৮৯০ চনৰে পৰা ১মে’ তাৰিখটো শ্ৰমিক দিৱস হিচাপে পালন কৰা হৈ আহিছে। ১মে’ এটা তাৰিখ নহয়, প্ৰতিজন শ্ৰমিকৰ বাবে ত্যাগ আৰু শ্ৰমৰ মৰ্যাদা পোৱা এটা ঐতিহাসিক দিন। আমি প্ৰত্যেকেই একো একোজন শ্ৰমিক যদিও, শ্ৰমিক বুলিলে অতি লেতেৰা-পেতেৰা কাপোৰ পিন্ধা, ঘামেৰে তিতি থকা আধা নাঙঠ এজন মানুহৰ ছবি হে চকুৰ আগত ভাহি উঠে। যাক আমি সন্মান, মৰম, শ্ৰদ্ধা দিব নিবিচাৰো। চিনাকি দিব টান পাওঁ নিজৰ কোনোবা আপোন বুলি। কিন্তু আমি ভাবি নাচাওঁ তেওঁলোকৰ শ্ৰম অবিহনে আমি একোৱে কৰিব নোৱাৰোঁ, আমাৰ জীৱন অচল। কাৰণ তেওঁ যি কৰে আমি সেয়া কেতিয়াও কৰিব নোৱাৰোঁ। সেয়ে শ্ৰমক মৰ্যাদা দিয়াৰ লগতে শ্ৰমিকজনকো মৰ্যাদা দিয়া উচিত। অচলতে প্ৰাপ্যৰ বাবে যদি কোনোবাই যুঁজ দিবলগীয়া হয়, তাৰপিছত নিৰ্দিষ্ট এটা দিনক স্বীকৃতি দি ধুম-ধামেৰে পালন কৰি কিবা জানো লাভ আছে? প্ৰতিটো দিনেই যদি লাঞ্ছিত হৈ থাকিবলগীয়া হয়। সদায় যদি নিম্ন পৰ্যায়ৰ বুলি গণ্য কৰা হয়।

বৰ্তমান সময়ত শিশু শ্ৰমিকে ভয়াৱহ ৰূপ ধাৰণ কৰিছে। শিশু শ্ৰমিক বন্ধ হ’ব লাগে। শিশুক সুৰক্ষিত আৰু শিক্ষিত কৰা দায়িত্ব কিন্তু আমাৰ সকলোৰে। পৃথিৱীৰ সৰ্ব শ্ৰেষ্ঠ শ্ৰম দাতা হৈছে মা। যিয়ে কোনো বেতন নোলোৱাকৈ, কোনো স্বার্থ নোহোৱাকৈ, কেৱল আমাৰ বাবে কাহিলিপুৰাৰ পৰা ৰাতি দুপৰলৈ শ্ৰম কৰে হাঁহি-মুখে। পৃথিৱীৰ প্ৰতিগৰাকী মালৈ আৰু শ্ৰমজীৱী জনতালৈ শত কোটি প্ৰণাম জনালোঁ।

শ্ৰমিকৰ ঘাম আৰু সভ্যতাৰ ভেটি

— কুণ্ডিল হাজৰিকা

এখন সমাজ বা দেশৰ প্ৰগতিৰ প্ৰকৃত খনিকৰ হ'ল শ্ৰমিকসকল। আমি যি আধুনিক সভ্যতাৰ গৌৰৱ কৰোঁ, তাৰ প্ৰতিটো ইটাৰ গাঁথনিৰ শ্ৰমিকৰ হাড়ভাঙা পৰিশ্ৰম আৰু ঘাম নিহিত হৈ থাকে। যি সময়ত পৃথিৱীখন জিৰণিৰ বুকুত বিলীন হয়, সেই সময়তো কোনোবা কাৰখানাৰ যন্ত্ৰৰ শব্দত বা নিৰ্মাণকাৰ্যৰ খটখটনিত শ্ৰমিকৰ সজাগ উপস্থিতি অনুভৱ কৰা যায়।

শ্ৰমিকৰ জীৱন মানেই এক নিৰন্তৰ যুদ্ধ। তেওঁলোকৰ হাতৰ তলুৱাৰ কঢ়াবোৰে তেওঁলোকৰ ত্যাগৰ কাহিনী কথা কয়। আমাৰ বাবে বিলাসৰ অট্টালিকা সাজি দিওঁতে তেওঁলোকে নিজৰ স্বাস্থ্য আৰু সময়কো তুচ্ছ জ্ঞান কৰে। দুৰ্ভাগ্যৰ কথা যে, যিজন শ্ৰমিকৰ হাতৰ পৰশত চহৰ এখন উজলি উঠে, সেইজন শ্ৰমিক প্ৰায়েই সমাজৰ অৱহেলাৰ চিকাৰ হয়।

প্ৰকৃততে শ্ৰমৰ কোনো সৰু-বৰ নাই। এজন শ্ৰমিকৰ আত্মসন্মান আৰু মৰ্যাদা সুৰক্ষিত কৰাটো আমাৰ নৈতিক দায়িত্ব। তেওঁলোকৰ প্ৰতি কেৱল দয়া বা সহানুভূতি নহয়, বৰঞ্চ তেওঁলোকৰ প্ৰাপ্য সন্মান আৰু উচিত মজুৰি প্ৰদান কৰিলেহে সমাজত সমতা আহিব। শ্ৰমিকৰ পৰিশ্ৰমেই পৃথিৱীখনক সচল কৰি ৰাখিছে আৰু এই শ্ৰমৰ প্ৰতি থকা শ্ৰদ্ধাইহে আমাক প্ৰকৃত মানুহ হিচাপে পৰিচয় দিব।

শ্ৰমিকৰ জীৱন
মানেই এক নিৰন্তৰ
যুদ্ধ। তেওঁলোকৰ
হাতৰ তলুৱাৰ
কঢ়াবোৰে তেওঁলোকৰ
ত্যাগৰ কাহিনী কথা
কয়। আমাৰ বাবে
বিলাসৰ অট্টালিকা
সাজি দিওঁতে
তেওঁলোকে নিজৰ
স্বাস্থ্য আৰু সময়কো
তুচ্ছ জ্ঞান কৰে।
দুৰ্ভাগ্যৰ কথা যে,
যিজন শ্ৰমিকৰ হাতৰ
পৰশত চহৰ এখন
উজলি উঠে, সেইজন
শ্ৰমিক প্ৰায়েই সমাজৰ
অৱহেলাৰ চিকাৰ হয়।

অসমৰ সাংস্কৃতিক জগত আৰু সাহিত্য ক্ষেত্ৰখনক মহাপুৰুষ শংকৰদেৱে উজ্জীৱিত কৰি তুলিছে। পঞ্চদশ-ষোড়শ শতিকাৰ অসমীয়া ভাষা-সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ বিকাশ সাধন কৰি সমগ্ৰ অসমীয়া সমাজখনক বিভিন্ন গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশৰ পৰা সু-সমৃদ্ধ কৰি তুলিবলৈ মহাপুৰুষজনাৰ অৰিহণা লেখত ল'বলগীয়া। মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ মূলতঃ এগৰাকী ধৰ্মপ্ৰচাৰক আৰু সাহিত্যিক আছিল আৰু সাহিত্যৰ জগতখনত নৱজাগৰণৰ সৃষ্টি কৰিবলৈ মহাপুৰুষজনা সক্ষম হৈছিল। সৰ্বসাধাৰণে বুজি পোৱাত সুবিধাৰ বাবে মহাপুৰুষজনাই ধৰ্ম গ্ৰন্থসমূহত চিত্ৰৰ প্ৰয়োগ কৰিছিল। পোন্ধৰশ শতিকাৰ শেষভাগত মহাপুৰুষজনাই প্ৰথম সৃষ্টি কৰিলে চিহ্নযাত্ৰা নাট। চিহ্নযাত্ৰা নাটতে তেখেতে সপ্তবেকুণ্ঠৰ পট তুলাপাতত আঁকি প্ৰদৰ্শন কৰিছিল। অতীতত অসমৰ লেখনীসমূহ ঘাইকৈ দুবিধ পত্ৰত লিখা হৈছিল। এবিধ সাঁচিপাত আৰু আনবিধ হ'ল তুলাপাত। তদুপৰি পুৰণিকালত কম পৰিমাণে হ'লেও বাঁহ পাত আৰু তালপাততো অসমত পুথি লিখা হৈছিল।

শংকৰদেৱৰ দিনৰ আগৰ পৰাই সাঁচিপাতৰ প্ৰচলন আছিল। বহু সংখ্যক মানুহে ভাৱে যে শংকৰদেৱে প্ৰথম সাঁচিপাতৰ ব্যৱহাৰ কৰিছিল। মহাপুৰুষজনাই লেখন সামগ্ৰী হিচাপে সাঁচিপাত ব্যৱহাৰ কৰাৰ বহুতো কাৰণ দেখা পোৱা যায়। তলত ইয়াৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰা হ'ল-

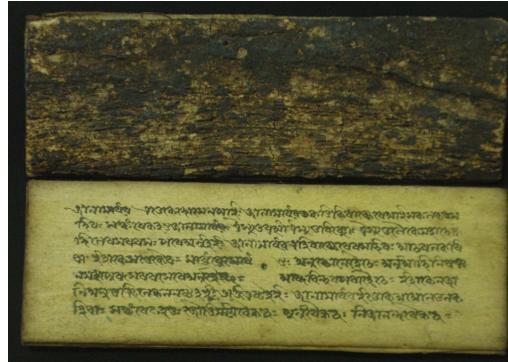
তুলাপাত প্ৰস্তুত কৰোঁতে বহু সময়ৰ আৱশ্যক হৈছিল বাবে ইয়াৰ প্ৰচলন লাহে লাহে কমি আহিছিল। ইয়াৰোপৰি তুলাপাতত সোনকালেই ভেঁকুৰ লাগে আৰু খাৰে খায়। সাঁচিপাতত যিবোৰ পুথি লিখা হয় সেইবোৰ বহু বছৰলৈ ভাল হৈ থাকে। এই পুথিসমূহ যিমান পুৰণি হয় তাৰ উজ্জ্বলতা সিমানে বৃদ্ধি পায়। শংকৰদেৱে প্ৰথম সাঁচিপাতত

লিখাতকৈ চিত্ৰ অংকন কৰাতহে অধিক গুৰুত্ব দিছিল। ইয়াৰ ফলত সৰ্বসাধাৰণে ধৰ্মীয় গ্ৰন্থসমূহ বুজি পোৱাত সুবিধা হৈছিল। তেখেতে চিত্ৰ ভাগৱত পুথিখন চিত্ৰৰ সহায়েৰে সাধাৰণ জনতাৰ আগত দাঙি ধৰিছিল। হয়তো চিত্ৰ অংকন কৰি সাঁচিপাতত বং বুলাবলৈ সুবিধাজনক আছিল? হয়তো অসমৰ জলবায়ুত সাঁচিপাত খুব সুলভ আছিল? হয়তো ইয়াৰে বহু ধনাত্মক দিশ আছিল? সাঁচিপাতত ব্যৱহাৰ হোৱা ৰঙবোৰ স্পষ্ট ৰূপত পৰিস্ফুট হৈছিল আৰু ইয়াৰ প্ৰমাণ আমি আজিও দেখা পাওঁ। এইবোৰ কাৰণতেই হয়তো শংকৰদেৱে লেখন সামগ্ৰী হিচাপে সাঁচিপাতৰ ব্যৱহাৰ কৰিছিল।

শংকৰদেৱে নিজ হাতে লিখা পুথি আজিও সংৰক্ষিত হৈ আছে। যোৰহাটৰ মুদৈজান কমলাবাৰী সত্ৰ, তিতাবৰ মহিমাবাৰী কমলাবাৰী সত্ৰ আদি বিভিন্ন সত্ৰসমূহত মহাপুৰুষজনাই নিজ হাতে লিখা পুথি থকা বুলি উমান পোৱা গৈছে। কিন্তু সত্ৰৰ মানুহে বহু নিয়মৰ মাজেৰে গুৰুজনাৰ পুথিসমূহ, ব'হাগ বিহুৰ গৰু বিহুৰ দিনাখন বাহিৰলৈ ওলাই।

সাঁচিপাতত উদ্ভাসিত মহাপুৰুষীয়া সংস্কৃতি

— অনিন্দিতা শৰ্মা

চিকিৎসা শিক্ষা আৰু মানৱীয় প্ৰমূল্যবোধ

— ডাঃ শাস্বতী শৰ্মা

“Medicine is not merely a science but an art. The character of the physician may act more powerfully upon the patient than the drugs employed.”- Paracelsus

পেৰাচেলচাচে কোৱাৰ দৰে চিকিৎসা বিদ্যা বিজ্ঞান আৰু কলাৰ সমষ্টি। কিন্তু এই বিশাল শতধাৰিভক্ত চিকিৎসা বিদ্যাক কেৱল বিজ্ঞান আৰু কলাৰ মাজত সীমাবদ্ধ স্বকীয় প্ৰপঞ্চ বুলি ভবাটো আচলতে যুক্তিযুক্ত কথা নহয়। চিকিৎসা আৰু শিক্ষকতা কেৱল মাত্ৰ উপজীব্য নহয়, হোৱা উচিত নহয়। কাৰণ এই দুই ক্ষেত্ৰত অন্য কাৰোবাৰ জীৱনৰ প্ৰশ্ন জড়িত হৈ থাকে। য'ত মানুহৰ প্ৰশ্ন থাকে তাতেই মানৱীয় প্ৰমূল্যবোধৰ দিশটো সামৰ খাই থাকে। যদিও সময়, ঠাইভেদে কেতিয়াবা পৰস্পৰ-বিৰোধী তথাপি চিকিৎসা বিদ্যাত এই দিশটো আওকাণ কৰি শুদ্ধ পথত গতি কৰি আছে বুলি নিজকে পতিয়ন নিওৱা মানে গভীৰ বিব্ৰান্তিত নিমজ্জিত হোৱাৰ সমাৰ্থক হ'ব।

বিজ্ঞানৰ ক্ৰমবৰ্ধমান বিৱৰ্তনৰ লগে লগে চিকিৎসাৰ ক্ষেত্ৰতো দ্ৰুত পৰিৱৰ্তন হৈছে। ৰোগ চিনাক্তকৰণৰপৰা ৰোগ নিয়ন্ত্ৰণলৈ, সজাগতাকৰণৰপৰা চিকিৎসা পদ্ধতিলৈকে সকলোতে আধুনিকতাৰ প্ৰভাৱ পৰিছে। কিন্তু ইয়াৰ সমান্তৰালকৈ আজিৰ প্ৰেক্ষাপটত মানৱীয়

প্ৰমূল্যবোধৰ অৱনতি ঘটিছে নেকি সেইটোহে আচলতে গুৰুত্ব সহকাৰে উত্থাপন আৰু আলোচনা কৰিবলগা বিষয় হৈ উঠিছে। এটা কথা স্পষ্ট আজিৰ চিকিৎসা ব্যৱস্থা পূৰ্বতকৈ অনেক গুণে সংশোধিত আৰু উন্নত কিন্তু মূল্যবোধ আৰু নৈতিকতাৰ প্ৰসংগত আমি উন্নত হৈছোনে এই বিষয়ত যথেষ্ট শংকা আৰু সন্দেহৰ অৱকাশ আছে।

এই প্ৰবন্ধটিৰ প্ৰথমতেই উল্লেখ কৰা চিকিৎসাৰ তিনিটা দিশৰ মাজত বিজ্ঞানৰ দ্ৰুত উন্নতিৰ লগে লগে চিকিৎসক আৰু ৰোগী এজনৰ মাজত থাকিব লগা সৌহাৰ্দ্যমূলক সম্পৰ্কৰ অৱনতি হোৱা যেন বহু সময়ত অনুভৱ হয়। বিভিন্ন যন্ত্ৰৰ ব্যৱহাৰে চিকিৎসক এজনক মানৱ দেহৰ বহস্যৰ আঁতৰিচৰা তথা ৰোগ নিৰ্ণয়ৰ সহজ পথৰ সন্ধান দিলে যদিও ৰোগী এজন যে কেৱল এটা দেহ নহয় বা এটা মাত্ৰ সমাধান কৰিব লগা সাঁথৰ নহয় সেয়া পাহৰাই দিলে। সহজ ভাষাত এনেকুৱা এটা পৰিৱেশৰ সৃষ্টি হৈছে য'ত চিকিৎসাৰ উদ্দেশ্য সম্পূৰ্ণ মানুহজনৰ ঠাইত তেখেতৰ বেয়া ৰিপ'ৰ্টবোৰ সঠিক কৰাত বেছি গুৰুত্ব দিবলৈ ধৰা হৈছে যাৰ ফলশ্ৰুতিত চিকিৎসক আৰু ৰোগীৰ তৰংগৰ অমিল হ'ব ধৰিছে।

চিকিৎসক এজনৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰায়ে এটা প্ৰশংসাসূচক শব্দ কোৱা হয়- ‘মানৱদৰদী’ অৰ্থাৎ যি মানৱতাৰ বাবে উৎসৰ্গিত। কিন্তু

চিকিৎসক এজনৰ কাৰণে মানৱদৰদী হোৱাটো প্ৰাথমিক প্ৰয়োজন হ'ব নালাগিছিল জানো? এইখিনিতে প্ৰসংগক্ৰমে মনত পৰিছে ‘মুন্নাভাই এম বি বি এচ’ বোলছবিখনৰ এটা সংলাপ য'ত ডাঃ আস্থানাই কলেজৰ আৰম্ভণি ভাষণত উল্লেখ কৰিছিল যে, “ৰোগীৰ লগত বন্ধুত্ব, সহানুভূতি আৰু আত্মীয়তা চিকিৎসক এজনৰ দুৰ্বলতা। ৰোগী এজন মাত্ৰ এটা অসুস্থ দেহ আৰু একো নহয়।” চিকিৎসক এজনো মানুহ, ৰোগীজনো আৰু মানুহ মাত্ৰেই সামাজিক চেতনা আৰু সেই চেতনা মানেই মূল্যবোধ। বন্ধুত্ব, সহানুভূতি আৰু আত্মীয়তা নাথাকিলে চিকিৎসক আৰু যন্ত্ৰৰ মাজতচোন মৌলিক পাৰ্থক্যই নাথাকিব। কিন্তু বস্তুবাদ আৰু ভোগবাদৰ পৃথিৱীত এই মানৱীয় গুণসমূহৰ অভাৱ, ৰোগী আৰু চিকিৎসকৰ সম্পৰ্কৰ অৱনতিৰ কাৰণ সম্পৰ্কে পৰ্যালোচনা আমি কিমানজন চিকিৎসকে কৰিছোঁ বা চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ শিক্ষক হিচাপে আমাৰ কৰণীয় কি এই বিষয়ে চিন্তা ভাবনা কৰিছোঁ? নাই কৰা কাৰণ এই বিষয়ত আমি ইমানেই অজ্ঞ যে নিজকে প্ৰশ্ন সুধিব লাগে বুলি ভবা নাই নতুবা আমি ডাঃ আস্থানাৰ দৰে বিভ্ৰান্তিত আছে।

যদিও চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়সমূহত ethics অৰ্থাৎ নৈতিকতাৰ শিক্ষা দিয়া হয় তথাপি এই শিক্ষাৰ প্ৰয়োগত ত্ৰুটি থাকি যোৱা যেন অনুভৱ হয়। ছাত্ৰ আৰু ৰোগীসকলৰ

অসমীয়া প্ৰতিদিনত প্ৰকাশিত “প'ষ্ট মেলন আৰু সনাতনী সংগীত” শীৰ্ষক প্ৰবন্ধত হৰ্ষীকেশ গোস্বামীদেৱে শংকৰদেৱ বঁটা গ্ৰহণ কৰি বৰপেটা সত্ৰৰ সত্ৰীয়া প্ৰয়াত বশিষ্ঠদেৱে প্ৰদান কৰা ভাষণৰ উদ্ধৃতি দি লিখিছে বাঁহীৰ সাতটা ফুটাৰ ছটাই ছটা ৰিপু বুজায় আৰু সপ্তমটোৱে সংযম। সেই সপ্তমটোত ফু দি বাঁহীটো বজাব পাৰি অৰ্থাৎ সংযমেৰে ৰিপুদমন কৰিব পাৰি। (অসমীয়া প্ৰতিদিন, ৪ জানুৱাৰী, ২০২৬, পৃঃ১) এই সুন্দৰ উপমাটিত এটা সামান্য সংযোজন কৰি কওঁ যে, যেনেদৰে বাঁহীটো শুদ্ধকৈ বজাবৰ বাবে এজন প্ৰশিক্ষকৰ প্ৰয়োজন ঠিক সেইদৰে মূল্যবোধৰ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰতো মুখ্য ভূমিকা একোজন শিক্ষকৰে থাকে।

মাজত সুখম যোগাযোগ, পাৰম্পৰিক সন্মান আৰু নৈতিক শিক্ষাৰ উদ্দেশ্যেৰে ২০১৯ চনত ভাৰতীয় চিকিৎসা সন্থাই Attitude, ethics and communication চমুকৈ AETCOM চিকিৎসা পাঠ্যক্রমত অন্তৰ্ভুক্ত কৰে। ইয়াৰ জৰিয়তে একোজন ছাত্ৰক ভৱিষ্যতৰ সু-চিকিৎসক হিচাপে পেচাগত দায়িত্ব, সমাজৰ প্ৰতি দায়বদ্ধতা, সচেতনতা, সহকৰ্মীৰ লগত সন্মানপূৰ্বকভাৱে বৃহত্তৰ স্বার্থৰ খাতিৰত দলগত কাম কৰা, ৰোগ এটাৰ লগত জড়িত হৈ থকা সামাজিক, সাংস্কৃতিক ট্যেবু (taboo)সমূহ বুজিবৰ চেষ্টা কৰা ইত্যাদি শিক্ষা দিয়াৰ প্ৰয়াস কৰা হয়। লগতে ৰোগী আৰু ৰোগীৰ পৰিয়ালৰ লগত সংযম, ধৈৰ্য আৰু সহানুভূতিৰে কথা পতা, শল্যাচিকিৎসাৰ ক্ষেত্ৰত ৰোগীৰ আগতীয়া সন্মতি লোৱা, চিকিৎসা সংক্ৰান্তীয় যিকোনো ভুলৰ দায়িত্ব লোৱাধৰণৰ সকলো প্ৰাথমিক কথাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া হয়।

মূল্যবোধৰ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত শিক্ষাবিদ আৰু সমাজতত্ত্ববিদসকলৰ মতামত বহুধাৰাভিত্তক যদিও প্ৰধানতঃ দুইধৰণৰ বুলি ক'ব পাৰি-

১) অপৰিৱৰ্তিত আৰু অপৰিবৰ্ধিতভাৱে ভাৰতীয় পৰম্পৰাগত শিক্ষা নীতিক প্ৰয়োগ কৰা।

২) আৱশ্যকীয় পৰিৱৰ্তন কৰি ইউৰোপীয় শিক্ষাৰ লগত খাপ খুৱাই ভাৰতীয় শিক্ষাদৰ্শক আনুষ্ঠানিক শিক্ষাৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা।

(ৰবীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ শিক্ষাচিন্তা আৰু আদৰ্শত মূল্যবোধৰ গুৰুত্ব বিচাৰ, স্বামিম নাছৰিন, Human values and its impact on society, Dept of Sanskrit, JB college, Jorhat 2015 পৃঃ ৩৪৪)

চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ ক্ষেত্ৰতো এই দুই ধাৰাৰ সংগম ঘটাই এক নতুন ধাৰাৰ জন্ম দিয়া হৈছে য'ত ভাৰতীয় দৰ্শনৰ ত্যাগ, উদাৰতা, সমৰ্পণৰ লগত পশ্চিমৰ হিপ'ক্ৰেটিচৰ beneficence অৰ্থাৎ মানুহৰ উপকাৰ সাধন কৰা, nonmaleficence অৰ্থাৎ কাৰো একো অনিষ্ট সাধন নকৰা সংযোগ কৰি নব্য ধাৰণাৰ

সৃষ্টি কৰা হৈছে যিটো সকলো দিশৰপৰাই আদৰণীয়।

অসমীয়া প্ৰতিদিনত প্ৰকাশিত “প'ষ্ট মেলন আৰু সনাতনী সংগীত” শীৰ্ষক প্ৰবন্ধত হৃষীকেশ গোস্বামীদেৱে শংকৰদেৱ বঁটা গ্ৰহণ কৰি বৰপেটা সত্ৰৰ সত্ৰীয়া প্ৰয়াত বশিষ্ঠদেৱে প্ৰদান কৰা ভাষণৰ উদ্ধৃতি দি লিখিছে বাঁহীৰ সাতটা ফুটাৰ ছটাই ছটা বিপু বুজায় আৰু সপ্তমটোৱে সংযম। সেই সপ্তমটোত ফু দি বাঁহীটো বজাব পাৰি অৰ্থাৎ সংযমেৰে বিপুদমন কৰিব পাৰি। (অসমীয়া প্ৰতিদিন, ৪ জানুৱাৰী, ২০২৬, পৃঃ ১) এই সুন্দৰ উপমাটিত এটা সামান্য সংযোজন কৰি কওঁ যে, যেনেদৰে বাঁহীটো শুদ্ধকৈ বজাবৰ বাবে এজন প্ৰশিক্ষকৰ প্ৰয়োজন ঠিক সেইদৰে মূল্যবোধৰ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰতো মুখ্য ভূমিকা একোজন শিক্ষকৰে থাকে। চিকিৎসাবিদ্যাৰ শিক্ষক এজন নিজেই প্ৰথমে চিকিৎসক গতিকে তেওঁৰ অভিজ্ঞতা এইক্ষেত্ৰত অত্যন্ত গুৰুত্বপূৰ্ণ হ'ব। AETCOMৰ মতে দেহ ব্যৱচ্ছেদৰ সময়ত ব্যৱহাৰ কৰা মৃতদেহটোৱে হৈছে চিকিৎসক এজনৰ প্ৰথম ৰোগী তথা প্ৰথম শিক্ষক। সেই মৃতদেহৰ প্ৰতি সন্মান প্ৰদৰ্শনে পিছৰ জীৱনত মানুহৰ প্ৰতি, মানৱ জীৱনৰ প্ৰতি সন্মানৰ সৃষ্টি কৰে লগতে জীৱন যে এটা অহৰহ শিকাৰ প্ৰক্ৰিয়া সেয়া উপলব্ধি কৰায়। চিকিৎসাৰ উদ্দেশ্য কেৱল আৰোগ্য কৰা নহয় ৰোগী এজনক সৰ্বাংগীণভাৱে সুস্থ কৰি তোলাহে হোৱা উচিত। তাৰ কাৰণে সহানুভূতিৰ লগত লাগিব স্থিতপ্ৰজ্ঞতা, বন্ধুত্বও লাগিব সীমা নিৰ্ধাৰণে হ'ব লাগিব।

অসম চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়ৰ উপাধ্যক্ষা ডাঃ ৰীমা নাথ মহোদয়াই নৱাগত ছাত্ৰসকলক উদ্দেশ্যি কৈছিল- চিকিৎসকসকলে নিজকে সুধিব লগা সকলোতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ কথাটো হৈছে তেওঁ নিজৰ প্ৰত্যেক ৰোগীৰ ক্ষেত্ৰত সমানে কোনো বৈষম্য নথকাটকৈ ন্যায় কৰিছেনে। ছাত্ৰসকলক মূল্যবোধৰ শিক্ষা দিয়াৰ আগত শিক্ষক হিচাপে ■ ৩১ পৃষ্ঠালৈ

বৰ্তমান যুগক বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তিৰ যুগ বুলি কোৱা হয়। মানুহৰ দৈনন্দিন জীৱনৰ দৰে শিক্ষা ব্যৱস্থাতো প্ৰযুক্তিৰ ব্যাপক প্ৰভাৱ পৰিছে। আগতে পাঠদান কেৱল পুথি আৰু ব্লেকব'ৰ্ডৰ মাজতেই সীমাবদ্ধ আছিল, কিন্তু এতিয়া কম্পিউটাৰ, ইণ্টাৰনেট, স্মাৰ্টফোন, প্ৰজেক্টৰ, স্মাৰ্ট ব'ৰ্ড আদিৰ ব্যৱহাৰে শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত এক নতুন দিগন্ত উন্মোচিত কৰিছে। এই আধুনিক ব্যৱস্থাক “শিক্ষা প্ৰযুক্তি” বুলি কোৱা হয়।

শিক্ষা প্ৰযুক্তি মানে হৈছে শিক্ষাৰ উদ্দেশ্যে বৈজ্ঞানিক পদ্ধতি আৰু আধুনিক প্ৰযুক্তিৰ সঠিক ব্যৱহাৰ। অনলাইন ক্লাছ, ই-বুক, ভিডিঅ’ লেকচাৰ, ডিজিটেল লাইব্ৰেৰী আদি শিক্ষা প্ৰযুক্তিৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ অংশ। ভাৰতত DIKSHA আৰু SWAYAMৰ দৰে অনলাইন প্লেটফৰ্মসমূহে শিক্ষাৰ্থীসকলক বিনামূলীয়াকৈ গুণগত শিক্ষা লাভ কৰাৰ সুবিধা দিছে।

বৰ্তমানৰ পৰিৱেশত শিক্ষা প্ৰযুক্তিৰ প্ৰয়োজনীয়তা অতি অধিক।

বিশেষকৈ ক’ভিড-১৯ মহামাৰীৰ সময়ত বিদ্যালয়-কলেজ বন্ধ হৈ পৰাৰ পিছতো অনলাইন শিক্ষাৰ জৰিয়তে পাঠদান অব্যাহত ৰাখিব পৰা গৈছিল। এই সময়ছোৱাত প্ৰযুক্তিয়ে শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছিল। তদুপৰি, ডিজিটেল শিক্ষাই সময় আৰু খৰচ দুয়োটা ৰাহি কৰে। কাগজৰ ব্যৱহাৰ কম হোৱাত পৰিৱেশ সংৰক্ষণতো সহায় কৰে।

শিক্ষা প্ৰযুক্তিৰ আন এক লাভ হৈছে শিক্ষাৰ্থীৰ আগ্ৰহ বৃদ্ধি। ছবি, ভিডিঅ’ আৰু ইণ্টাৰেক্টিভ সামগ্ৰী

শিক্ষা প্ৰযুক্তি

আৰু

বৰ্তমানৰ পৰিৱেশ

— ৰাজীৱ তালুকদাৰ

বিশেষকৈ কা'ভিড-১৯ মহামাৰীৰ সময়ত বিদ্যালয়-কলেজ বন্ধ হৈ পৰাৰ পিছতো অনলাইন শিক্ষাৰ জৰিয়তে পাঠদান অব্যাহত ৰাখিব পৰা গৈছিল। এই সময়ছোৱাত প্ৰযুক্তিয়ে শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰিছিল। তদুপৰি, ডিজিটেল শিক্ষাই সময় আৰু খৰচ দুয়োটা বাহি কৰে। কাগজৰ ব্যৱহাৰ কম হোৱাত পৰিৱেশ সংৰক্ষণতো সহায় কৰে।

ব্যৱহাৰে পাঠ অধিক বুজাবুজিৰ উপযোগী হয়। শিক্ষাৰ্থীয়ে নিজৰ সুবিধামতে যিকোনো সময়ত অনলাইন পাঠ পুনৰাবৃত্তি কৰিব পাৰে। ই শিক্ষাক অধিক ফলপ্ৰসূ আৰু সৃষ্টিশীল কৰি তোলে।

কিন্তু ইয়াৰ সৈতে কিছুমান সমস্যা আৰু প্ৰত্যাহ্বানো আছে। সকলো শিক্ষাৰ্থীৰ ওচৰত স্মাৰ্টফোন বা কম্পিউটাৰ নাই। গ্ৰামাঞ্চলত ইণ্টাৰনেট সংযোগো বহু ক্ষেত্ৰত দুৰ্বল।

শিক্ষক সকলৰো যথেষ্ট প্ৰশিক্ষণ নাথাকিলে ডিজিটেল শিক্ষা সঠিকভাৱে প্ৰয়োগ কৰা কঠিন হয়। এই ক্ষেত্ৰত চৰকাৰী উদ্যোগ যেনে Digital India ই শিক্ষা প্ৰযুক্তি বিস্তাৰত সহায় কৰি আছে।

অসমত শিক্ষা প্ৰযুক্তিৰ ক্ষেত্ৰত “ডিজিটেল ডিভাইড” মানে হৈছে - কিছুমান শিক্ষাৰ্থী আৰু বিদ্যালয়ে ডিজিটেল সুবিধা (ইণ্টাৰনেট, কম্পিউটাৰ, স্মাৰ্টফোন, অনলাইন শিক্ষা সামগ্ৰী) লাভ কৰে, কিন্তু আন কিছুমানে নকৰে। এই ব্যৱধান দূৰ কৰিবলৈ কেইবাটাও ব্যৱস্থা ল'ব পাৰি।

ডিজিটেল ডিভাইড সমাধানৰ উপায় -

১) ইণ্টাৰনেট সংযোগ উন্নত কৰা : গ্ৰামাঞ্চল আৰু দূৰৱৰ্তী অঞ্চলত সস্তা আৰু স্থিৰ ইণ্টাৰনেট সংযোগ নিশ্চিত কৰা অত্যন্ত প্ৰয়োজন। চৰকাৰী উদ্যোগ যেনে Digital India আৰু BharatNet এই ক্ষেত্ৰত সহায়ক হ'ব পাৰে।

২) বিদ্যালয়ত ডিজিটেল ডিভাইড প্ৰদান : চৰকাৰ আৰু সমাজৰ সহায়ত বিদ্যালয়সমূহত কম্পিউটাৰ, প্ৰজেক্টৰ আৰু টেবলেট যোগান ধৰা উচিত। Government of Assam-এ

এইক্ষেত্ৰত বিশেষ আঁচনি ল'ব পাৰে।

৩) শিক্ষকসকলৰ প্ৰশিক্ষণ : শিক্ষকসকলক ডিজিটেল শিক্ষা ব্যৱহাৰৰ বাবে প্ৰশিক্ষণ দিয়াটো অত্যন্ত গুৰুত্বপূৰ্ণ। অনলাইন প্লেটফৰ্ম যেনে DIKSHA ব্যৱহাৰ কৰি শিক্ষক আৰু শিক্ষাৰ্থী দুয়ো উপকৃত হ'ব পাৰে।

৪) স্থানীয় ভাষাত ডিজিটেল সামগ্ৰী : অসমীয়া ভাষাত অনলাইন পাঠ্যসামগ্ৰী বৃদ্ধি কৰিলে গ্ৰামাঞ্চলৰ শিক্ষাৰ্থীয়ে সহজে শিকিব পাৰিব। ই শিক্ষা প্ৰযুক্তিক অধিক অন্তৰ্ভুক্তিমূলক কৰিব।

৫) সমাজ আৰু ব্যক্তিগত খণ্ডৰ সহযোগিতা : NGO, ব্যক্তিগত কোম্পানী আৰু স্থানীয় সমাজে একেলগে কাম কৰিলে ডিজিটেল সুবিধা সোনকালে বিস্তাৰ কৰিব পাৰি। উদাহৰণস্বৰূপে, CSR প্ৰকল্পৰ জৰিয়তে বিদ্যালয়ত স্মাৰ্ট ক্লাছৰুম স্থাপন কৰিব পাৰি।

উপসংহাৰত ক'ব পাৰি যে, বৰ্তমানৰ পৰিৱেশত শিক্ষা প্ৰযুক্তি এক অবিচ্ছেদ্য অংশ। ই শিক্ষাক সহজ, আধুনিক আৰু গুণগত মানসম্পন্ন কৰি তুলিছে। কিন্তু সকলো শিক্ষাৰ্থী যাতে সমান সুবিধা লাভ কৰে তাৰ বাবে ডিজিটেল ব্যৱধান দূৰ কৰি প্ৰযুক্তিৰ সঠিক ব্যৱহাৰ নিশ্চিত কৰা অতি জৰুৰী। তেতিয়াহে শিক্ষা ব্যৱস্থা অধিক শক্তিশালী আৰু সমৃদ্ধ হ'ব।

ডিজিটেল শিক্ষা ভৱিষ্যতৰ শিক্ষাৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ অংশ। অসমত ডিজিটেল ডিভাইড দূৰ কৰিবলৈ চৰকাৰ, বিদ্যালয়, শিক্ষক আৰু সমাজে একেলগে কাম কৰিব লাগিব। তেতিয়াহে সকলো শিক্ষাৰ্থী সমান শিক্ষাৰ সুযোগ লাভ কৰিব।

জীৱনত পাৰ্থিৱ সম্পদৰ প্ৰয়োজনীয়তা

— ৰঞ্জিত চুতীয়া

মানুহ জীয়াই থাকে আশাৰ ৰঙীন সপোন দেখি, আশাই মানুহৰ মনত জন্ম দিয়ে পিপাসাৰ। এই পিপাসা সুখৰ বাবে, শান্তিৰ বাবে আৰু ভোগ-বিলাসৰ বাবে। অৱশ্যে সকলো মানুহৰ পিপাসা একে নহয়। পাৰ্থিৱ সম্পদৰ বাবে পিপাসা, ক্ষমতাৰ বাবে পিপাসা, জ্ঞানৰ বাবে পিপাসা আদি ভিন্ন প্ৰকাৰৰ পিপাসাত মানুহ আতুৰ হৈ থাকে। পাৰ্থিৱ ঐশ্বৰ্য আৰু আকাংক্ষিত ক্ষমতা লাভ হ'লেই জানো মানুহ সুখী হ'ব পাৰে? বিপুল ঐশ্বৰ্য-বিভূতিয়েই হওক অথবা ক্ষমতাই হওক পোৱাৰ পিছতো অধিক প্ৰাপ্তিৰ বাবে মনত পিপাসা জাগ্ৰত হয়। গতিকে মানুহৰ মনত আকাংক্ষাৰ অপ্ৰাপ্তিয়ে জীৱনটো অসুখী কৰি তোলে।

মানুহ যেন কোনো দিন, কোনো প্ৰকাৰে সুখী হ'ব নোৱাৰে। মানুহে নাপালেও অসুখী আৰু পালেও অধিক পোৱাৰ আকাংক্ষাত সুখী হ'ব নোৱাৰে। ইয়াৰ পৰা ধাৰণা হয় যে পাৰ্থিৱ ঐশ্বৰ্য, ক্ষমতা এই সকলোবোৰে যিহেতু মানুহক

সুখী কৰিব নোৱাৰে, তেনেহ'লে এই সকলোবোৰ অসাৰ আৰু নিৰর্থক। কিন্তু প্ৰকৃত অৰ্থত এনে ধাৰণা শুদ্ধ নহয়। কাৰণ আমি মানুহ। আমাক জীয়াই থাকিবৰ বাবে পাৰ্থিৱ সম্পদো লাগিব, সমাজখনক সু-পৰিচালিত কৰিবৰ বাবে ক্ষমতাও লাগিব আৰু নতুনত্ব সৃষ্টিৰ বাবে জ্ঞানো লাগিব। আমাৰ বৌদ্ধিক উত্তৰণৰ বাবে নানা প্ৰকাৰৰ জ্ঞান অতিকৈ প্ৰয়োজন।

‘প্ৰথমে চাউল কঠা, পিছত হৰি কথা’। অৰ্থাৎ আমাক জীয়াই থাকিবলৈ খাদ্যৰ প্ৰয়োজন। কেৱল পঞ্চভৌতিক দেহযুক্ত জীৱকহে যে জীয়াই থাকিবৰ বাবে খাদ্য প্ৰয়োজন এনে নহয়, উদ্ভিদৰ পৰা আদি কৰি যন্ত্ৰ পাতিকো খাদ্যৰ প্ৰয়োজন। যান-বাহন চলিবলৈও ইন্ধনৰ প্ৰয়োজন। অন্যথা ই অচল হৈ যাব। কিন্তু মানুহ কেৱল খাদ্য খায়েই জীয়াই নাথাকে। সভ্যতাৰ জখলা বগাই অহা সভ্য মানুহক জীয়াই থাকিবৰ বাবে অন্ন, বস্ত্ৰ, থাকিবৰ

বাবে উপযুক্ত বাসস্থান আৰু ভোগ-বিলাসৰ বাবে বহুতো সম্ভাৰৰ প্ৰয়োজন।

মানুহৰ আশা সীমাহীন আৰু প্ৰয়োজনে অসীম। কিছুমান মানুহ ইমানেই লালায়িত হয় যে দিন-ৰাত কেৱল ধন-সম্পদ, মাটি-বাৰী আৰু বিভিন্ন সম্পদ আহৰণতে মন-প্ৰাণ ঢালি দিয়ে। ফলত পাৰ্থিৱ সম্পদৰ বাহিৰে মনুষ্যত্বৰ কথা পাহৰি পেলায়। এনে অৱস্থাপ্ৰাপ্ত মানুহৰ মন চূড়ান্তভাৱে ব্যক্তিকেন্দ্ৰিক হৈ পৰে আৰু মানুহৰ প্ৰতি প্ৰেম, কৰুণা আদি অনুভূতিবোৰ নোহোৱা হৈ যায়।

পাৰ্থিৱ সম্পদৰ প্ৰতি মাত্ৰাধিক আকাংক্ষা আৰু লালসাই মানুহক ইমানেই অন্ধ কৰে যে সম্পদ আহৰণৰ বেলিকা নীতি-অনীতি, সৎ-অসৎ বিচাৰবোধ নোহোৱা হয় আৰু মনুষ্যত্ব গুণে ক্ৰমশঃ হেৰুৱাই সৰ্বস্বান্ত হয়। তদুপৰি পাৰ্থিৱ ভোগ-বিলাসত মত্ত হৈ মানুহ অহংকাৰী হৈ জীৱনলৈ ধ্বংস মাতি আনে। ৰাজভোগৰ উন্মাদনাত মাতাল হৈ দুৰ্যোধনে পাণ্ডৱক এখন সৰু ৰাজ্য কিয়, বেজীৰ আগত যোৱা মাটিকণো নিদিওঁ বুলি দস্ত কৰিছিল। কিন্তু ইয়াৰ পৰিণাম কি হ'ল? অহংকাৰে ধ্বংস মাতি আনে আৰু দুৰ্যোধনৰো সেয়াই হ'ল। এনে উদাহৰণ বৰ্তমান সমাজতো অলেখ আছে। মাত্ৰাধিক ভোগ-বিলাস আৰু ক্ষমতাই মানুহৰ বিচাৰবোধ নোহোৱা কৰে আৰু তেনে মানুহ প্ৰকৃত সুখ-শান্তিৰ পৰা বঞ্চিত হয়।

বিপুল ঐশ্বৰ্য-বিভূতি আহৰণ কৰিলেও মানুহে কেইটিমান কথা সততে মনত ৰখা উচিত। সেই কেইটা হ'ল- মানুহে নিজৰ

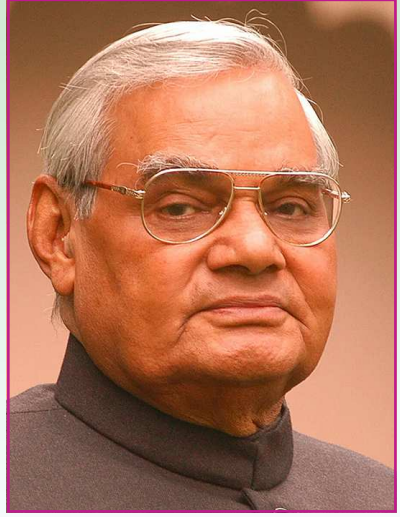
অতীতটো পাহৰিব নালাগে, মানৱীয় গুণবোৰ হেৰুৱাব নালাগে আৰু অহংকাৰী হ'ব নালাগে। বিপুল ঐশ্বৰ্যৰ অধিকাৰী হ'লে কিছুমান মানুহ অহংকাৰী হৈ পৰে, ফলত নিজৰ ধ্বংস নিজে মাতি আনে। বাস্তৱত এনে বহুতো মানুহ দেখা যায়, অতীতত যাৰ অৱস্থা ভাল নাছিল, কিন্তু সৎ বা অসৎ উপায়েৰে প্ৰভুত্ব পাৰ্থিৱ সম্পদৰ অধিকাৰী হয় আৰু তেতিয়া তেনে মানুহে নিজৰ অতীতটো পাহৰি কৃত্ৰিম আভিজাত্যসুলভ জীৱন-যাপন কৰিবলৈ লয় আৰু নিজৰ আত্মীয় স্বজনকো দৰিদ্ৰ বুলি হেয় জ্ঞান কৰিবলৈ কুণ্ঠাবোধ নকৰে। অৱশ্যে বিপুল ঐশ্বৰ্যশালী মানুহ মাত্ৰেই সকলোৱে এনেধৰণৰ বুলি ক'ব নোৱাৰি। ধনী মানুহৰ ভিতৰতো ব্যক্তিক্ৰমধৰ্মী মানুহ সমাজত নোহোৱা নহয়।

পাৰ্থিৱ ধন-সম্পদ অনৰ্থক হৈ কেৱল মানুহৰ মনুষ্যত্বক ধ্বংস কৰে এনে নহয়। পাৰ্থিৱ সম্পদ আমাক লাগিবই। কিন্তু কেৱল অন্ন-বস্ত্ৰ, ভোগ-বিলাস অথবা ভৌতিক সুখৰ বাবে পাৰ্থিৱ সম্পদ বা ঐশ্বৰ্য-বিভূতিৰ প্ৰয়োজন বুলি ভবা উচিত নহয়। জীৱ শ্ৰেষ্ঠ মানুহ হিচাপে আমি উচ্চতৰ জীৱন গঢ়ি তুলিবৰ বাবে চিন্তা কৰিব লাগে আৰু পাৰ্থিৱ সম্পদৰ প্ৰয়োজন প্ৰধানতঃ সেই উদ্দেশ্যতে। উচ্চ শিক্ষা, গ্ৰন্থ অধ্যয়ন, সাহিত্য সংগীত, চিত্ৰকলা আদি চৰ্চাৰ বাবে আমাক ধন-সম্পদৰ প্ৰয়োজন। এনেধৰণৰ সৎ কৰ্মত ধন-সম্পদ ব্যৱহাৰ নকৰি কেৱল ভৌতিক সুখ-শান্তিৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিলে জীৱনলৈ ধ্বংস মাতি আনিব।

মানুহ যেন কোনো দিন, কোনো প্ৰকাৰে সুখী হ'ব নোৱাৰে। মানুহে নাপালেও অসুখী আৰু পালেও অধিক পোৱাৰ আকাংক্ষাত সুখী হ'ব নোৱাৰে। ইয়াৰ পৰা ধাৰণা হয় যে পাৰ্থিৱ ঐশ্বৰ্য, ক্ষমতা এই সকলোবোৰে যিহেতু মানুহক সুখী কৰিব নোৱাৰে, তেনেহ'লে এই সকলোবোৰ অসাৰ আৰু নিৰৰ্থক। কিন্তু প্ৰকৃত অৰ্থত এনে ধাৰণা শুদ্ধ নহয়। কাৰণ আমি মানুহ। আমাক জীয়াই থাকিবৰ বাবে পাৰ্থিৱ সম্পদো লাগিব, সমাজখনক সু-পৰিচালিত কৰিবৰ বাবে ক্ষমতাও লাগিব আৰু নতুনত্ব সৃষ্টিৰ বাবে জ্ঞানো লাগিব। আমাৰ বৌদ্ধিক উত্তৰণৰ বাবে নানা প্ৰকাৰৰ জ্ঞান অতিকৈ প্ৰয়োজন।

ভাৰতবৰ্ষৰ ৰাজনীতিৰ প্ৰেক্ষাপটত এনে এজন ৰাজনীতিবিদৰ জন্ম হোৱাৰ নজিৰ নাই, যিজনৰ আদৰ্শ আৰু সততাৰই সমগ্ৰ দেশবাসীক অকৃত্ৰিমভাৱে আলোড়িত কৰি আহিছে। “চৰকাৰ আহিব, যাব। দল গঠন হ’ব, ভাঙিব। কিন্তু দেশ থাকিব লাগিব।” এই উক্তিৰ আছিল ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰয়াত প্ৰাক্তন প্ৰধানমন্ত্ৰী তথা ভাৰত ৰত্ন অটল বিহাৰী বাজপেয়ীৰ। প্ৰসিদ্ধ জননেতা গৰাকীয়ে প্ৰদান কৰা এই মন্তব্যটিয়ে প্ৰমাণ কৰি গৈছে যে দেশ সদায় দল আৰু ব্যক্তিতকৈ উদ্ভূত। তিনিটা শাসনকালত ভাৰতক নিস্বার্থভাৱে সেৱা আগবঢ়োৱা অটল বিহাৰী বাজপেয়ীদেৱক ভাৰতীয় ৰাজনীতিৰ ত্ৰীয়া পিতামহ আখ্যা দিছিল প্ৰয়াত প্ৰাক্তন প্ৰধানমন্ত্ৰী মনমোহন সিঙে। অৰ্ধ শতিকাতকৈয়ো অধিক সময় সদনত ভাৰতৰ উন্নয়ন আৰু শান্তিৰ বাবে তেখেতে ভূমিকা পালন কৰিছিল। লোকসভালৈ দহবাৰকৈ তেখেত নিৰ্বাচিত হৈছিল। তেখেতৰ সুশাসন, ৰাষ্ট্ৰীয় ঐক্য আৰু গণতান্ত্ৰিক মূল্যবোধৰ প্ৰতীক হিচাপে বাজপেয়ীদেৱে দেশবাসীৰ মনৰ কন্দৰত এক বিশেষ স্থান লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল।

এই প্ৰবন্ধটিত সেইগৰাকী মহান সন্তাৰ কথা আলোচনা কৰিম যিগৰাকী সন্তাৰ নেতৃত্বত ভাৰতবৰ্ষৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলক সুকীয়া ক্ষেত্ৰলৈ পৰিৱৰ্তিত কৰা হৈছিল। এই গৰাকী মহান নেতাৰ বলিষ্ঠ নেতৃত্বত উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ শান্তি, প্ৰগতি আৰু সংযোগৰ পথ প্ৰশস্ত হৈছে। পাতনি বৰ বিশেষ দীঘলীয়া নকৰি মূল বিষয়লৈ

আগবাঢ়িহেঁ।

শান্তি, প্ৰগতি আৰু সংযোগত উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চললৈ অটল বিহাৰী বাজপেয়ীদেৱৰ অৱদান সম্পৰ্কে তলত আলোচনা কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰা হ’ল। উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ সৈতে বাজপেয়ীদেৱৰ সম্পৰ্কৰ মূল আছিল এক গভীৰ বিশ্বাস। তেখেতৰ মতে ভাৰত তেতিয়াহে শক্তিশালী হ’ব, যেতিয়া তাৰ সীমান্তৱৰ্তী অঞ্চলসমূহে নিজকে সুৰক্ষিত, সন্মানিত আৰু গৌৰৱাৰ্হিত অনুভৱ কৰিব। বাজপেয়ী আছিল সন্তৰতঃ প্ৰথম প্ৰধানমন্ত্ৰী, যিয়ে উত্তৰ-

উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ শান্তি, প্ৰগতি আৰু সংযোগত

অটল বিহাৰী বাজপেয়ীৰ অৱদান

— বিকু লেখক

এবাৰ এই দলঙখন প্ৰধানমন্ত্ৰী এইচ ডি দেৱগৌড়াই আধাৰশিলা স্থাপন কৰে যদিও পিছত অৰ্থাৎ ২০০২ চনত অটল বিহাৰী বাজপেয়ীদেৱে পুনৰ আধাৰশিলা স্থাপন কৰে। তেতিয়াৰ পৰাহে এই দলঙৰ কাম আৰম্ভ হৈছিল। ২০১৮ চনত বৰ্তমানৰ যশস্বী প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোদী ডাঙৰীয়াই এই দলংখনৰ শুভ উদ্বোধন কৰে। অসম-অৰুণাচল, ডিব্ৰুগড়-ধেমাজি সংযোগী দলং হিচাপে বগীবিলে প্ৰতিজনৰ বাবে আশাৰ বতৰা কঢ়িয়াই আনিছে। ব্যৱসায়-বাণিজ্য, সামাজিক, অৰ্থনৈতিক, শৈক্ষিক আদি সকলো দিশতে এই দলংখনে যথেষ্ট পৰিমাণে জনগণক সুবিধা কৰি দিছে।

পূৰ্বাঞ্চলক কেৱল এখন সমস্যাবে জৰ্জৰিত অঞ্চল হিচাপে নহয়, বৰঞ্চ ই সম্ভাৱনাৰে পৰিপূৰ্ণ এটি বৃহৎ অঞ্চল। উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চললৈ বাজপেয়ীদেৱৰ কেইটামান উল্লেখযোগ্য অৱদান হ'ল-

- ১) নগা বিদ্ৰোহ নিৰ্মূল আৰু বড়োলেণ্ড চুক্তি স্বাক্ষৰত ভূমিকা।
- ২) উত্তৰ-পূব মন্ত্ৰালয় নিৰ্মাণ (DoNER)।
- ৩) উত্তৰ-পূবৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ নিৰ্মাণ।
- ৪) দলং নিৰ্মাণ
- ৫) উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ বাজেটত ১০ শতাংশ ব্যয় বাধ্যতামূলক কৰা।

এই অৱদানসমূহৰ বিষয়ে তলত আলোচনা কৰা হ'ল।

১) নগা বিদ্ৰোহ নিৰ্মূল আৰু বড়োলেণ্ড চুক্তি স্বাক্ষৰত ভূমিকা :

অটল বিহাৰী বাজপেয়ীদেৱৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীত্বকালত উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলত নগা বিদ্ৰোহ (Naga insurgency) আৰু সীমা বিবাদৰ বিভিন্ন ঘটনা ঘটিছিল। বিশেষকৈ অসম — নাগালেণ্ডৰ সীমান্তত নগা দুৰ্বৃত্তই বহু অসমীয়া যুৱকক আক্ৰমণ কৰিছিল। ইয়াৰ উপৰিও বনভোজ খাবলৈ যোৱা ব্যক্তিক গুলীবিদ্ধ কৰা আৰু সংঘাতৰ বাতৰি আহিছিল। এই বিদ্ৰোহৰ সূত্ৰপাত হোৱাত চৰকাৰে নগা

সম্ভাসবাদৰ বিৰুদ্ধে অভিযান চলাইছিল আৰু সম্ভাসবাদী সংগঠনৰ সৈতে আলোচনাৰ বাবেও চেষ্টা চলিছিল। “আমাৰ নগা ভাই-ভনীসকল, নাগালেণ্ডৰ মাটিত আপোনালোকৰ মাজত আহিব পাই মই অতি আনন্দিত।” এনেদৰেই প্ৰধানমন্ত্ৰী হিচাপে বাজপেয়ীদেৱে ২০০৩ চনৰ ২৮ অক্টোবৰত নাগালেণ্ডৰ ৰাজধানী কহিমাত অনুষ্ঠিত হোৱা এক ৰাজহুৱা সভাত নিজৰ ভাষণ আৰম্ভ কৰিছিল। সীমান্ত অঞ্চলত হিংসাত্মক ঘটনাৰ পৰা সকলোৱে আঁতৰত থাকি শান্তি প্ৰক্ৰিয়াকহে তেখেতে অগ্ৰাধিকাৰ দিছিল। ২০০৩ চনত নাগালেণ্ড ভ্ৰমণ কৰি তেখেতে নগাসকলৰ ‘অনন্য ইতিহাস’ স্বীকাৰ কৰে আৰু সন্মানেৰে সৈতে স্থায়ী শান্তিৰ আশ্বাস দিয়ে। এই মুক্ত আৰু বন্ধুত্বসম্পন্ন দৃষ্টিভংগীৰ বাবে আজিও তেখেতক নগা সংগঠনসমূহে সন্মান জনাই আহিছে।

অসমত অতীজৰে পৰা বসবাস কৰি অহা বড়ো জনগোষ্ঠীৰ ৰাজনৈতিক অধিকাৰ, সাংস্কৃতিক স্বীকৃতি আৰু প্ৰশাসনিক সুৰক্ষাৰ দাবী বহু দশক ধৰি অসমৰ এক জটিল সমস্যাকপে পৰিগণিত হৈ আহিছে। ভাল কথা এয়ে যে ২০০৩ চনত প্ৰধানমন্ত্ৰী অটল বিহাৰী বাজপেয়ীদেৱৰ কাৰ্যকালতেই ঐতিহাসিক বড়োলেণ্ড চুক্তি স্বাক্ষৰিত হয়। বাজপেয়ীদেৱৰ নেতৃত্বতেই বড়ো ভাষাক ভাৰতীয় সংবিধানৰ

অষ্টম অনুসূচিত সংপৃক্ত কৰা হৈছিল। বাজপেয়ীদেৱৰ একান্ত উদ্যোগত চৰকাৰে উপগ্রহস্থীলৈ যোৱা বহু বড়ো যুৱকক মূল সুৰ্তীলৈ ঘূৰাই অনাৰ নীতিত প্ৰণয়ন কৰে। শান্তি চুক্তিৰ জৰিয়তে পুনৰ্বাসন, উন্নয়ন আৰু শান্তিৰ পথ প্ৰশস্ত কৰা হয়। এনেদৰেই অটল বিহাৰী বাজপেয়ীদেৱৰ কাৰ্যকালতেই উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলত শান্তি প্ৰতিষ্ঠা হৈছিল।

২) উত্তৰ-পূব মন্ত্ৰালয় নিৰ্মাণ :

২০০১ চনত উত্তৰ-পূব ছাত্ৰ সংঘ (NESO) ৰ এটা দলে প্ৰধানমন্ত্ৰী অটল বিহাৰী বাজপেয়ীক সাক্ষাৎ কৰি উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ শান্তি, উন্নতি আৰু প্ৰগতিৰ বাবে এটা বিশেষ মন্ত্ৰালয় গঠনৰ দাবী জনায়। বাজপেয়ীদেৱে সেই দাবী গুৰুত্ব সহকাৰে শুনিছিল আৰু অঞ্চলটোৰ সমস্যাসমূহৰ কথা গভীৰভাৱে অনুধাৱন কৰি এটি মন্ত্ৰালয় গঠন হ'ব বুলি আশ্বাস দিয়ে। ফলশ্ৰুতিত ২০০৪ চনত প্ৰধানমন্ত্ৰী গৰাকীৰ বলিষ্ঠ নেতৃত্বত DoNER (Ministry of North Eastern Region) স্থাপন হয়। DoNER গঠন উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ বাবে এক মাইলৰ খুঁটি। এই মন্ত্ৰালয়ৰ বাবেই আচলতে উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ বাবে সুকীয়াকৈ পৰিকল্পনা, বাজেট আৰু উন্নয়নমূলক আঁচনি ৰূপায়ণৰ সম্ভৱ হৈছিল। DoNER গঠন কেৱল প্ৰশাসনিক পদক্ষেপেই নাছিল, বৰং ই আছিল বাজপেয়ীদেৱৰ উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ প্ৰতি থকা বিশ্বাস, সন্মান আৰু দায়িত্ববোধৰ প্ৰতিফলন।

৩) উত্তৰ-পূবৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ নিৰ্মাণ :

স্বাধীনতাৰ পাছত বহু বছৰ ধৰি ভাৰতত এক সুসংগঠিত ৰাজপথ নিৰ্মাণৰ অভাৱ ভাৰতবৰ্ষৰ জনগণে বাৰুকৈয়ে উপলব্ধি কৰিছিল। অটল বিহাৰী বাজপেয়ীদেৱৰ নেতৃত্বত ভাৰতবৰ্ষত ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ নিৰ্মাণৰ উন্নয়ন কাৰ্যসূচী আৰম্ভ হৈছিল। বাজপেয়ীদেৱৰ আৰু তেখেতৰ চৰকাৰৰ একান্ত প্ৰচেষ্টাত

পোনপ্ৰথমবাৰৰ বাবে National Highway Development Project (NHDP) নিৰ্মাণ হয়। বাজপেয়ীদেৱৰ ভাষাত: “এইটো স্বাধীন ভাৰতৰ সৰ্ববৃহৎ আৰু সৰ্বাধিক উচ্চকাঙ্ক্ষী আন্তঃগাঁথনি প্ৰকল্প। এই ৰাজপথ নেটৱৰ্কৰ জৰিয়তে দেশখনক অধিক সংযুক্ত কৰাৰ লগতে সামাজিক-অৰ্থনৈতিক উন্নয়নক অৰিহণা যোগাব।” উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ শিলচৰ-ইম্ফলৰ পৰা পূববন্দৰলৈকে এক ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথৰ নিৰ্মাণ কৰি সংযোগৰ পথ প্ৰশস্ত কৰিছিল। এইধৰণৰ যুগান্তকাৰী পদক্ষেপে উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ প্ৰগতি আৰু সংযোগত অৰিহণা যোগাইছিল।

৪) দলং নিৰ্মাণ :

অসমীয়া প্ৰতিদিন কাকতৰ এটি প্ৰতিবেদন অনুসৰি ১৯৭৭ চনৰ ১ জানুৱাৰী তাৰিখে অসমৰ উত্তৰ পাৰৰ ৰাইজৰ বাবে অসম অৰুণাচল সংযোগী বগীবিল দলং নিৰ্মাণৰ বাবে ডিব্ৰুগড় নাগৰিক সন্থাই দাবী উত্থাপন কৰিছিল। তেতিয়াৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী মোৰাৰজী দেশাইক প্ৰদান কৰিছিল এক স্মাৰক পত্ৰ। ৮০ দশকতেই অসমৰ ৰাইজে অনুধাৱন কৰিছিল যে এই দলংখনৰ প্ৰয়োজন আছে। বগীবিল দলং আছিল ১৯৮৫ ত স্বাক্ষৰিত অসম চুক্তিৰ অন্যতম ফচল।

এবাৰ এই দলঙখন প্ৰধানমন্ত্ৰী এইচ ডি দেৱগৌড়াই আধাৰশিলা স্থাপন কৰে যদিও পিছত অৰ্থাৎ ২০০২ চনত অটল বিহাৰী বাজপেয়ীদেৱে পুনৰ আধাৰশিলা স্থাপন কৰে। তেতিয়াৰ পৰাহে এই দলঙৰ কাম আৰম্ভ হৈছিল। ২০১৮ চনত বৰ্তমানৰ যশস্বী প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোদী ডাঙৰীয়াই এই দলংখনৰ শুভ উদ্বোধন কৰে। অসম-অৰুণাচল, ডিব্ৰুগড়-ধেমাজি সংযোগী দলং হিচাপে বগীবিলে প্ৰতিজনৰ বাবে আশাৰ বতৰা কঢ়িয়াই আনিছে। ব্যৱসায়-বাণিজ্য, সামাজিক, অৰ্থনৈতিক, শৈক্ষিক আদি সকলো দিশতে এই দলংখনে যথেষ্ট পৰিমাণে জনগণক সুবিধা কৰি

দিছে।

আনহাতে নৰনাৰায়ণ সেতু পশ্চিম অসমৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীৰ ওপৰত নিৰ্মিত এখন দ্বিস্তৰীয় সেতু। এই নৰনাৰায়ণ সেতুৱে উত্তৰ আৰু দক্ষিণ অসমৰ মাজত সংযোগ স্থাপন কৰি আহিছে। ১৯৯৮ চনত প্ৰধানমন্ত্ৰী অটল বিহাৰী বাজপেয়ীদেৱে এই সেতুখনৰ শুভ উদ্বোধন কৰে। ফলত উত্তৰপৰীয়া ৰাইজে সকাহ পায়। সামাজিক-অৰ্থনৈতিক জীৱনত নতুন দিগন্তৰ সূচনা হয়।

৫) উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ বাজেটত ১০ শতাংশ ব্যয় বাধাতামূলক কৰা :

অসমৰ বৰ্তমানৰ মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে এবাৰ এখন সভাত তেখেতৰ ভাষণত কৈছিল যে, “২০০১ চনত যেতিয়া কংগ্ৰেছৰ চৰকাৰ আছিল তেতিয়া অসমত পঞ্চায়ত নিৰ্বাচন হোৱা নাছিল। স্বাভাৱিকভাৱে ৰাজকোষ শূন্য আছিল।” তেতিয়া সেইসময়ৰ মুখ্যমন্ত্ৰী তৰুণ গগৈদেৱে এই বিষয়টো প্ৰধানমন্ত্ৰী অটল বিহাৰী বাজপেয়ীদেৱক দৃষ্টিগোচৰ কৰাত প্ৰধানমন্ত্ৰীয়ে কয় যে- “অসমত গাঁৱৰ টকা যাব লাগিব।” বাজপেয়ীদেৱে এটা নিয়ম কৰিছিল। সেইটো হ'ল- কেন্দ্ৰীয় বাজেটত ১০০ টকা আহিলে

তাৰ ১০ শতাংশ পইচা উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চললৈ দিয়া হ'ব। সেই টকা DONER মন্ত্ৰালয়ৰ যোগেদি উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ বিকাশৰ কামত খৰচ হ'ব। এই নিয়মৰ বাবেই পৰৱৰ্তী সময়ত উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলত এক প্ৰগতিৰ পথ প্ৰশস্ত হৈ উঠিছিল।

ইয়াৰ উপৰিও সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষতে দ্বৈত ৰে'লপথ, ভ্ৰাম্যভাষ সেৱাৰ সূচনা আৰম্ভ হৈছিল। ফলত যোগাযোগ বা সংযোগৰ পথ প্ৰশস্ত হৈছিল। উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলতো ইয়াৰ ব্যতিক্ৰম নহয়। সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষৰ লগতে উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলটো এইবিলাকৰ সূচনা হৈছিল।

সামগ্ৰিকভাৱে চালে দেখা যায় যে- উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ প্ৰতি অটল বিহাৰী বাজপেয়ীদেৱৰ যথেষ্ট আনুগত্য আছিল। উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চল কেৱল সীমান্ত অঞ্চল নহয় বৰং এই অঞ্চলৰ উন্নয়নৰ যথেষ্ট অৱকাশ আছে। শান্তি আলোচনা, বিদ্ৰোহী সমস্যাৰ ৰাজনৈতিক সমাধান, উন্নয়নমূলক আঁচনি, পথ, যোগাযোগ আৰু টেলিযোগাযোগৰ বিস্তাৰৰ জৰিয়তে তেখেতে উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলক মূলসুঁতিত সংযুক্ত কৰাৰ চেষ্টা চলাইছিল। সেয়েহে ক'ব পাৰি যে বাজপেয়ীৰ অৱদানেই উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ শান্তি, প্ৰগতি আৰু সংযোগৰ পথ প্ৰশস্ত কৰিছিল।

লেখা আহ্বান

অসমীয়া বৰ্ণিলৰ আগন্তুক সংখ্যাৰ বাবে গল্প, প্ৰবন্ধ, কবিতা, অনুভৱ, লিমাৰিক, এক মিনিটৰ গল্প, অনুবাদ কবিতা, হাইকু, অণুগল্প, স্বাস্থ্য, কেৰিয়াৰ, ৰেচিপি, নীলা খামৰ চিঠি, ভ্ৰমণ কাহিনী, বিনোদন আদি লেখা বিচৰা হৈছে।

আমাৰ ঠিকনা

হোৱাট্ এপল নম্বৰ : ৮৬৩৮৮২৫৪৮৬

ইমেইল : bornilmagazine2019@gmail.com

জুবিন গাৰ্গ

আমাৰ প্ৰাণৰ শিল্পী

— অনামিকা (সংগীত) কলিতা

২০২৫ চনতো অসমৰ কাৰণে বিষাদৰ বহুৰ হিচাপে অতিবাহিত হ'ল। বহুত কেইগৰাকী শিল্পী অসমে হেৰুৱালোঁ। তাৰ ভিতৰত আমাৰ হিয়াৰ আমৰু জুবিন গাৰ্গ অন্যতম। ১৯ ছেপ্টেম্বৰ ২০২৫ চনত সকলোকে কন্দোৱাই তেখেত গুচি গ'ল ধৰাখন এৰি। তেখেতৰ মৃত্যুত সকলোৱে অনুভৱ কৰিলে এগৰাকী সিংহৰ দৰে ব্যক্তি সমাজৰ পৰা হেৰাই গ'ল।

বিহু, উৎসৱ আদি সকলোতে জুবিন গাৰ্গৰ গানহে শুনিবলৈ ভাল পায়। 'শ্ৰীমন্ত শংকৰে পাৰ ভাঙি দিলে বহে ব্ৰহ্মাণ্ডক ভেদি' এই বৰগীতটো তেখেতৰ অমিয়া কণ্ঠত নামঘৰটো মোহাচ্ছন্ন কৰি ৰাখে। ভক্তিৰ ৰসত আমি গমকে নেপাওঁ যে এয়া এগৰাকী মানৱদৰদী বিখ্যাত শিল্পীৰ গীতহে শুনি আছোঁ। তেখেত কোনো সত্ৰাধিকাৰ বা ভকত নহয়। তেখেতৰ মৃত্যুৰ পিছতহে তেওঁ যে এগৰাকী মানৱদৰদী ব্যক্তি লগতে অলেখ মানুহক জীৱনত বহুতো উপকাৰ কৰি থৈছে সেয়া জনমানসত পৰিচিত হ'ল। কিন্তু জীৱিত অৱস্থাত তেওঁ এইবোৰ জানিবলৈ দিয়া নাছিল। জীৱনত তেওঁ ভগ্নী, মাতৃক হেৰুৱাৰ বেদনাত ভাৰাংগন হৈওঁ পিতৃক মৰমেৰে সাৰাটি ৰাখিছিল। নিজৰ সন্তান নথকাতো কোনো দুখ নকৰি তেওঁ পত্নী গৰীমা গাৰ্গক সাহস দিছিল। গতিকে তেওঁ এগৰাকী আদৰ্শ পুত্ৰ, আদৰ্শ স্বামী, আদৰ্শ ভাতৃ আৰু মানৱীয়তাৰে পৰিপূৰ্ণ ব্যক্তি আছিল।

আমাৰ শূৱালকুছিৰ এগৰাকী দুখীয়া ঘৰৰ ল'ৰা পৰাগ কলিতাক বিভিন্ন সময়ত বিপদে-আপদে সহায় কৰাৰ উপৰিও ল'ৰাটোক আৰ্থিক দিশটো সফলভাৱে চলিবলৈ এখন ই-ৰিক্সা কিনি দিছিল। গতিকে জুবিন গাৰ্গৰ দৰে আকৌ তেনে ব্যক্তি পোৱাটো পৰ্বতত কাছৰ কণী বিচৰাৰ দৰে হ'ব।

শেষত, তেওঁ য'তেই আছে শান্তিৰে থাকক, তাৰেই কামনা কৰিলোঁ।

মেনচাইনীয়েল (Manchineel) উদ্ভিদ; যাক ‘মৃত্যুৰ গছ’ বুলিও জনা যায়, সম্ভৱতঃ পৃথিৱীৰ সবাতোকৈ বিষাক্ত উদ্ভিদ। এই সপুষ্পক উদ্ভিদজোপা Euphorbeaceae পৰিয়ালৰ অন্তৰ্গত। ইয়াক মুখ্যতঃ আমেৰিকাৰ উপকূলীয় অঞ্চলত পোৱা যায়। ইয়াৰ বৈজ্ঞানিক নাম হৈছে Hippomane Manchineel।

মেনচাইনীয়েল শব্দটো স্পেনিছ শব্দ manzanilla অৰ্থাৎ সৰু আপেল ৰ পৰা আহিছে। বাহ্যিকভাৱে ইয়াৰ ফল আৰু পাতৰ আপেল গছৰ সৈতে সাদৃশ্য থকা বাবে এই নামটো দিয়া হৈছে। ইয়াক “Beach apple” বুলিও কোৱা হয়। বৰ্তমান সময়ত স্পেনিছত ইয়াৰ নাম "manzanilla de la muerte", অৰ্থাৎ ‘মৃত্যুৰ সৰু আপেল’। গছজোপাৰ উচ্চতা প্ৰায় ১৫ মিটাৰ (৪৯ ফুট)। ইয়াৰ ছাল ৰঙা ধূসৰ (ধোঁৱাবৰণীয়া)। গছজোপা সৰু সেউজীয়া-হালধীয়া ফুল আৰু সেউজীয়া পাতেৰে ভৰা। সৰু সেউজীয়া ফুলৰ থোপাৰ পিছত ফল উৎপন্ন হয়, যিবোৰ দেখাত আপেলৰ দৰে গোলাকাৰ আকৃতিৰ। পকিলে ফলবোৰৰ সেউজীয়া বা সেউজীয়া-হালধীয়া বৰণীয়া হয়। গছজোপাৰ আন সকলো অংশৰ দৰে ফলবোৰো বিষাক্ত। মুঠতে, এই গছজোপাৰ প্ৰতিটো অংশই বিষাক্ত। ইয়াৰ ফল খালে মানুহৰ মৃত্যু পৰ্যন্ত হ’ব পাৰে। এই গছৰ কোনো অংশ যদি জুইত দিয়া হয়, তেন্তে ইয়াৰ ধোঁৱাই মানুহক অন্ধ কৰি পেলাব পাৰে। সিমানেই নহয়, বৰষুণৰ সময়ত যদি কোনো লোকে মেনচাইনীয়েল গছৰ তলত আশ্ৰয় লয়, তেন্তে

গছ আৰু পাতৰ ফাঁকেৰে সৰকি অহা পানীৰ কণিকা দেহৰ যি যি অংশত পৰে সেই অংশত ধোঁৱা হোৱাটো নিশ্চিত। গা-গছত জীৱদেহৰ কোনো অংশ লাগিলে তীব্ৰ খজুৰতি হয়। এনে কাৰণতে কেৰিবিয়ানসকলে অতীতত বিষাক্ত কাঁড় সাজিবলৈ মেনচাইনীয়েল গছৰ বস আৰু ঠাল-ঠেঙুলি ব্যৱহাৰ কৰিছিল। অৱশ্যে মেনচাইনীয়েলৰ অনেক উপকাৰিতাও আছে। সাগৰৰ উপকূলত মাটিৰ খহনীয়া ৰোধত ইয়াৰ ভূমিকা অপৰিসীম। তদুপৰি সাগৰৰ ধুমুহা ৰোধত প্ৰায় ৫০ ফুট পৰ্যন্ত ওখ মেনচাইনীয়েলে শক্তিশালী বেৰৰ ভূমিকা লৈ মানুহৰ ঘৰ-দুৱাৰ ৰক্ষা কৰে। মেনচাইনীয়েলৰ কিছু অংশ আকৌ মানুহে ওষধি হিচাপেও ব্যৱহাৰ কৰে।

মেনচাইনীয়েল উদ্ভিদ প্ৰকৃতিৰ সৌন্দৰ্য আৰু বিপদৰ এক অনন্য সংমিশ্ৰণ। ই অতি বিষাক্ত যদিও উপকূলীয় পৰিৱেশ সংৰক্ষণত গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা পালন কৰে। লগতে জৈৱ বৈচিত্ৰ্য চহকী কৰি ৰখাৰ উপৰি প্ৰাকৃতিক ভাৰসাম্য অটুট ৰখাত সহায় কৰে। এই গছজোপাই আমাক প্ৰকৃতি আৰু পৰিৱেশৰ সম্যক জ্ঞান আহৰণ কৰিবলৈ, ইয়াৰ প্ৰতি সজাগ আৰু সচেতন হ’বলৈ শিকায়।

মৃত্যুৰ গছ

মেনচাইনীয়েল

— বেনজিন চুলতানা

পৰিৱেশৰ অস্বাভাৱিক পৰিৱৰ্তন

বনাম অপৰিৱৰ্তন

— জ্যোতিষ্মান হাজৰিকা

পৰিৱেশ সম্ভৱতঃ একেই হৈ থকা নাই। বছৰৰ প্ৰত্যেকটো ক্ষণত পৰিৱেশৰ অস্বাভাৱিক পৰিৱৰ্তন হৈ আহিছে। বায়ুমণ্ডলৰ গোলকীয় উত্তাপ বৃদ্ধিৰ লগে লগে বতৰৰ ঘিটো তাৰতম্য সেইটো নোহোৱা হৈ গৈছে। আজি পৰ্যন্ত ঋতুৰো পাৰ্থক্য হোৱা দেখা গৈছে। বৰ্তমান পৰিৱেশৰ যি সমস্যাই দেখা দিছে সেইয়া হৈছে প্ৰদূষণ। এক কথাত ক'বলৈ গ'লে মনলৈ প্ৰশ্ন আহে যে প্ৰদূষণো আচলতে কি বস্তু?

সাধাৰণ অৰ্থত প্ৰদূষণ বুলিলে প্ৰাকৃতিক পৰিৱেশ দূষিত হোৱাকে বুজায়। প্ৰদূষণ বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ আছে। তাৰ ভিতৰত বায়ু প্ৰদূষণ; জল প্ৰদূষণ; শব্দ প্ৰদূষণ; মাটি প্ৰদূষণ আৰু এটা সকলোৰে বাবে অজ্ঞাত প্ৰদূষণটো হ'ল পোহৰ প্ৰদূষণ আদি উল্লেখযোগ্য। কথাতো হ'ল যে এই আটাইকেইটা প্ৰদূষণ ক'ব পৰা উৎপন্ন হয়? আৰু কেনেকৈ? এই প্ৰশ্ন উত্তৰ পাবলৈ হ'লে এক কথাত মন কৰাৰ ভাল যে প্ৰাকৃতিক আৰু মানুহৰ কাৰ্যকলাপৰ ফলত হোৱা দেখা যায়। যেনেদৰে প্ৰাকৃতিক কাৰণত কেতিয়াবা বিঘূৰীয় অঞ্চলৰ এলেকাত বনজুই আৰু সাধনাই হৈ থকা আগ্নেয়গিৰী উদগীৰণ হোৱা অঞ্চলবোৰত বায়ু প্ৰদূষণ হোৱাত অবিহণা যোগায়। বায়ু প্ৰদূষণ হোৱাৰ অজস্ৰ কাৰণ আছে। থূলমূল কৈ ক'বলৈ গ'লে বায়ুমণ্ডলখন বিভিন্ন গেছৰ সমষ্টি। যদি কিবা কাৰণবশতঃ বায়ুমণ্ডলৰ গেছসমূহ হ্ৰাস বৃদ্ধি হয় তেতিয়া বায়ু প্ৰদূষণ হোৱা বুলি কওঁ। প্ৰশ্নটো হ'ল যে বায়ুমণ্ডলৰ গেছসমূহ হ্ৰাস বৃদ্ধি কেনেকৈ হয়? এই কথা উত্তৰ দিব পাৰিব কেৱল গছ-গছনিয়ে। গছ-গছনিয়ে বায়ু পৰিষ্কাৰ কৰে অৰ্থাৎ গছ-গছনি

ইয়াৰ প্ৰভাৱ কেৱল আমাৰ অভয়াৰণ্যত পৰাই নহয় গোটেই বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডত পৰিছে বুলি বিজ্ঞানীসকলে ঠাৱৰ কৰিছে। আকৌ মানৱৰ কাৰ্যকলাপৰ কাৰণতো বায়ু প্ৰদূষণ হোৱা দেখা গৈছে। উদাহৰণস্বৰূপে মানুহে গছ-গছনি কটাৰ ফলত মৰুভূমিত পৰিণত কৰি পেলাইছে। এক কথাত ক'বলৈ গ'লে মানুহে চিৰসেউজীয়া উদ্ভিদবোৰ কাটি পেলাইছে। তাৰ ভিতৰত বেছি পৰিমাণে আছে জোপোহা কাঁইটীয়া উদ্ভিদ আৰু পৰ্ণপাতী উদ্ভিদ।

থাকিলেহে বৰষুণ হয়। বৰষুণে বায়ুত থকা ধূলিকণা, আমি চকুৰে মনিব নোৱাৰা অজস্ৰ ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ খনিজ পদাৰ্থ ইত্যাদি চিকোণাই দিয়ে। কথাকেই কয় যে গছ-গছনি নাথাকিলে বায়ুমণ্ডলত কাৰ্বন ডায়ক্সাইডৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি পায়। কাৰ্বন ডায়ক্সাইড আমাৰ বাবে প্ৰয়োজন নহয়। কাৰ্বন ডায়ক্সাইড হৈছে গছ-গছনিবোৰৰ বাবে প্ৰয়োজন। আৰু আমাক লাগে অক্সিজেন। গছ-গছনিবোৰে অক্সিজেন নিশাহত এৰি দিয়ে তাৰ বাবে আমি অক্সিজেন গেছ গ্ৰহণ কৰোঁ। আকৌ আমি নিশাহত কাৰ্বন ডায়ক্সাইড গেছ এৰি দিওঁ। গছে সেই কাৰ্বন ডায়ক্সাইড গেছ বিধ গ্ৰহণ কৰে। এনেদৰেই গছ আৰু মানুহৰ মাজত চলি থাকে জলচক্ৰ সদৃশ এক চক্ৰবাত। আজি পৰ্যন্ত অবাধ্য মানুহবোৰে নিতৌ শ শ গছ-গছনি কাটি ধ্বংস কৰিছে। সেইবাবে গছ আৰু মানুহৰ মাজত থকা পাৰস্পৰিক সম্পৰ্ক নোহোৱা হৈ গৈছে। কাৰ্বন ডায়ক্সাইডৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি পোৱাৰ বাবে বায়ুমণ্ডলত উষ্ণতা বৃদ্ধি পাইছে। বায়ুমণ্ডলত উষ্ণতা বৃদ্ধি পোৱাৰ মানেই হ'ল গোলকীয় উত্তাপৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি পোৱা। গোলকীয় উত্তাপৰ বৃদ্ধিৰ লগে লগে আমাৰ পৃথিৱীখন ক্ৰমশঃ উত্তপ্ত হ'বলৈ ধৰিছে। এইখিনিতে বছৰৰ বাগৰিব গ'লে মনত প্ৰশ্ন আহে যে যোৱা ৫০বছৰৰ আগতে গোলকীয় উষ্ণতা কম আছিল কিয় আৰু এই উষ্ণতা বৰ্তমান সময়ত অধিক ভয়াৱৰ ৰূপত বৃদ্ধি পাইছে কিয়? ইয়াৰ উত্তৰটো হ'ল যোৱা ৫০বছৰৰ আগতে বায়ু প্ৰদূষণ হোৱা নাছিল আৰু বায়ু প্ৰদূষণ নোহোৱাৰ বাবে বায়ুমণ্ডলত থকা গেছসমূহ স্বচ্ছতা অৱস্থাত আছিল আৰু তাৰতম্য হোৱা নাছিল। এই তাৰতম্য ধৰি ৰখাত গুৰুত্ব দিছিল গছ-গছনিবোৰে। আগৰ যুগত গছ-গছনিবোৰ যথেষ্ট বৃদ্ধি আছিল আৰু জনসংখ্যা পৰিমাণ কম আছিল। জনসংখ্যা তাকৰ আছিল বাবে মানুহে কিমান গছ-গছনি নাকাটিছিল। সাধাৰণতে মানুহে গছ-গছনি কাটে বসবাসৰ বাবে। আগৰ দিনত বসবাস বুলি ক'লে আৰু জুপুৰি ঘৰ আৰু আন কিছুমান কম সংখ্যক গছ

কাটি নিৰ্মাণ কৰিব পৰা ঘৰহে বনাইছিল আৰু আগৰ দিনত প্লাষ্টিক, থাৰ্মকল জাতীয় সামগ্ৰীবোৰ নাছিল। সেইবাবে প্ৰদূষণ কিমান নাছিল। বৰ্তমান বা আধুনিক যুগত বায়ুমণ্ডলৰ উত্তাপ দ্ৰুত গতিত বৃদ্ধি পাইছে। ইয়াৰ কাৰণ হৈছে পৃথিৱীৰ পৃষ্ঠত গছ-গছনি পৰিমাণ কমি অহা আৰু বায়ুমণ্ডলত বায়ুসমূহৰ যিমান মাত্ৰাত থাকিব লাগে তাৰ তাৰতম্য হোৱা দেখা গৈছে আৰু লগতে আজি পৰ্যন্ত মানুহবোৰে প্লাষ্টিক থাৰ্মকল জাতীয় বৰ্জিত সামগ্ৰীবোৰ জ্বলাই দিছে যাৰ বাবে তাৰ পৰা ওলোৱা ধোঁৱাই বায়ু প্ৰদূষণ হোৱাত অৰিহণা যোগায় ইত্যাদি উল্লেখযোগ্য। এই দুটা কাৰণ বাদেও অজস্ৰ কাৰণ আছে। এই দুটা কাৰণ হৈছে মূল কাৰণ। উল্লিখিত প্ৰথম কাৰণটো প্ৰাকৃতিক আৰু মানৱৰ কাৰ্যকলাপৰ ফলত হোৱা দেখা যায়। উদাহৰণস্বৰূপে প্ৰাকৃতিক কাৰণত বনজুই আৰু আগ্নেয়গিৰী হোৱা দাঁতিকাষৰীয়া অঞ্চলবোৰত থকা গছ-গছনিবোৰত ব্যাঘাত জন্মা দেখা গৈছে। তাত গছ-গছনি নাই বুলিয়েই ক'ব পাৰি। উদাহৰণস্বৰূপে পৃথিৱীৰ বিষুৱীয় অঞ্চলত থকা আমাজন অভয়াৰণ্যৰ কথা ক'ব পাৰি। এই অভয়াৰণ্যখনত পৃথিৱীৰ হাঁওফাঁও বুলি কোৱা হয়। বৰ্তমান সময়ত প্ৰাকৃতিক কাৰণত এই অভয়াৰণ্যখনত থকা গছ-গছনিবোৰ নাইকিয়া হ'ব গৈ আছে আৰু তাত থকা জীৱ-জন্তু, চৰাই-চিৰিকটি আদি অকালতে মৃত্যুবৰণ কৰিছে। এক প্ৰতিবেদনৰ মতে গোলকীয় উত্তাপৰ বৃদ্ধিৰ বাবে আমাজন অভয়াৰণ্যত থকা গছ-গছনিবোৰৰ পাতবোৰ হালধীয়া হ'ব ধৰিছে। উল্লেখযোগ্য যে বিজ্ঞানৰ মতে সেইজীয়া উদ্ভিদে খাদ্য প্ৰস্তুতকৰত বিশেষ অৰিহণা যোগায়। কিন্তু তাত সেই উদ্ভিদবোৰ হালধীয়া হোৱাৰ ফলত খাদ্য প্ৰস্তুত কৰাটো সম্ভৱ নহ'ব বুলি বিজ্ঞানীসকলে ঠাৱৰ কৰিছে। গতিকে বিশ্ববাসীয়ে এসময়ত খাদ্য সংকটত ভুগিব পাৰে। ইয়াৰ বাবে কিছুমান জীৱ-জন্তু দুৰ্ভিক্ষ হৈ মৃত্যু মুখত পৰিব লগা হৈছে। মানুহো তাৰ এক জলন্ত উদাহৰণ। আৰু এক বিশেষ সূত্ৰ

অনুসৰি বিশ্ববাসীয়ে আমাজন অভয়াৰণ্যৰ গছ-গছনিৰ পৰা মাত্ৰ প্ৰায় ২০ শতাংশ অক্সিজেন লাভ কৰিছে। আমাজন অভয়াৰণ্যত নীল অৱবাহিকা লোকসকলে তাত থকা অতি মূল্যবান গছ-গছনিবোৰ কাটি ধ্বংস কৰি পেলায়। ইয়াৰ প্ৰভাৱ কেৱল আমাজন অভয়াৰণ্যত পৰাই নহয় গোটেই বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ডত পৰিছে বুলি বিজ্ঞানীসকলে ঠাৱৰ কৰিছে। আকৌ মানৱৰ কাৰ্যকলাপৰ কাৰণতো বায়ু প্ৰদূষণ হোৱা দেখা গৈছে। উদাহৰণস্বৰূপে মানুহে গছ-গছনি কটাৰ ফলত মৰুভূমিত পৰিণত কৰি পেলাইছে। এক কথাত ক'বলৈ গ'লে মানুহে চিৰসেউজীয়া উদ্ভিদবোৰ কাটি পেলাইছে। তাৰ ভিতৰত বেছি পৰিমাণে আছে জোপোহা কাঁইটীয়া উদ্ভিদ আৰু পৰ্ণপাতী উদ্ভিদ। উল্লেখযোগ্য যে কেৱল মানৱৰ কাৰ্যকলাপৰ ফলতো হোৱা নাই প্ৰাকৃতিক কাৰণতো হোৱা দেখা গৈছে যিদৰে গোলকীয় উত্তাপ বৃদ্ধিৰ ফলত মৰুকাৰণ প্ৰক্ৰিয়াই মৰুভূমিৰ কালি সম্প্ৰসাৰণ কৰাত বিশেষ অবিহণা যোগাইছে। সমুদ্ৰপৃষ্ঠৰ উচ্চতা বৃদ্ধি পোৱা দেখা গৈছে। বিজ্ঞানীসকলে কোৱাৰ মতে গোলকীয় উত্তাপ বৃদ্ধিৰ বাবে পৰ্বতৰ দাঁতিত থকা বৰফবোৰ গলিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে যাৰ ফলত এক সমুদ্ৰপৃষ্ঠৰ উচ্চতা বৃদ্ধি পাইছে। ইয়াৰ বাবে এসময়ত পৃথিৱীখন পানীৰে উপচি পৰাৰ এক ভয়াৱহ আকাংক্ষা আছে। মই এদিন ফটো এখন চাওঁ। ইতিমধ্যে মানুহে কয় যে ছবিৰে কথা কয়। মোৰ মগজু চিন্তাত পৰিল। ভাবিলোঁ এইখন এখন ফটো নহয় এইখন এখন কাহিনী থকা ফটো মই লাহে লাহে বুজি উঠিলো যে মই শৈশৱতে পোৱা এক কাহিনী। যিটো কাহিনী বিশ্ব বিভিন্ন দেশৰ বিদ্যালয়ৰ পাঠ্যক্ৰমত সন্নিৱিষ্ট হৈছিল। সেই কাহিনীটো আছিল পোহৰৰ বাটেৰে আগবঢ়া গাঁওখন। গাঁওখন আছিল পিপলাস্ত্ৰী। গাঁওখন আছিল ৰাজস্থানৰ জয়পুৰত। তাত থকা মতে সেই গাঁওখনত এটা উদ্যোগ স্থাপন হৈছিল। যাৰ বাবে তাত বহুতো গছ-গছনি কাটি

পেলাবলগীয়া হৈছিল। গছ-গছনি কাটি পেলাব লগা হোৱাত তাত পৰিৱেশ তন্ত্ৰত বিৰূপ প্ৰভাৱ পৰিছিল। নৈ, জান, জুৰি পানী শুকাই গৈছিল কেৱল এক মৰুভূমি পৰিৱেশ। শ্যাম সুন্দৰ পাৰিৱালে যেতিয়া গাঁওপ্ৰধান ৰূপে যেতিয়া যোগদান কৰিছিল তেতিয়া তেওঁ নিজৰ সন্তান কিৰণৰ নামেৰে এটি আঁচনী আৰম্ভ কৰিলে। এই আঁচনিখনৰ যোগেদিয়ে আজি পৰ্যন্ত এখন গাঁওলৈ ৰূপান্তৰিত হ'ল (কাহিনীটো আৰু আছিল কিন্তু তাৰ সাৰাংশখিনি আগবঢ়ালোঁ)। বৰ্তমান সময়ত বতৰৰ কিছু পৰিমাণে সলনি হৈছে আৰু আগৰ তুলনাত কিছু পাৰ্থক্য পৰিলক্ষিত হৈছে। তাৰ মাজতে উদাহৰণ হিচাপে ধৰিবলৈ গ'লে আমাৰ এই অঞ্চলটো কথাই ক'ব পাৰি। আমাৰ ইয়াত আচলতে শীত কাল আৰম্ভ সাধাৰণতে ছেপ্টেম্বৰত মাহৰ শেষৰ পিনে। আজি দিনত গৰমেই শেষ হোৱা নাই। আৰু কেতিয়ালো গৰম কমিব। দিনৰ ভাগত উত্তাপটো বেছিকৈ অনুভৱ হয়। কিন্তু বাতি সময়খিনিত কুঁৱলী পৰা দেখা গৈছে। আৰু আজিকালি মানুহবোৰে সচেতন মুখী হৈছে যাৰ দ্বাৰা চৰকাৰে এলাখতকৈ অধিক গছপুলি ৰুইছে। মই ভাবো যে পৃথিৱীখন যদি বচাবলৈ মন আছে তেন্তে প্ৰতিযোগিতামূলক সভাসমূহত বাঁটা বিতৰণী অনুষ্ঠানত একোডালকৈ গছপুলি দিব লাগে। মানুহবোৰে কেৱল গছপুলি ৰোপণ কৰাই নহয় গছ-গছনিবোৰক লালন পালন কৰাটো ভাল। এয়া হৈছে মহত্বৰ কাম। এই মহত্ব কাম কৰি আছে অসমে। কাৰণ জুবিন গাৰ্গৰ মুচু পিছত তেওঁ আটাইতকৈ প্ৰিয় নাহৰ গছপুলি ৰুই অসমে এতিয়া নাহৰৰ দেশত পৰিণত কৰি পেলালে। আশা কৰিছোঁ চৰকাৰে এই গছজোপা অসমৰ এক মূল্যবান বৃক্ষ তথা অসমৰ জাতীয় বৃক্ষৰূপে স্বীকৃতি প্ৰদান কৰক তাৰে কামনাৰে...।

আহঁক আমি সকলোৱে মিলি একোডালকৈ গছ পুলি ৰুই আমাৰ ধৰিত্ৰীখন ৰক্ষা কৰোঁ।

উৎস : মোৰ সপোনবোৰ কেনেকৈ বাস্তৱত পৰিণত কৰিব পাৰিম।

— মৰমী মৌ চাহ

ত্যাগ

বভাঘৰত দাওদাওকৈ জ্বলা জুইকুৰা সকলোৱে দেখিলে। বুজাবুজিৰ সম্পৰ্কত দাহ যোৱা তাইৰ অন্তৰৰ জুইকুৰা কোনেও নেদেখিলে।

নিৰ্যাতন

বলেৰে বলাব নোৱাৰা জন্তুকো প্ৰেমৰ ভাষাৰে বলাব পাৰি। পাগলী হ'লেও তাইতো মানুহ; আন উপায় লোৱাতকৈ প্ৰেমেৰে কিয় চেষ্টা নকৰিলে!

লাজ

দানৱকেইটাই ক'ত ক'ত চুইছিল মুকলিকৈ নক'বলৈ দঢ়াই দঢ়াই কৈ পঠিয়ালে ঘৰত। সেয়ে তাই চাদৰখন সোলকাই দেখুৱাই দিলে কেঁচা মঙহত আঁকুহী-বাঁকুহী দিয়া বক্তান্ত দাগকেইটা।

সিদ্ধান্ত

— ৰিজু মণি বৰা

বীণাই নিজৰ ভুল উপলব্ধি কৰি অনুশোচনাৰে স্বামীৰ ঘৰলৈ বুলি উভতি আহিল। কিন্তু পদূলিমুখ পোৱা মাত্ৰকেই বহু মানুহৰ সমাগম দেখি তাই থমকি ব'ল। এক অচিনাকি আশংকাই তাইৰ বুকুত খোপনি পুতিলে।

এনেতে এগৰাকী বৃদ্ধাই তাইৰ ওচৰলৈ আহি স্নান মাত্ৰেৰে ক'লে, “আই অ' দুখ নকৰিবি, তোৰ ভাগ্যত চাগে এয়াই লিখা আছিল!”

মে' ২০২৬ ■ অসমীয়া বৰ্ণিল

অসহায়

— প্ৰজ্যোতি বৰা

শয্যাগত স্বামীক কেপচুলতো গিলিবলৈ দি এটা হাতেৰে পানী গিলাচটো ওঁঠত লগাই দিলে। কপ্তেৰে কেপচুলটো গিলা দেখি দিপালীৰ চকুলো বৈ আহিল। আৰু কিমানদিন, এনেকৈ এটি এটি কেপচুলৰ টকাকেইটা যোগাৰ কৰিবলৈ?

তাইৰ কাণত ভাঁহি আছে এতিয়াও আবেলি দৰৱৰ দোকানত হৰকান্তৰ পুতেকে টকাকেইটা তাইৰ হাতত খুজি দিওঁতে কোৱা কথাশাৰী- “মই ৰাতি যাম দৰজাখনৰ হুকটো নামাৰিবি।”

সেন্দূৰ

— জিতমণি গোস্বামী

ককায়েকৰ মৃত্যুৰ পিছত নব্বৌয়েকক বিধৱা হিচাপে মাকে কৰা দুব্যৱহাৰ সহ্য কৰিব নোৱাৰি দেওৰেকে নব্বৌয়েকৰ শিৰত সেন্দূৰ আঁকি দিলে।

বিষণ্ণতা

— অনিন্দিতা দেৱী

সাবটি ধৰিছোঁ এক্সৰবোৰ, উফৰি অহা তীব্ৰ বাক্যবাণৰ প্ৰত্যুত্তৰ হৈ মোৰ বুকুৰে তেজ নিগৰিছে। সাহসেৰে থিয় দিব নোৱাৰিলোঁ। জনশূন্য চহৰখনৰ পৰা বিচ্ছেদৰ এটি সঁফুৰা লৈ চাৰিকোণীয়া কোঠাটোত সোমালোহি।

বৃদ্ধ

— ৰশ্মি ৰেখা শইকীয়া ভূঞা

বিহুলীয়ে কেইবাবিধৰ আগৰপৰা ৰমেনৰ মাকক বৃদ্ধাশ্রমত খোৱাৰ কথাটো কৈ আহিছিল। ব'হাগ মাহে আহি আছে। ৰঙালী বিহুৰ বাবে বিহুলীৰ বজাৰ কৰাৰ উৎসাহ। সেইদিনটো আছিল ৰবিবাৰ। ৰমেন ঘৰতে আছিল। ষেণীয়েক বিহুলীৰ লগত বুজাবুজি হৈ পুতেকে মাকক শেষ বয়সত বৃদ্ধাশ্রম এখনত থৈ আহিল। এদিন বৃদ্ধাশ্রমখনতে বিহুলীৰ শাখৰেকে শেষ নিশ্বাস ত্যাগ কৰিছিল। কিছু দিনৰ পিছত ৰমেনেও পুতেক-বোৱাৰীয়েকৰ ওচৰত বিহুলীক এৰি মৃত্যুবৰণ কৰিলে। সময়ৰ গতিত পুতেক-বোৱাৰীয়েকৰ পৰা অৱহেলিত হৈ বিহুলীয়েও বৃদ্ধ বয়সত এখন বৃদ্ধাশ্রমত মৃত্যুৰ লগত যুঁজি আছে।

হত্যা

— মোজাহিদুল ইছলাম

মানুহজনৰ মৃত্যু হোৱা আজি বহুদিনেই হ'ল।

এতিয়াহে ৰাইজৰ মুখত ওলাইছে, তেওঁ হেনো কোনোবা প্ৰভাৱশালী ব্যক্তিৰ কিবা কথাত মান্তি হোৱা নাছিল।

অপেক্ষা

— দীপক কুমাৰ দাস

বুঢ়ীজনী সদায় দুৱাৰ মুখত বহি থাকে। ডাকোৱাল সদায় আহে আৰু তেওঁৰ পিনে চাই মূৰ দোৱাই গুচি যায়- চিঠি নাই। হঠাৎ, এদিন এখন চিঠি আহিল। কঁপা কঁপা হাতেৰে বুঢ়ীয়ে চিঠিখন ল'লে। খুলি চাই পঢ়িলে- ‘মা মই আহি আছোঁ। বুঢ়ীৰ চকু জ্বলি উঠিল, কাৰণ তেওঁ জানে যে এইটো অকল স্মৃতি জড়িত বাক্য।’

মংগল সূত্ৰ

— সংগীতা ডেকা

মঞ্জৰীৰ খুব ইচ্ছা কণ কণ মৰম লগা কাপোৰবোৰ ধুবলৈ। আনফালে আকৌ সন্ধ্যা নমাৰ লগে লগেই ৰামু ব্যস্ত, গ্ৰাহক বিচাৰি যোৱাত আৰু নিজৰ কোঠালৈ সুমুৱাই দি দৰ্জাখন বাহিৰৰ পৰা বন্ধ কৰি দিয়াত। তাৰ হেনো সময় নাই, মানিবেগটোহে কেৱল গৰম কৰিব লাগে। ঘৰৰ পিছফালে জমা হোৱা দামী দামী বটলবোৰ বিক্ৰী কৰিলে বেছ জমিব বোলে। এইবোৰৰ মাজতেই মঞ্জৰীৰ চিঞৰবোৰ সংগোপনে শূন্যত বিলীন হৈ যায়। কিন্তু তাই সহ্য কৰি, অপেক্ষাও কৰি কৰি, শেষত থিৰাং কৰিলে যে এইবাৰ বাৰণ জ্বলিবই।

লেখা আহ্বান

অসমীয়া বৰ্ণিলৰ আগন্তুক সংখ্যাৰ বাবে গল্প, প্ৰবন্ধ, কবিতা, অনুভৱ, লিমাৰিক, এক মিনিটৰ গল্প, অনুবাদ কবিতা, হাইকু, অণুগল্প, স্বাস্থ্য, কেৰিয়াৰ, বেচিপি, নীলা খামৰ চিঠি, ভ্ৰমণ কাহিনী, বিনোদন আদি লেখা বিচৰা হৈছে।

আমাৰ ঠিকনা

হোৱাট্ এপল নম্বৰ : ৮৬৩৮৮২৫৪৮৬

ইমেইল : bornilmagazine2019@gmail.com

হৱেন আই হেভ ফিয়েব্ছ

অনুবাদ | কবিতা

মূল কবি : জন কীটছ

অনুবাদ : লক্ষ্মী দাস

যেতিয়া মোৰ ভয় হয় যে
মোৰ মগজুত ভৰি থকা চিন্তাবোৰ
কলেমেৰে লিখিত ৰূপ দিয়াৰ আগতেই
যদি মোৰ মৃত্যু হয়
পকা শস্যৰে ভৰপূৰ ভঁৰালৰ দৰে
মই লিখা কিতাপৰ দম
উচ্চস্পত সজাই থোৱাৰ আগতেই
মোৰ যদি মৃত্যু হয়

যেতিয়া মই ৰাতিৰ তৰা ভৰা আকাশলৈ চাওঁ,
বিশাল ডাৱৰত প্ৰেমৰ প্ৰতীক দেখা পাবোঁ।
আৰু ভাবোঁ যে
মই চাগে আৰু জীয়াই নাথাকিম,
ভাগ্যৰ যাদুকৰী হাতেৰে
সেই মেঘৰ ছাঁবোৰৰ কথা লিখিবলৈ।

যেতিয়া মই অনুভৱ কৰোঁ,
হে ক্ষুণ্ণকীয়া সৌন্দৰ্য
মই তোমাক আৰু
বেছি সময়ৰ বাবে দেখা নাপাম,
পৰিত্ৰ প্ৰেমৰ নিৰ্বিকাৰ আনন্দ
উপভোগ কৰিব নোৱাৰিম।

এই বহল পৃথিৱীত সাগৰ পাৰত
মই অকলে থিয় হওঁ,
আৰু ভাবো যে প্ৰেম আৰু খ্যাতি একো নাই।
মোৰ লগতে সেইবোৰো নোহোৱা হ'ব।।

আলপনা

মূল কবি : ৱিলিয়াম ত্ৰিবেদী
অনুবাদ : নয়ন মণি মিশ্ৰ

আলপনা দি আছে মা
একাকীত্বৰ ৰঙেৰে
চাবুদানা পুৰা, কণমানি শিশু,
অলপমান সেন্দূৰ
চিতাৰৰ তাৰ যদি হাতৰ আঙুলি উঠে
আলপনা দুখ পায় তেনেহ'লে
এই ঘৰত কৰুণাৰ পানীখিনি
টুপ টুপ শিশুৰ মুখ হয়
ভাতৰ গোল্কৰ সৈতে যন্ত্ৰণা মিহলাই মা
কেনেকৈ নো এনেকুৱা ছবি আঁক!

শৰৎ এক অনুভৱ

— শিল্পা প্ৰিয়ম কুণ্ডি

মৰমৰ অনুৰাগ,

উকা হৃদয়ৰ বাচি ৰোৱা অনুভূতিৰে মৰম যাঁচিলো। শৰতৰ উন্মুনা সেউজীয়া বুকুত আধোণেই আঁৰি দিয়ে সেউজীয়া চাদৰ। শৰৎ নামি আহে কঁহুৱাৰ বুকুৰ মাজেৰে। শেৰালিৰ গোক্কত আমোলমোল চৌপাশ। শৰতৰ জোনাক, শেৰালিৰ গোক্ক, টুপ টুপ নিয়ৰ কণা... এই সময়ছোৱা মনত আছেনো তোমাৰ? শৰতৰ এই আবেলি বেলাত তোমালৈ বৰকৈ মনত পৰাত পত্ৰখন লিখিলোঁ। তুমি য'তেই আছা নিশ্চয় কুশলে আছা। আজি প্ৰায় পাঁচটা বছৰ উকলিল তোমাৰ মোৰ সম্পৰ্কৰ। জীৱনৰ সপোনবোৰ বাস্তৱত ৰূপায়িত কৰিবলৈ তুমি কেতিয়া দিশ সলনি কৰিলা গমকে নাপালোঁ। এদিন তোমাৰ সৈতে শাৰদীয় জোনাকৰ বৰষুণত তিতিছিলোঁ, তোমাৰ সৈতে নিয়ৰত খোজ দিছিলোঁ, তোমাৰ সৈতে শেৰালি বুটলিছিলো... এদিন তোমাৰ হাতত ধৰি প্ৰেমৰ নদীত সাঁতুৰিছিলো শৰতৰ নিয়ৰত তিতি, তুমি আৰু মই প্ৰেমৰ গান গাইছিলোঁ... শৰতৰ জোনাকৰ তলত বহি আমাৰ সপোন ৰচিছিলোঁ। সপোনবোৰ আধাতে এৰি তুমি গুচি গ'লা। আৰু মই ৰৈ গ'লো... এটি আধা ৰচা সপোনৰ বাস্তৱ-অবাস্তৱহীনতাৰ মাজত। ডায়েৰীৰ পাতত লুটিয়াই চাওঁ তোমাৰ মোৰ মধুৰ পৃষ্ঠা।

এতিয়া শৰৎ আহে আকৌ যায়... সকলোবোৰ একে থাকিল... মাথোন সলনি হ'ল তোমাৰ মোৰ সময়বোৰ, সম্পৰ্কবোৰ, মৰমবোৰ। যি বাটেৰে তুমি আহিছিলো, সেই বাটেদি তুমি গুচি গ'লা। জীৱনৰ বহু স্বপ্ন, বহু পৰিকল্পনা আধৰুৱা কৰি এৰি গ'লা। স্মৃতিবোৰ লিখি গৈ থাকিলেও শেষই নহ'ব। কিমান লিখিম... আজিলৈ ইমানেই। তুমি সুখী হোৱা তাৰে কামনাৰে...

ইতি
তোমাৰ দুৰ্ভগীয়া প্ৰেয়সী
নিয়ৰ

এদিন তোমাৰ সৈতে
শাৰদীয় জোনাকৰ বৰষুণত
তিতিছিলোঁ, তোমাৰ সৈতে
নিয়ৰত খোজ দিছিলোঁ,
তোমাৰ সৈতে শেৰালি
বুটলিছিলো... এদিন তোমাৰ
হাতত ধৰি প্ৰেমৰ নদীত
সাঁতুৰিছিলো শৰতৰ নিয়ৰত
তিতি, তুমি আৰু মই প্ৰেমৰ
গান গাইছিলোঁ... শৰতৰ
জোনাকৰ তলত বহি আমাৰ
সপোন ৰচিছিলোঁ।
সপোনবোৰ আধাতে এৰি
তুমি গুচি গ'লা। আৰু মই
ৰৈ গ'লো... এটি আধা ৰচা
সপোনৰ বাস্তৱ-
অবাস্তৱহীনতাৰ মাজত।

নীলা খামৰ চিঠি

— তৰালী শৰ্মা

প্ৰিয়,

নীলা আকাশৰ সপোনৰ দৰে এই খামখনত মৰমৰ বং ভৰাই পঠাইছোঁ। তোমাৰ হাঁহি মোৰ জীৱনৰ জেনাক, তোমাৰ নামেই মোৰ অন্তৰৰ সুৰ। প্ৰেম মানে তোমাৰ সৈতে থকা প্ৰতিটো মুহূৰ্ত, যিয়ে দুখ মচি সুখৰ পথ দেখুৱায়।

যি পথত বাধা, সেই পথতো তোমাৰ হাত ধৰি আগবঢ়িবলৈ মন যায়। মোৰ শব্দবোৰত মোৰ হৃদয়ৰ স্পন্দন আছে, অনুভৱ কৰিবা।

এই চিঠিখন পঢ়ি হাঁহিবা, কাৰণ তোমাৰ হাঁহিহে মোৰ জীৱনৰ সপোন।

ইতি
চিৰদিন তোমাৰ
(তোমাৰ নাম)

যি পথত বাধা, সেই পথতো
তোমাৰ হাত ধৰি আগবঢ়িবলৈ মন
যায়। মোৰ শব্দবোৰত মোৰ হৃদয়ৰ
স্পন্দন আছে, অনুভৱ কৰিবা।

নীলা খামৰ চিঠি

— বৰ্ণালী মহন্ত

প্ৰিয় ৰাজকুমাৰ,

অভিমনেৰে ভৰা মৰমৰ টোপোলাটো সামৰি বহুদিনৰ অন্তত তোমালৈ বুলি শব্দৰ মালা গাঁঠি বহিছোঁ। আজিচোন গাজনিৰ শব্দও আলোড়ন কৰিছে। বতাহৰ বা লাগি মমডালেও নিজক শেষ কৰাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি লোৱা যেনহে অনুভৱ হৈছে। মমবাতিৰ টিমিক-ঢামাক পোহৰতকৈ বিজুলীৰ পোহৰতেই উকা কাগজখন জিলিকিছে। এইহেন যান্ত্ৰিকতাৰ যুগত নীলা খামৰ চিঠিখন তোমাৰ ভাল লগা নহয় বুলি জানিও লিখিব লৈছোঁ, অনাদৰ নকৰি এবাৰ পঢ়িবা। মোৰ বিশ্বাস তুমি ভালেই আছা। মইহে দহিছোঁ তোমাৰ মৰম আৰু পৰশৰ অভাৱত। দিন কি, মাহ কি, বছৰ বাগৰিল। আকৌ আহিল সেই ব'হাগীক উতলা

কৰা বৰদৈচিলা। কিন্তু এইবাৰ তোমাৰ বিহু
 কুঁৱৰীয়ে টাকুৰি ঘূৰাদি নুযুৰে, পখিলা উৰাদি
 উৰি নুফুৰে, কাৰণ তাই যে এইবাৰ ৰুগীয়া।
 বিহুৱানখন সযতনে ৰাখিম, যদিও দিব নোৱাৰো
 বুলি মই নজনা নহয়। এতিয়া যে তুমি আনৰ
 হ'লা! তোমাৰ উপস্থিতিয়ে মোক সুখী কৰিছিল,
 এনেকুৱাও নহয় যে মই এতিয়া দুখী, কিন্তু
 সাঁচতীয়া মৰমবোৰহে আনক যাঁচিব পৰা নাই।
 বোৱতী নৈৰ মাজেৰে, সাগৰ গভীৰ প্ৰেমৰ
 গভীৰতাত বুৰ গৈ ককবকাই আছোঁ... পাৰ

পাইছোঁ নে জীয়াই তোলা সহায়ৰ হাত। তুমিও
 হেৰাই গ'লা সেই গভীৰতম প্ৰেমৰ সাগৰত।
 ৰৈ থাকিম অহা জনমলৈ। লগ হ'ম এহাল
 দম্পতী ৰূপত, আঁকি ল'ম মোৰ কপালত
 তোমাৰ নামৰ ৰঙা জোনটো। আজি সৰা
 বৰযুগৰ প্ৰতিটো টোপাল তোমাৰ জীৱনত
 উজ্জল মণি হৈ জিলিকক। কুশলে থাকা...

ইতি,
 তোমাৰ অতীত (জীৱন)

নীলা খামৰ চিঠি

— ভূমিস্মিতা পাটগৰী

মৰমৰ প্ৰিয়জন,

প্ৰথমতে তোমালৈ বুলি এসাগৰ মৰম। এয়া তোমালৈ
 বুলি লিখিছোঁ প্ৰেমৰ এখিলা দস্তাবেজ। তুমি মোৰ কাব্য
 কাননৰ সেইজোপা ফুল যাৰ সুগন্ধিয়ে টোপাশক দিয়ে
 এক সতেজ বাতৰৰণ। এয়া তোমালৈ বুলি লিখিবলৈ লৈছোঁ
 মোৰ প্ৰথমখন নীলা খামৰ চিঠি।

শুনিছা প্ৰিয় তোমাৰ উপস্থিতিয়ে মোৰ হৃদস্পন্দনৰ
 গতি তীৱ কৰি তোলে যাৰ প্ৰতিটো স্পন্দনত স্পষ্ট হৈ
 উঠে প্ৰেমৰ মাতাল ৰাগী। সেই মাতাল ৰাগীত বাউলী হৈ
 মোৰ মনটোৱে উৰা মাৰে তোমাৰ মৰমৰ সন্ধানত। তুমি
 নুবুজিবা সেই অনুভৱ। এই যে তুমি চকুৱে চকুৱে চাই
 পঠোৱা মোলৈ যেন আকাশখন খহি পৰিব, হঠাৎ মেঘৰ
 গুমগুমনি শূন্য পাম আৰু লাহেকৈ নামি আহিব এজাক
 বৰযুগ, প্ৰেমৰ বৰযুগ। তোমাক মই কি সাহসেৰে কওঁ মোৰ
 হৃদয়ত যে তুমি নামৰ চন্দটোৱে যেন হাহাকাৰ কৰি ফুৰে।
 তোমাৰ সেই মিঠা হাঁহিটোৱে ৰাতি শুবলৈ নিদিয়ে জানা?
 উফ্' তোমাৰ সেই চাৰনিটোৱে যেন মোক দিব
 মৃত্যুসম এক সুখৰ বতৰা।

শুনিছা প্ৰিয়, তুমি মোৰ ফাগুন হোৱা আৰু উৰুৱাই
 নিয়া বিবাদ নামৰ ধূলি। জানা ফাগুন মোৰ আটাইতকৈ
 প্ৰিয়। শুনিছোঁ তুমিও হেনো ফাগুনৰ প্ৰেমিক। ৰঙা মদাৰৰ

যেতিয়া জীৱনলৈ
 সঠিক ব্যক্তিজনৰ আগমন
 ঘটে, তেতিয়া হেনো
 প্ৰতিটো দিন উদযাপিত
 হয় প্ৰেমৰ দিৱসৰূপে।
 তুমি হ'বানে মোৰ
 জীৱনৰ সেই বিশেষ
 ব্যক্তিজন যাৰ উপস্থিতিত
 প্ৰতিটো ৰাতিপুৱা হৈ
 পৰে বিশেষ, প্ৰতিটো
 আবেলি হৈ পৰে সূৰ্যাস্তৰ
 দৰেই ৰঙীন।

দৰে আহিবা জানো মোক ৰাঙলী কৰিবলৈ ?
দুয়োটাই গুণগুণাম ফাণ্ডনৰ কবিতা। ক'ৰবাত
শুনিছিলোঁ যেতিয়া দুজন একে চিন্তাধাৰাৰ
ব্যক্তিৰ মিলন হয়, তেতিয়া জীৱনটো হৈ পৰে
মোহময়ী আৰু চন্দময়ী।

যেতিয়া জীৱনলৈ সঠিক ব্যক্তিজনৰ
আগমন ঘটে, তেতিয়া হেনো প্ৰতিটো দিন
উদযাপিত হয় প্ৰেমৰ দিৱসৰূপে। তুমি হ'বানে

মোৰ জীৱনৰ সেই বিশেষ ব্যক্তিজন যাৰ
উপস্থিতিত প্ৰতিটো ৰাতিপুৱা হৈ পৰে বিশেষ,
প্ৰতিটো আবেলি হৈ পৰে সূৰ্যাস্তৰ দৰেই ৰঙীন।

আজিলৈ এৰিছোঁ দিয়া। অপেক্ষা কৰিম
তোমাৰ ইতিবাচক সঁহাৰিলৈ। বহুত বহুত
ভালপোৱা যাঁছিচো তোমালৈ...

ইতি-
তোমাৰ মৰমৰ

নীলা খামৰ চিঠি

— ভিতালী গগৈ

মৰমেৰে তোমালৈ,

পোনপ্ৰথমেই তোমালৈ থকা মোৰ মৰমৰ
জ্যোতিবোৰে যাতে প্ৰাৰ্থনা হৈ প্ৰতিগছি চাকিৰ দৰে
আজীৱন তোমাক পোহৰাই ৰাখে তাৰেই শুভকামনা
যাচিলোঁ। আশা কৰিছোঁ কুশলেই আছা প্ৰিয়তম।
অতবছৰে তোমাৰ নামত জ্বলোৱা চাকিবোৰক সাৰথি
কৰিয়েই গোপালে যে মোৰ প্ৰাৰ্থনাবোৰ শুনিছে আৰু
তোমাক কুশলে ৰাখিছে তাৰ উমান লৈছোঁ।

চাওঁতে চাওঁতে জীৱনৰ কেইবাটাও বসন্ত
অতিক্ৰম কৰিলোঁ। যিদৰে তোমাক পাহৰিবলৈ কৰা
অনুশীলনবোৰেও আজি কেইবাটাও বসন্ত অতিক্ৰম
কৰিলে। চকুৰ আঁতৰ হ'লেই যে মনৰ আঁতৰ হয়
বুলি কোৱা কথাষাৰ একেবাৰেই মিছা। কথাষাৰ সঁচা
হোৱা হ'লে জানো চকুৰ আঁতৰ হোৱা ইমান বহুৰ
পিছতো তোমাৰ কথাবোৰে মনত দোলা দি থাকে!
আজিও সেই তোমাক প্ৰথম দেখাৰ অনুভৱকণ, তুমি
দিয়া প্ৰেমৰ প্ৰস্তাৱৰ শিহৰণ, প্ৰথমবাৰ হাতত হাত
থৈ খোজ কঢ়াৰ লাজকণ, আজীৱন মোৰ হৈ থকাৰ
প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়াৰ সময়কণ, এইবোৰে অনবৰতে মোৰ
মনত দোলা দি থাকেহি। তোমাৰ খবৰ নোপোৱা
কিমানদিন যে পাৰ হৈ গ'ল। গতানুগতিকভাৱে চলি
থকা মোৰ জীৱনটোত সুখবোৰে দেখোন ধৰাই নিদিয়া
হ'ল।

তোমাৰ নতুন ঠিকনা মোৰ ওচৰত
নাই প্ৰিয়তম। হাতত পুৰণি ঠিকনা এটি
লৈয়ে আকৌ এবাৰ লিখি গৈছো
বেবেৰিবাং শব্দৰ সমাহাৰে ভৰাই তোলা
তোমাৰ নামৰ চিঠিখনি। নাজানো
ডাকোৱালে তোমাৰ ঠিকনা বিচাৰি
উলিয়াবলৈ পাৰিব নে নাই! আজিৰ
ডিজিটেল যুগত কাৰোবাৰ ঠিকনা বিচাৰি
উলিওৱাটো যে একেবাৰেই কঠিন নহয়
সেয়া মই জানো তথাপি কিয় নাজানো,
হয়তো এটি পুৰণি সুবাস বিচাৰিয়ে
তোমাৰ নতুন ঠিকনা মই বিচাৰি যোৱা

নাই। যদি গোপালে বিচাৰে পুৰণি ঠিকনাতে মোৰ চিঠিখনে তোমাৰ পৰশ পাব। ডিজিটেল যুগত পুৰণিকলীয়া চিঠিৰ লেফাফাটোৰ মূল্য যে এতিয়া তেনেই সামান্য। তথাপি উকা কাগজৰ পৃষ্ঠাবোৰে আখৰবোৰৰ লগতে কঢ়িয়াই নিয়া প্ৰিয়জনৰ গোল্কাবোৰ সদায়ে বিশেষ বুলি ভাবিয়ে চিঠিৰ ভাঁজত মনৰ ভাববোৰ পঠিয়াই দিছে।

প্ৰিয়জন! এতিয়া হয়তো মই তোমাৰ প্ৰিয়জন হৈ থকা নাই। কথাখাৰ মনত পৰিলেই যে বুকুখনে হাহাকাৰ কৰি উঠে। অচিনাকিৰ পৰা চিনাকি, চিনাকিৰ পৰা বন্ধুত্ব, বন্ধুত্বৰ পৰা প্ৰেম আৰু শেষত প্ৰেমৰ পৰা পুনৰ অচিনাকি। এটি দীঘলীয়া যাত্ৰা নে কি কোৱা প্ৰিয়তম? সঁচাকৈ সময়বোৰ পাখিলগা। কোনটো পলকত জীৱনে ৰং সলাই ধৰিবই নোৱাৰি। জীৱনে ইমানবোৰ ৰং দেখুওৱাৰ পিছতো কিহৰ আশাত পুৰণি দস্তাবেজবোৰ উলিয়াই লৈছে ক'ব নোৱাৰোঁ। আশা! আশা হয়তো একোৰেই নাই। আছে যদি মাত্ৰ পুৰণি স্মৃতিৰ মাজত ঠাৰ খাই ধূলিয়ৰি হৈ পৰা এমুঠি সুখ যিয়ে দুখৰ মাজতো জীয়াই থাকিবলৈ অকণমান ইন্ধনৰ যোগান ধৰে।

এয়া বসন্তৰ বতৰ। দুৰৈৰ পৰা ভাঁহি অহা ঢোলৰ মাতত তোমাৰ মুখনিয়ে মোক বৰকৈ আমনি কৰে। নকৰিবই বা কিয়! মোৰ ৰঙীন বসন্তবোৰত তুমি দিয়া ঢোলৰ চাপৰকেইটোতে কঁকালটি ভাঙি জানো গোটেই ৰাংঢালীজনী হৈ ঘূৰি ফুৰা নাছিলোঁ!! এইবোৰ এতিয়া পুৰণি হ'ল। বসন্তবোৰেও যেন ৰঙীন হ'বলৈ এৰি দিলে।

বহুৰেকৰ বিহুটি বুলি ঘৰখন চিকুণাই থাকোতে তোমালৈ বুলি সঁচি খোৱা শেষৰখন বিহুৱান আৰু পুৰণি ডায়েৰীৰ টোপোলাটো হাতত পৰিল। কামবোৰ তাতেই সামৰি স্মৃতিৰ পেৰাটো বহুৰছৰৰ মূৰত আকৌ এবাৰ খুলি লৈছিলোঁ। তোমাৰ লগত চিনাকি হোৱাৰ পৰা আৰম্ভ কৰি তোমাৰ লগত শেষ বিদায়ৰ মুহূৰ্তলৈকে প্ৰতিটো ক্ষণৰ সাক্ষী হৈ ৰৈছিল

এই ডায়েৰীৰ টোপোলাটো। অতীত সামৰি খোৱা ডায়েৰীৰ পৃষ্ঠাবোৰ দেখি আজি ইমান দিনৰ মূৰত তোমালৈ বুলি আকৌ একলম লিখিবলৈ মন যোৱাত হাতত কলমডাল তুলি লৈছে।

এয়া কোনো অভিমানৰ সুৰত লিখা চিঠি নহয় নাইবা কিবা প্ৰাপ্তিৰ আশাত তোমালৈ বুলি লিখা দাবীও নহয়। ভালপোৱাৰ পৰিভাষাৰ লগত চিনাকি কৰাই দিয়াৰ কৃতজ্ঞতা জনাই লিখা এখন সাধাৰণ চিঠি এয়া। তোমাক পোৱা নোপোৱাক লৈ আৰু এতিয়া কোনো অসম্ভুষ্টি নাই। এতিয়া আকৌ তোমাক ভাল নাপাওঁ বুলি ক'লে ভুল হ'ব। ভালপোৱা, মোৰ বাবে এতিয়াও ভালপোৱাৰ সংজ্ঞা তুমিয়ে মাত্ৰ তোমাক নিজৰ কৰি পোৱাৰ হাবিয়াসবোৰহে এতিয়া নোহোৱা হ'ল। জীৱনৰ এছোৱা সময়ত ভালপোৱাৰ গভীৰ ৰং সানি গোটেই জীৱনৰ বাবে মোক প্ৰেমেৰে সমৃদ্ধ কৰি তোলাৰ বাবে তোমালৈ অশেষ ধন্যবাদ। এইকণ কৃতজ্ঞতা আছে বাবেই হয়তো তুমি দিয়া হেজাৰটা বিৰহ পাহৰি তোমাৰ মঙ্গল কামনা কৰি গোপালক সদায় চাকি দিওঁ।

তুমি কাষত থাকিলেও নাথাকিলেও এইটো জীৱন তোমাকেই সঁপিলো প্ৰিয়তম। শেষত এটাই অনুৰোধ অহাটো জনমত পাৰিলে কেৱল মোৰ হৈ আহিবা। আধৰুৱা কাহিনীবোৰ আৰু এতিয়া ভাল নালাগে। ভালে থাকা প্ৰিয়তম। অহাটো জনমত তুমি মোৰ হোৱাৰ আশাৰে বাট চাই ৰ'ম তোমালৈ।

ইতি,
তোমাৰ আজন্ম প্ৰেমিকা

আমাৰ ঠিকনা

হোৱাটচ্ এপল নম্বৰ :

৮৬৩৮২৫৪৮৬

ইমেইল :

bornimagazine2019@gmail.com

জীৱনৰ এমুঠি জীয়া গল্প

ফিছা

— নিশা ভূঞা

বহু দুৰ্বোধ্য গল্পৰ বিপৰীতে কিছু সহজ-সৰল গল্প নপঢ়াকৈ থাকিব নোৱাৰি। বৰ্তমান সময়ৰ পৰীক্ষা-সম্পৰীক্ষাৰ ফলপ্ৰসুত একাংশ ফিকচনৰ বিপৰীতে কেৱল জীৱনৰ জীয়া কথাৰে পূৰ্ণ কিছু গল্প নপঢ়াকৈ থাকিব নোৱাৰি। ব্যক্তিগতভাৱে উপন্যাস অধিক প্ৰিয় যদিও বুকুত ঘৰ সাজিব পৰা কিছু গল্প নপঢ়াকৈ থাকিব নোৱাৰি। তেনে মুঠ বাৰটা বিশেষ গল্পৰ একত্ৰ সংকলন হৈছে পল্লৱী মহন্তৰ 'ফিছা'। উল্লেখযোগ্য যে, ফিছা তেওঁৰ প্ৰথম গল্প সংকলন। গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা প্ৰথম শ্ৰেণীৰ প্ৰথম স্থানসহ স্নাতকোত্তৰ ডিগ্ৰী লাভ কৰা পল্লৱী মহন্তই গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বৈদেশিক ভাষা বিভাগৰ পৰাই তেওঁ এম.ফিল আৰু পি.এইচ.ডি ডিগ্ৰী লাভ কৰিছে। শৈক্ষিক পাৰদৰ্শিতাৰ বাবে হৰিশ্চন্দ্ৰ ভট্টাচাৰ্য সোঁৱৰণী বঁটা, ৰাধাকান্ত সন্দিকৈ সোঁৱৰণী বঁটা, নিৰ্মলপ্ৰভা বৰদলৈ শৈক্ষিক বঁটা আৰু অসম সাহিত্য সভাই প্ৰদান কৰা অৰ্চনা চক্ৰবৰ্তী শৈক্ষিক বঁটা লাভ কৰাৰ উপৰিও তেওঁ কলেজত পঢ়ি থাকোঁতেই তেওঁ 'সদৌ অসম আন্তঃমহাবিদ্যালয় যোগানন্দ বৰগোহাঁই সোঁৱৰণী গল্প প্ৰতিযোগিতা'ত প্ৰথম পুৰস্কাৰ, নীল নক্ষত্ৰই আয়োজন কৰা 'সদৌ অসম চতুৰ্থ বাৰ্ষিক চুটিগল্প' আৰু 'কবিতা প্ৰতিযোগিতাত' দ্বিতীয় স্থান, 'শশী ফুকন সোঁৱৰণী এক মিনিটৰ গল্প প্ৰতিযোগিতা ২০২৪ বৰ্ষ'ত প্ৰথম পুৰস্কাৰ লাভ কৰিছে। সামাজিক মাধ্যমত গল্পচৰ্চা কৰি থকাৰ সমান্তৰালভাৱে তেওঁৰ গল্প সাতসৰী, গৰীয়সী, অন্যথুগ আদিকে ধৰি বিভিন্ন কাকত আলোচনীত

জীৱনৰ যাতনা, সংগ্ৰাম, হাবিয়াস, অতীজৰ পৰাই চলি অহা তথা এচাম লোকে আজিও বহন কৰি থকা চিন্তা-নীতি অথবা দুৰ্দশা আদি সকলো যেন সংকলনখনৰ প্ৰতিটো গল্পত মূৰ্ত হৈ উঠিছে। তদুপৰি গল্পকাৰগৰাকীৰ স্বচ্ছন্দ কথাশৈলী আৰু অসমীয়া ভাষাৰ কালিকাকপৰ সুন্দৰ প্ৰয়োগে প্ৰতিটো গল্প পাঠনীয় কৰি তুলিছে। কোনোটো গল্পৰ জৰিয়তে গল্পকাৰে পঢ়ুৱৈক চকুলো টুকিবলৈ বাধ্য কৰিছে, কোনোটোৰ জৰিয়তে আকৌ আশ্চৰ্যৰ এখন অটল সমুদ্ৰতহে মেলি দিছে। কোনোটো গল্পৰ জৰিয়তে যদি 'এয়া কি হ'ল বুলি' ভাবিবলৈ বাধ্য কৰিছে, কোনোটোৰ জৰিয়তে আকৌ 'যদি এনে নহ'লহেঁতেন বুলি' ক'বলৈও বাধ্য কৰিছে।

প্ৰকাশ পাইছে।

‘ফিছা’ সংকলনখনৰ মুঠ বাৰটা গল্পৰ অধিকাংশই সমাজৰ নিম্নবৰ্গৰ লোকৰ জীৱনৰ কিছু বাস্তৱ খণ্ডচিত্ৰ চিত্ৰিত কৰিছে। জীৱনৰ যাতনা, সংগ্ৰাম, হাবিয়াস, অতীজৰ পৰাই চলি অহা তথা এচাম লোকে আজিও বহন কৰি থকা চিন্তা-নীতি অথবা দুৰ্দশা আদি সকলো যেন সংকলনখনৰ প্ৰতিটো গল্পত মূৰ্ত হৈ উঠিছে। তদুপৰি গল্পকাৰগৰাকীৰ স্বচ্ছন্দ কথাশৈলী আৰু অসমীয়া ভাষাৰ কালিকাৰূপৰ সুন্দৰ প্ৰয়োগে প্ৰতিটো গল্প পাঠনীয় কৰি তুলিছে। কোনোটো গল্পৰ জৰিয়তে গল্পকাৰে পঢ়ুৱৈক চকুলো টুকিবলৈ বাধ্য কৰিছে, কোনোটোৰ জৰিয়তে আকৌ আশ্চৰ্যৰ এখন অটল সমুদ্ৰতহে মেলি দিছে। কোনোটো গল্পৰ জৰিয়তে যদি ‘এয়া কি হ’ল বুলি’ ভাবিবলৈ বাধ্য কৰিছে, কোনোটোৰ জৰিয়তে আকৌ ‘যদি এনে নহ’লহেঁতেন বুলি’ ক’বলৈও বাধ্য কৰিছে। ‘ফিছা’ গল্পত তগৰ ফুলপাহ যেন ছোৱালীজনীয়ে কাহানিও ভালদৰে মাত এযাৰো নিদিয়া আইতাকৰ খৰ হৈ পৰা হাত এখন নি আশীৰ্বাদ লোৱা, ‘ভালপোৱাৰ নৈ’ গল্পত কইনাই দিয়া জোৰোণীয়া গামোচাৰে

শিলৰ পাহাৰেৰে আৱৰা বুকুখন ঢাকি মুকুলে দৰা সজা, ‘মাংস-ভাত’ গল্পত অমিয়াৰ সপোন পুতিবলৈ নবীনে খন্দা গাঁতটো খান্দি কন্দুৰাই নিজৰ সপোন পূৰণ কৰা, ‘পাগত নুঠা গল্প’ত মিনতিৰ বোৱাৰীয়েকৰ চাদৰত অজানিতেই জুই লগা, ‘সাদুকথাৰ নাৰী’ গল্পত প্ৰেমলতা-আইমণি-আইজনীৰ সাধুৰে একেই ৰূপ পোৱা, ‘কেকেটুৱা কেকেটুৱা’ গল্পত অতীজৰ এটা জীয়া কাহিনীক বুমনে এনজাইটিৰ টেবলেটেৰে গাপ দিবলৈ চেষ্টা কৰা আদি সকলো কথা এগৰাকী পঢ়ুৱৈৰূপে হয়তো বহুদিনলৈ বহন কৰিম। জীৱনৰ প্ৰথম গল্প সংকলন যদিও ‘ফিছা’ গল্পৰী মহন্তৰ গল্প ৰচনাৰ ‘প্ৰয়াস’ বোলাটো নিশ্চিতভাৱেই ভুল হ’ব। অসমীয়া গল্প সাহিত্যক্ষেত্ৰত এয়া তেওঁৰ বলিষ্ঠ পদপৰ্ণ। আৰম্ভণিতে সল্লিৰিষ্ট বিশিষ্ট সাহিত্যিক মৃদুল শৰ্মাৰ পাতনি, প্ৰতিটো গল্পৰ আৰম্ভণিতে সংলগ্ন কৰা অভিনন্দা দেউৰীৰ চিত্ৰ আৰু সঞ্জীৱ বৰাৰ আকৰ্ষণীয় প্ৰচ্ছদে ‘ফিছা’ক অনন্য মাত্ৰা প্ৰদান কৰিছে। ২০২৫ চনৰ নৱেম্বৰ মাহত এই সংকলনখন অসম পাব্লিচিং কোম্পানীয়ে প্ৰকাশ কৰি উলিয়াইছে। ১২৬ পৃষ্ঠাৰ ‘ফিছা’ৰ মূল্য ২০০ টকা।

লেখা আহ্বান

অসমীয়া বৰ্ণিলৰ আগন্তুক সংখ্যাৰ বাবে গল্প, প্ৰবন্ধ, কবিতা, অনুভৱ, লিমাৰিক, এক মিনিটৰ গল্প, অনুবাদ কবিতা, হাইকু, অণুগল্প, স্বাস্থ্য, কেৰিয়াৰ, ৰেচিপি, নীলা খামৰ চিঠি, ভ্ৰমণ কাহিনী, বিনোদন আদি লেখা বিচৰা হৈছে।

আমাৰ ঠিকনা

হোৱাটচ্ এপল নম্বৰ : ৮৬৩৮৮২৫৪৮৬
ইমেইল : bornilmagazine2019@gmail.com

অনুৰূপা শৰ্মা পূজাৰীৰ গল্প

গিলবাৰ্টছনৰ ভৰি

— প্লানৰ জ্যোতি নাথ

প্ৰখ্যাত ইংৰাজী সাহিত্যিক উইলিয়াম শ্বেইক্সপীয়েৰে তেখেতৰ "As you like it" নামৰ বিখ্যাত নাটকখনত কৈছিল, "All the world's a stage/and all the men and women merely players" (Act=II, Scene=VII)। অৰ্থাৎ পৃথিবীখন এখন মঞ্চৰেই সমাৰ্থক। আমি সকলো মাথোন একো একোজন ভাৱৰীয়া। ভাবত মলঙি মলঙি আঙুৰাই যাওঁতে যাওঁতে আমাৰ এনে কিছলোকৰ লগত পৰিচয় ঘটে, যিয়ে আমাৰ জীৱনত বাৰুকৈয়ে প্ৰভাৱ পেলায়। আচলতে সেই মানুহবোৰ আমাৰ বাবে একো একোজোপা গছ। জিঅ'ৰ্জ হাৰ্বাৰ্টে তেখেতৰ "Man" শীৰ্ষক কবিতাটোত মানুহৰ গুণৰ প্ৰশস্তি কৰি কৈছে, "For man is every thing and more; he is a tree, yet bears more fruit"। আৰু এই গছবোৰেই আমাৰ জীৱনবোধৰ ধাৰাটোক এটা নতুন সুঁতিৰ লগত পৰিচয় কৰাই দিয়ে। 'গিলবাৰ্টছনৰ ভৰি'ৰ ক্ষেত্ৰটো তদ্ৰূপ। অসমীয়া সাহিত্যৰ প্ৰথিতযশা লেখিকা অনুৰূপা শৰ্মা পূজাৰীৰ এক মননশীল গল্প হ'ল 'গিলবাৰ্টছনৰ ভৰি'। দেউতাকৰ হাতত ধৰি এ.টি.পি.এ বৰদলৈ ট্ৰফীৰ খেল চাবলৈ গৈ পৰিচিত হোৱা গিলবাৰ্টছন ছাংমা আৰু তেওঁৰ যাদুকৰী ভৰি দুখনে অনুৰূপা শৰ্মা পূজাৰীক ইমানেই আকৰ্ষিত কৰিছিল যে তেওঁৰ এই যাদুকৰী সন্তাটোক জীয়াই ৰখাৰ স্বাৰ্থত এই গল্পটোৱেই লিখি পেলাইছিল। এগৰাকী নাৰীৰ অন্তৰৰ অৱদমিত ইচ্ছাক উপমান আৰু গিলবাৰ্টছনৰ ভৰি আৰু ফুটবলটোক উপমেয় হিচাপে লৈ ৰচনা কৰা এই গল্পটোৱে বহন কৰিছে সমাজৰ এক অপ্ৰিয় সত্য-নাৰীৰ অৱদমিত স্বাধীনতা আৰু পুৰুষতান্ত্ৰিকতাৰ এক অনন্য ৰূপ। প্ৰখ্যাত ফুটবলাৰ গিলবাৰ্টছন ছাংমাৰ ভৰিৰ যাদুত মুগ্ধ এগৰাকী আকাশ চুব খোজা নাৰী আৰু তেওঁৰ জটিল মনস্তত্ত্বক বিষয় হিচাপে লৈ অগতানুগতিকধৰণেৰে উপস্থাপন কৰা অনুৰূপা শৰ্মা পূজাৰীৰ এই গল্পটো স্বভাৱতেই অতি মনোগ্ৰাহী। গল্পটোৰ আৰম্ভণি ঘটিছে এগৰাকী ছোৱালী আৰু তেওঁক বিয়া কৰাবলৈ খোজা এজন ডেকাৰ মাজৰ কথোপকথনেৰে। মূৰ আঁচোৱা ফণিখনেৰে মেকুৰীৰ নোম আঁচুৰি থকা ভাস্কৰীয়ে, তেওঁক বিয়া কৰাবৰ বাবে চাবলৈ অহা শ্যামস্কক দেখা মাত্ৰকেই তেওঁক বহিবলৈ দি লৰালৰিকৈ ভিতৰলৈ

গৈ পিন্ধি থকা সাজযোৰ সলনি কৰি আহিছে। স্বভাৱতেই জম্বুৰ প্ৰতি থকা প্ৰীতিৰ বাবেই মেকুৰীজনীৰ নাম আঁচুৰি থকা ফণিখনেৰেই নিজৰ চুলিখিনি আঁচুৰি বান্ধি অহা ভাস্কৰীয়ে পোনচাতেই ডেকা শ্যামস্তুই তেওঁৰ আকাশ চোৱা আৰু চুৱাৰ হেঁপাহটো ব্যক্ত কৰিছে। লগতে শ্যামস্তুৰ কোনকেইটা বিষয় তাইৰ ভাল নাই লগা এয়াও পোনপটীয়াকৈ কৈ দি নিজৰ কথা সামৰিছে। শৰ্মা পূজাৰী বাইদেৱে অৱশ্যে এইক্ষেত্ৰত তথাকথিত সমাজখনৰ কঠিন নিয়মৰ বাহিৰলৈ গৈ এক নতুন ধাৰণাৰ অৱতাৰণা কৰি নাৰীৰ ভাল লগা আৰু নলগাখিনিক পোনপটীয়াকৈ দেখুৱাই দি নাৰীৰ স্বাধীনতাক প্ৰাধান্যতা দিছে। এয়া সাধাৰণতেই ভাল লগা কথা। পণ্য সামগ্ৰীৰ দৰে নাৰীক ব্যৱহাৰ কৰি, বজাৰৰ আলু-পিঁয়াজৰ দৰে দাম-দৰ কৰি নাৰী এগৰাকীক নিজৰ পত্নী বা বোৱাৰী কৰি নিয়াৰ কঠোৰ সামাজিক নিয়মটোক প্ৰত্যাহ্বান জনোৱা সদৃশ এটা দৃশ্যও কথকিষ্ণতৰুপত এই অংশত লুকাই থকা যেন অনুভৱ হয়। সংগীতৰ সপ্ত সুৰৰ লয়ৰ দৰেই বিভিন্ন লয় দি সজাই পেলোৱা গল্পটিৰ পৰৱৰ্তী অংশত বিবাহৰ পাছৰ সময়খিনিৰ ভাস্কৰীজনীৰ এক স্বৰূপ প্ৰকাশ পাইছে। পুৰুষসকল সাধাৰণতে ইন্দ্ৰিয়সুখৰ বশৱৰ্তী। অতীন্দ্ৰিয় প্ৰেমক অনুভৱ কৰাৰ প্ৰাকক্ষণত ইন্দ্ৰিয়সুখ অনুভৱ কৰাটো যেন তেওঁলোকৰ এটা মুখ্য কাম। এইক্ষেত্ৰত বাংলা সাহিত্যিক মহাশ্বেতা দেৱীৰ ‘সুনদায়িনী’ গল্পটোৰ কেইটামান শাৰী মনলৈ আহিছে। গল্পটোৰ আৰম্ভণি অংশত মাতৃহুক পেচা হিচাপে লোৱা যশোদা নামৰ নাৰীগৰাকীক তেওঁৰ স্বামী কাংগালীচৰণে উপভোগ কৰাৰ কথা বৰ্ণনা কৰি লেখিছে— “মনেই পঢ়ে না যশোদাৰ, কবে তাৰ গৰ্ভে

সন্তান ছিল না, মাথা ঘূৰত না সকালে, কাঙালীৰ শৰীৰ কুপি-জ্বালা আঁধাৰে তাৰ শৰীৰকে ভূ-তান্ত্ৰিকের মতো ড্ৰিল করত না।’ একেই কথা শ্যামস্তুৰ ক্ষেত্ৰটো প্ৰযোজ্য। ভাস্কৰীৰ ভৰুণ শৰীৰে প্ৰতি মুহূৰ্ততে আকৰ্ষণ কৰি থকা শ্যামস্তু ভাস্কৰীক উপভোগ কৰিবলৈ প্ৰতি মুহূৰ্ততে তৎপৰ। পূজাৰী বাইদেউৱে গল্পটিত এই অন্তৰংগ মুহূৰ্তটোৰ বৰ্ণনা দি নাৰীৰ শৰীৰৰ ঘ্ৰাণত মুগ্ধ হৈ কাতৰ্য্যতাৰ ৰূপ ধাৰণ কৰা পুৰুষৰ প্ৰতিনিধি হিচাপেও শ্যামস্তুক বৰ্ণনা কৰিছে। কিন্তু স্বামীৰ লগত নিবিড় আত্মস্থ অভিজ্ঞতাৰ বীজ ৰোপণ কৰিবলৈ সদা তৎপৰ হৈ থকা ভাস্কৰীৰ মানসিক ক্ষেত্ৰখন যেন দিনক দিনে ৰুগীয়া হৈ আহিছে। যাৰ বাবে ভাস্কৰীৰ বুকুত আঙুলি বোলাই গানৰ সন্ধান কৰা শ্যামস্তুক তেওঁ অজানিতেই কৈ পেলাইছে “মই গিলবাটছনৰ ভৰি দুখন ভাল পাওঁ।” আকাশ ভাল পোৱা অথচ আকাশত উৰিব নোখোজা ছোৱালীজনীৰ এই কথাষাৰত শ্যামস্তু আচৰিত হৈ পৰিছে। সমান্তৰালকৈ এক আচৰিত মমবেদনাতো তেওঁ দক্ষ হৈছে। এ.টি.পি.এ. বৰদলৈ ট্ৰফী চাবলৈ গৈ দেখা পোৱা গিলবাটছনৰ ভৰিৰ যাদুত যেন ভাস্কৰী মুগ্ধ হৈ গৈছিল। কাৰণ গিলবাটছনৰ ভৰি দুখন আৰু বলটোৰ লক্ষ্য কেৱল গ’লপ’ষ্টটোৱেই নাছিল, তেওঁৰ সেই যাথুত মানৱীয় প্ৰমূল্যবোধৰ সংজ্ঞা, জীৱনবোধৰ ধাৰণাও লুকাই আছিল। সেয়েহে লেখিকাই বাৰে বাৰে কেছে, “লক্ষ্য পূৰণটোৱেই জীৱনৰ আনন্দ জানো? সেইবাবেই গিলবাটছনে গ’ল দিয়াটোকেই মুখ্য কৰি লোৱা নাছিল। জীৱনটোও এটা ফুটবল আৰু তুমি কেনেকৈ খেলিছা, কেনেকৈ আকাশলৈ বলটো উৰি গৈছে, কিমান আনন্দ পাইছা খেলি, সেইটোহে মুখ্য কথা...” অথচ এই কথাই

অথচ ক্ষেত্ৰকৰ বাবে আকাশত উৰাৰ স্বপ্ন যেন তেওঁৰ পূৰণ হ’ব। এই আকাশখনৰ সংজ্ঞাটোকেই শ্যামস্তুই ভুল ভাৱে লৈছিল। যাৰ বাবে তেওঁ ভাস্কৰীক প্ৰশ্ন কৰিছিল আকাশ ভাল পোৱাৰ স্বত্বেও কিয় তেওঁ আকাশত উৰিব নোখোজে? কিন্তু ভাস্কৰীৰ সেই আকাশখন যে সংজ্ঞাতীত সেয়া তেওঁ কোনো...

শ্যামসুত্ৰই বুজিবলৈ অক্ষম। হেক্টৰ গাৰ্চিয়া আৰু ফাৰ্মিছ মিৰালসই বিখ্যাত গ্ৰন্থ 'ইকিগাই'ত উল্লেখ কৰিছে কিদৰে এক সুন্দৰ জীৱন লক্ষ্যও মানুহৰ দীৰ্ঘায়ু তথা সবল মানসিক ক্ষেত্ৰৰ কাৰণ হ'ব পাৰে। 'গিলবাৰ্টছনৰ ভৰিৰ বক্তব্যও একেই। সময়ৰ কণ্টুৰ ভাঙি আঙুৰাই গৈ থকা জীৱনবোৰক মানসিক শাস্তিৰ অতি দৰকাৰ। শাৰীৰিক সুখো প্ৰয়োজনীয়। কিন্তু শাৰীৰিক সুখকেই যদি জীৱনৰ লক্ষ্য কৰি লোৱা যায়, তেন্তেই বিনাশৰ কাৰণো হৈ পৰে। অন্যহাতে এই অংশতেই পুৰুষে কিদৰে নাৰীক ভোগৰ মাধ্যম কৰি তুলিছে সেয়াও প্ৰকাশ হৈছে। ভাস্কৰীৰ ভৰণ দেহৰ উদ্ভাপত গলি গলি মতলীয়া হোৱা শ্যামসুত্ৰ যেন ইন্দ্ৰিয়সুখৰ অন্তই নপৰে এনে এক ভাব গল্পটোক প্ৰকাশ পাইছে। কিন্তু ভাস্কৰীৰ মনে যেন বেলেগ বিচাৰে। শাৰীৰিক সুখৰ পৰা বাহিৰলৈ গৈ সুস্থ-সবল চিন্তাৰে আলোকিত মানসিক ক্ষেত্ৰ এখনৰ তমোয় সঞ্চাৰ কৰাৰ পক্ষত থকা ভাস্কৰীৰ কোনোবাখিনি 'নাহৰ নিৰিবিল ছাঁ'ৰ নন্দিনীৰ লগত তুলনা কৰিব পাৰি। নিৰ্দোষ সৰলতাৰে স্বামীৰ মন জিনিব খোজা নন্দিনীজনী ক'বাত অসফল হৈ শেষত স্বামীৰ পৰা আঁতৰি আহিছিল। অথচ সেই অসফলতাৰ কাৰণ তেনেই সৰল আছিল। প্ৰকৃতিৰ দৰেই এখন খোলা কিতাপ আছিল তাইৰ অন্তৰখন। অথচ তাকেই পঢ়িব নোৱাৰিলে স্বামীয়ে। ভাস্কৰীও যেন কোনোবা ক্ষেত্ৰত একেই। নাৰীৰ আন্তৰিক সন্তাটোক আলিঙ্গন কৰাৰ পৰিৱৰ্তে শাৰীৰিক সন্তাটোক উপভোগ কৰি ভাগৰত অৱশ হোৱা শ্যামসুত্ৰে ভাস্কৰীৰ যেন পুতৌ উপজিছে। এইক্ষেত্ৰত মনলৈ আহিছে ছেমুৱেল জনছনৰ "A Meditation on the Spring" নামৰ নিবন্ধটিৰ কথা। তাত তেওঁ ফৰাচী লেখক এজনৰ উদ্ধৃতি দি বৰ্ণনা কৰিছিল যে পৃথিৱীৰ সকলো মানুহৰেই ভৰি আছে। অথচ খোজ কাঢ়িব অলপ সংখ্যাকেহে জানে। দৰাচলতে ই এটা কূটাভাস (Paradox)। ইয়াৰ অৰ্থ এয়াই যে সকলোৱে সকলো কাম কৰিব নোৱাৰে।

শ্যামসুত্ৰৰ ক্ষেত্ৰতো তদ্ৰূপ। ভাস্কৰীৰ অন্তৰৰ কথা বুজিব পৰাকৈ তেওঁ সবল নহয় যাৰ বাবে শাৰীৰিক ভোগত লিপ্ত হৈ তেওঁ মানসিক ক্ষেত্ৰখনৰ কথা সমূলি পাহৰি পেলাইছে। অন্যহাতে, ভাস্কৰীয়ে যেন নিশাৰ গহীন আন্ধাৰত নিজক লুকুৱাই ৰাখি মনটোক এৰি দিছে গিলবাৰ্টছনৰ ভৰিৰ বলটোৰ দৰে আকাশত উৰিবলৈ। অথচ তেওঁ জানে বলটো অলপ পাছতে মাটিত পৰিব। অথচ ক্ষণেকৰ বাবে আকাশত উৰাৰ স্বপ্ন যেন তেওঁৰ পূৰণ হ'ব। এই আকাশখনৰ সংজ্ঞাটোকেই শ্যামসুত্ৰ ভুল ভাৱে লৈছিল। যাৰ বাবে তেওঁ ভাস্কৰীক প্ৰশ্ন কৰিছিল আকাশ ভাল পোৱাৰ সত্ত্বেও কিয় তেওঁ আকাশত উৰিব নোখোজে? কিন্তু ভাস্কৰীৰ সেই আকাশখন যে সংজ্ঞাতীত সেয়া তেওঁ কোনো দিনেই নুবুজিলে। মানসিক পৰিতৃপ্তিৰ সন্ধানত নমা ভাস্কৰীক তেওঁ এটা শব্দৰেই সকলো দিলে 'ছেটিছফাইদ'। কিন্তু কোন ছেটিছফাইদ? সেয়া যেন তেওঁৰ বোধগম্যতাৰ বাহিৰত। পৰৱৰ্তী অংশত ভাস্কৰীৰ পৰিচয় হৈছে সমীৰ বৰদলৈ নামৰ এজন বিখ্যাত চিত্ৰকৰৰ লগত। ৰং-তুলিকাৰে জীৱনৰ সজীৱতাবোৰ স্থবিৰভাৱে অংকন কৰা সমীৰ বৰদলৈৰ মনটোক লেখিকাই আকাশৰ বিশালতাৰ দৰেই তুলি ধৰিছে। আকাশক ছবিত তুলি ধৰাটো সহজ নহয়। বিশালাকায় এক শূন্যতাক প্ৰতিনিধিত্ব কৰা এখিনি নীলাৰ মাজত বিচৰণ কৰি ফুৰা সূৰ্য, চন্দ্ৰাদি নক্ষত্ৰ-গ্ৰহবোৰেও নাজানে এই বিশালতাৰ অন্ত ক'ত! অথচ তাকে কেনভাছত তুলি ধৰাৰ স্বাৰ্থত অহোপুৰুষাৰ্থ কৰা সমীৰ বৰদলৈক ভাস্কৰীয়ে যেন আন্তৰিকভাৱে অনুভৱ কৰিছে। কিন্তু এই অনুভৱক পুনৰাই হয় কৰিছে শ্যামসুত্ৰই। যাৰ বাবে তেওঁ পত্নীৰ সীমাবদ্ধতামূলক দেখুৱাই কৈছে, 'মোৰ কোনো ছবি অঁকা, গান গোৱা মহিলা বান্ধনী নাই চিকু।' পুৰুষতাত্ত্বিকতাৰ গহীন ভাৰখন মুৰত লৈ জীয়াই থকা ভাস্কৰীৰ শিৰত যেন এইটো এটা বামটাঙোন। এই বামটাঙোনক প্ৰতিহত কৰি কিন্তু পুনৰ এখন

আশাৰ আৰোহান তৰি দিছে সমীৰে। কোবাল্ট ব্লুৰ সৈতে লেমন ইয়েল্ল’ আৰু ভাৰমেলিয়ন মিক্স কৰি গঢ়ি তোলা কেনভাছৰ আকাশখনত ভাস্বতীয়ে বিচৰাৰ দৰেই গিলবাৰ্টছনৰ ভৰি দুটা আৰু ফুটবলটো আকাশত উৰাকৈ আঁকি দিছে। স্থবিৰ অথচ অস্থিৰ এই ভৰি দুখনক লৈয়েই যেন ভাস্বতীৰ সকলো জল্পনা-কল্পনা, ঠিক টনি মৰিছনৰ "The Bluest Eye"ৰ পিক’লাজনীৰ সপোনৰ নীলা চকুযুৰিৰ দৰেই। কিন্তু এই কল্পনাৰ যিদৰে শেষ নাই, ইয়াৰ সীমাবদ্ধতাৰো শেষ নাই। যাৰ বাবে ভাস্বতীয়ে শেষত সমীৰ বৰদলৈক ছবিখন ঘূৰাই নিবলৈ কাতৰে অনুৰোধ কৰি কৈছে, 'নালাগে নালাগে, তুমি লৈ যোৱা ছবিখন। মোৰ ভাবনাৰে এখন ছবিৰ সৃষ্টি হ’ল। ইয়াতকৈ ডাঙৰ প্ৰাপ্তি জীৱনত একো নাই মোৰ।' অথচ এই প্ৰাপ্তি তেওঁৰ বাবে দুৰূহ।

গল্পটোৰ শেষ অংশত ভাস্বতীয়ে মনৰ নিৰ্জন কোণত থাপি ৰখা ইচ্ছাবোৰ বেকত কৰি শ্যামসুক ভাস্বতীৰ অন্তৰৰ মৰ্মবেদনাবোৰ বুজিবলৈ অনুৰোধ কৰিছে। কিন্তু শ্যামসুক একেই। নিৰ্বিকাৰ। তেওঁ মাথোঁ ভাস্বতীৰ শাৰীৰ তৰপবোৰ খুলি খুলি প্ৰতিটো দেহৰ অংশক যেন উপভোগ কৰিছে। শাৰীৰ এই তৰপবোৰ যিমনেই মুকলি হৈছে, সিমনে যেন ভাস্বতীৰ মনৰ বান্ধবোৰো খুলি গৈছে। শাৰীৰিক ভোগত মত্ত শ্যামসুকৰ অজানিতেই তেওঁ সমীৰৰ মেছেজ পঢ়িছে, 'মই তোমাক কাইলৈ গিলবাৰ্টছন ছাংমাৰ ভৰি দুখন দি যামেই ভাস্বতী, তুমি উৰিব লাগিব আকাশত।' সেই মতেই ভাস্বতী যেন লাহে লাহে উৰিছে। গিলবাৰ্টছনৰ ভৰি দুটাই তেওঁৰ হৃদয়ত যেন থিতাপি লৈ। ভৰি দুটাই যেন মনটোক ফুটবলটোৰ দৰেই আকাশলৈ ঠেলি দিছে। মুকলি এটা মন লৈ শ্যামসুক শ্যামসুক ভাস্বতীয়ে ভাল পায়নে বুলি কৰা প্ৰশ্নৰ উত্তৰত মনতে ভাস্বতীয়ে আওৰাইছে 'মই মোক ভাল পাবলৈ ধৰিছোঁ শ্যামসুক।' এইদৰেই গল্পটো অন্ত পৰিছে।

সাধাৰতে গল্পবোৰ জীৱন আৰু জগতৰ জটিল প্ৰপঞ্চবোৰ অনুধাৰন কৰাৰ মাধ্যম

স্বৰূপ। এইসমূহে আমাক নিতৌ নতুন দিশৰ লগত পৰিচয় ঘটাই দিয়ে। অসমীয়া সাহিত্যৰ প্ৰথিতযশা লেখিকা অনুৰাধা শৰ্মা পূজাৰীৰ প্ৰায় সংখ্যক লেখাই জীৱনবোধৰ লগত সম্পৰ্কিত। 'গিলবাৰ্টছনৰ ভৰি'ৰ ক্ষেত্ৰটো তদ্প। অতীতৰে পৰা নাৰীক পণ্য সামগ্ৰীৰ দৰেই ব্যৱহাৰ কৰি অহা হৈছে। বিখ্যাত ইংৰাজী সাহিত্যিক থ’মাছ মিড’লটনৰ বিখ্যাত নাটক "Woman Beware Woman"ত নাৰীক বজাৰৰ পণ্য সামগ্ৰীৰ দৰে কিদৰে ব্যৱহাৰ কৰা হয় সেয়া অতি সুন্দৰকৈ প্ৰকাশ কৰিছে। নাটকাৰে নাটক সংলাপৰ যোগেদি ব্যক্ত কৰিছে বিবাহ যেন এখন বজাৰ। য’ত পুৰুষে নাৰীক দাসীৰূপে ক্ৰয় কৰে আৰু নাৰীয়ে পুৰুষৰ কাষত নিজকে বিক্ৰী কৰে। অন্যহাতে সাধাৰণভাৱে চাবলৈ গ’লে বিবাহনো কি? সামাজিক বান্ধোনেৰে সাতটা জনমলৈ নাৰী-পুৰুষক বান্ধি দিয়াৰ দৰে কথাবোৰৰ বাহিৰে আইন সিদ্ধ বা সমাজসিদ্ধ যৌন সংগমেই জানো নহয়? কিন্তু এয়া হোৱা জানো উচিত? এই প্ৰশ্নটোকেই পাকে-পকাৰে লেখিকাই গল্পটোত উত্থাপন কৰিছে। শাৰীৰিক সন্তোগৰ বাহিৰলৈ গৈ মানসিক পৰিতৃপ্তি সাধনৰ বাবে অক্লান্ত পৰিশ্ৰম কৰা ভাস্বতীয়ে যেন লাহে লাহে নিজক হেৰুৱাই পেলাইছে। স্বাধীনতাক সপোন হিচাপে দেখা ভাস্বতী গিলবাৰ্টছন ছাংমাৰ ভৰি দুখন আৰু ফুটবলটোৰ মাজত নিজৰ সপোনটোক দেখিছে। আমাৰ সমাজত এতিয়াও নাৰীৰ প্ৰতি বহুলোকৰ বিক্ষিপ্ত ধাৰণা আছে। নাৰীসকল যেন ঘৰৰ চাৰিবেৰৰ আৱেস্তনীৰ মাজত থকাৰহে যোগ্য। অথচ এই সময়তেই নাৰীৰে আকাশত উৰিছে, মহাকাশত গ্ৰহৰ লগত ঘূৰিছে আৰু অন্য এখন পৃথিৱীৰ সূচনা কৰিছে। বাইদেউৰ এই গল্পটো তথাকথিত সমাজৰ এই ধাৰণাসমূহৰ বাবে এটা সজোৰে কৰা প্ৰতিবাদ। এই প্ৰতিবাদ চিৰজাগ্ৰত হওক। সদাশয় পাঠকসকলক একান্ত অনুৰোধ, সকলোৱে গল্পটো এবাৰ পঢ়ক আৰু শব্দবোৰৰ অন্তৰ্নিহিত ভাব অনুধাৰন কৰক।

খামুচীয়া কঁকালৰ বাবে যোগাভ্যাস

— ড° চন্দন কলিতা

“

বোট ৰিপটেচন ঃ এই আসনত প্ৰথমতে মজিয়াত শুই ল'ব লাগে। ভৰি আৰু মূৰ একেলগে দাঙি শৰীৰটো 'V' আখৰৰ আকাৰ দিবলৈ চেষ্টা কৰিব লাগে। এই আসনত ভৰি আৰু মূৰ সমানে ওপৰলৈ উঠাব পাবিলে এই ব্যায়াম কৰা শুদ্ধ হয়। এক মিনিট সময় এই ব্যায়ামত থাকি পুনৰ আগৰ অৱস্থালৈ ঘূৰি আহিব লাগে। এই একেই অভ্যাস দহৰ পৰা বাৰ বাৰ কৰিব লাগে।

”

আমি সচৰাচৰ প্ৰতি প্ৰত্যেকেই নিজৰ শৰীৰটো দেখনিয়াৰ কৰি গঢ়িব বিচাৰোঁ নহয় জানো? লগতে কঁকালখন খামুচীয়া বা চিকুণ কৰি ৰাখিব বিচাৰোঁ নহয় জানো।

কঁকালখন সৰু কৰিবলৈ কাৰণো মন নাযায়। পুৰুষতকৈ যুৱতীসকলৰ সৰু কঁকালৰ প্ৰতি আকৰ্ষণ বেছি। সাধাৰণতে দেখা যায় যুৱতী অৱস্থাত কঁকালৰ আকাৰ সৰু থাকে যদিও মাতৃ হোৱাৰ পিছত কঁকালৰ সেই আকাৰ নাটকীয়ভাৱে সলনি হয়। বহুতে সেইটো তেনেকৈয়ে এৰি দিয়ে যদিও এচামে আকৌ আগৰ কঁকালখন পাবলৈ মনতে হেঁপাহ এটা পুহি ৰাখে। এইটো এটা স্বাভাৱিক প্ৰক্ৰিয়া। সন্তান জন্ম হোৱাৰ পিছত মহিলাৰ শাৰীৰিক গঠনৰ কিছু পৰিৱৰ্তন হয়। পশ্চিমীয়া দেশৰ মহিলাতকৈ আমাৰ ভাৰতীয় তথা অসমৰ মহিলাৰ এই পৰিৱৰ্তনৰ প্ৰভাৱ পেট আৰু পিঠিত বেছিকৈ পৰে। খোৱা খাদ্যাভ্যাসৰ ওপৰত এই পৰিৱৰ্তন বহুখিনি নিৰ্ভৰ কৰে। অৱশ্যে একাগপতীয়া চেষ্টাৰে ইয়াৰ শুধৰণি কৰিব পৰা যায়। নিজকে ক্ষীণাই যোৱাৰ কল্পনা কৰি থাকি লাভ নাই। পৃথিবীৰ প্ৰায় সকলো মানুহে ধনৱান হ'বলৈ কল্পনা কৰে। কিন্তু সীমিত সংখ্যকৰহে সেই সপোন ফলিয়াই। সেই সপোনৰ বাবে যিসকলে অধ্যবসায় আৰু অক্লান্ত

পৰিশ্ৰম কৰে, তেওঁলোকৰ ক্ষেত্ৰতহে খামুচীয়া ককাল তথা শৰীৰ হোৱাটো সম্ভৱ। শৰীৰৰ গঠনৰ ক্ষেত্ৰতো এই কথাটো একেই। খামুচীয়া কঁকালৰ অধিকাৰী হ'বলৈ হ'লে কিছুমান ব্যায়াম আছে, যিয়ে আমাৰ শৰীৰটোৰ গঠনৰ পৰিৱৰ্তন কৰে।

ব্যায়াম বা যোগাভ্যাস বাৰ প্ৰতিদিনে নকৰিলেও অন্ততঃ সপ্তাহত চাৰি দিন কৰাটো উচিত। তিনি মাহ ধৈৰ্য সহকাৰে এই ব্যায়াম অভ্যাস গঢ়ি তোলাৰ উপৰিও খোৱা খাদ্যৰ ক্ষেত্ৰত সতৰ্ক হ'ব লাগে। খাদ্য আৰু যোগাভ্যাস দুয়োটা সমভাৱে আগুৱাই নিব পাৰিলেই দেখিব আপোনাৰ পেটৰ আকাৰ আৰু কঁকালৰ আকৃতি আগতকৈ বহু সলনি হ'বলৈ ধৰিছে।

খামুচীয়া কঁকালৰ বাবে যোগাভ্যাস :

পশ্চিমোত্তানাসন : এই আসনত প্ৰথমতে ভৰি দুখন আগলৈ প্ৰসাৰিত কৰি বহিব লাগে। উশাহ লৈ হাত ওপৰলৈ তুলিব লাগে আৰু উশাহ এৰোঁতে আগলৈ হালি ভৰিৰ আঙুলি স্পৰ্শ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিব লাগে। এনেদৰে এটা উশাহত এবাৰ কৰিব লাগে। এই আসন দহ-বাৰ বাৰ অভ্যাস কৰিব লাগে।

মাৰ্জাৰিয়াসন : এই আসন অভ্যাস কৰিবলৈ হ'লে প্ৰথমতে হাত আৰু আঁঠুৰ ওপৰত ভৰ দি বহিব লাগে। উশাহ লওঁতে পেট তললৈ নমাই মূৰ ওপৰলৈ কৰিব লাগে। উশাহ এৰোঁতে পিঠিৰ ওপৰলৈ ধেনুভিৰীয়া হ'ব লাগে।

বেবিয়ৰ থ্ৰি ব'ল আপ : প্ৰথমেপোন হৈ থিয় হৈ উশাহটো ভিতৰলৈ টানি এখন ভৰিৰ ওপৰত ভৰ দি আনখন ভৰি আৰু হাত দুখন পিছলৈ কৰি দিয়ক। ভৰিৰ আঙুলিকেইটাই মজিয়াত খামুচি ধৰি শৰীৰৰ সমতা ৰাখিবলৈ চেষ্টা কৰক। এটা দীঘলীয়া উশাহ লওক। পুনৰ আগৰ অৱস্থালৈ ঘূৰি আহি আনখন ভৰিৰে এই একেখিনি ব্যাম ওলটা দিশত কৰক। এখন ভৰিৰে প্ৰথমতে চাৰিবাৰকৈ কৰি পিছলৈ ১০-১২ লৈকে বঢ়াব লাগে।

অৰ্ধচন্দ্ৰাসন : অৰ্ধচন্দ্ৰাসন যোগাসনৰ

এনে এক যোগাসন, য'ত শৰীৰ অৰ্ধচন্দ্ৰৰ দৰে বেঁকা কৰা হয়।

প্ৰথমতে শৰীৰৰ এটা ফালে এখন হাত আৰু ভৰি দুয়োখনেৰে ওপৰত সমতা ৰাখি আনটো ফালে ইখন হাত দিয়ক। এতিয়া ওপৰলৈ চাবলৈ চেষ্টা কৰক। আৰু এটা দীঘল উশাহ লওক। যিমান সময় পাৰি সিমান সময় সেইধৰণেৰে থাকি পুনৰ আগৰ অৱস্থালৈ ঘূৰি আহি এইবাৰ আনখন ভৰিৰে এই ব্যায়াম কৰিব। এই ব্যায়ামো পাঁচ বা ছয়বাৰলৈকে এটাফালে কৰিলেই যথেষ্ট।

ফৰআৰ্ম প্লাংক হিপ : প্ৰথমতে মজিয়াত দীঘলহৈ শুই লৈ দুয়োখন হাতৰ ওপৰত ভৰ দি শৰীৰৰ ওপৰৰ অংশ মজিয়াৰ পৰা দাঙি দিয়ক। এতিয়া ভৰি দুখনেৰে মজিয়াত স্থিৰকৈ ধৰি লৈ কঁকালখন ঘূৰাবলৈ চেষ্টা কৰিব লাগে। এই ব্যায়াম কঁকালৰ বাবে অতি প্ৰয়োজনীয়। সেয়ে এটা দিশত দহবাৰকৈ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিব।

ডাউন ডগ হিপ ৰোলছ : এই আসন কৰিবলৈ হ'লে প্ৰথমতে মজিয়াত দুয়োখন ভৰি আৰু দুই হাত দি ধেনুভিৰীয়া হৈ ল'ব লাগে। এতিয়া হাত দুখনৰ ওপৰত ভৰদি এখন ভৰিৰে ভাঁজ কৰিব লাগে। এখন ভৰি ভাঁজ কৰাৰ পিছত পুনৰ আগৰ অৱস্থালৈ আহি আকৌ আনখন ভৰিৰে তেনেদৰে ভাঁজ কৰিব লাগে। প্ৰথমে খৰকৈ নোৱাৰিব যদিও লাহে লাহে কৰি অভ্যাস কৰিলে পিছলৈ পৰা হ'ব। এই ব্যায়ামো এখন ভৰিৰে পাঁচৰ পৰা দহলৈকে কৰিব লাগে।

ছাইড এণ্ডল বিভাৰ্ছ বেবিয়ল ফ্লছ :

প্ৰথমতে দুয়োখন ভৰি বহলকৈ মেলি লৈ থিয় হ'ব লাগে। এতিয়া এখন ভৰি আঁঠুৰ ওচৰত ভাঁজ কৰি সেইফালে হালি যাওক। আনখন ভৰি পোন কৰি ৰাখিব। সেইফালৰ হাতখন ওপৰলৈ মেলি ধৰি চকুৰে হাতখনৰ আঙুলিকেইটা চাবলৈ চেষ্টা কৰিব। এনেদৰে এক মিনিটমান থাকিবলৈ চেষ্টা কৰক। এতিয়া পুনৰ আগৰ অৱস্থালৈ আহি একেই ব্যায়াম আনখন ভৰিৰে কৰক। দুয়োখন ভৰিৰে

এবাকৈ কৰিলে সম্পূৰ্ণ এবাৰ ব্যায়াম কৰা হয়।
সেয়ে এই ব্যায়াম ১০-১২ বাৰ কৰিব লাগে।

হাফ লাং টুইষ্ট (ফুচফুচীয়া পাক) : Half Lung Twist মানে হ'ল- ফুচফুচীয়া পাক' বা 'হালকা ফুচফুচৰ পাক'। প্ৰায়োগিক অৰ্থত, এইটো যোগাসন বা ব্যায়ামৰ সৈতে জড়িত এটা অৱস্থা।

এই আসনত প্ৰথমে সোঁ ভৰিখন আঙুৰাই দি আঁঠুত ভাঁজ কৰি লৈ বাঁও ভৰিখন পিছুৱাই দিব। বাঁওহাতখন আগলৈ মেলি সোঁহাতখন পিছলৈ মেলি হাতৰ আঙুলিকেইটালৈ চাব লাগে। এনেদৰে কৰোঁতে মন কৰিব যাতে কঁকালত হেঁচা পৰে। এইদৰে দুয়োখন ভৰিৰে ব্যায়ামটো কৰিব। এখন ভৰিৰে কৰোঁতে দহৰ পৰা বাৰ বাৰ কৰিব পাৰে।

বোট ৰিপটেচন : এই আসনত প্ৰথমতে মজিয়াত শুই ল'ব লাগে। ভৰি আৰু মূৰ একেলগে দাঙি শৰীৰটো 'V' আখৰৰ আকাৰ দিবলৈ চেষ্টা কৰিব লাগে। এই আসনত ভৰি আৰু মূৰ সমানে ওপৰলৈ উঠাব পাবিলে এই ব্যায়াম কৰা শুদ্ধ হয়। এক মিনিট সময় এই ব্যায়ামত থাকি পুনৰ আগৰ অৱস্থালৈ ঘূৰি আহিব লাগে। এই একেই অভ্যাস দহৰ পৰা বাৰ বাৰ কৰিব লাগে।

শ্বেয়াৰ টুইষ্ট : এই আসনত প্ৰথমেই থিয় হওক। এতিয়া আঁঠুত ভাঁজ কৰি তপিনা পিছলৈ দি চকীত বহাৰ দৰে কৰক। হাত দুখন নমস্কাৰ ভংগীৰে এটা আঁঠুৰ ওপৰত ভেজা দি উশাহ ভিতৰলৈ টানি অভ্যাস কৰক। প্ৰতিটো ফালে পাঁচৰ পৰা দহবাৰলৈকে কৰিব লাগে।

আমি প্ৰত্যেকেই মনত ৰাখিব লাগে যে আমাৰ শৰীৰৰ আকাৰ সলনি হ'বলৈ যথেষ্ট

দিনৰ প্ৰয়োজন হ'ব। চেষ্টা কৰিলে ইয়াৰ অসাধ্য একো নাই। শৰীৰৰ আকাৰ মেদবহুল হ'বলৈ যিমান দিনৰ প্ৰয়োজন, তাতোকৈ বেছি দিনৰ প্ৰয়োজন হয় সেই মেদ শৰীৰৰ পৰা আঁতৰ কৰিবলৈ। অৱশ্যে শৰীৰৰ পৰা চৰ্বি নোহোৱা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত আহাৰৰ ভূমিকা অতি গুৰুত্বপূৰ্ণ। কোনো কাৰণত আহাৰ অতিপাত কৰাই শৰীৰৰ ওজন কমাবলৈ চেষ্টা নকৰিব। পুৰাৰ আহাৰ ভালদৰে গ্ৰহণ কৰি তাৰ পিছৰ আহাৰৰ পৰিমাণ কমাই দিয়ক।

আমি খোৱা আহাৰ তিনিটা মুখ্য আহাৰ হিচাপে গ্ৰহণ কৰিব লাগে। পুৰাৰ আহাৰ, দু পৰীয়াৰ আহাৰ আৰু ৰাতিৰ আহাৰ। পৰাপক্ষত ৰাতিৰ আহাৰ সোনকালে খাব লাগে। অৰ্থাৎ ন-বজাৰ আগতেই ৰাতিৰ আহাৰ খাব পাবিলে ভাল। আহাৰ গ্ৰহণ কৰাৰ দুঘণ্টাৰ পিছতহে বিছনালৈ যাব লাগে। খাই উঠিয়েই বিছনাত বাগৰি দিয়া অভ্যাস পৰিত্যাগ কৰিব লাগে।

আনহাতে যদিহে সুন্দৰ আৰু সুঠাম চেহেৰাৰ সপোন দেখিছে, তেতিয়াহ'লে আইচক্ৰীম, শীতল পানীয়, চকলেট, জাংক ফুড এইবোৰ পৰিহাৰ কৰাটো বাঞ্ছনীয়।

সতৰ্কতা :

১) যিকোনো যোগাসন খালী পেটত বা আহাৰ গ্ৰহণৰ কমেও ৪-৫ ঘণ্টা পিছত কৰা উচিত।

২) কঁকালৰ তীব্ৰ বিষ হ'লে অভ্যাস কৰিব নালাগে।

৩) অস্ত্ৰোপচাৰ হ'লে বিশেষজ্ঞৰ পৰামৰ্শ লৈহে আগবাঢ়িব লাগে।

ইচ্ছুকসকলে আগলুক সংখ্যাৰ অন্যান্য শিতানৰ বাবে লেখা প্ৰেৰণ কৰিব পাৰে।

আমাৰ ঠিকনা

হোৱাটচ্ এপল নম্বৰ : ৮৬৩৮৮২৫৪৮৬

ইমেইল : bornilmagazine2019@gmail.com

“স্বাস্থ্যই হ'ল জীৱনৰ প্ৰকৃত সম্পদ।”-এই চিৰসত্য বাণীটোৰ প্ৰাসংগিকতা বৰ্তমান যুগত অধিক গভীৰ হৈ উঠিছে। বিশেষকৈ জেন-Z (Generation Z) যি প্ৰজন্ম ডিজিটেল পৰিৱেশত ডাঙৰ হৈছে তেওঁলোকৰ দৈনন্দিন জীৱনত শাৰীৰিক সুস্থতা, মানসিক সমতা আৰু কাৰ্যক্ষমতাৰ প্ৰতি এক নতুন সচেতনতা দেখা যায়। এই প্ৰসংগত ফিজিঅ'থেৰাপি বিজ্ঞানৰ ভূমিকা অত্যন্ত গুৰুত্বপূৰ্ণ আৰু সময়োপযোগী।

ফিজিঅ'থেৰাপি হৈছে এক প্ৰমাণভিত্তিক (Evidence-Based) চিকিৎসা শাখা, য'ত ব্যায়াম, মেনুৱেল থেৰাপি, ইলেক্ট্ৰো থেৰাপি আৰু জীৱনশৈলী পৰিৱৰ্তনৰ জৰিয়তে মানৱ শৰীৰৰ কাৰ্যক্ষমতা উন্নত কৰা হয়। বিশ্ব স্বাস্থ্য সংস্থা (WHO) আৰু বিভিন্ন গৱেষণা প্ৰতিবেদন অনুসৰি, নিয়মিত শাৰীৰিক কাৰ্যকলাপ আৰু সঠিক পুনৰ্বাসন (Rehabilitation) ব্যৱস্থাই দীৰ্ঘস্থায়ী ৰোগৰ সম্ভাৱনা হ্ৰাস কৰে আৰু জীৱনৰ মান উন্নত কৰে।

জেন-Z প্ৰজন্মৰ জীৱনশৈলী মূলতঃ ডিজিটেল-দীৰ্ঘ সময় ম'বাইল, লেপটপ আৰু অনলাইন প্লেটফৰ্মত কটাই থাকে। ইয়াৰ ফলত “টেক-নেক”, প'ষ্টাৰেল ইম্বেলেঞ্চ, মাংসপেশীৰ কঠিনতা আদি সমস্যাৰ বৃদ্ধি দেখা যায়। Journal of Physical Therapy Science (2022)ত প্ৰকাশিত এক গৱেষণাত দেখুওৱা হৈছে যে,

ফিজিঅ'থেৰাপি আৰু জেন - Z

— চিৰজ্যোতি পামেগাম

দীৰ্ঘ সময় স্ক্ৰীন ব্যৱহাৰে যুৱ-সমাজত ডিঙি আৰু পিঠিৰ বিষয় প্ৰাধান্য শতাংশলৈ বৃদ্ধি পাইছে। এনে পৰিস্থিতিত ফিজিঅ'থেৰাপিয়ে শাৰীৰিক সঠিক ভংগিমা (Posture Correction), আৰামদায়ক ব্যায়াম আৰু ব্যৱহাৰোপযোগী (Ergonomics) পৰামৰ্শ প্ৰদান কৰি এই সমস্যাসমূহ নিয়ন্ত্ৰণত সহায় কৰে।

তদুপৰি, জেন-Z প্ৰজন্ম মানসিক চাপ, উদ্বেগ আৰু হতাশাৰ দৰে সমস্যাৰ সন্মুখীন হয়। American Physical Therapy Association (APTA)ৰ গৱেষণা অনুসৰি, নিয়মিত ফিজিঅ'থেৰাপি ব্যায়ামে এণ্ডৰফিন (হৰমন) নিঃসৰণ বৃদ্ধি কৰি মানসিক স্বাস্থ্য উন্নত কৰে। বিশেষকৈ যোগ ব্যায়াম, ব্ৰিডিং এক্সাৰচাইজ আৰু ফাংচনেল ট্ৰেইনিংয়ে মানসিক স্থিৰতা বৃদ্ধি কৰে। ক্ৰীড়া আৰু ফিটনেছৰ ক্ষেত্ৰতো জেন-Zৰ আগ্ৰহ যথেষ্ট। জিম, যোগা, বানিং আৰু স্প'ৰ্টছত অংশগ্ৰহণ বৃদ্ধি পাইছে। British Journal of Sports Medicine (2021)ত প্ৰকাশিত এক অধ্যয়নত দেখুওৱা হৈছে যে, প্ৰফেচনেল গাইডেঞ্চৰ সৈতে কৰা ফিজিঅ'থেৰাপিয়ে ইনজুৰিৰ সম্ভাৱনা শতাংশ পৰ্যন্ত কমায়। ইয়াৰ ফলত ফিজিঅ'থেৰাপি কেৱল চিকিৎসা নহয়, বৰঞ্চ প্ৰতিষেধকৰ এক গুৰুত্বপূৰ্ণ মাধ্যম হিচাপে প্ৰতিষ্ঠিত হৈছে।

আধুনিক প্ৰযুক্তিৰ সংযোগেও ফিজিঅ'থেৰাপিক অধিক সহজলভ্য কৰিছে। টেলি-

বিহেবিলিটেচন, ম'বাইল এপ্লিকেচন, ৱেবেবল ডিভাইচ আদিৰ জৰিয়তে জেন-Z য়ে ঘৰতে বহি থেৰাপি গাইডেঞ্চ লাভ কৰিছে। COVID-19 মহামাৰীৰ সময়ত Telehealth and Medicine Journal (2020)ত প্ৰকাশিত তথ্য অনুসৰি, অনলাইন ফিজিঅ'থেৰাপিৰ ব্যৱহাৰ % বৃদ্ধি পাইছিল, যি পৰৱৰ্তী সময়তো এক স্থায়ী ধাৰা ৰূপে ৰৈছে। এই দৰে, ফিজিঅ'থেৰাপি আৰু জেন-Zৰ মাজত এক সজীৱ আৰু পাৰস্পৰিক সম্পৰ্ক গঢ় লৈ উঠিছে। ফিজিঅ'থেৰাপিয়ে জেন-Zৰ জীৱনত কেৱল ৰোগ নিৰাময় নহয়, বৰঞ্চ স্বাস্থ্য সংৰক্ষণ, কাৰ্যক্ষমতা বৃদ্ধি আৰু জীৱনৰ মান উন্নত কৰাৰ এক মৌলিক উপাদান হিচাপে পৰিগণিত হৈছে।

শেষত ক'ব পাৰি যে, ফিজিঅ'থেৰাপি হৈছে জেন-Zৰ গতিশীল জীৱনৰ এক অবিচ্ছেদ্য অংশ। বিজ্ঞানসন্মত জ্ঞান, আধুনিক প্ৰযুক্তি আৰু স্বাস্থ্যসচেতন মানসিকতাৰ সংযোগে এই প্ৰজন্মক এক সুস্থ, সক্ৰিয় আৰু সজীৱ জীৱনৰ পথত আগবঢ়াই লৈ গৈছে। সেয়েহে, ভৱিষ্যতৰ সমাজ গঢ়াৰ ক্ষেত্ৰত ফিজিঅ'থেৰাপিৰ ভূমিকা অধিক শক্তিশালী হ'ব বুলিয়েই আশা কৰা যায়।

জেন-Z প্ৰজন্ম মানসিক চাপ, উদ্বেগ আৰু হতাশাৰ দৰে সমস্যাৰ সন্মুখীন হয়। American Physical Therapy Association (APTA)ৰ গৱেষণা অনুসৰি, নিয়মিত ফিজিঅ'থেৰাপি ব্যায়ামে এণ্ডৰফিন (হৰমন) নিঃসৰণ বৃদ্ধি কৰি মানসিক স্বাস্থ্য উন্নত কৰে। বিশেষকৈ যোগ ব্যায়াম, ব্ৰিডিং এক্সাৰচাইজ আৰু ফাংচনেল ট্ৰেইনিংয়ে মানসিক স্থিৰতা বৃদ্ধি কৰে। ক্ৰীড়া আৰু ফিটনেছৰ ক্ষেত্ৰতো জেন-Zৰ আগ্ৰহ যথেষ্ট। জিম, যোগা, বানিং আৰু স্প'ৰ্টছত অংশগ্ৰহণ বৃদ্ধি পাইছে।

কঁঠালৰ কোপ্তা-কাৰি

উপকৰণ :

কঁঠাল মজলীয়া আকাৰৰ এটা।

পিঁয়াজ - ৪টা।

বিলাহী- ১টা।

শুকান জলকীয়া - ২টা।

আলু - ৪টা।

আদা, নহৰু - ২চামুচ।

ধনিয়া গুড়ি, জীৰা গুড়ি - ১চামুচ।

জালুকৰ গুড়ি - ১ চামুচ।

বেচন - আধা কাপ।

চেনা-আধা চামুচ।

গৰম মচলাৰ গুড়ি - আধা চামুচ।

তেল, নিমখ, হালধি- আন্দাজমতে।

প্ৰণালী :

কঁঠালটো সৰু কৰি কাটি সিদ্ধ কৰি পানীৰ পৰা তুলি জৰজৰীয়া কৰি লৈ বাটি ল'ব। পিঁয়াজ মিহিকৈ কুটিব। বিলাহীখিনিও গুটি আঁতৰাই কুটি ল'ব। বাটি লোৱা কঁঠালখিনিত আন্দাজমতে নিমখ, হালধি, জালুকৰ গুড়ি, বেকিং পাওদাৰ আৰু বেচন দি ঘোল কৰি ল'ব। পানী বেছি নিদিব। থপথপীয়া হ'লে ভাল। এখন খালত তেল মচি লৈ মাইক্ৰোওৱেভত ১০ মিনিট সময় ৰাখিব। মাইক্ৰোওৱেভত নাথাকিলে কুকাৰত বাঢ়িত ঘোল দিব। গ্ৰীডখন কুকাৰৰ ভিতৰত তল যোৱাকৈ পানী দি বাটিটো বহাই ২টা চিগনেল আহিলে নমাই থৈ ঠাণ্ডা হ'লে

কঁঠালটো সৰু কৰি কাটি সিদ্ধ কৰি পানীৰ পৰা তুলি জৰজৰীয়া কৰি লৈ বাটি ল'ব। পিঁয়াজ মিহিকৈ কুটিব। বিলাহীখিনিও গুটি আঁতৰাই কুটি ল'ব। বাটি লোৱা কঁঠালখিনিত আন্দাজমতে নিমখ, হালধি, জালুকৰ গুড়ি, বেকিং পাওদাৰ আৰু বেচন দি ঘোল কৰি ল'ব। পানী বেছি নিদিব। থপথপীয়া হ'লে ভাল। এখন খালত তেল মচি লৈ মাইক্ৰোওৱেভত ১০ মিনিট সময় ৰাখিব। মাইক্ৰোওৱেভত নাথাকিলে কুকাৰত বাঢ়িত ঘোল দিব।

কঁঠালৰ কোপ্তা কাৰি

বাঢ়িতো উলিয়াই খাল এখনত বাকী দিলে কেৰৰ দৰে উলাই আহিব। নিজৰ মতে টুকুৰা কৰি তেলত ৰঙচুৱাকৈ ভাজিব। ইয়াকে কোপ্তা বুলি কয়। আলু সিঁজাই টুকুৰা কৰিব। লগতে পিঁয়াজ, বিলাহী কুটি ল'ব। কেৰাহীত তেল গৰম কৰি, চেনি দি ৰঙচুৱা কৰি পিঁয়াজ, আদা, নহৰু বটা দি ভাজি ল'ব। পিঁয়াজ ভজা হ'লে বিলাহীখিনি আৰু জলকীয়া দি কিছু ভাজি কুটি ৰখা আলুখিনিৰ সৈতে জুখমতে নিমখ, হালধি, জীৰা, ধনিয়া আৰু জালুকৰ গুড়ি দি ভালদৰে লৰাই তল যোৱাকৈ পানী দিব। আঞ্জাখন উতলিলে আলু কেইটুকুৰামান হেতাৰে ভাঙি দিব। পানী কিছু কমিলে ভাজি থোৱা কোপ্তাখিনি আঞ্জাত দিব। ঘনাই উতলিলে থুপথুপীয়া হ'লে গৰম মচলাৰ গুৰি দি লৰাই জুইৰপৰা নমাই ৰাখিব আৰু শেষত পৰিৱেশন কৰিব।

কঁঠাল বিৰিয়ানি

উপকৰণ :

- কেঁচা কঁঠাল - আধা কেজি।
- চাউল - ডেৰ কাপ।
- সেউজীয়া ইলাচি - ৪টা।
- নিমখ - জুখমতে।
- ক'লা ইলাচি - ৪টা।
- লং - ৩টা।
- পিঁয়াজ - ৪টা (মধ্যমীয়া)
- আদা - ডেৰ ইঞ্চি।
- ডালচেনি - ৪টা (এক ইঞ্চি জোখৰ)।
- নহৰু - ১০ফুটা।
- বিলাহী - ৩টা (মধ্যমীয়া)।
- কেঁচা ধনিয়া পাত - এমুঠি।
- পদিনা পাত - এমুঠি।
- কণীৰ কুছম - ডেৰ কাপ।
- তেল - জুখমতে।
- গৰম মচলা গুড়ি - এক চামুচ।
- ৰঙা জলকীয়া গুড়ি - দুই চামুচ।
- কেশৰ - ৫/৬ডাল।
- গাখীৰ-২ টেবুল চামুচ।
- ধনিয়া পাওদাৰ - দুই চামুচ।
- জীৰা গুড়ি - এক চামুচ।
- হালধি - এক চামুচ।
- চাহি জাৰা - আধা চামুচ।
- দেশী ঘিউ - ৩টেবুল চামুচ।

প্ৰণালী :

এখন কটাৰীত মিঠাতেল অলপ লগাই কঁঠালৰ বাকলি গুচাই চাৰিকুণীয়াইকৈ সৰু সৰুকৈ টুকুৰা কৰি লওক। চাউলখিনি ধুই আধাঘণ্টাৰ বাবে পানীত তিয়াই ৰাখক। চাউলখিনি টুকি গৰম পানীত সিজাই ল'ব। লগত দুটা সেউজীয়া ইলাচি, দুটা ক'লা ইলাচি, লং, এডোখৰ, ডালচেনি আৰু অলপ নিমখ দিব। সিজোৱা চাউলখিনি ঠাণ্ডা পানীৰে ধুই শুকুৱাই ল'ব। পিঁয়াজখিনি পাতলীয়াকৈ স্লাইচ কৰি ল'ব। আদা-নহৰু বাটি পেস্ত কৰি ল'ব। বিলাহীখিনি মিহি কৰি

কুটি লওক। আৰু ধনিয়া পাতখিনিও মিহিকৈ কুটি লোৱাৰ উপৰিও পদিনাখিনি ছিঙি লওক। কণীৰ কুছমখিনি ভালদৰে ফেটি লওক। তাৰপাছত কেৰাহীত জুখমতে তেল গৰম কৰি কঁঠালখিনি ভাজক। কঁঠালখিনি তেলৰ পৰা উঠাই পেপাৰ এখনত ৰাখি দিয়ক। সেই তেলতেই আধাখিনি পিঁয়াজ সোণালী ৰং হোৱাকৈ মচমচীয়াকৈ ভাজি পেপাৰ এখনত ৰাখক। বেলেগ এখন কেৰাহীত ৩ টেবুল চামুচ ঘিউ গৰম কৰি চাহি জীৰা, ইলাচি আৰু ডালচেনিৰ লগতে ৰৈ যোৱা পিঁয়াজখিনি দি ভাজক আৰু আদা-নহৰু, পিঁয়াজ দি লৰাই দিয়ক। তাৰ পাছত হালধি, জীৰা গুড়ি, ধনিয়া গুড়ি, জলকীয়া গুড়ি আৰু বিলাহী দি দুই-তিনি মিনিট লৰাই ভাজি ৰখা কঁঠালখিনি দি পুনৰ ভাজক। লগতে কণীৰ কুছম, নিমখ আৰু কেঁচা ধনিয়াৰ পাত দিয়ক। কেশৰখিনি কুছমীয়া গাখীৰত ঢালি ৰাখক আৰু অভেনতো ২০০ চেণ্টিগ্ৰেড গৰম কৰি ৰাখক। এতিয়া এটা ডাঙৰ বাটিত আধা কঁঠাল সজাই লৈ তাৰ ওপৰত সিজোৱা চাউলখিনিৰ এটা প্ৰলেপ দিয়ক। কেশৰ, গাখীৰ, গৰম মচলাৰ গুড়ি আৰু পদিনাৰ পাত অলপ ওপৰত ছটিয়াই দিয়ক।

তাৰপাছত কঁঠালখিনি চাউলৰ ওপৰত সজাই
আকৌ চাউলেৰে ঢাকি দিয়ক। ভাজি ৰখা
পিঁয়াজখিনি আৰু বাকী থকা পদিনা পাতখিনি
ওপৰত সজাই এলুমিনিয়াম ফইল এখনেৰে

বাটিতো ঢাকি দিয়ক। তাৰপাছত আপোনাৰ
পচন্দৰ অনুসৰি ৰাইটাৰ লগতে গৰমে গৰমে
পৰিৱেশন কৰক।

কণী-কঁঠালৰ আঞ্জা

উপকৰণ :

কণী - ৪টা (সিদ্ধ কৰা)।
কঁঠাল - এফাল (সিদ্ধ কৰা)।
পিঁয়াজ - ২টা।
আদা বটা - ২চামুচ।
কেঁচা জলকীয়া - ২টা।
জীৰা, ধনিয়া বটা - ১চামুচ।
নিমখ/হালধি/তেল - জুখমতে।
চেনি - ১ চামুচ।
বিলাহী - ১টা।
আলু - ২টা।

কঁঠাল কণীৰ আঞ্জা

প্ৰণালী :

সিদ্ধ কৰা কণীকেইটা বাকলি গুচাই ল'ব।
সিদ্ধ কৰা কঁঠালফালো সৰু কৰি কাটি অলপ
ভাজি ল'ব। আলুখিনিও কাটি অলপ ভাজি
কেৰাহীত পুনৰ তেল গৰম কৰি পিঁয়াজ, আদা,
জলকীয়া দি ভালদৰে লৰাই বিলাহীটো কাটি
হালধি, জীৰা, ধনিয়া দি লৰাই ভাজি ৰখা
কঁঠালখিনিৰ সৈতে পুনৰ ভাজি আলুখিনিও

দি লৰাই ২কাপ গৰম পানী আৰু নিমখ জুখমতে
দি লৰাই ঢাকোন মাৰি কম জুইত ৰাখি ১০মিনিট
মানৰ পাছত সিদ্ধ কৰি ৰখা কণী দি পুনৰ
১০মিনিট কম জুইত ঢাকোন মাৰি ৰাখিব।
আঞ্জাখন গাঢ় হ'লে জুইৰপৰা নমাই ৰাখি গৰমে
গৰমে পৰিৱেশন কৰিব পাৰিব।

— ৰেখামণি চাৰিঙীয়া

ঠিকনা : লিডু, তিনিচুকীয়া।

ইচ্ছুকসকলে আগলুক সংখ্যাৰ অন্যান্য শিতানৰ বাবে লেখা প্ৰেৰণ কৰিব পাৰে।

আমাৰ ঠিকনা

হোৱাটচ্ এপল নম্বৰ : ৮৬৩৮৮২৫৪৮৬

ইমেইল : bornilmagazine2019@gmail.com

গুড়ৰ পায়স

উপকৰণ :

গোবিন্দভোগ চাউল ১/২ কাপ।

গাখীৰ ১লিটাৰ।

খেজুৰৰ গুড় ১/২ কাপ।

তেজপাত।

ইলাচি ২-৩টা।

কাজু, কিচমিচ ৫/৬টা

প্ৰস্তুত প্ৰণালী :

এটা পাত্ৰত গাখীৰখিনি দি ভালদৰে উতলাই ঘন কৰি চাউল ধুই ১০-১৫ মিনিট তিয়াই ৰাখি উতলি থকা গাখীৰতে দি তেজপাত, ইলাচিৰ সৈতে মৃদু জুইত চাউল সিদ্ধ কৰি ল'ব লাগে। চাউলখিনি সম্পূৰ্ণ সিদ্ধ হ'লে জুই কমাই গুড়ৰ টুকুৰাখিনি দি ভালদৰে লৰাই গুড়খিনি গলি মিহলি হ'লে ঘন হ'লে (পচন্দমতে) কাজু আৰু কিচমিচখিনি দি লৰাই জুইৰপৰা নমাই পৰিবেশন কৰিব।

গুড়ৰ মিষ্টি দৈ

উপকৰণ :

গাখীৰ ১ লিটা।

খেজুৰৰ গুড় ১০০-১৫০ গ্ৰাম বা সুস্বাদ অনুসৰি।

টেঙা দৈ ২-৩ চামুচ।

প্ৰস্তুত প্ৰণালী :

গাখীৰখিনি ভালদৰে উতলাই ঘন কৰি, গুড়খিনি দি মিহলায় ভালদৰে লৰাই গাখীৰখিনি সামান্য ঠাণ্ডা কৰি পাতলীয়া গৰম গাখীৰৰ লগত টেঙা দৈখিনি ভালদৰে মিশ্ৰণ কৰি, মিশ্ৰণটি এটা মাটিৰ পাত্ৰত ঢালি মুখত হাফৰ দি ফ্ৰীজত এৰাতি ৰাখি পাছদিনাখন পৰিবেশন কৰিব।

— মৌচুমী চলিহা

ঠিকনা : মাৰ্ঘেৰিটা, তিনিচুকীয়া।